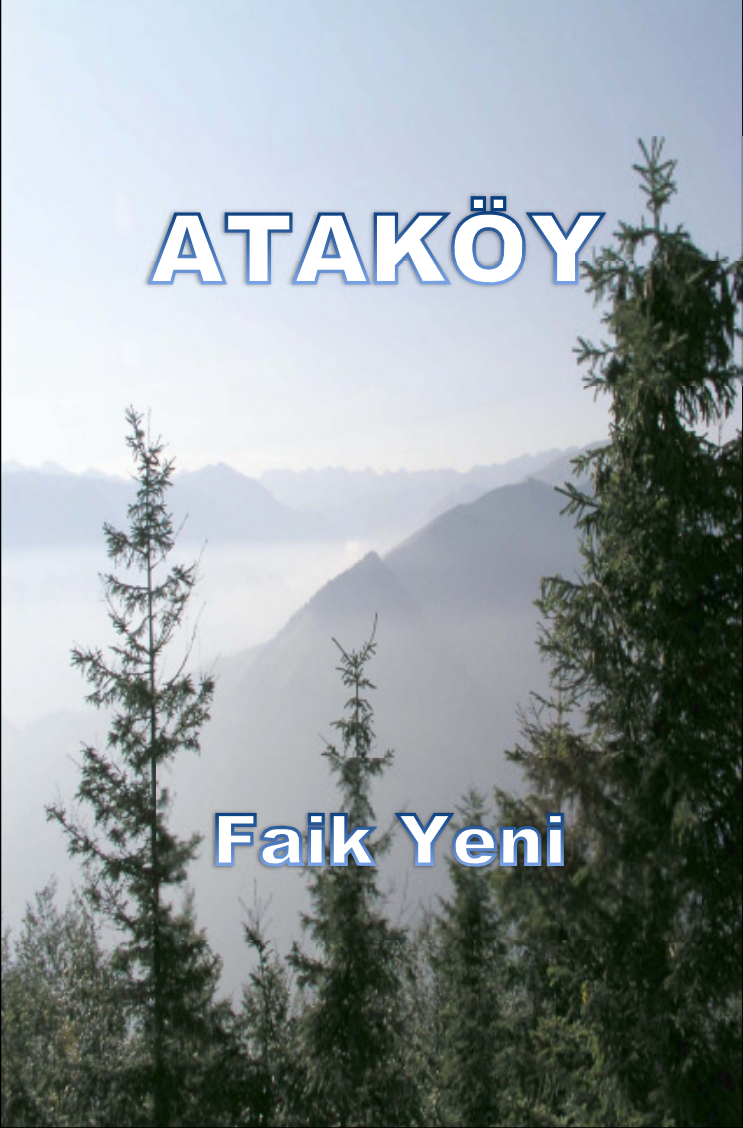

A scenic view of a mountain range with evergreen trees in the foreground and a hazy sky. The text "ATAKÖY" is overlaid in the upper center.

ATAKÖY

Faik Yeni

ATAKÖY

Faik Yeni

3. Baskı

Önsöz

Küçük yaşta köyümden ve köylümden ayrı kaldım. Bu iki unsurun özlemiyle büyüdüm. Ancak 1979 yılında özlediğim bu topraklara kavuşma fırsatı buldum. Bu tarihten sonra her yıl yinelediğim ziyaretlerde çektiğim resim ve filmlerden ortaya çok sayıda birikim çıktı. Bir şekilde bunları değerlendirmek gerekiyordu.

Öte yandan köyüm ve köylüm için bir şeyler yapmalıyım. Bu amaçla elinizdeki bu kitapla ilgili çalışmalara başladım. İşin zorluğu, zaman zaman beni ümitsizliğe düşürdüyse de her defasında bir ümit ışığı çalışmalarına güç verdi.

Her taşı bir altın, her insanı bir değer olan Ataköy'ü tüm özellikleriyle kâğıt üzerine aktarmak hiç de kolay olmadı. Bu konuda yardımcıım, yine bu köyün değerli insanları oldu. Birçok kişinin görüşüne başvurdum. Bu kişilerin adlarını kitabın içinde ve son bölümünde bulacaksınız.

Yurt içine ve yurt dışına yayılan, insanımızın tümüne ulaşamadım. Gözden kaçan kişilerin beni bağışlayacağını umuyorum.

“Ataköy”e gösterdiğiniz ilgi, üçüncü baskısının yapılmasına neden oldu. Önerileriniz ve eleştirileriniz bana yardımcı olacaktır. Amacım Ataköy’e hizmettir. Bu hizmete katkısı olan ve olacaklara teşekkürlerimi sunuyorum.

Faik Yeni 2015

Başlarken

19 Haziran 2002. günü Çaykara’da ilk defa bir İlim Sempozyumu düzenlenmişti. Düzenleyen Belediye ve Diyanet İşleri mensuplarına, özellikle Çaykara Müftülüğü ’ne şükran borcumuz vardır. Elliye yakın fikir adamı davet edilmişti. Bunlardan 26 tebliğ hazırlanarak, bir hafta kadar Çaykara’da manevi mimarlarımıza şöyle bir dokunulup geçilmişti. Altı çizilecek öyle menkıbelerimiz var ki, işte bunları çevre araştırması yapan değerli genç öğretmenlerimiz detayı ile sürdürmeye çalışıyorlar.

Faik Yeni kardeşimiz böyle ağır bir hizmeti omuzlamış, cesaretle Almanya’da, gurbet elde hem çocuklarını çok iyi bir şekilde tahsil ettirmiş, hem oradaki Türk çocuklarına en iyi şekilde bu fikirleri aşılamış, kendisinden sonra geleceklere de Gümüşdere Mahallesi’nin tamamının iftihar edeceği bir eseri yayımlamıştır. Onu her bakımdan tebrik ediyor, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Faik Yeni, Ankara’da benden bazı âlimlerimiz hakkında bilgi istedi. Onun enerjisiyle arşivimdeki eskimiş bilgileri birbirine katarak yeni bir anlayışı gençliğe miras bırakmak istiyoruz.

İsmail Hakkı Bakkaloğlu

Ankara-Eylül 2003

TARİH

Ataköy, yakın geçmişte kurulan bir yerleşimdir. Bu olgu, halk arasında yüzyıllardan beri söylene gelmektedir. Tarihi kanıtı ise Mart 2002’de ortaya çıkmıştır.

Tarih ve Düşünce Dergisi’nin Mart 2002 sayısındaki bir yazıda, Trabzon Şer’iyle Sicilinin “n. 1818, s. 76b, 80a, n. 1815, s. 88a, n. 1819, s. 57b” belgelerine dayanarak 1554 yılında Ataköy’ün kayıtlarda bulunmadığı tespit edilmiştir. O tarihte Çaykara’nın dokuz köyünün ismi geçmektedir. Bu köylerin adları şunlardır: Eğridere, Yeşilalan, Maraşlı, Çayıroba, Demirkapı, Derindere, Köknar, Karaçam, Arpaözü.

1554 tarihini başlangıç olarak alırsak, köyün mazisinin yaklaşık 450 yıl olduğu anlaşılmaktadır.

Köyün tarihi ile ilgili bilgileri değişik kişilerden dinleyelim:

Ömer Can (Doğum tarihi 1927)

“Evvela bu köyün en eskisi beş köydü. O dönemde köy muhtarları ve imamları askere gitmezdi. Askere gitmemek için her mahalleyi köy haline getirdiler. Sonra bu köyler ikiye ikiye birleşerek iki köy haline geldi. Çamlıbel ise ayrı köy oldu. Bu durum 10.10.1957 yılında belediye oluncaya kadar devam etti. Bu tarihte iki köy birleşerek Ataköy adını aldı.

Önceleri bu köy bataklıktı. Köyün ortasında su kaynakları birikmişti. Biriken su, toprağı kaydırarak heyelan oluşturdu. Bu heyelanla köyün düz olan bölümü meydana geldi. Ben, camiye yaparken temellere indiğimde çürümemiş çam dalları, çam ağaçlarıyla karşılaştım. Bataklıklara kızılağaç tomrukları çakılmıştı.

Halkın bir kısmı Şahinkaya’dan Vatan’a gitti. Vatan’da bir süre kalarak hayvancılıkla geçinmeye çalıştılar. Kışın ağır şartlarına uyum sağlayamayınca tekrar Şahinkaya’ya dönmek istediler. Akrabaları, bunca hayvanla Şahinkaya’ya dönmelerine müsaade etmediler. Gidecek başka yer bulamadıkları için Çamlık mahallesine yerleştiler. Çakırların, Kesemerlerin yarısı Şahinkaya’da, yarısı burada. Ğaraçlar orada da var, burada da. Kamaoğulları orada da var, *burada da. Eslemoğulları Karaçam’dan geldiler. Başlar, Kumlu köyünden geldiler. Akrabaların yarısı oradadır. Canoğulları Maraşlı köyünden geldi. Canoğulları Maraşlı’dan Hanırmak’a, oradan da Vatan’a gittiler. Aldığımız kadınların çocuğı yoktu. Böldük, buranın*

malı düştü bize. Geldik yerleştik buraya. Aslında bizim yaylamız Sıcakoba'ydı. Ataköy'ün 27 hanesi Sıcakoba'dadır. Sıcakoba'nın aslı Ataköy'ündür. İcar vesilesiyle onların zilliyetine geçti. Burayı onlardan alacak hakkımız yoktur. İlk defa bu köyü şenleyenlerin biri Lemoğlu'ydu. Trabzon'da Lemnizadelerden biri bataklığa giremedi. Bu aşağı tarafa yerleşti. “Lemali” aslında Lemoğlu Ali'nin kullanılış şeklidir. Mollasani (İkinci molla anlamına gelen bu kişi) İstanbul'da okudu. Çamlıbel'e yerleşti. Büyük caminin yerinde oda büyüklüğünde bir cami yaptı. Orada hem talebe okutur, hem de imamlık yapardı.

Onun ölümünden sonra caminin etrafında oturanlar mısır saplarını caminin etrafına yaslayarak kuruturken çocuklar tarafından tutuşturuldular. Cami yandı. Köylü toplanarak daha büyük ahşap cami yaptı.

Bu köyün mazisi 300-400 seneyi geçmiyor.”

Ataköy'e yerleşenler

Geldiğı yer	Sülale
Maraşlı	Canoğulları, Dingiloğulları, Bulaoğulları, Kiroğulları
Kumlu	Serdaroğulları, Müftüoğulları, Başoğulları
şahinkaya	Kamaoğulları, Hacıabdullahoğulları, Hacımustafaoğulları
Koldere	Bakkaloğulları, Gedikoğulları
Karaçam	Eslemoğulları
Trabzon	Lemoğulları
Konya	Mollasanioğulları, Abbasoğulları
Kahramanmaraş	Mahmutoğulları
Rize	Korkmazlar, Aliefendiler, Krallar

Mehmet Bakkaloğlu

Cami avlusunda Mehmet Bakkaloğlu ile sohbet ederken, caminin önünden karşı sırta kadar olan yeri göstererek:

“1929 tarihinde burada bir çatlak meydana geldi. Arazi sahipleri tedirgin oldu. Bunlardan biri de Canoğlu Süleyman ağaydı. Süleyman ağa arazi sahipleriyle birlikte heyelan bölgesinin bir krokisini hazırladı. Amaç, toprak kayması olur da arazi yapısı değişirse, hak sahiplerine aynı yerleri vermektir.

Aradan geçen zaman içinde çatlakta büyüme olmadı. Çatlak dolduruldu. Bu güne kadar bir başka olay meydana gelmedi.” dedi.

2000 yılı yazında, yayla yolu genişletme çalışmaları yapılırken, belli derinlikten sonra aynı yerde, yıllar önce oluşan çatlak ortaya çıktı. Çatlağı doldurmak için birçok kamyon taş dökülerek sıkıştırıldı ve toprak kaymasını önlemek için istinat duvarları yapıldı.

2013 yılında Hakkı Mahitapoğlu Çırha’nın evinin yanında ev yapmak için açtığı temelden su çıkınca temeli kapatmak ve ev yapmaktan vazgeçmek zorunda kaldı.

2014 yılında Sanayi değirmeninin (elektrikle çalışan değirmen) yanında açılan binanın temelinde bataklık ortaya çıktı.

Bu örnekler vaktiyle Ataköy’ün topraklarının bataklık olduğunu kanıtlamaktadır.

Ataköy’ün tarihi, Birinci Dünya Savaşı yıllarından sonra belirginlik kazanır. Birinci Dünya Savaşı’nda Of ve Çaykara halkı, 10 Mart 1915 tarihinde Of’un doğusundan geçen Baltacı deresinde, Rus kuvvetlerine karşı basit silahlarla 21 gün direndi. (Kitabın ilerleyen sayfalarında bu konuya tekrar döneceğiz.) Rusların ilerlemelerine izin verilmedi. Daha sonra Rusların aldığı takviye kuvvetleri sonunda geri çekilmek zorunda kaldı. Çaykara ilçesi 31 Mart 1916 tarihinde Ruslar tarafından işgal edildi. İlçe toprakları 1 yıl, 10 ay, 26 gün işgal altında kaldıktan sonra, 27 Şubat 1918 tarihinde geri alınmak suretiyle işgalden kurtarıldı. Bu tarihler arasında meydana gelen olayları ve gelişmeleri, ilerleyen sayfalarda o günleri yaşayanların ağzından dinleyeceğiz.

Ben bu çalışmamla Birinci Dünya Savaşı yıllarında Trabzon’un içinde bulunduğu buhranlı dönemin Tarihe yansıyanlarından kısa bir derleme yaptıktan sonra, o dönemi yaşayan kişilerin anlattıklarına yer vereceğim.

Birinci Dünya Savaşı yıllarında yurdumuzun diğer illeri gibi Trabzon da olumsuz koşulların etkisi altındaydı. Bu olumsuz koşulları burada ele alacak ve o günleri bir daha hatırlayacağız.

Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Süleyman Beyoğlu, Başbakanlık Osmanlı Arşivi Dâhiliye İdare-i Umumiye; İlber Ortaylı'nın XIX. yy. Trabzon Vilâyeti ve Giresun Üzerine Gözlemler; Sebahattin Özel'in, Milli Mücadelede Trabzon, eserlerini kaynak göstererek Trabzon Tarihi Sempozyumu 6-8 Kasım 1998'de yayınlanan makalesinde diyor ki:

"İmparatorluk ile birlikte Trabzon'un kaderini olumsuz yönde etkileyecek Birinci Dünya Savaşı başladığında şehirde

1900 yılı başlarında Trabzon limanından bir görünüm

921.128 (%82) Müslüman, 201.819 (%18) gayrimüslim olmak üzere toplam 1.122.947 insan yaşıyordu.*

Ziraata elverişli toprakları az olan Trabzon Vilâyeti hem büyük nüfusu, hem de bölgesinde konuşlanan 3. Ordu'yu beslemek zorundaydı. Trabzon halkının büyük kısmı ticaret ve denizcilik sayesinde yaşamını sürdürüyordu. Savaş nedeniyle vilâyetteki buğday, un, pirinç, bulgur, kuru sebze, yağ, çay, şeker ve hayvan yeminin %25'ine tekâlif-i harbiye namıyla el konulup ambarlarda depolan-

landı.** Arazi yapısı oldukça engebeli olan Trabzon'da yollar yeterli olmadığından özellikle deniz yoluyla taşımacılık yoğunluk kazanıyordu. Ancak Rus harp gemilerinin gidip gelen kayıkları taciz ve tahrip etmesi deniz taşımacılığını azalttığı gibi, riskli hale getiriyordu.**

Aslında kayık sayısı artan ihtiyaca yetmiyordu. Trabzon ve 3. Ordu için gerekli eşya ve zahirenin sağlanması kara yolu kullanımını artırdı. Karayolu taşımacılığı eşek, at, öküz arabaları veya develerle yapılıyordu.** Mevcut araba ve yük hayvanlarının azlığı ile engebeli yol ve arazileri aşma zorluğu insan faktörünün taşımacılıktaki önemini bir kat daha artırıyordu.** Meselâ 1915 yılı başlarında Trabzonlular her gün 100.000 ile 150.000 kilo erzak ve levazımı 3. Ordu'ya taşıyordu.** 3. Ordu devamlı ve zamanında erzak ve levazım istiyor, valilik ise erzak ve nakliye vasıtalarının azlığından yakınıyordu.

Savaş içinde ürün fiyatlarının Trabzon'da hızla arttığı görülmektedir. Meselâ 1915 Ocağında Terme ve Fatsa kazalarında kıyeye (*okka*, 1250 gramlık ağırlık ölçüsü birimi) si 55 paraya satılan mısır, Trabzon'da 3 kuruşa satılıyordu. Canik mutasarrıfı (*Kemal Bey*) na göre tacirler, nakliyeciler ve ihtikârcı (*kara borsa*) lar sebebiyle fiyatlar bu kadar artıyordu. Ürün ticaretinin ve fiyatının serbestçe yapıldığı Samsun'da ihtikâr görülmemekle beraber Trabzon'daki tüccar arasında ihtikârcılık oldukça yaygındı.** Piyasa şartları içinde satın alınabilen ürünler çoğu zaman Zigana dağlarından Trabzonluların sırtlarında büyük fedakârlıklarla taşınıyordu. Bu sevkıyatı yaparken soğuktan donan insanlara da rastlanabiliyordu.

Zor yılların Trabzonluların pratik zekâsını da harekete geçirdiği görülmektedir. Osmanlı genelinde görülen zeytinyağı ve sabun darlığı Giresun, Tirebolu, Ordu kazalarında oldukça çok yetişen fındıktan elde edilen yağ ile yapılan sabunla giderilmeye çalışılıyordu. Trabzon valisi Cemal Azmi Bey'e kalırsa bu sabun zeytinyağından yapılan sabundan hiç farklı değildi. Fındık yağından yapılan sabun daha ucuza mal oluyordu.** Bu sıralarda şehirde iki kazada 5.000 kilo sabun elde ediliyordu. Sabun yapımında kullanılan soda İstanbul'dan gönderiliyor, kireç ise bölgeden temin ediliyordu. Elde edilen sabunun iki kıyyesi 6,6 kuruşa mal oluyor, piyasada 15 kuruşa kadar satılabiliyordu. Vali, arzu edilirse havalar sıcak gittiği

Motorlu taşıtların gidemediği yerlere hayvan sırtıyla ulaşım sağlanıyordu. müddetçe en az ayda 50.000 kilo sabun yapıp, bunun 3. Ordu ve çevre illerde kullanılabileceğini önemle vurgulamıştı.

1915 yılı hasadı Trabzonluları ümitlendirecek düzeyde olmamıştı. Şiran ve Kelkit kazaları hariç vilâyetin yemeklik kaldırdığı ürün 5-6 aylık ihtiyaca yetecek mısırdan ibaretti. Bununla

beraber Şiran ve Kelkit'ten 2,5 milyon kilo öşür (*onda biri alınan o zamanın vergisi*) den, 1,5 milyon kilo satın almayla 4 milyon kilo buğday ve arpa sağlanabildi. Sahildeki kasabalardan yarısı öşür, yarısı satın alma yoluyla 1,5 milyon kilo fasulye ile Tirebolu'dan 70-80 bin kilo pirincin 3. Ordu için tedarik edilebileceği tahmin ediliyordu. Bu ürünlerin nakline ise 1.800 araba, 1.500 yük hayvanı ayrılmıştı.**

Trabzon şehrinin ihtiyaçlarını karşılayan Samsun'dan zahire naklini gerçekleştiren kayıkların Ruslar tarafından bombardıman edilmesi yükün veya mürettebatın zarar görmesine sebep oluyordu. Mali ve şahsi fedakârlıklara katlanan kayık sahiplerinden devlet nakliyat için teminat senedi arıyordu. Senet şartı nakliyatı zorlaştırdığından Canik mutasarrıfı Necmi Bey, savaş süresince buğday ve zahire taşıyan kayıklardan senedin aranmamasını teklif etti. İstek yerinde görülerek kabul edildi.** Trabzonluların da büyük gayretlerine rağmen bölgede konuşlanan 3. Ordu'nun bir yıllık iaşesinin karşılanamadığı anlaşıyor. Gerekli önlemleri almak üzere 3. Ordu komutanı Mahmut Kâmil Paşa, Erzurum Valisi Tahsin, Sivas Valisi Muammer, Trabzon Valisi Cemal Azmi, Mamuret'ül Aziz (*Elazığ*) Valisi Sabit ve Ordu menzil müfettişi Fuat Beyler 28 Ekim 1915'te toplandılar. Toplantı sonrası Trabzon şehrinin günlük 40 ton zahireyi 3. Ordu'ya sevk etmesine karar verildi. Şehrin orduya göndereceği zahirenin 20 tonu Sivas, Canik ve Sinop'tan gelecekti.** Bu arada Trabzon'daki 18.000 asker ile 5.000 kayıkçının ihtiyacı da deniz yoluyla şehre getiriliyordu. 3. Ordu'nun kaput, elbise, ayakkabı, çamaşır, ceket gibi ihtiyaçlarını kısmen karşılayan imalâthanelerden biri de Trabzon'daydı. Burada çalışanların miktarı 400-500 insana çıkarılarak ücretlerinin artırıldığı görülmektedir. İmalâthane her ay orduya her çeşitten 5.000 takım giyecek, 3.000 çift ayakkabı, 25-30.000 ekmek torbası yapacaktı. Trabzon'da artan yiyecek darlığı ve pahalılığundan en çok etkilenen gruplardan biri de 300-400 kuruş maaş alan memurlardı. Hızla yükselen fiyatlar karşısında sabit gelirli memurlar bunalmıştı. Zira bu sıralarda aydınlatmada kullanılan gazyağının tenekesi 300, şeker ve sabunun okkası 25-30, ekmeğin okkası 3 kuruşa satılıyordu. Maaşı ayda neredeyse bir teneke gazyağı alan memurun geçinmesine imkân olmadığı görülmektedir (*7 Kasım 1915*).**

O dönemin asker kıyafetiyle bir manga asker

1915 yılı sonlarında yaşanan sorunlardan biri de 3. Ordu'nun iâşe bulmakta çektiği zorluğa karşı tedbir olarak aldığı, bölgesindeki dâhili nakliyatı yasaklamasıydı. Yani, bir şehirden diğer bir şehre erzak nakli yapılamayacaktı. Yasağa göre Trabzon'dan tütün ve fındık dışında erzak ve hububat ihracı durduruldu. Diyarbakır ve Sivas'ta erzak ihracına izin verilmekle beraber nakliye vasıtalarının azlığı dolayısıyla erzak çıkarmak çok zorlaşmıştı. **

Askeriye tarafından tayin edilen menzil noktaları kumandanları bulundukları vilâyetin mülki amirinin emrinde çalışıyorlardı. 3. Ordu Komutanı Vehip Paşa ile Sivas Valisi Muammer Bey arasında sevkியatta meydana gelen münakaşa üzerine Erzurum Valisi Tahsin Bey'in de katılmasıyla menzil işleri doğrudan orduya bağlanmıştı. Uygulamadan kısa bir süre sonra erzakın bol olduğu zamanlarda mıntıka müfettişleri ve nokta komutanlarının nakliyatı temin edemeyip, ordunun iâşesini sekteye uğrattıkları görüldü. Komutanlar sadece bununla kalmayarak piyasaya da müdahale ederek erzak ticaretine engel oluyorlardı. Piyasa koşullarını yeterince kavrayamayan askerler usulsüz şekilde kara ve

deniz vasıtalarına el koymuşlar ve ahaliyi ürkütmüşlerdi. Ticari hayat ve sevkıyat bundan olumsuz etkilenmişti. Ayrıca askerler mensup olduklarıyla da iş birliği yapmayı kendileri için bir noksan telâkki ediyorlardı. Sivil ve askeri bürokrasi arasındaki güvensizlik hem halka hem de orduya zarar veriyordu. Nitekim durumu anlayan 3. Ordu Komutanlığı menzıl işlerini tekrar sivil bürokrasiye bağladı (23 Kasım 1916).**

Trabzonlular açlık ve yoksullukla uğraşırken, daha da vahim bir tehlike ile karşı karşıya kaldılar. Stratejik bir liman olan Trabzon'u ele geçirmek üzere harekete geçen General Yüdeniç komutasındaki Rus kuvvetleri 15 Nisan 1916'da şehre 18 kilometre kadar yaklaştı. Ruslar, Türk birliklerini arkadan vurmak için Akçaabat'a asker çıkarmak üzereyken Trabzonlular şehri boşalttılar. Şehir 15/16 Nisan gecesi Türk halkının büyük çoğunluğunca terk edilmişti. Yerli Rumlar 18 Nisanda Rus komutanına bir haber göndererek Türklerin şehri boşalttığını bildirmişler, dolayısıyla Trabzon'un topa tutulmamasını rica etmişlerdi. Böylece Ruslar hiçbir direnişle karşılaşmadan Trabzon'a girmişlerdi. Trabzon Valisi Cemal Azmi Bey, vilâyet merkezini Ordu kazasına nakil ederek, görevine burada devam etmeye başladı.***

Rusların daha işgalden önce şehri bombalamaya başlaması, halkın maneviyatını son derece bozmuştu. Panik içindeki ahali ziraat ve rahatını terk ederek hicrete başlamıştı. Şehirde büyük bir telâşla herkes mallarını ve yiyecek maddelerini yok pahasına satmaya çalışıyordu. Evlerini bırakan batıya göç etmeye hazırlanan ahali, devlet memurları tarafından sakin olmaya davet ediliyorsa da bu pek netice vermiyordu. Paniğe kapılmış göçmenlerin bir kısmı vilâyetin işgal edilmemiş kısımlarına iskân edilmeye çalışılıyordu. Amaçsızca batıya giden insanların nakli birçok güçlüğü beraberinde getirdi.** Özellikle deniz yolunu tercih edenlerin kayık bulmakta zorluk çektikleri görülmektedir. Halk varlıklı kimselerin ev eşyalarının taşınmasına rağmen kendilerinin taşınmadığından şikâyetçiydi. Taşımacılık yapan kayıkçıların da fahiş fiyat ve yolculara kötü davrandıkları anlaşılmaktadır. Muhacirlerin deniz yoluyla sevkinin izdihama yol açtığı ifade edilebilir.** Bununla da kalmayarak Trabzon bölgesindeki yerli olan askerlerin aile ve evlerinin derdine düşerek dağılmaları firmaların hızla artmasına sebep oluyordu. Vilâyetteki asker kaçaklarının 15.000 gibi önemli rakamlara

yükseldiği tespit edilmektedir. Bozgun ve hicret bölgede eşkıyalığı da körüklemişti.

Trabzon vilâyetinde birçok köye askerlik mükellefiyeti olan imam, hatip, müezzin, kayyum (*hademe*) un, Giresun Kadısı Abdulaziz Efendi'nin usulsüz tayin edildiği vilâyetin yaptığı soruşturmada ortaya çıktı. Kanunlara aykırı tayin edilen din görevlilerinden 39'u askeriye teslim edilip, geriye kalan 19 kişinin yakalanmaları ilgili kaymakamlıklara emredildi. Hatta Of ve Sürmene kazalarında imamet ve hitabete sınavla uygun olduklarına dair ellerinde kadı ve müftü efendilerin mazbataları bulunan şahıslar arasında farzın ne demek olduğunu dahi bilmeyenler bulunuyordu. Çünkü küçük bir rüşvet karşılığı bir imam, müezzin veya kayyum adıyla askerden kurtulmak mümkündü. Hatta cami bulunmayan köylere iman ve hatip tayini yapılabilirdi. Trabzon Valiliği bu tür yolsuzlukların önünü almak için din görevlilerinin imtihanlarına sivil memurların da katılmasını Dâhiliye Nezareti (*İçişleri Bakanlığı*) ne teklif etti.**

Trabzon Vilâyetinde işgal yıllarında bir başka sorunun Ordu, Giresin ve kısmen Tirebolu'ya sığınmış 80.000'i aşkın mültecinin iskân ve iâşesi olduğu açıktır. Bu zorluklara karşın Trabzonlular 3. Ordu'nun lojistik desteğini devam ettirmek zorundaydılar. Vilâyet memurları şehirde asayiş, ziraatın imkân ölçüsünde yapılması ile mütevazı onarım işlerini yapmaya çalışıyorlardı. Zaten şehir zahire ihtiyacının önemli bir kısmını Samsun ve Sivas'tan temin ediyordu. Tarım hayatı pek canlı olmayan bölgede ahalinin ana problemi beslenmeydi. Mülteciler buğday ekmeğinin okkasını 14, mısırın altı okkasını 75 kuruşa almak zorundaydı.** Göçmenlerin beslenmeden sonra karşılaştığı ikinci güçlük barınmaydı. Köy ve kasabalardaki boş mekânlar ve enva-i metruke (*sahiplere tarafından terk edilmiş*) den bulunan binalara göçmenler iskân edildiler. Göçmenlerin giyimlerini temin amacıyla valinin hanımının başkanlığında memur ve eşraf ailelerinden mülteci elbise ve dikiş komisyonu oluşturuldu. Tüccar Ebranoszade Sırrı Bey'den 1.300 lira bedelle alınan 62.000 arşın ($62.000 \times 68 = 4.216.000$) kumaştan elbiseler dikilerek muhtaçlara dağıtıldı. Kazalardaki kart ve meyvesiz ağaçların kesilip, tüccardan fındıkkağıdı toplanarak 1.000 hane muhtaç mülteciye 200 okka

odun, 50 okka findıkkabuğu verildi. Bununla 1916 yılının soğuk kışından mültecilerin korunması amaçlanıyordu.**

Giresun'da 300 kadar kimsesiz mülteci çocuk için bir eytamhane (*yetimhane*) ile 100 mülteci çocuğuna terzilik, kunduracılık ve marangozluk öğretecek kurslar açıldı. Bazı yardım sevenlerin bağışlarıyla kimsesiz kadın ve çocukları çalışmaya alıştırmak amacıyla dari'ül mesai (*çalışma yeri, atölye*) kurulmasına başlandı. 1 Temmuz 1919'da Giresun'a gelen Kızılay heyeti, Müslüman yetimhanesinin acınacak durumda olduğunu rapor etmiştir.***

Trabzonluların ne kadar büyük sıkıntılar çektiğini defterdarlığın 18 Şubat 1917'de Maliye nezaretine gönderdiği telgraftan anlıyoruz. Şehirdeki en önemli sıkıntı ekmek meselesiydi. Zira gün geçtikçe ekmek bulmak güçleşiyordu. Mısır ununun kıyyesi 11 kuruşa, buğday ununun çuvalı 11 liraya yükselmişti. Una ortalama her hafta bin lira zam geliyordu. Hazineden belediyeye 8.000 lira borç verilmişti. Ancak 3. Ordu'nun Aralık 1916'da bölgesinden yiyecek alınmasını yasaklamasından dolayı bu para ile zahire satın alınamıyordu. Alının da belediye, kaymakamlık veya askeriye el koyuyordu. Tüccarın ihtikârı yüzünden de fiyatlar hızla artıyordu. Halkın şikâyetleri bitip tükenmek bilmiyordu. Bazı memurlar defterdarlığa gelerek aç kaldıklarını 50-600 kuruşluk maaşlarıyla 7-8 kişilik ailelerini besleyemediklerini söylüyorlardı. Defterdarlık tedbir olarak un meselesinin ahalinin elinden alınıp, bütün Osmanlı ülkesinde hükümet veya belediye emrine verilmesini tavsiye ediyordu. Bu bir anlamda devletçilik teklifiydi. Fakat bunda da devlet memurları ve belediyeler titizlikle denetlenmeliydi.**

3. Ordu'nun ihtiyacı olan erzakın bir kısmı denizden Ordu ve Giresun'a geliyordu. Erzak Ordu'dan Mesudiye'ye Giresun'dan Tamdere'ye sevk ediliyordu. Hayvan hastalıkları ve askerin satın alması nedeniyle ahali elindeki nakliye araçları yok denecek kadar azalmıştı. Bu nakliyat genellikle askerlik çağı dışındaki askerlerle, kadınların sırtlarında yapılıyordu. Bu davranış Trabzonluların seferberlik başından beri orduya karşı gösterdikleri fedakârlığın güzel bir örneğiydi. Vali Cemal Azmi Bey bunu "*Bir kadının kar üstünde arkasında 30-40 okkalık yüküyle 70-80 kilometrelik mesafeyi almış olması halkın hamiyet ve muhabbetini gösterir.*" ifadesiyle anlatıyordu.**

Trabzon Vilayetine bağılı Gümüşhane ile Ordu kazasında arazi ziraata elverişliydi. Giresun ve Tirebolu kazalarında ise bol miktarda fındık yetiştiriliyordu. Mısır ve buğday çok sınırlı miktarda üretilebiliyordu. Bu nedenle halkın ihtiyacı olan arpa ve buğday Amasya'dan, mısır Samsun'dan satın alınıyordu. Mevcut arazinin ekmeklik ziraata ayrılması, ekilecek tohum sıkıntısını gündeme getirdi. Valilik 1917 yılında ekimde kullanılmak için 75.000 okka buğday, 75.000 okka arpa ile 100.000 okka mısır, bedeli sonra ödenmek üzere 3. Ordu ve Ziraat Nezareti'nden istedi. Cemal Azmi Bey, önemli bir gıda maddesi olan patatesin bütün boş bahçelere ekilmesini emretti. Valilik emre uymayan mültecilerin yevmiyelerini, memurların maaşlarını vermemek, yerli ahaliden amele ücreti ve tohum bedeli adıyla 1-5 lira almak gibi zorlayıcı tedbirler aldı. Ürün yetiştirmeyi teşvik edici bazı tedbirler alındı. Meselâ mültecilerden kasaba dışına iki dönüm arpa-buğday ekecek olan her beş nüfusun yevmiyesine tohum parası karşılığında mahsulün alınmasına kadar 10 para ilâvesiyle 90 para ödenecekti. Ayrıca 5 dönüm arpa, buğday, patates, fasulye, soğan, nohut, mercimek, bakla bezelye vb. sebze yetiştiren her aileye ürün alınana kadar 100 para verilmek gibi özendirici yollara başvuruldu.

Trabzon'da 1917 yılı başlarında Red-i Bedel Kanunu gereğince yerli mültecilerden bedel-i nakdi ödenmiş olanların da askere çağrıldığı görülmektedir. Bedel ödeyen mülteci tüccarlar hükümetten yardım alamadan kendilerini ve ailelerini geçindirdiklerini iddia ederek, askere gitmek istemiyorlardı. Askerlik bedelinin artırılmasına dahi razıydılar. Cemal Azmi Bey, şehrin iktisadi hayatının daha fazla bozulmaması için onları destekliyordu. Bununla kalmayarak vilâyet halkının ordu ve vatan adına her türlü fedakârlığı yaptığını, denizden kayıklarla, karadan karlarla kaplı 35 saatlik yola sırtlarında erzak taşıdıklarını vurguluyordu.

1917 Nisanında Trabzon ve Samsun'da tuz sıkıntısı had safhaya varmıştı. Ankara'dan tuz getirmeye askeriye tarafından nakliye vasıtaları yetersiz olduğundan aylık 200.000 kilo tuz ihtiyacı varken 60.000 kilo tuz sağlanabiliyordu.

Rus işgali, Rum ve Ermeni çetelerinin saldırıları, açlık ve sefaletle uğraşan Trabzonlular, sabrın ve tahammülün numunesiydi. Ekim 1917'de Rusya'da ortaya çıkan Bolşevik İhtilali bütün cephelerde Rus birliklerinin dağılmasına yol açtı. 18 Aralık 1917'de

Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan Erzincan Mütarekesi sonrasında Rusların cepheden çekilişleri daha da hızlandı. Trabzon ve yöresindeki Rus birliklerinin vapurlarla Rusya'ya dönebilmesi için Trabzon'da toplanmaları hem izdihama, hem de yiyecek sıkıntısına yol açtı. Şehirde kalabalıktan geçmeye yol, oturmaya yer kalmamıştı. Çarşıdan bir şey alabilmek, fırınlarda ekmek bulabilmek imkânsız olmuştu.

Ruslar çekilirken Ermenilerin Müslümanlara saldırısı daha da artarak devam etti. 3. Ordu Komutanı Vehip Paşa, Ermeni mezaliminin durdurulması için birkaç kez Ruslar nezdinde girişimde bulunmuşsa da, olumlu bir netice elde edemedi. Yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunan Trabzon ve yöresi halkının kurtarılabilmesi için acele etmek gerekmekteydi. Osmanlı Devleti'nin katıldığı Brest-Litovsk görüşmeleri 10 Şubat 1918'de kesintiye uğradı. Barış antlaşmasının gecikmesi Rus işgal bölgesindeki vatandaşlarımızın kurtarılmasını gündeme getirdi. Enver Paşa, bölgenin bir askeri harekâtla kurtarılabilmesine karar vermiş, 3. Ordu Komutanı Vehip Paşa'ya gerekli emirleri göndermişti. Türk birlikleri, 12 Şubat 1918'de harekete geçti. 14 Şubatta Görele, 15 Şubatta Vakfikebir, 18 Şubatta Polathane (*Akçaabat*), 24 Şubatta ise Trabzon Türk birlikleri tarafından geri alındı. Böylece şehir halkı iki yıla yakın bir süre devam eden Rus işgalinden, çetelerin zulüm ve kötülüklerinden kurtarıldı.***

Ruslar şehirde muazzam tahribat yapmışlardı. Kurtuluşunun ilk günlerinde bir harabe haline gelmiş olan şehirde âdeta bir ölüm sessizliği hüküm sürüyor, her taraf tasavvur edilemeyecek derecede pislik içinde bulunuyordu. *** Kadınlar çocuklarıyla beraber harabeler ortasında yetişen çimenler arasında, duvar diplerinde yiyecek arıyorlardı. Elleri bıçakları olduğu halde ot topluyor, süprüntüler içinde yiyecek bulmaya çalışıyorlardı. Rusların bırakmak zorunda kaldıkları konserve, kuru kabak ve benzeri yiyecekler elden ele kapışılıyor, halk dilinde "domuz ağışağı" denilen ve toprak altından çıkarılan acı ve zehirleyici bir madde hem yiyecek olarak, hem de ekmek yapımında kullanılıyordu. Bununla beslenmek zorunda kalanlar tedricen ölüp gidiyorlardı. Köylü, tarlasına ekecek tohum bulamadığı gibi, açlıktan çalışmamaktaydı.

Ruslarla savaş hali sona ermişti. Ancak diğer cephelerde savaşın devam etmesi, yol ve vasıta imkânlarının elverişsizliği

yüzünden Trabzon ve yöresine yeterli yardım yapılamıyordu. Maliye Nazırı Cavit Bey, Meclis-i Mebusan'dan bu konuda bir milyonluk tahsisat sağlamışsa da, vaat edilen bir yardım vaktinde yapılamamıştı.

Savaşın sona ermesinden sonra Ünye'ye ilk vapur mısır yüklü olduğu halde 9 Nisan 1918'de gelmiş, bu münasebetle dualar okunarak kurbanlar kesilmiş, belediye tarafından 50 kişilik bir çay ziyafeti verilmişti. Trabzon ve yöresinde muhaceretten köylerine dönenlere ekim mevsimi geçmeden tohumluk mısır dağıtılmıştı. Ziraat Müdürlüğü'nün kefaleti müteselsile yoluyla dağıttığı tohumlar nüfus başına 3-4 kilogram dağıtılmıştı. Trabzon ve yöresi çiftçilerine dağıtılan 70.000 kilogram mısır tohumluğundan başka ihtiyacı olanlara tarım araç ve gereçleri de dağıtılmıştı. Ancak köylerde biraz at ve inek varsa da öküz ve manda gibi çift hayvanı hiç kalmamıştı. Ticari faaliyetler canlanmakla beraber, Rusların işgal günlerinde yaptıklarından korkarak kaçmalarından dolayı eski ile kıyaslanacak seviyede değildi. 1918 Haziranında şehirde fiyatlar şöyleydi:

Eşyanın cinsi	Fiyatı	Eşyanın cinsi	Fiyatı
Şeker	220-230 kr.	Kahve	600-650 kr.
Rus çayı	600-650 kr.	Hint çayı	800-1.400 kr.
Sadeyağ	180-190 kr.	Un çuvalı (1. sınıf)	6.000-6.500 kr.
Un çuvalı (2. sınıf)	5.000-5.300 kr.	Gazyağı tenekesi	620-650 kr.
Kalay	1.100-1.200 kr.	Çamaşır sodası	25-30 kr.
Et	40 kr.	Fasulye	35 kr.

Bu sırada mülteciler de bin bir güçlkle şehre dönmeğe başladı. İstanbul'daki mülteciler vapurlarla Trabzon'a gönderiliyor, bunların yol ücretleri hükümet tarafından karşılanıyordu. Padişah V. Mehmet Reşat vilâyet-i müstahlise (*işgalden kurtulan vilayetler*) için 500.000 liralık fevkalâde tahsisat çıkarmıştı. Yine 18 Haziran 1918'de düşman işgaline uğrayan yerler ahalisinin bina, arazi, koyun, gelir vergileri bir kararname ile af edildi. Dönen muhacirlerle şehir yeniden şenlenmekle birlikte, sıkıntılar ve açlık daha da artıyordu. 1919 yılı başlarında

Trabzon'a evvelce gönderilmiş tohumlara ilâveten 15.000 kilogram arpa, 45.000 kilogram buğday gönderildi. Hükümet, Trabzon Vilayetinin iaşesi için ayrıca 160.000 lira tahsisat gönderdi.***

Birinci Dünya Savaşı boyunca Trabzon'un işgal gören yerleri çok tahribat görmüştü. Valilik bu yıllarda önemli onarım ve inşaat faaliyetlerinde bulunamamıştı. Yalnızca askeriye yardımı olmak üzere mevcut yollar tamir edilip, Tirebolu kazasındaki Harşit deresi üstüne 70 metre uzunluğunda bir ahşap köprü ile Yağlıdere üstüne de başka bir köprü yapıldı. Giresun rıhtımı yıkılmaya yüz tuttuğundan tamiri Akçaabat kaymakamı Nihat Bey nezaretinde yapıldı. Bu ufak yatırımlar 5.000-6.000 lirayı geçmiyordu.**

Trabzon'un bu yıllardaki durumu kısaca değerlendirildiğinde şehrin kendi üretiminin 7 ay kadar yetebildiği anlaşılmaktadır. Ziraata elverişli toprakları sınırlı şehirde fındık, fasulye, mısır ve tütün yetiştiriliyordu. Şehirde peynircilik, yağcılık oldukça gelişmişti. Halkın en önemli geçim kaynağı ise nakliyat ve ticaretti. Yerleşim yerleri arasında eşek, katır, at, sahil kasabalarında kayıklarla Romanya, Bulgaristan ve Rusya'ya erzak ile eşya taşımacılığı yapılıyordu. Zengin ya da fakir şehir ahalisinin büyük kısmı emlak ya da eşyasını kaybetmişti. Bu arada şehirdeki depolardaki 6.000.000 kilo reji tütünü Ruslar ve Rumlar tarafından yağmalanmıştı. Vilâyete bağlı 1.800 köyden harpten evvel 240 tanesinde diplomalı öğretmen bulunuyordu. Bunlar da savaş sırasında askere alındığından 1919 yılında Trabzon'da diplomalı öğretmen kalmamıştı. Savaş boyunca eğitim-öğretim lâyıkiyla yapılamamıştı.**

Osmanlı Devleti, savaşın zor şartları içinde salgın hastalıklara karşı kısıt olan bütçesiyle mücadele etti. Çeşitli yerlerde meydana getirilen tecrit hane, tephirhane (*buharla dezenfekte*) ve emraz-ı sariye (*bulaşıcı hastalıklar*) hastanesi gibi sıhhi kurumlar bu mücadelenin başlıca vasıtalarıydı.** Savaş ve sonrası sahil kesiminde sıtma hastalığı şiddetle hüküm sürdü. Bafra'dan Of'a kadar uzanan bölgede halkın %20-30'u sıtmalıydı. Yörede tahribat yapan diğer hastalıklar arasında frengi, verem ve İspanyol nezlesi sayılabilir. İspanyol nezlesi, evlerine dönen muhacirlerin üçte birinin ölmesine yol açtı.** Özellikle çevre ve insan temizliğinin sağlanamaması, açlık ve sefalet hastalıklarının artmasına sebep oluyordu. Tahminlere göre vilâyet dört sene süresinde 400.000'i aşkın nüfusunu kaybetti.** 1918 senesi sonuna kadar vilâyet-i müstahlise tahsisatından idare edilen Erzurum, Erzincan, Trabzon, Van ve Bitlis hastaneleri mütareke döneminde acınacak bir hale

geldi. Parasızlıktan kapatılmamaları için bütçeye 150.000 liralık ilâve bir tahsisat konulmuş ise de maliye sıkıntısından dolayı parayı ödeyemedi. Trabzon hastanesi 1920 yılına kadar vilâyetçe alınan bazı önlemlerle çalıştırılabildi. Ancak istilâ ve muhaceret görmüş olan halkın durumu ve yardımları hastaneyi ayakta tutmaya yetmiyordu. Kapanma tehlikesiyle karşı karşıya kalan hastane halkın tek sıhhi yardım alabildiği yerd. Sıhhiye Nezareti bu şifa merkezlerinin ya tamamen kapatılmasını ya da askeriye devredilmesini teklif etti (7 Ocak 1920).**

1. Şehrin sıhhi durumunun ıslahı,
2. Eğitimin yaygınlaştırılması ve yükseltilmesi,
3. Şehre özellikle döşenmesi kararlaştırılan su yollarının inşası,
4. Vilâyet dâhilinde harap ve yıkılmış olan yapıların imarı,
5. Mevcut yolların tamir ve ıslahıyla gereken yerlere yol inşası,
6. Trabzon şehrinin elektrikle aydınlatılması,
7. Vilâyet ve vilâyetin diğer sahillerinde gereken yerlere liman ve rıhtım inşası,
8. Mahalli ticaretin geliştirilmesi ve bu maddelerin her biri hakkında gerek heyet, gerekse uzmanlar tarafından verilecek öneriler değerlendirilecek.

Mayıs-Temmuz 1919'da üç defa tekrarlanan bu toplantıların dördüncüsü 26 Temmuzda yapıldı. Heyet 4. toplantıda şehirdeki harap olmuş binaların imar ve inşasını acil olarak gündeme getirdi. Hükümetten para alınamadığından bunun büyük sermayeli şirketlere havalesi uygun bulundu. İstanbul veya yabancı ülkelerdeki inşaat şirketlerinden birinin bölgeye ilgisinin çekilmesine karar verildi.

Hatta Haziranda şehre gelen Amerika'nın askeri ataşesi Amiral Bristol ile görüşen Mehmet Galip Bey, şehrin imarı konusunda elinden gelen yardımı yapacağını söyledi. Şehirde acilen yapılması gereken 1.500 mesken vardı. Bir meskenin o tarihlerdeki maliyeti ortalama 500 liraydı. Bu maliyetler ahalinin mali durumuna uygun taksitlerle ödenecekti. Kabaca bir hesaba göre şehir için 750.000 altın lira harcanacaktı (*Bugünkü paraya göre yaklaşık 4,5 trilyon lira*). Vilâyetteki imarı yapacak şirketin en az 2.000.000 altın

lira ile işe başlaması öngörülüyordu. Aslında şehirdeki harap oluşunun sebebi mesken buhranıydı. Bu, sosyal ve hayati sefaletle yol açıyordu.** Yapılacak ilk işlerden biri de savaş yıllarında öğrencisi kalmayan Darü'l Muallimin (*Öğretmen okulu*) tekrar canlandırılarak vilâyetin ihtiyacı olan öğretmenleri yetiştirecek okula 600 yatılı öğrenci alınması olacaktı.**

Sonuç: Trabzonlular Birinci Dünya Savaşı'nda büyük zorluklarla karşılaştılar. Bunlardan en önemlisi kendilerinin ve 3. Ordu'nun beslenmesiydi. Zahire bulmakta güçlük çeken Trabzonlular, ihtiyacın büyük kısmını Sivas, Diyarbakır, Samsun gibi şehirlerden sağlıyorlardı. Zahire temininde diğer bir güçlük ise nakliye vasıtalarının yeterince bulunmayışındı. Rus tehdidi nedeniyle deniz yolunun kullanılmasının güçlüğü taşımacılığı kara yoluna kaydırdı. Çetin arazi yapısına sahip Trabzon bölgesinin yol sistemi yeterli değildi. Bu ortamda taşımacılıkta insan unsuru ön plâna geçti. Vilâyetinde hızla artan fiyatlar halkı ve görevlileri zor duruma düşürdü.

Sivil bürokrasi anlaşmazlığı piyasadan zahire temini ve taşımacılığını olumsuz etkiledi. 18 Nisan 1916'da Rusların Trabzon'un önemli bir kısmını işgali 80.000 nüfusun batıya göç etmesine sebep olarak birçok yeni güçlükler ortaya çıkardı. Göçmenlerin beslenme, barınma ve sağlığının korunması idarecilerin ana uğraş konuları haline geldi. Şehrin ticari hayatı büyük bir sekteye uğradı. Askerlik çağı dışında kalan Müslüman halk, Rum ve Ermeni çetelerine karşı kendini savunmak zorunda kaldı. Trabzon'un bütün kaza ve köylerinde savaş boyunca öğretim yapılamadı. Savaşta milletimize yakışan fedakârlıklar gösteren Trabzonlular, mütareke döneminde devletten bir şey beklemeden yaralarını kendileri sardılar. Trabzonlular yaşadıkları zor yıllara rağmen moralsizlik, yokluk ve bıkkınlığa kapılmadan bütün varlıklarıyla Milli Mücadelenin içinde seve seve yer aldılar."

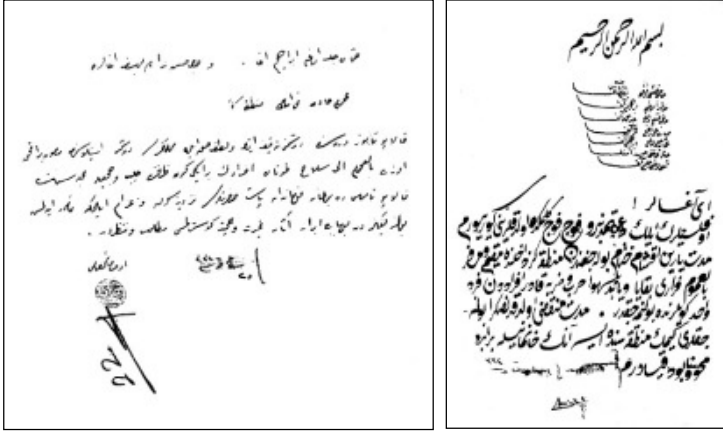
Birinci Dünya Savaşı yıllarında Trabzon ve yöresini etkileyen ekonomik sıkıntıların bir kısmını yukarıda gördük. Şimdi de bu sıkıntıların Ataköy halkına nasıl yansdığına bir göz atalım:

Geçmişte yaşananlar en az yazılı tarih kadar önemlidir. Gerçek tarih, o günleri yaşayan kişilerin yaşadıkları acılar ve sevinçlerdir.

Günümüzde yaşayan kişilerin anıları Birinci Dünya Savaşı yıllarına kadar inebiliyor. Bu kişilerin çocukluk çağında yaşadıkları

sıkıntıları, yoksullukları, ölümle yaşam arasındaki ince çizgiyi bugünkü gibi hatırlıyor ve yapılan sohbetlerde dile getiriyorlar. Amacım bu anlatılanları sizlerle paylaşmak ve gelecek kuşaklara aktarmaktır.

Tarihi iki belge:

Evrak Numarası: 22, Tarih: 25 Şubat 331 Of kaymakamı Şükrü Bey'in Osmanoğlu Evrak Numarası: 14, Tarih: 21 Mart 332, Lazistan havalisi kumandanı Ahmet Avni Paşa'nın Of yöresi ağalarına yazdığı mektup (sağda)

* Ali Güler-xx. yy. başlarında Askeri ve Stratejik Dengeleri içinde Türkiye'deki Gayri Müslimler, Ankara 1996

** Başbakanlık Osmanlı Arşivi

*** Sebhattin Özel-Milli Mücadelede Trabzon, Ankara 1991

Evrak sıra numarası: 22,

Tarih: 25 Şubat 331

Osmanoğlu İbrahim ağa ve Hacıhasanzade Yusuf ağalara

Umum Hadi kurrası mıntakası

Kalapodamus (İyidere) deresinde düşmanı tevkif etmek ve lütfu hak ile memleketimizi düşman istilasından masum bırakmak

üzere bilumum eli silah tutan efradın bir iki gün zarfında celp ve cemiyile acele Kalapodamusta bulunan kumandan paşa hazretleri nezdine sevk ve izam eylemeğe memur edilmiş bulunduğunuzdan bu bapta asarı gayret ve hamiyet gösterilmesi matlup ve muntazırdır. 25 Şubat 331

Of Kaymakamı

Şükrü

Mühür

Evrak sıra numarası: 14

Tarih: 21 Mart 332

Bismillâhırrahmanırrahim

Hacı Fazlı oğlu Behram ağa

Çakır oğlu İbrahim ağa

Hacı Fettah oğlu Ömer ağa

Sarı Ali oğlu Ömer ağa

Osmançelesi oğlu İbrahim ağa

Çakır oğlu Hasan Efendi

Telli oğlu Halim ağa

Ey Ağalar!

Ofluların ilk davetinden beri fevç fevç gelmekte olduklarını gördüm. Müddet yakın akşam hitam bulacağından muntikanız dâhilinde mukim ve misafir bilumum firari bakaya veya tebdilihava harbüzorba kadın efrattan ferdi vahit köylerinde bulunmayacaktır. Müddet münkazı olduktan sonra bulunacakları kimin muntikasında ise anın hanumanesiyle beraber mahv ve nabut kılarım. 21/Mart/32

Lazistan Havalisi Kumandanlığı

Ahmet Avni

Mühür

Ahmet Avni Paşa'nın karargâh kurduğu Pazarönü köyünde, 28 Şubat 1916'da, Of ileri gelenlerine yaptığı konuşma:

“Burada düşmanla harp edeceğim. Askerlerimle harp etmek isteyenlere silah vereceğim. Harp etmek istemeyen olabilir. Onlar da askerlerim için cephane taşırlar. Bunu da yapamayanlar olursa, askerlerim için istihkâm kazırlar. Bunu da yapamam diyenler olursa askerlerime dua etsinler. Bunu da yapamam diyenleri vallahi asarım, billâhi asarım”. (Haşim Albayrak, Of ve Çaykara, Sayfa 227)

Bu tarihlerde erkeklerin büyük çoğunluğu (Kafkasya, Çanakkale, Suriye, Filistin, Süveyş) cephelerde düşmanla çarpışmaktadır. Bu nedenle, Doğu Karadeniz yöresine sevk edilecek asker sayısı yetersizdir. Oysa hem denizden, hem de karadan hücumla geçen Rus ordusunu durdurmak gerekiyordu. Askerlik çağının dışında, ya da çeşitli nedenlerle orduya katılamayanları silâh altına almak için teşebbüse geçildi. Askeri ve mülki makamlara, yörenin hatırı sayılır kişilerine (müftü, köy imamı, muhtar, ağa ve diğerleri) mektup yazılarak halk düşmana karşı direnmeye çağrılmıştır. Yöre halkı bu çağrıya severek kulak vermiş, bu kişilerin teşviki ve öncülüğüyle oluşturulan gönüllü çeteler, basit silahlarla düşmanı Of yakınlarında oyalamış, ilerlemelerine yirmi bir gün engel olmuşlardır. Ruslar, ancak takviye kuvvetleri geldikten sonra ilerlemelerine devam edebilmişlerdir.

Hüseyin Remzi Şentürk Anlatıyor: (Doğum tarihi: H. 1328/M. 1912)

“Şahinkaya köyünden İbrahim Ağaoğlu'nun koyun sürüsü Hanırmak-Sıcakoba değirmenlerinde otluyordu. Ruslar bu sürünün çobanını vurdular. Çobansız kalan sürü değirmenlerin çevresine toplandı. Babam, Ulufoğlu Hafız Hasan ile birlikte koyunları oradan alırsız dediler. Türk birliklerin başında bulunan Tümgeneral razı olmadı. Vurulursunuz, dedi. O sırada Tümgenerale telefon edildi. Tümgeneral ahizeyi eline aldı, fakat konuşmadan telefon kesildi. Hemen bir atlı gönderdi. Yaklaşık on beş dakika sonra atlı döndü. Yanında yaşlı karı-koca vardı. Onları hemen tanıdım. Ü. ile karısıydı. Karısının sırtında sepet vardı. Komutan kadının sırtındaki sepete baktı. Sepet telefon kablosuyla doluydu. Lamba yerine kullanmak için o yöredeki telefon kablolarını kesip sepete doldurulmuşlardı. Tümgeneral bir şey demeden tabancasını çekti, orada Ü.'i vurdu. Yanındakilere: "Adamı alın, karısını da buradan uzaklaştırın." dedi.

Sonra babamla Hafız Hasan'a müsaade edildi. Rus askerlerine görünmeden Hanırmak'ın arkasından koyun sürüsünün yanına yaklaştılar. Sürünün içinde 3-4 tane köpek vardı. Köpekler onlara saldırdı. Onlar bir yolunu bulup sürüyü bulunduğu yerden bizim bulunduğumuz tarafa yönlendirmeyi başardılar. Durumun farkına varan Ruslar, babamla Hafız Hasan'a ateş etmeye başladılar. Bizim askerlerimiz Rusların ateşine karşılık verdiler.

Ahmet Bakkaloğlu ile Hüseyin Remzi Şentürk, Sultanmurat'ta yaptıkları sohbette eski günleri hatırlıyorlar.

Koyun sürüsü bizim bulunduğumuz yere kadar geldi. İbrahim Ağaoğlu, Tümgenerale:

"Paşam, sürüm sizin olsun. Ruslar yiyene kadar bizim askerimiz yesin, biz gidiyoruz." Paşa kabul etmedi. "Koyunlarını al, ama istersen bize biraz et verirsin." dedi. İbrahim Ağaoğlu koyun keserek askerlere et verdi.

Bu olaydan sonra Bayburt'a doğru muhacir gittik. Arkamızdan Ruslar geldi. Bizimkiler, Rusların görmemesi için kadınları kevenlerin arkasına sakladılar. Keven, Bayburt yöresinde yetişen dikenli bir bitkidir.

Elebaşı olduğunu anlayan iki Ermeni, asker kasaturalarını çekerek babamı öldürmek istediler. Rusların arasında bulunan Kazak askerler buna engel oldu, babamı ölümden kurtardılar.

Rus birliklerinin komutanı için Rusça bilen tercüman aranıyordu. Babam talip oldu. Babamı alarak Rus komutanının yanına götürdüler. Babam, uzun yıllar Kırım'da kaldığı için iyi Rusça bilirdi. Rus komutan Tatar'dı. Babama çok yakın ilgi gösterdi. Bir isteğinin olup olmadığını sordu. Babam bu ilgiden yararlanarak Rusların baskısından şikâyet etti. Malların talan edildiğini, kadınların Ruslardan korunmak için hapis gibi saklandığını ve şu anda hatırlayamayacağım diğer şikâyet ve isteklerini dile getirdi. Komutan yapılan tüm şikâyetlerin yerine getirilmesini emretti. Gasp edilen her şey iade edildi. Kadınlar saklandıkları yerden çıkarıldı. Komutan, hacca gidebilecek kadar babama para vererek bizi arabalara bindirdiler. Posus'tan, Bayburt'un arkasından Niv'e geldik. Bizi orada

arabalardan indirdiler. Onlar geri döndü, biz de yaya olarak Vatan yaylasına geldik. Önce Türkler sonra Ruslar yayla evlerinin tahtalarını sökerek siper yapmışlardı. Yaylaları onararak yerleştik.

Mador dağı

Vatan yaylasının biraz aşağısında bir Ermeni köyü vardı. Ermeniler buradan göç ederek Tercan'a gitmişlerdi.

Vatan, 2000 metreye yaklaşan rakımı nedeniyle yaz mevsimi kısa sürmektedir. Ayrıca nemli ve sisli geçen yaz ayları hububat ekimi için uygun değildi. Kışın yağan yoğun kar, ulaşımı olumsuz yönde etkiliyordu. Bu ve diğer nedenlerle başka taraflara göç etme zorunluydu. Buradan Ataköy'e indiler. Şimdiki caminin bulunduğu düz araziler su ve bataklıkta. Yerleşim için uygun değildi. Onlara göre en emniyetli yer Ataköy'ün baş tarafında bulunan araziler- Yeşilçam mahallesiydi. Buradaki arazi yerleşime açıldı ve oraya yerleştiler. Baş tarafında bulunan araziler- Yeşilçam mahallesiydi. Buradaki arazi yerleşime açıldı ve oraya yerleştiler. Baş tarafında bulunan araziler- Yeşilçam mahallesiydi. Buradaki arazi yerleşime açıldı ve oraya yerleştiler.

Zamanla yer altından çıkan sular azaldı. Bunun sonucu bataklıklar küçülerek yerleşime uygun hale geldi. Komşu köylerde arazi sıkıntısı çeken Şahinkaya ve Maraşlı halkının bir kısmı ve başka yerlerden gelenler bu topraklara yerleştiler. Su kaynakları ıslah edilerek araziler genişletildi. Böylece Ataköy teşekkül etti. Anlaşıldığına göre Maraşlılar da Fatih Sultan Mehmet'ten sonra gelen Türklerdir. Köyün şeceresi (*soy ağacı*) bende vardı. Kimlerin

Vatan yaylası

kaç kabileden meydana geldiği açıkça belliydi. 1929 yılındaki sel felâketinde evin arka odası yıkıldı. Bu belgeler o zaman yok oldu.

Ataköy'ün arazilerinde günümüzde bile yer altından çıkan su kaynağı vardır. Birçok evin temelinden su çıkıyor. Merkez camii'nin kuzey tarafı beton duvar yapıldığı halde toprak altından çıkan su önlenemedi.”

İlve Yeni Anlatıyor

İlve Yeni, 1902 yılında doğdu. Rus işgali sırasında 14 yaşındaydı. Birinci Dünya Savaşı yıllarındaki hatıralarını şöyle anlatırdı:

“- Anamlar köyde, ben analığımınla Sıcakoba yaylasındaydım. Rusların geldiğini haber aldık. Yayla halkı yaylayı terk etmek için hazırlıklara başladı.

- Analığım, Kazancına bana dedi ki, git bak mahalleden giden var mı? Giden varsa biz de onlara ekleşip muhacir gidelim.

- Nereye gideceğiz? Diye sordum.

- Kuşmer'e, dedi.

Koşarak mahalleye gittim, ortalıkta kimseler görünmüyordu. Geri döndüm. Molla Mahmutoğlu'nun yanına geldiğimde, Palah'tan aşağı giderken süvariler bana doğru geliyordu. İçlerinden biri bana:

Bayburt'tan bir görünüm

- Dön geriye! Soldatlar geliyor, vururlar seni. Kaç da şenliğe düş! Dedi.

Öylesine düzgün Türkçe ile söyledi ki Rus olduğunu anlamadım.

Ona dedim ki:

- Biz muhacir gideceğiz. Gidiyorum yükümü alacağım.

O tekrar:

- Dön geri vururlar seni, dedi.

Ben onu dinlemedim. Koşarak indim eve. Analığım bana yatak yükü yapmıştı. Hazırlanan torbayı onun içinden aldım, geri döndüm. Dönüşte kurşunlar yağmur gibi kulaklarımın dibinden vızıldayıp önümdeki toprağa saplanıyordu. Gencali'nin evinin yanına kadar geldiler. Korku ve heyecandan ayaklarım birbirine dolaşıyordu. Yamaçtan yukarı giderken ayaklarımdaki çarıklar

kayıyordu. Çarıklarımı çözmeğe vakit yoktu. Can havliyle bağlarını koparıp, çarıkları attım.

Koşarak çayır duvarının dibine attım kendimi. Oradan iki büklüm, ellerim ve ayaklarımın üstünde yürüyerek yaylaya geldim. Mesut'un kapısında baban, Mesut ve daha birkaç kişi ile karşılaştım. Bana ahıra gitmemi söylediler.

Kadınlar ahırda, erkekler üstteydi. Kimseden çıt çıkmıyordu. Ruslar yaylaya girince silâh sesleri kesildi. Bütün evleri teker teker aradılar. Bizi de ahırda buldular. Dışarı çıkardılar. Üstümüzü aradılar. Para, yüzük, altın ne buldularsa aldılar. Sıra bana gelince belimi çözdüm. Kesem çıktı meydana. Askerin biri aldı kesemi. Kesede beş kuruş vardı.

Beş kuruştur, alma onu, diye yalvardım.

Asker benim sesimi taklit ederek, alay etti. Sonra parayı kesenin içine koydu, ağzını bağladıktan sonra geri verdi. Elimdeki torbayı aldı. İçime bir korku girdi. Bunlar Rus mallarıdır, tanyacak ve alacak onları, anama ne diyecektim? Yine yalvardım:

- Bunlar anamındır, alma onları, dedim.

O tekrar yalvaran sesimi taklit etti, sonra çıkardığı gibi torbaya koydu ve geri verdi.

Sonra bütün yayla halkını İbrahim Ağanın düzüne topladılar. Yaylada kimse kalmadı. Orada bizi toplamalarının sebebi, yağlı paçavra! ile bizi yakacaklardı. Karşıda çadırlar kuruldu.

Akşama kadar bizi orada alıkoydular. Kimse evine gidemedi. İbrahim Ağa'nın evinin yanlarındaki evlerde kaldık. Herkes bir kenara çekilerek başımıza gelecek akıbeti bekliyorduk. İçimizde erkek olarak yalnız kaynım Ramis'in kaynatası vardı, diğerleri kadındı. Bir asker geldi, kadın istedi. Ramis'in kaynanası yanıımızdaki kadınların birine işaret etti. Kadın önde asker arkada hayata giderken kafasına bir balta vurarak askeri yere serdi. Sonra gübreyi açarak cesedi içine gömdüler.

Ertesi gün bizi serbest bıraktılar, ama ne mal, ne yatak, ne de kabkacak bıraktılar.

- Sultan Murat'ta olan Şehitlerin hikâyesini biliyor musun?

- Bilmez olur muyum?

Sıcakoba yaylasında olayın geçtiği bölüm

Bizim karargâhımız Limonsuyu'ndaydı. Kumandanın biri bir gece orda bir rüya görmüş. Sabahleyin kalkmış:

Kardeşlerim, benimle Cennete gelecek olan var mı? Diye emrindeki askerlere sormuş.

Oradakilerin hepsi hazırды. Gönüllü bir bölük kurdu ve Rusların üzerine yürüdü. Oradan Şehitler Tepesi'ne kadar iki saatlik yol vardı. Oradan Bayburt'a giderdik. Şehitler Tepesi'ne çıkmadan aşağıdaki düzlüklerde karşılaştılar. Süngü süngüye dövüş başladı. Silâh sesleri kesildi. Hep döküldüler ve orada şehit düştüler.

- Biraz önce anlattığın olayda, Sizi yaylada topladılar, aradılar, mallarınızı aldılar dedin. Şehitler Tepesi'nin savaşı bu olaydan önce mi oldu?

- Sonra oldu. Türk ordusu önce kaçtı, sonra hücum etti.

- O halde bu olayı senin de yaşamış olman gerekir.

- Elbette. Çektiğimizi Allah bilir. Nice korkular ile o günleri yaşadık.

- Ruslar buralarda ne kadar kaldılar?

- Üç sene kaldılar. Şimdiki şose var ya, ilk olarak Ruslar açtılar onu.

- Bayburt'a kadar mı?

- Evet

- Ne ile açtılar yolu? Greyderle mi yoksa...

- Millet ile. Kazma kürek ile. Çoluk, çocuk, karı, kuru. Ben gitmedim. Bütün gittiler. Çalıştırdı, yaptı.

- Çalıştırırken para veriyorlar mıydı?

- Yevmiye ile çalıştırıyorlardı.

- Çalışanlar kimlerdi?

- Türkler. Kendilerinin kimsesi yoktu.

- Sence Ruslar bu yolu niçin yaptırıldılar?

- Oturacaktı da onun için.

- Yani kendileri için yaptılar.

- Elbette kendileri için yaptılar. Sonra içinde bir ihtilaf, bir anlaşmazlık çıktı da çekildi gittiler. Yoksa gitmeyeceklerdi. O kadar masrafi yaptıktan sonra gider miydiler?

- Anabodamo'da ne işiniz vardı? Biraz önce ilk defa yaylada iken Rusların geldiğini söyledin. (*Anabodamo, Hadi deresinin yukarı bölümünde ve yangının altında bulunan dar vadi.*)

- İlk defa köyde iken geldi sanırım. Sonra çıktık yaylaya.

- Anabodamo'ya gitmeniz nasıl oldu?

- Düşmandan kaçtık da Anabodamo'ya gittik. Orada bir boğaza girdik. Ama Barma'da muharebe vardı ki, o yana giden topun dumanını da, bu yana gelenini de görüyorduk. Biz, çoluk çocuk oradaydık.

- Kadınlar ve çocuklar mı vardı Anabodamo'da?

- Evet.

- Erkekler neredeydi?

- Eli silâh tutan erkekler yukarıda düşmanla çarpışıyordu.

Orada bir gece kaldık. Bir Rus askeri geldi çıktı yanımıza. Daha önceden onu tanıyorduk. Rusların Hadi'deki deposunun memuruydu. Bize ara sıra gelirdi. Kardeşim Rahime bir buçuk-iki yaşlarındaydı. Onu çok severdi. O gece orada bizimle kaldı. Ertesi gün beni sizin kumandana yetiştirin dedi. Aldı koptular onu Aymeydanı'ndan yukarı. Göttürdüler bizim askerlere teslim ettiler de geldiler.

- Rus tarafından mı kaçmıştı?

- Evet

İlve Yeni'nin "Muharebe vardı ki, o yana giden topun dumanını da bu yana gelenini de görüyorduk" dediği, Kazankıran'daki siperlerin günümüzdeki durumu.

- Tanışmanız nasıl oldu?
- Anamı evinden çıkarıp evi depo ettiler. Hadi'de olduğu için tanıştık.
- Teslim edildikten sonra ondan haber aldınız mı?
- Daha haber alamadık.
- Yaylada geçen bu savaştan sonra Ruslarla ilgili başka bildiğin ya da duyduğun bir olay oldu mu?
- Onlar burada durduğu süre bir şey olmadı. Yolda çalışırken o adamı verdiler uçurumdan aşağı.
- Hangi adamı?
- Çayırobalı Ali Osman'ı.
- Niçin?
- Bu savaştan adam niye boş dolaşıyor buralarda? Dediler ve uçurumdan aşağı attılar. Korkusundan kimse bir şey diyemedi. Beş on gün bir yerde görülmedi. Bunca dinamitler patlattılar, taşlar yuvarladılar oradan aşağı. Beş on gün sonra çıktı geldi. Onu görenler şaşırdı:
- Ali Osman, sen neredeydin? Diye sordular. "Bir taşın altında yaaaattım da yattım," dedi. Bu olaydan sonra Çayıroba'ya gitti, bir daha da kendisinden haber alamadık.
- Başka bir olay hatırlıyor musun?

- İlk geldikleri zaman çok kişi öldürdüler. Halk arasında konuşulan ve benim hatırladığım; Of'un Uğurlu köyünden Harun, bir kazık aldı da düşmanın üzerine yürüdü, Rize tarafında vurdular onu. O adam nerede hacca gidecek birini duysa, onunla görüşmeye giderdi. Amcamda gördüm, tanıdım onu. Amcam hazırlanıyordu, Kâbe'ye gidecekti, o bize geldi. Ben çocuktum. Balkonda soyma ayıklıyordum. Geldi bana yardım etti."

Hacı Şükrü Öztürk

Temmuz 1984'de Şehitler Tepesi'ni görüntülüyordum. Yanımda amcam H. Ramis Yeni ve Mehmet Ali ağabeyim vardı. Daha sonra yakından ve uzaktan meraklılar etrafımıza toplandı. Koldere köyünden, Hacı Şükrü Öztürk, görüntülerimi şöyle seslendirdi:

"Birinci Dünya Savaşı yıllarında (1914-1918) Rus Ordusu bu toprakları işgal etti. Çanakkale Zaferi'nden sonra birliklerimizden birkaç grup buraya verilmiş, yaptıkları kahramanca mücadele sonunda Rus ordusunun ilerlemesini durdurmuşlardı.

Rus istihkâmlarının üstü kapalı, sobalı, her türlü konforu mevcuttu. Bizimkiler ise, şu karşıdaki sıra tepelerde, dize kadar istihkâm içerisinde kışı geçirmek zorundaydılar. Soğuktan hastalanarak geri gönderilenler oldu. Askerlerin hepsi hastalanma tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Başlarında bulunan kumandan, emrindeki askerlere şunları söyledi:

- Arkadaşlar, bu gidişle hepimiz soğuktan hastalanarak öleceğiz. Bulunduğumuz yerde ölümü beklemektense, düşmana saldıralım. Ölürssek öyle ölelim. Ben bir rüya gördüm. İnşallah gerçektir. Benimle gelmek isteyen var mı?

Orada bulunan askerlerin tümü hücumla hazır olduklarını, komutanlarının emrinde olduklarını, ne yapılacaksa hep birlikte yapacaklarını belirttiler.

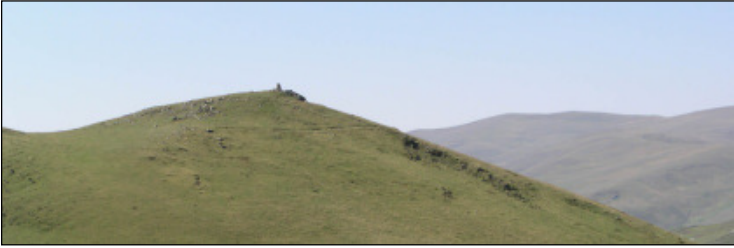
Komutan, askerlerin içinden altmış beş kişi seçti. Bunlar gizlice düşman istihkâmlarına yaklaşarak tel örgüleri kesecek, diğer askerler takviye gücü olarak görev yapacaklardı. Tel örgü kesilince kumandan bir el ateş edecek, parola silâh sesi olacaktı. Silâh sesi duyulunca takviye gücü de, ellerindeki silâhlarla onları destekleyeceklerdi.

Orada üç karakol vardı. Bu karakolları teker teker alarak tellere yaklaştılar. Ruslarda köpekler vardı. Bunlar bizim askerlerimize hücum ettiler. Telleri kesmeye engel oldular. Askerin birini sıkıştırdılar. Asker, köpeği vurmak zorunda kaldı. Köpek vuruldu, ama tel örgü kesilmeden parola verilmiş oldu. Silâh sesini duyan takviye gücü ateş etmeye başladı. Tellerin başlarında bulunan bombalar patladı. Altmış beş kişinin çoğu kendi askerlerimizin ateşi sonunda şehit düştü. Kalan askerlerimiz hücum ederek düşmana ani baskın yaptı. Düşman askerleri bir kurşun atmadan imha edildi. Burası birinci hattı.

İkinci hat aşağıda Komar dağındaydı. İhtiyat topçuları dışında oradan da kimse kurtulamadı. Topçular kaçarak kurtuldu. Biz orada düşmanın esaretindeydik. Düşmanın kaçtığını görünce bizim askerlerimize sığındık.

Bu tepeye gelip ziyaret ettik. Şehitlerimize toplu mezar açarak gömmüşlerdi. Gördüğünüz birinci çeper, burada şehit düşen askerlerimizin mezarlarıdır. Aşağıdaki ikinci çeperde, Barma, Görne ve dolaylarında şehit düşen askerlerimiz yatıyor.

Bu kumandan burada ölmedi. Barma'daki çatışmada atıyla birlikte yaralandı. Sultanmurat'ın yanında karargâh vardı.

Sultanmurat yöresinde birçok tepeye kazılan siperlerden biri. “Askerlerimiz, şu karşıdaki sıra tepelerde, dize kadar istihkâm (Siper) içerisinde kışı geçirmek zorundaydılar. Soğuktan hastalanarak geri gönderilenler oluyordu.” (Hacı Şükrü Öztürk)

Oraya getirdiler. Orada ölünce bu şehitliğin başına getirip defnettiler. Atını da yanına gömdüler.

Bu şehitlik ellili yıllara kadar hayvanların ayaklarının altında çiğneniyordu. İsmail Efendi (*Bakkaloğlu*) rüyasında şehitleri gördü. “Bizi hayvanların ayaklarının altından kurtarın!” diyorlardı. Rüyasını bize anlattı. Çevredeki yaylaların halkı toplanarak elbirliği

ile taş toplayarak bu çeperleri yaptık. Daha sonra abide dikildi, mescit yapıldı.”

Bu tarihi olayın bir de askeri yönünü inceleyelim.

23 Haziran 1999, Şehitleri Anma Günü’nde bir subay, Şehitler Tepesi’nde geçen savaşı şöyle özetledi:

18 Mart 1915’te Çanakkale’de Gazilik, 23 Haziran 1916’da Sultanmurat’ta Şehitlik rütbesine eren, 4. Alay, 4. Tabur, 3. Bölük manga kumandanı Başgedikli (Başçavuş) Sururi (solda) 4. Alay, 4. Tabur’da görev yapan komutanlardan Kıdemli Yüzbaşı Seyfettin Bey 23.Haziren 1916 (sağda)

"Birinci Cihan Harbinde, birçok cephede savaşmak zorunda kalan Osmanlı İmparatorluğu, Rusların 1916 yılı başlarında Kafkaslardan başlayan taarruzları hızla ilerlemiş ve bunun sonucunda 18 Nisanda Trabzon'a ulaşmıştır.

Çanakkale cephesinde yenik düşen müttefiklerin bu bölgeden çekilmesiyle Osmanlı ordusu doğu harekât alanını pekiştirme olanağını elde etti. Haziran ayı başlarında Rusların taarruzu zayıfladı ve buna mukabil kaybedilen toprakların geri alınması maksadıyla hazırlıklara başlandı.

Batıda bulunan Mador ve daha ötesindeki Tolos dağlarına 9. Tümen, güneye 13. Tümen yerleştirildi. 21 Haziran gecesi bu

Şehitler Tepesi'ndeki mezarlarının genel görünümü

bölgeye gelen 4. Alay ise doğudaki Arpalı köyünden Yurt Tepesi istikametine, 29. Alay ise, doğudaki dere boyunca Hadi Pazarı'na doğru taarruza başladı. 23 Haziran sabahı düşman bu bölgede 1000'i ölü, 500'ü yaralı ve muhtelif silâh ve teçhizat bırakarak geri çekilmek zorunda kaldı.

Bu muharebeler esnasında şehit düşen 4. Alayın tabur komutanı Yüzbaşı Seyfettin Bey, Başçavuş Süruri ve 70 Mehmetçik, Şehitler Tepesi'nde yatmaktadır.

Bu muharebelerde dikkati çeken en önemli husus şudur:

22 Haziran gecesi, yöre halkından, araziye iyi bilen 40 kişilik bir müfreze düşman içine sızarak baskın yapmıştır. Bu baskın, düşmanın tertibatını bozmuş ve muharebenin kazanılmasında temel teşkil etmiştir. Sivil gönüllülerle, askerler omuz omuza, eşsiz bir mücadele örneği sergilemişlerdir."

Rus işgaline bir başka açıdan ışık tutan aşağıdaki konuşmaya kulak verelim.

Rahmi Sezer, Mustafa Sakal ve Abdülkerim Yeni aralarında yaptıkları sohbette konu Birinci Dünya Savaşı'na gelir.

"Rahmi Sezer: Ruslar, Sultanmurat'ta bozguna uğrayınca geri çekilmeye başladılar. Büyüklerimizin anlattıklarına göre cami depoydu. Lemoğlu Mecit'in ve Halime halanın evleri de depoydu. Gerek silah, gerekse erzakla dolu olan bu depoları yakarak gittiler.

Mustafa Sakal: Babaannem anlatırdı. Bir atlı geldi, camiye yaktı. Sonra diğer depoları ateşe verdi.

Abdülkerim: Bu depolar kimindi?

Mustafa: Rusların. Hüseyin amcamın anlattığına göre Lemoğlu'nun han ve fırını vardı. Rus askerlerinin içinde Orta Asya'dan gelen Türkler vardı, bize ekmek, şeker vs. verirlerdi. Askerlerin arasında Ermeniler de vardı. Onlar Türklere eziyet ederlerdi. Türkistanlı askerler bizim halkımızla iyi geçinirdi, derdi.

Rahmi: Annemden duydum. Rus askerlerinden dedemin evine gelip namaz kılanlar vardı.

Abdülkerim: Onlar, Kırgızistan, Azerbaycan, Özbekistan ve diğer ülkelerden gelen Türk asıllı Rus askerleriydi.

Rahmi: Bizimkilerini evden çıkarıp karargâh yapmışlardı. Gedikoğlu'nun evini boşalttılar. Eskilerin anlattıklarına göre eğer erzak depolarını yakmasalardı, köye birkaç sene yeterdi. Köyün bu durumunu anlatan bir destan yazılmıştı. “Şinek’e aldı ateş, biz bakarız Bordo’dan” bu destanın bir mısraıdır. Halk o sırada buradan kaçtı. Rus ordusu çekilirken önlerine çıkan erkekleri öldürüyorlardı.

Abdülkerim: 1945-1947 senelerinde okuldan çıkıp eve giderken, yaylaya giden yoldan geçerdik. Bir gün silâh deposu olarak kullanılan evin bulunduğu yolun kenarında birkaç boş kovan bulduk. Büyük bir hevesle bunların etrafını aramaya koyulduk. Toprağı eştik, tarlanın duvarını yıktık ve binlerce kovan bulduk. Kantartaşı’nda bulunan handa debenek (bilye) oynardık. Öğretmenimiz Mızrap Efendi okuldan çıkınca evine gitmek için oradan geçerci. Onu görünce kenara çekilip selâm verir, geçtikten sonra oyuna devam ederdik. Her nedense okula neden gitmediğimizi sormazdı. Bir önceki sene karnem baştan sona pekiyi olduğu halde o yıl devamsızlık yüzünden sınıfta kaldım.”

Tarihin derinliklerinden günümüze kadar vatan, millet ve din uğrunda mücadele etmiş, sayısız adsız kahramanın, kimi canını vererek şehitlik, kimi kanını vererek gazilik derecesine ulaşmıştır. Bugün başımız dik olarak yaşıyorsak onların sayesinde olduğunu unutmamalıyız. Onları rahmet ve minnetle anıyoruz. Nesilden nesile

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA 13 NCÜ TÜMEN, 4.AL,4.TB.DA GÖREV YAPARKEN
9-10 HAZİRAN 1916 YILINDA SULTAN MURAT HANI TEPEİNDE ŞEHİT OLAN
ERATIN İSİM LİSTESİDİR.

BÖLÜK	RÜTBE	ADI VE	BABA ADI	MEMLEKETİ	ÖLÜM TARİHİ
1-	14	ER Ahmet	BİN Hasan	Edirne	10 HAZİRAN 332
2-	15	J. " Ahmet	" Mehmet	Kuşadası	9 " "
3-	16	" Ahmet	" Cafer	Kütahya	10 " "
4-	14	" Ahmet	" Hacı Habibullah	Eskişehir	9 " "
5-	15	" Ahmet	" Mehmet Ali	Sındırgı	10 " "
6-	13	" Tevfik	" Nuri	Erdek	10 " "
7-	15	" Hüseyin	" Hasan	Tosya	10 " "
8-	15	" " "	" Mahmut Ali	Bala	10 " "
9-	14	" H. " "	" Ali	Balıkesir	10 " "
10-	16	ÇAVUŞ Hasan	" Ali	Kütahya	10 " "
11-	16	ER Hasan	" İsmail	Eskişehir	10 " "
12-	14	" Hüseyin	" Yusuf	İzmit	10 " "
13-	15	" Hüseyin	" Mehmet	Bandırma	10 " "
14-	14	" Hakkı	" Hüseyin	Haymana	9 " "
15-	14	" Hakkı	" Mehmet	Balıkesir	10 " "
16-	15	" Halil	" Ali	Kütahya	10 " "
17-	16	ONBAŞI H.İbrahim	" Osman	Tavşanlı	10 " "
18-	13	J. " H.İbrahim	" -	Bayramiç	10 " "
19-	13	J. " Davut	" Recep	Kırşehir	10 " "
20-	14	" Ramazan	" Koca Ahmet	Manisa	9 " "
21-	13	" Ramazan	" İsmail	Sındırgı	10 " "
22-	15	" Rüstem	" Yusuf	Urfa	10 " "
23-	13	" Süleyman	" Hüseyin	Ereğli	10 " "
24-	13	" Seyit	" Bekir	Konya	10 " "
25-	13	" Satılmış	" Ahmet	Sungurlu	10 " "
26-	14	J. " Sabri	" İbrahim	Dersaadet	10 " "
27-	15	ER Abdi	" Hasan	Vize	9 " "
28-	13	BORAZAN Abdullah	" Ahmet	Konya	10 " "
29-	15	J.ONB. Osman	" Abdullah	Karaman	10 " "
30-	15	ER Osman	" Mustafa	Simav	10 " "
31-	15	S. " Osman	" Ali	Erzurum	10 " "
32-	16	" Osman	" Osman	Kırşehir	10 " "
33-	15	" Ali	" Şaban	Kütahya	10 " "
34-	13	" Ali	" Osman	Tavşanlı	10 " "
35-	13	" Ali	" Hasan	Vize	10 " "
36-	15	" Mahmut	" Abdullah	Nif	10 " "
37-	14	" Mehmet	" Ahmet	Balıkesir	10 " "
38-	13	" Mehmet	" İbrahim	Çvrindi	10 " "
39-	13	" Mehmet	" Abdurrahman	Kütahya	10 " "
40-	13	ÇAVUŞ Mehmet	" Ahmet	Kütahya	10 " "
41-	16	ER H.Mehmet	" Hacı İsmail	Eskişehir	10 " "
42-	13	ÇAVUŞ Mehmet	" Mithat	Konya	10 " "
43-	13	ER Mehmet	" Hüseyin	Emet	10 " "
44-	15	" Mustafa	" Hacı Ali	Sille	10 " "
45-	15	ONBAŞI Mustafa	" Hacı Ahmet	Yozgat	10 " "
46-	15	" Mustafa	" Osman	Eskişehir	9 " "
47-	15	ER Mustafa	" Ali	Kula	10 " "
48-	15	" Mustafa	" Hasan	Kula	10 " "
49-	14	" Mustafa	" Ahmet	Akşehir	10 " "
50-	13	J. " Mustafa	" Ali	Dersaadet	10 " "
51-	15	" Nuri	" Osman	Eskişehir	9 " "

Sultanmurat Şehitler Tepesi'nde, vatan uğruna canlarını feda eden Mehmetçiklerin adlarını yaşatmak amacıyla, Eski Yazı Mütercimî Svl. Me. Ali Işık; Personel Yarbay Gen. Evr. Ks. Amiri Turan Başer; Hv. Plt. Kd. Alb. M. S. B. Arşiv Müdürü İrfan Ökte imzasıyla 3.6.1985 tarihinde düzenlenen isim listesini okuyuculara sunuyorum.

52- 13	J.ÖNE	Nurettin	Bin HASAN	Sandıklı	10 HAZİRAN 332
53- 13	ER	Yusuf	" Mustafa	Kebser	10 " "
54- 13	"	Yusuf	" Halil	Sandıklı	10 " "
55- 13	"	Yahya	" Ahmet	Konya	10 " "
56- 15	Sh."	Osman	" Ali	Ayas	10 " "

Yukarıdaki künye kayıtları defter kayıtlarına uygundur. 3.6.1985

KAYITLARI ÇIKARAN

KİSİM AMİRİ

[Signature]
Ali İŞİK

Svl.Me.
Eski Yazı Mütercimi

İbrahim ÖZTE
Ev.Plt.Kd.Alb.
M.S.B.Arşiv Müdürü

[Signature]
Turan ERŞER
Personel Yarbay
Gen.Evr.Ks.Amiri

Şehitler Tepesi'nde şehitleri anma töreninden bir görünüm anlatılan gelen kahramanlıklar birçok kişiye ilham kaynağı olmuş, bu konuda birçok eserin ortaya çıkmasına vesile olmuştur.

Bu kişilerden biri de H. Remzi Abbasoğlu'dur. H. Remzi Abbasoğlu 14 Ağustos 1949 yılında yazdığı bir şiirinde Sultanmurat Şehitleri'ne şöyle sesleniyor:

Sultanmurat Şehitlerine

Ey mezar taşlarına sarmaşıklar dolanan
Ey dumanlı dağları yıldırım gibi aşan
Türk soyunun kahraman evlâtları, erleri
Can verip de aldınız yattığınız yerleri.

Ŗu kızaran Ŗafaklar, dinlenen tan yerleri
Ŗu boy boy çöküntüler o günün siperleri
Ŗu yamaçlar, dereler Ŗu uzak karlı dağlar
Ŗu yeŖeren tepeler, Ŗu bahçeler, Ŗu bağlar.

Esen tatlı rüzgârlar, yıldızlar, mavi gökler
Umaklarda dolaŖan o sayısız melekler
Sizi tespih ediyor, hep sizi anıyorlar
Kutsal hatıranızla bak hâlâ yanıyorlar.

Ey göklere yükselen en büyük Müslümanlar
Ey Tanrının yanında yer alan kahramanlar
Bu sakın tepelerde uyuyan kardeŖlerim
Gönülleri ısıtan isimsiz güneŖlerim.

Hürriyetin, benliğin eŖsiz mücahitleri
İstiklâl davamızın en büyük Ŗahitleri
Kurtardığınız toprak Ŗimdi sizi saklıyor
En derin muhabbetle sarıyor, kucaklıyor.

Bu toprağı sulayan tertemiz kanlar sizin
Cihanda aldığımız Ŗerefler, Ŗanlar sizin
Kalplerimiz her lâhza sizinle çalkalanır
Yurdun dört köŖesinde hür bayrak dalgalanır.

Bu bayrak sizden gelen en büyük bir Ŗereftir
Parolamız istiklâl, hedef aynı hedeftir
Bu yolda sizler gibi hazırız can vermeğē
Sizin rikâkınızda bir hizmete ermeğē

En mukaddes derece Ŗehitlik mertebesi
Bir Kâbe kadar kutsal bu Ŗehitler Tepesi.

DERELER

Solaklı Deresi

Solaklı deresi iki ana koldan oluşur. Bunlardan biri Haldizen, diğēri Soğanlı dağlarından kaynağını alır. Bu iki dere, Ataköy'ün doğusunda birleŖerek kuzeye doğru akışına devam eder. Geçtiğı vadiye, eŖine ender rastlanan güzelliğē vererek Oftan denize dökülür. Uzunluğē yaklaşık 80 kilometre kadardır.

Solaklı Deresi'nde Şelale

Solaklı deresinin debisi düzenlidir. Yaz ve kış mevsimlerinde akıttığı su miktarında çok az fark vardır. Aşırı yağmur ve karların erimesiyle su seviyesinin artması bu cümleye dâhil değildir. Solaklı deresinin bu özelliğe sahip olması, onun taşımıcılıkta kullanılmasını sağlamıştır.

Solaklı deresinde 1960'lı yıllara kadar çok balık yetişirdi. Çocuklar bile balık yakalayabilirdi. Dalyanlarla, torlarla, saçmalarla ve oltalarla avlanan balıkların haddi ve hesabı yoktu. Bu tarihten sonra balık sayısında hızlı bir düşüş oldu. Artık balık yakalamak şansa kaldı. Her gölden birkaç balıkla ayrılan avcı, şimdilerde gün boyu vaktini dere kenarlarında geçirdiği halde ya eli boş dönüyor, ya da bir iki balıkla yetinmek zorunda kalıyor. Derenin yukarı bölümlerine giderek yapılan balık avcılığı da sonuç vermemektedir.

Ne oldu da balık sayısı azaldı?

Bu sorunun cevabı bize göre üç ana başlıkta toplanır. Bunlar önem sırasına göre özet olarak şöyledir:

1. Deterjanın evlere girmesi, atık suların her hangi bir arıtma yapılmadan akarsulara akıtılması sudaki birçok canlıyla birlikte balık neslinin azalmasına neden oldu.

2. Alabalık hassas bir türdür. Bol oksijenli, yabancı maddelerden arınmış, mineraller içeren temiz suda yaşar. Her berrak

su, alabalığın yetişmesi için yeterli değildir. Su bulanınca balıklar, suyun durgun bölümüne çekilir, berraklaşınca kadar hareket gücü azalır. Tor ve saçma ile balık tutanlar onun bu durumundan yararlanırlar. Bulanıklığın günlerce, hatta aylarca sürdüğünü düşünürsek bu süre içinde balık beslenemez ve üreyemez.

Son yıllarda Oftan başlayarak dere kenarını izleyen yol yapımı, balık neslini azaltan ikinci etkindir. Çünkü senelerce yapılan hafriyatın dereye

Alabalık

dökülmesi, suyun bulanmasına, balık yumurtalarının yok olmasına neden oldu.

3. Dinamit, kireç ve diğer kimyasal maddelerle yapılan bilinçsiz avcılık, irili ufaklı balıkları, hatta yumurtaları yok eder, balık neslinin azalmasına neden olur.

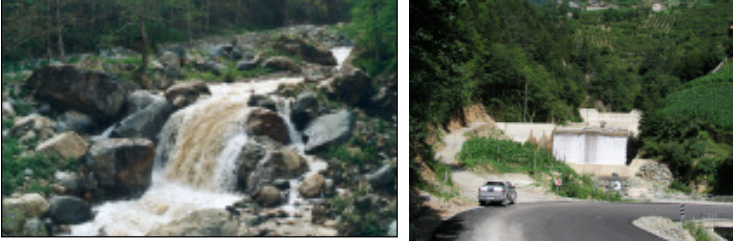
Tekrar eski günlere dönebilir miyiz?

Bu soruya “evet” yanıtını verebilmek için yukarıda sıralanan etkenlerin ortadan kalkması gerekir.

Hadi Deresi

Hadi deresi, Sıcakoba yaylasının bulunduğu Komar dağının eteklerinden doğar. Buradaki birçok çayırdan çıkan su kaynakları, yaylanın alt tarafında birleşir, hızla Yangın'a doğru iner. Azaklı-Şahinkaya yönlerinden gelen sularla beslenerek Kamalı köprüsüne

kadar dar vadide akar. Kamalı köprüsünden sonra yatağının genişlemesiyle etrafındaki arazileri aşındırmaya başlar. Gümüşdere

Hadi Deresi'nden iki görünüm (2004 ve 2014)

Mahallesinde Solaklı deresine ulaşır. Yaklaşık yirmi kilometre uzunluğunda olan bu dere 2200 metre yükseklikten 300 metreye inmesi, onun hızlı akışına neden olur. Hele bir de yağmur ve kar suları ile su seviyesi yükselince çevresine çok zarar verir. Çarşı adı verilen Hadi Pazarı bu derenin vadisinde kurulmuştu. Hadi Pazarı'nın haritadan silinmesine, birinci köprüsünün yıkılmasına, ikinci köprü'nün iki ayağının arasının dolmasına bu derenin getirdiği taş ve çakıllar sebep olmuştur. Son yıllarda derenin ıslahı için yapılan setler bir fayda sağlayamadı. Günümüzde bu setler, derenin taşıdığı taş ve çakılla dolarak su seviyesinin altında kalmıştır. Son zamanda derenin iki kenarına beton duvar yapılarak akışı kontrol altına alındı. Yapılan çalışmanın başarılı olup olmadığı bir sonraki su seviyesinin yükselmesinde anlaşılacak.

Ogene Deresi

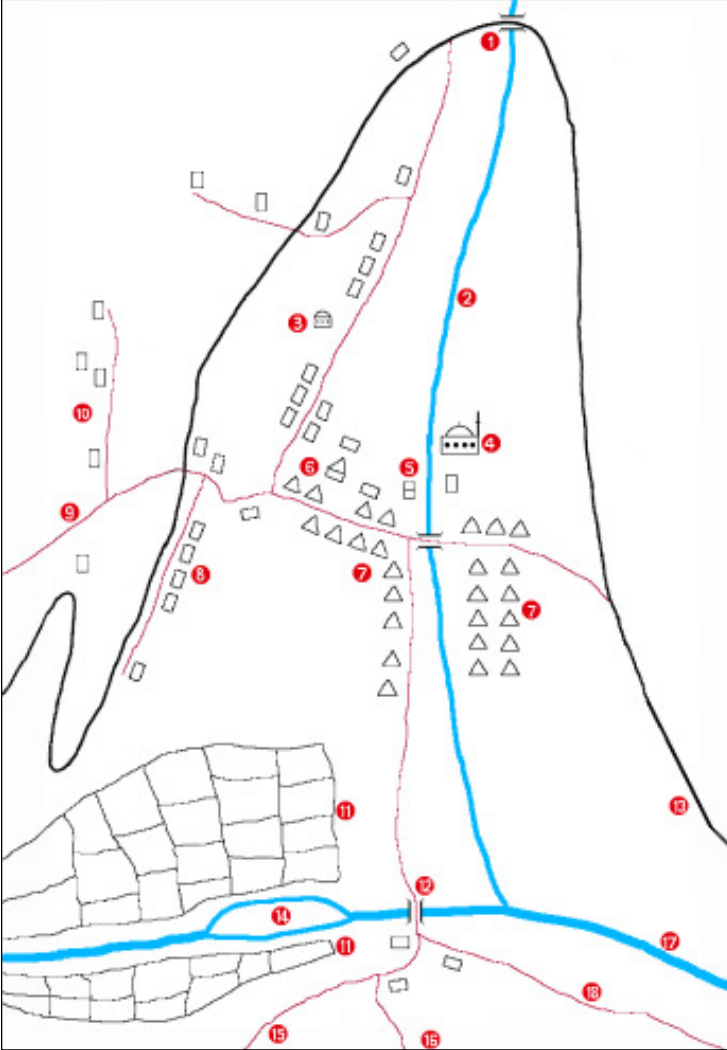
Ogene deresi, Soğanlı dağlarının kuzey yönündeki vadilerden, Derebaşı denilen yöreden çıkar. Karaçam ve Köknar köylerine güzel manzaralar verdikten sonra coşkulu akışına devam eder. Sarıkaya ve Hanırmak yaylalarından, karşı yamaçlardan gelen suları alır. Alçakköprü yakınlarında suyunun bir kısmını tünele verince iyice azalır. Tünele alınan su, iki kilometre sonra kurulan hidroelektrik santraline ulaşır. HES'ten sonra tekrar birleşerek akışına devam eder. Kayalık ve dar vadide hızla akışına devam eder. Bu bölümde çağlayanlar oluşturarak Ataköy'ün sınırının doğusunda Solaklı deresine buluşur.

Ogene Deresi; Çatma yakınlarında

Yukarıda adları geçen Solaklı, Hadi ve Ogene dereleri Ataköy'ün doğal sınırını çizer. Diğer sınırlar kesin çizgilerle belirlenmemiştir. Ataköy topraklarının en alçak noktası Hadi deresiyle Solaklı deresinin birleştiği noktadır. Burada rakım 350 metredir. Bu yükseklik Sultanmurat'ta 2193, Şehitlertepesi'nde 2350 metreye ulaşır. Yerleşim olarak köy, 400 ile (Gümüşdere mahallesi) 900 metre rakımları (Çamlık mahallesi) arasında yer alır.

ÇARŞI

Kroki. 1929 Of-Çaykara sel felâketi, Trabzon ili kayıtlarına, yıkılan bina sayısı 2.539, ölü sayısı ise 146 olarak geçti.

1. Kamalı köprüsü	10. Abdurrahmanlar Mahallesi
2. Hadi deresi	11. Derelikler
3. Mescit	12. Kemer taş köprü
4. Cami	13. Şose
5. Değirmen	14. Solaklı'nın ortasında oluşan ada
6. Karakol	15. Karaçam yolu
7. Çarşı	16. Çepnililer Mahallesi
8. Memsisliler Mahallesi	17. Solaklı deresi
9. Ataköy yolu	18. Koldere yolu

Çarşı, Mahmut'un torunlarından, İsmail'in oğlu, Cafer'in babası Hacı Ahmet tarafından kuruldu. O zaman Rumlar daha çok sahil şeridindeki yerleşim yerlerinde otururlardı. Hacı Ahmet, Sürmene'den bakırcılar getirerek burada bakırcı dükkânlarını kurdurdu. Sonra çevredeki köylerden ticarete ilgi duyanlar çarşayı geliştirdiler.

Rumlar daha sonraki yıllarda Yunanistan'a göç etti.

Ataköy tarafından gelen yol, iki derenin birleştiği noktadan yaklaşık 200 metre önce ikiye ayrılırdı. Bir yol sola ayrılarak Hadi köprüsü ile Hadi deresinin üzerinden geçip Şahinkaya tarafındaki dükkânlara ulaşırdı. Sağlı sollu dükkânların arasından geçtikten sonra şoseye çıkar, biri Çaykara, diğeri Şahinkaya köyüne gitmek üzere ikiye ayrılırdı. Diğer yol, kemer taş köprüden sonra Çebnili mahallesinin tarafında Koldere ve Karaçam yönüne giderdi (*Krokiye bakınız!*). Hem köprünün beri tarafında, hem de öte tarafındaki yolların kenarlarında dükkân ve iş yerleri sıralanırdı. Köprünün Ataköy tarafında bakkal, kahve ve fırın olmak üzere üç tane dükkânımızın olduğu anlatılır.

SEL FELAKETİ (1929)

1929 yılında yirmi dört saat aralıksız yağan yağmur suları yamaçlardan hızla vadinin tabanına indi. Derelerin su seviyesi hızla yükseldi. Dere yatağı dolduktan sonra derelikler de su altında kaldı. Irmaklar geçit vermez oldu. Yollar heyelân nedeniyle kapandı. Yükselen sular köprüyü tehdit etmeye başladı. Su seviyesi köprü kemerinin üst kısmına kadar yükseldi. Çevredeki tüm dükkân ve işyerleri sular altında kaldı. Hadi deresinin taşıdığı taş ve çakıl,

Mehmet Efendi bir şiirinde sel felâketini şöyle anlatır:

Hadi Pazarı'nın noldu ziyeti Hışmı hak eylemez kula minneti Zalim olan görmez haktan cenneti İyiler de bile sele karıştı.	Of'a dokunmuştur pirin sillesi Patladı dağları düzü tepesi Derya gibi coştı her bir tepesi Mahsuller de bile sele karıştı.
Hadi'nin elli beş eviyle dükkân Hışmıyla ilişti onlara tufan Zıkıymet cevahir me'külât yeksan Eşyalar da bile sele karıştı.	Of'un ahvalinden haber soranlar Bu tufanda bile sele karıştı Yavrusunu seven tatlı analar Niceler de bile sele karıştı.

Mehmet Efendi, şiirde elli beş ev ve iş yerinden bahsetmektedir. Yaptığımız araştırmada bunlardan yalnız aşağıdaki iş yeri ve ticaret haneler tespit edilebildi.

İş yerleri ve Ticaret haneler	İş yeri ve ticaret hanenin sahibi ya da işleteni
Değirmen	Kamuya ait
Karakol	Jandarma
Fırın	İbrahim
Manifatura	Hasan Haneci
Manifatura	Çakefti Mustafa Efendi
Kahve	Ömer Efendi
Fırın	Behram (<i>Yinoğlu</i>)
Fırın	Mehmet (<i>Memsisoğlu</i>)
Bakkal	Ulufuğlu
Manifatura	Hacı Mustafa Karaoğlu
Manifatura	Mudrupoğlu
Bakkal	Salih
Demirci	H. Hüseyin
Kahve	İbrahim Ağa (Osmancelepoglu)
Kahve	H. Mahbup
Kahve	Dursun Kiroğlu

Fırın	Efendioğlu
Terzi	H. İbrahim
Manifatura	Mustafa Haneci
Kahve	H. Ahmet
Bakkal	Cümiya

köprünün çıkışını daralttı. Kökünden sökülerek gelen irili ufaklı ağaçlar köprünün önüne yığıldı. Kısa zamanda köprünün önünde büyük bir göl oluştu. Artık köprünün ayakta kalma şansı kalmamıştı. Büyük bir gürültü ile çamur gibi akan sulara gömüldü. Hızla boşalan göl suları, dükkân ve işyerlerini haritadan sildi.

Sel felâketinin canlı tanıklarından biri de Oflu Ali Haydar Sümer'dir. Ali Haydar Sümer, Rusların bu toprakları işgal ettiğinde, diğer birçok Oflu gibi topraklarını terk ederek başka yerlere göç etmek zorunda kalanlardandır. Kurtuluştan sonra topraklarına dönerek düşmanın verdiği zararları henüz telafi etmeden sel felaketiyle karşılaşmıştır. Şiirinde bu konuya temas ettikten sonra, felâketin neden olduğu zarar ziyânı, ayını, gününü ve saatini vererek 1929 felâketini daha belirgin hale getirmiştir.

Ali Haydar Sümer şöyle diyor:

Sel Destanı

Dinleyin ehbablar biz yanan yana	Nefsi Of'a oldi boyle zulumet
Boyle bir alâmet geldi cihana	Haman Ankara'ya verdük malûmat
Dünya yikilacak bu bir bahane	Zararı ziyani bakti hükûmet
Bu işe ezelden kalem yurudi	Muhacir namina koydum yurudi
Haziran 24 oldu bu afat	Hicretten döneli on yıl olmadan
Haneler yikildi çoktur telefât	Yıkılan yurdumda yuva kurmadan
Yaşasun hükûmet verdi mükâfât	Zalim bir sel geldi bizi supurdi
Muhacir namina koydum yurudi	Varımı yoğumu aldı götürdi
Elbette bir kusur var idi bizde	Of halkına bakun tarumar oldi
Pazartesinde saat sekizde	Solakli deresi ne hale döndi
Salinan beşukler endi denize	Yikildi yuvalar haneler söndi
Muhacir namına koydum yurudi	Şu zümrüt bayırlar cenaze doldi.

Bu felâketten sonra evleri ve tarlaları yok olan birçok aile Gümüşdere Mahallesi'ni terk ederek Erzincan'ın Tercan ilçesine,

Samsun ve ilçelerine, Edirne'ye göç etti. Birçok yerleşim yeri toprak kayması tehlikesiyle karşı karşıya kaldı.

Ataköy'ün üstündeki ormanın baş tarafındaki toprağın yarılması benzer bir olayla meydana geldiği sanılmaktadır. Köy halkı ormandan ağaç kesmemekle toprak kaymasının önüne geçilebileceğini anlar ve bu konuda karar alır. Ormandan odun kesecek olanlara beddua edilir. Bu nedenle koruğun adı Beddualı Koruk olur. Yasak ve bedduaya aldırmandan kaçamak yapanlar olur. Ama bunların başlarına bazı olayların gelmesi ve zarara uğramaları, olayı ciddiye almayanlara ibret olur. Böylece Beddualı Koruk'tan ağaç kesilmesinin önüne geçilir.

Kırıkhan'da göçmen evleri

1957 yılında da benzer bir felâket daha meydana geldi. Dere kenarında bulunan tarlaların yok olmasının yanı sıra birçok köy toprak kayması tehlikesiyle karşı karşıya kaldı. Şahinkaya köyü bunlardan biridir. Şahinkaya köyünün Koldere köyü karşısındaki toprakları sürekli heyelân tehdidi ile karşı karşıyadır. Büyük bir toprak kayması Şahinkaya halkı için tehlikeli olabilir. Bu nedenle 1964-1965 yıllarında Şahinkaya, Ulucami ve Kabataş halkından 408 hane, Hatay ilinin Kırıkhan ilçesine gönderildi. Orada kendilerine ev ve arazi verilerek yerleştirildi. Beklenen büyük toprak kayması bugüne kadar gerçekleşmedi. Eğer düşünüldüğü gibi Şahinkaya toprakları kayarsa vadiyi dolduracak, büyük can ve mal kaybının yanı sıra, Uzungöl'den çok daha büyük bir göl meydana gelecek, vadi tabanına yakın yerleşim yerleri ve araziler sular altında kalacak, coğrafi yapı büyük değişikliğe uğrayacaktır.

Sel felâketinde birinci köprü yıkılınca kemeri uzun yıllar suyun ortasında kaldı. Sonra başka bir su taşmasında parçalanarak yok oldu.

Köprü, karşıyı beriye bağlamada hayati öneme sahipti. Onun olmayışı yaşamın felç olması demektir. Her an karşıdan beriye, beriden karşıya gidip gelmek zorunluydu. Bu amaçla geçici de olsa kalasları yan yana getirdikten sonra, üzerine tahtalar çakarak bir köprü yapıldı.

Halatlı köprü'nün günümüzdeki durumu (solda). Çambaşı'ndan Solaklı Deresi'nin kuşbakışı görünümü (sağda)

Derenin öfkesi henüz yatışmadığı, homurdanarak aktığı bir gece yarısı, annem amansız bir diş ağrısıyla tatlı uykusundan uyanır. Yapılan kocakarı ilaçları fayda vermeyince dişin çektilmesine karar verilir. Karşı ve berinin tek dişçisi olan ve Çebnili mahallesinde oturan Demirci Mehmet'e gitmek üzere yola çıkılır. İp gibi yağın yağmurun altında isli fenerden sızan ışık ile derenin kenarına gelinir. Ara sıra kalasların üzerine sıçrayan azgın sular korku saçır. Geri dönülemezdi, çünkü diş ağrısı en az dere kadar korkunçtu. Bin bir güçlükte Sırat köprüsü geçilir. Demirci Mehmet uykudan uyandırılır. Demirci Mehmet uyku sarhoşluğu ile sağlam dişe asılır. Bağırarak, tepinerek son anda sağlam diş çekilmekten kurtarılır. Sonunda üç kişinin yardımıyla ağrıyan diş

Geçirdiği bunca evrelere karşın hâlâ dimdik ayakta duran Kurun.
çekilir. Annemin çektiği ağrı ve eziyet yetmiyormuş gibi üstüne bir
de okkalı tokat yer, bayılmamak için!

Aradan üç gün geçmişti. Dereler yatışmış, hava açılmış, güneş pırıl pırıldı. Herkes felâketin zararlarını gidermekle meşguldü. Bu amaçla bir heyet geldi. Heyet Çaspa'da incelemelerini sürdürürken bir anda, Serdarlı Irmağı'ndan büyük bir gürültü ile toprak kaymaya başladı. Bu heyelân hızla vadinin tabanına doğru inerken kopardığı kayalar ve ağaçlarla büyüdü. Irmağın, dereye ulaştığı yerden itibaren 600 metrelik bir alana yayıldı. Irmağın tam karşısına rastlayan dirsekte dolgunun yüksekliği yirmi metreyi aştı. Zarar ziyanın tespiti için gelen heyetin bir üyesi Çaykara yönüne kaçmak isterken heyelâna kapılarak kayboldu. Bir diğeri Uzungöl yönüne kaçarak canını kurtardı. Solaklı deresinin suyu kesildi. Biriken sular Karahasanlar'a kadar yükselerek büyük bir göl oluşturdu. Vadi tabanını tehdit etmeye başladı.

Halk büyük bir korkuya kapıldı. Gölün ağzında biriken toprak yumuşak olduğu için suyun basıncına dayanamayıp patlayacağı ve vadi tabanında kalan tarlaları da alıp götüreceği endişesine neden oldu. Sel felaketinden arta kalan evler de boşaltıldı. Halk korku içinde sonucu beklemeye başladı. Su, vadiyi dolduran toprağın üst seviyesine kadar yükseldi ve üzerinden akmaya başladı. Toprağı aşındırarak günler sonra tekrar eski yatağına kadar indi. Korkulan olmadı. Ama toprakla birlikte gelen büyük kayalar oldukları yerde kalırken küçükleri suyun etkisi ile sürüklenerek aşağılara kadar sürüklendi. Bu kayalar günümüzde, şelâlenin yaklaşık iki yüz metre yukarisından dört yüz metre aşağısına kadar serpilmiş durumdadır. Vadi tabanındaki yerli kayalardan farklı yapıda olduğu, granit kayalar olduğu kolayca anlaşılmaktadır.

ESKİPAZAR

1929 tarihinde meydana gelen sel felâketinden sonra dükkânların yeniden yapılmasına geçildi. İnsanların gözü derelerden yılmıştı. Kurulacak olan pazar yeri mümkün olduğunca derelerden uzak, ancak yol ve vadi tabanına yakın olmalıydı. Elli yaşın üstünde olanların hatırlayacağı gibi, bugünkü Karayolları binasının yanındaki dönemeçten Yenipazar'ın yol ayrımına kadar olan yolun kenarında Eskipazar kuruldu. Burada bakkalından nalburuna, terzisinden demircisine kadar, yöre halkının her türlü ihtiyacını karşılayabilecek işyerleri ve ticarethaneler vardı. Tren vagonlarını andıran, ahşap bir yapıya sahip, birbirine bitişik olarak inşa edilen binalardan oluşurdu. Oldukça dar bir yerde kurulan dükkânların önünden bir kamyon

Sel felâketinde meydana gelen heyelanın bugünkü izleri. Resmin sağ tarafındaki fındıklığın bulunduğu bahçe, ırmağın yukarılarından kopup gelen toprak ve çakıldır. Bu bölümün genişliği 600 metre civarındadır.

güçlükle geçerdi. Uzungöl ve Karaçam taraflarından gelerek  aykara'ya gitmek isteyenler buradan geçmek zorundaydı. Hafta günlerinde çok kalabalık olurdu. Adım atmak g  le irdi. Çaykara'da i ini bitiren Eskipazar'a uğrar, haftalık alı veri ini buradan yaparak köyüne dönerdi.

Takvimler 1948 yılını gösteriyordu. Bir talihsizlik sonucu demircilerin birinde çıkan yangın bir anda d kk nları sardıktan sonra haberi olan bekçi, pazarda bir uçtan bir uca koşarken "Uçaklar kakun yanduk!" sözleri o anı yaşayanların kulaklarında hâlâ  ınlamaktadır. Büyük mal kaybına sebep oldu bu yangın. Malların bir kısmı yanıp kül olurken, kurtarılanlar ötede beride telef oldu. Pencereden, gece boyunca göklere yükselen yangını ve etrafı aydınlatan sarı ı ı ı izlemekten başka elimizden bir şey gelmedi.

Ertesi gün yangın yerine gittiğimizde, geriye küller arasındaki eğri b  r  yanık çiviler kalmıştı. Ama o anı yaşayanların kulaklarında çınlayan demircilerin tempolu  eki  sesleri, berberlerin makas tıkırtıları, araba l sti inden ayakkabı yapan lastik ilerin  ark sesleri, daha uzun yıllar belleklerden silinmeyecekti.

Halk bir süre haftalık alışverişini Çaykara'dan yapmak zorunda kaldı. Kadınıyla erkeğiyle uzaktan yük taşımak zorunda kaldı. Yükiünü eşek katır ya da atla taşıyanlar daha saygındı.

Eski Pazar Çizim

Motorlu taşıt yok denecek kadar azdı. Biz çocuklar, motor gürültüsünü duyunca her işi bırakır, kamyonu yakından görebilmek için şoseye koşardık. Kollarımız yoruluncaya kadar kamyonun arkasına asılınca mutlu olurduk.

Büyüklerimiz ilginç bir ders verirlerdi bize:

"Kamyonu görünce yolun alt tarafına; at, katır ya da eşek gibi hayvanları görünce yolun üst tarafına çekilerek yol ver!" Niçin? Sorusunu sorduğumuzda bize şu yanıtı verirlerdi: "Kamyona yol vermek için yolun üst tarafına geçersen, ayağın kayar, kamyonun altına düşersin! Ata, katıra ya da eşeğe yol verirken yolun üst tarafına çekil! Eğer hayvan tekme atarsa dereye yuvarlanmaktan kurtulmuş olursun."

YENİPAZAR

Eskipazar'ın kurulduğu yer dardı. Bulunacak yer, gün geçtikçe artan motorlu taşıtların geçmesini engellememeliydi.

Aradan geçen yirmi yıla yakın süre, sel felâketini ve onun verdiği zararları unutturmuştu. Tekrar vadiye inildi. Kısa süre içinde, şimdiki caminin bulunduğu düzlüğe Yenipazar kuruldu. Arazinin yapısı Eskipazar'a göre daha uygundu. Dükkânlar daha büyük ve

Yeni Pazar'ın 1979 yılındaki görünümü

çoğu iki katlıydı. Genelde Eskipazar'ın esnafı burada dükkân açtı. Yanan mallarını yeniden kazanmak amacındaydılar.

Yenipazar kısa zaman içinde beklenen canlılığa kavuştu. Esnafı da müşterisi de mutluydu. Yenipazar'da yeni plânlar, yeni projeler üretiliyordu. Zaman zaman hatırlı misafirlerin uğrak yeri oluyordu.

Bir gün Yenipazar'a iriyarı, kocaman göbekli biri geldi. Esnaf bu hatırlı misafirin etrafını aldı, saygı ve hürmetle ona yaklaştı. Ben de aralarındaydım. Bir ara fırsatını bulup yanına kadar sokuldum. O ana kadar böylesi şişman, iriyarı adam görmemiştim. Hele o kocaman göbeği beni çok düşündürdü. "Kadınların hamilesi kız ya da erkek çocuk doğurur; ya erkeklerin hamilesi ne doğurur?" diye soruyordum kendi kendime. Bu sorunun cevabını o zamanki çocuk aklımla bulamadım, başkasına da sormadım.

Bu mutluluk uzun sürmedi. O yıllarda yeni yol yapımına başlandı. Çaykara'yı Uzungöl'e bağlayan yol Maraşlı ve Kumlu köylerinden geçirildi. Taşıtlar çoğalınca yaya trafiği azaldı. Taşımacılık taşıtlarla yapılmaya başladı. Çaykara'dan, Of'tan hatta Trabzon'dan yapılan alışveriş kısa zaman içinde daha rahat olarak köylere kadar ulaştırılmaya başlandı. Yenipazar esnafı eski müşterilerini ancak taşıtlarda görebiliyordu. Pazarlık konuşmalarının yerini esnaf arasındaki yakınmalar aldı. Çözüm yolları ve öneriler üretilemiyordu. Hemen herkesin paylaştığı "Yenipazar'da ticaret öldü!" görüşüydü.

1970'li yılların başında Yeni Pazar'da demirci Mehmet'ten başkası kalmamıştı. Gücünün sonuna kadar mücadele ettikten sonra o da günün şartlarına teslim oldu. Diğer tüm esnaf ya dükkânını kapattı, ya da başka yere nakletti.

Otuz yıldan beri Hadi altında ticaret hane ya da iş yeri açılmadı. Bundan böyle de açılmayacağı anlaşıyor.

KÖPRÜLER

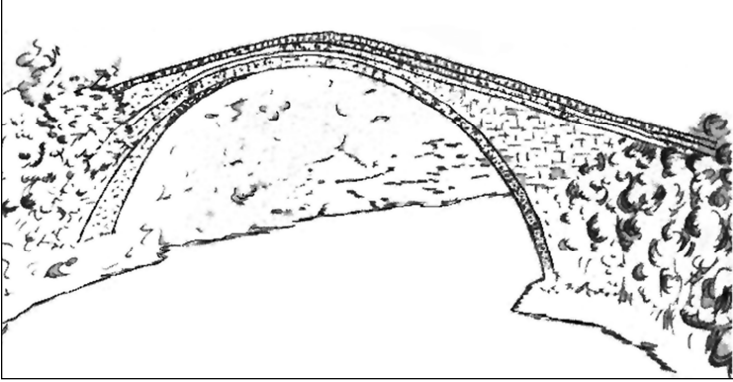
Kemer taş köprü

1929 yılına kadar Solaklı üzerinde gerçek anlamda bir köprü vardı. Horasan şeklinde yapılan bu köprünün kimin tarafından ve ne zaman yapıldığı hakkında elimizde kesin kanıt yoktur. Hacı Muhammet Yeni tarafından yapıldığı hakkındaki iddianın doğruluk derecesi bilinmiyor. Diğer köprüler, kalaslara birkaç tahta çakılarak derenin üzerine uzatılır, suyun az olduğu dönemlerde kullanılırdı. Çocukların, yaşlıların ve hastaların bu tür köprülerden geçmesi tehlikeliydi. Ara sıra bu tür köprülerden suya düşerek boğulma olayları olurdu.

Birinci köprü, Ataköy tarafından gelen yaya yolunu Çebnili mahallesine, dolayısıyla Koldere ve diğer köylere bağlardı. Benzer köprüler Trabzon'un diğer ilçelerinde de vardır.

Yarım daire şeklinde yapılan Birinci köprüden geriye granit taşından yapılmış bir ayak kalmıştır. Bu ayak şu andaki köprünün Ataköy tarafında bulunan ilk ayaktır. Bir bölümü Hadi deresinin taşıdığı taş ve çakılların altında kalmıştır. Memsisoğlu Hacı Ramis, Yinoğlu Hacı Ahmet'in tasvirlerine göre bu köprünün şekli çizildi. Çizilen şekil aynı şahıslar tarafından onaylandıktan sonra kitapta

yerini aldı. Ortaya çıkan şekil, Çamlıhemşin'deki kemer taş köprü ile benzerlik gösterir.

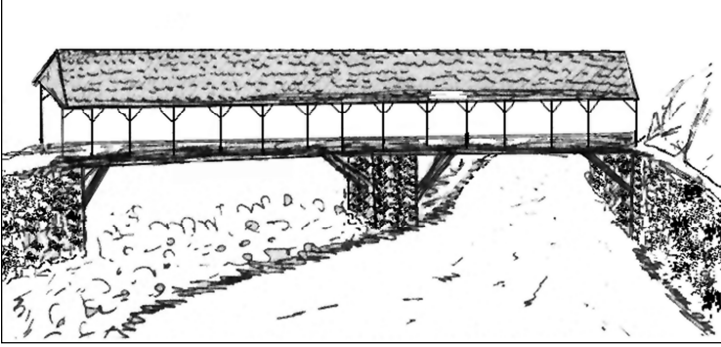
Birinci Köprü-kemer taş köprü

Kiremitli Köprü:

Birinci köprü iki ayak üzerine kurulmuştu. Sel felaketinden geriye kalan ayakla, Çebnili mahallesi arasındaki uzaklık, aşınma sonucu köprü kurulamayacak kadar genişlemişti. Suyun ortasına bir ayak daha ilâve edildikten sonra karşı tarafa bağlamak mümkün olacaktı. Köprü yapımına iki defa teşebbüs edildiyse de suyun içinde kalan ayağın inşası başarısızlıkla sonuçlandı. Üçüncü kez Hacı Muhammet Yeni, kendine has bir metotla temelini kızılâğaç tomrukları yerleştirerek başardı. Aradan yetmiş yıldan fazla zaman geçtiği halde sağlamlığından bir şey kaybetmedi. Eski ayak 2,75 metre yükseltilerek, toplam 6,25 metre olarak üçayak üzerinde inşa edildi. Eski ayakların üst hizasına üçer delik bırakıldı. Köprüye alttan destek vermek için kalaslar yerleştirildi.

Hacı Muhammet, (1310/1894-1318/1902) Sıcakoba camiini de aynı metotla yapmıştı.

Bilindiği gibi Sıcakoba camiinin bulunduğu yer bataklıktır. Temeller kazılınca altının bataklık olduğu görüldü. Başka uygun yer olmadığı için, bu duruma bir çözüm bulunmalıydı. Hacı Muhammet çözümü bulmakta gecikmedi. Temellerin altına kızılâğaç tomrukları yerleştirerek duvarı bu tomrukların üzerine oturttu. Yapıldığından buyana uzun yıllar geçmiş olmasına rağmen cami duvarlarında her

Kiremitli köprü

hangi bir çatlama veya kayma olmadı. Hacı Muhammet, bu eserin yanında yatmaktadır.

Sıcakoba camii

Kiremitli köprü de ilginç bir yapıya sahipti. Üstü kiremitlerle örtülü, yanları korkuluklu, sağlam kestane kalaslarından yapılmış, muntazam bir köprüydü. Çocuklar, hastalar ve yaşlılar için emniyetliydi. Güneşli havalarda gelip geçenlerin gölgesi, yağmurlu havalarda duldasıydı. Altından köpürerek akan dereyi seyretmek bütün yorgunluğu giderirdi. Yayladan gelenler burada bir süre dinlendikten sonra yollarına devam ederlerdi. Kiremitli köprünün zamanına yetiştiğim için çizimini yapmak zor olmadı.

Altında her zaman göl vardı. Bu gölden balık eksik olmazdı. Balık avcıları arasında buradan balık tutmayan yoktur desem, abartmış olmam. Ayrıca yüzmeye de uygundu. İyi yüzme bilen, bu gölde maharetini sergilerdi.

Bir gün Mustafa ağabeyim burada yüzüyor, birkaç kişi de onu köprüden seyrediyordu. Gölün kenarından bir yılanın ona doğru geldiğini görür ve uyarırlar. Çok yakınında yılanı gören ağabeyim, kaçmaya vakit bulamaz ve suya dalar. Yılanı üzerinden geçirmek ister. Yılan geldiği hızla derenin karşısına geçer, kayaların arasında gözden kaybolur. Ağabeyim beri kıyıda sudan çıktığında omzundan kan akıyordu. Yılan ısırılmıştı. Etraftakiler koşarak yanına gelir, omzunu emerek kanını akıtırlar.

Halatlı Köprü

Kiremitli köprünün zamanla kiremitleri kırıldı. Zamanında bakımı yapılamadığı için yağmur suları tahtaların ve kalasların çürümmesine neden oldu. Tehlikeli bir durum aldı. Karayollarına müracaat edilerek köprünün yenilenmesi sağlandı. Ancak yeni köprüde sanat değil teknik vardı. Ayakların üstüne beton dökülerek çelik halatlar gerildi. Halatların üstüne tahta döşenerek köprü yenilendi!

Çelik halatlarla köprü ayakları arasında bir uyum yoktur. Smokin üzerine eski bir palto giydirilmiş gibidir. Günümüzde bu köprü onarılarak kullanılıyor.

Kamalı Köprüsü I

Bu köprü Of-Bayburt yolunun Ruslar tarafından yapıldığı 31 Mart 1916-27 Şubat 1918 yılları arasında inşa edildi. Şahinkaya yönünden gelen yolu, Ataköy tarafına bağlayan birinci köprüdür. Bu köprüden sonra Gümüşdere mahallesine geçilir, beş dönemeçle Ataköy'e ulaşılır. Yolun dar, dönemeçlerin keskin oluşu kazaların meydana

Halatlı köprü

gelmesine neden olurdu. Vasıtaların yuvarlanmasıyla can ve mal kaybına neden olduğunu birçoğumuz bilmektedir. Günümüzde bu yol, Gümüşdere mahallesi halkı, ya da servis yolu olarak kullanılmaktadır.

Çaspa Köprüsü

Gümüşdere mahallesinden geçen yolun yetersizliğine bir çözüm getirmek için 1970'li yıllarda Çaspa köprüsü inşa edildi. Yeni vurulan bir yolla üçüncü dönemece bağlandı. Bu yol kış mevsiminde buz tutmayacağı, bu nedenle iyi randıman vereceği varsayımından hareket edilerek yapıldı. Ancak kullanıma girdikten sonra beklenen randımanı verememiş, arazi yapısının elverişli olmayışı, yol yüzünün bakımsız oluşu nedeniyle servis yolu olmaktan öteye geçememiştir. Ataköy'den Uzungöl yönüne gidecek taşıtlar için kısa oluşu nedeniyle tercih edilmektedir.

Kamalı Köprüsü II

Yukarıda söz konusu edilen yolların ikisinin de beklenen randımanı verememesi, yeni arayışlara neden oldu. Yeni yol güzergâhı, Kamalı Köprüsü I'den sonra yaklaşık 400 metre daha Şahinkaya yönünde uzatılarak Kamalı Köprüsü II inşa edildi. Bu köprü ile geniş yol Ataköy'e bağlandı. Böylece tüm dönemeçler

ortadan kalkmış oldu. Ancak, buzlanmaya müdahale edilmezse özellikle köprüye yakın olan bölüm taşıtlar için tehlikeli olabilir.

DEĞİRMENLER

Gümüşdere Mahallesi Değirmeni

Su ve yer bakımından uygun olan Gümüşdere Mahallesinde her zaman değirmen olmuştur. Karşı-beri ayırımı yapılmaksızın isteyen herkes gelip mısırını öğütebilirdi. Çocukluk yıllarımda değirmenin bakım ve onarımını Bilâl'in Ahmet üstlenmişti.

Değirmenin arkı çocuklar için kolay balık yakalama yeri idi. Fırsat buldukça arkın suyunu keser, balık yakalardık. Ama Bilâl'in Ahmet duymamalıydı. Yakalarsa balıkları burnumuzdan getirirdi. Bütün çocuklar ondan çok korkar, değirmenin arkını kesmeye cesaret edemezdik.

Fareler, çocukların oynucağıydı. Bu amaçla ok atan bir silâh da geliştirilmişti. Rahmetli Cemal eniştem, çocukluk yıllarını geçirdiği Çebnili mahallesinde, el maharetlerinin gelişmişliğiyle dikkat çekerdı. Değirmende bulunan bu kocaman fareleri avlayabilmek için, ok atan bir tür tabanca geliştirmişti. Fare kapanlarının güç yetiremediği fareleri ortadan kaldırmaya çalışmış ve takdir toplamıştı.

Fareleri yakalamak zevkli ve bir o kadar da zordu. Tehlikeli olduğunu ise ancak başıma gelince anladım.

Bir gün bir arkadaşım la balık tutmaktan geliyorduk. Ayaklarımıza çorapsız lâstik ayakkabılar giymiş, pantolonlarımızın paçalarını diz kapağımızın altına kadar kıvrırmıştık. Değirmende kimse yoktu. Farelere bir bakalım, dedik. Oltaları değirmenin kenarına dayayarak sessizce kapıyı açtık. Ben koşarak daha önceden tespit ettiğim deliğe basarak farelerin kaçmasını engelledim. Panîge kapılan fareler kaçacak delik aradılar. Alışık oldukları deliğe doğru hücum ettiler. Deliğin kapalı olduğunu gören başka kuytu yerlere girerek gözden kaybolurken son olarak gelen kocaman bir fare ayağımın altındaki delikten kaçmakta ısrarlıydı. Hızla ayağımın etrafını dolandı. Deliği bulamayınca bileğime doğru tırmandı ve bilek kemiğimi ısırdı. Acısına dayanamayınca ayağımı çektim. Fare hızla delikten kaçarak gözden kayboldu. Ayağımın bileği ısırğan sürülmüş gibi yanıyordu. Yaptığım işin yanlışlığını anladım, ama iş

išten geçmiřti. Ne yapmalıydım? Su ile yıkamaktan başka are yoktu.

Gümüşdere mahallesinin değirmeni

Değirmen oluğunun getirilişi çocukluk yıllarımın unutulmayan anılarından biridir.

On beş yirmi kişilik bir grup, Beddualı Koruktan kalın bir gürgen ağıacı keserek, bir sonbahar mevsiminde, ekinlerin biildiğı, tarlalarda mahsulün bulunmadığı bir anda, tarlaların duvarlarını yıkarak değirmenin yanına indirdiler. Bu kocaman ağacın getirilişi, oyuluşu ve yerine yerleştirilişi hafızamdan hiç silinmiyor.

Bugün sistem değışti. Artık asırlık gürgen ağaçlarını kesmeye gerek kalmadı. Oluklar betonla yapılmaktadır. Hem daha uzun ömürlü, hem de daha pratiktir.

Lemoğulları'nın Değirmeni

Köyün alt kısmında faal durumda olan değirmendir. Bu değirmenin yanında bir de dink vardır. Ancak yol olmadığı için fazla kullanılmıyor.

Kamaoğulları'nın Değirmeni

Çamlıbel yolu üzerinde faal durumda olan değirmendir.

Bobaroğulları'nın Değirmeni

Kamaoğulları'nın değirmenin yaklaşık 200 metre yukarısında faal durumda olan değirmendir.

Mahitaplar'ın Değirmeni

Bobaroğulları'nın değirmeninin az yukarısındaki değirmendir.

Hamut Değirmeni

Mahitapların değirmeninin biraz yukarısında bulunur. Faal durumdadır.

Meselim Değirmeni

Kamaoğulları'nın değirmenini

Hamut değirmeninin yukarısındaki çok eski değirmendir. Bakımı yapılmadığı için faal değildir.

Dorniyoz Değirmeni

Dorniyoz değirmeni

Bu değirmen önceleri yöresindeki mezralarda oturanlara, Azaklı yoluyla yaylaya gidip gelenlere hizmet verirdi. Bulunduğu

yerin uygun olduğu ve bol su ile çalıştığı için iyi öğüten bir değirmendi. Yediğı yemeğı çabuk sindiren kişiye “Dorniyoz değirmeni gibi öğütüyorsun” derlerdi. Yayla yolunun iptal olması, motorlu taşıtların yolunun yapılmasıyla önemi kalmadı. Bu değirmen günümüzde kullanılmamaktadır.

Sanayi Değirmeni

2003 yılında birkaç hayırsever köyün içine bir ding ve bir değirmenden oluşan elektrikle çalışan sanayi değirmeni kurdu. Bu değirmen, yine aynı kişilerin görevlendirdiğı bir kişi tarafından işletilmekte, isteyen köy sakinlerine ücretsiz hizmet vermektedir.

Sanayi Değirmeni

DALYAN

Dalyanı, kalın fındık çubuklarını yan yana dizdikten sonra, üzerlerine derenin suyunu akıtarak balık yakalamaya yarayan bir çeşit büyük süzgeç olarak tanımlayabiliriz.

Derenin önüne basit duvar yapılarak suyun bir kısmı büyük bir arkla dalyana bağlanır. Gece karanlığında ya da bulanması anında, suyun akışına kendilerini bırakan balıklar dalyana düşerler.

Alabalık, ilkbaharda yumurtlamak için suyun akışının ters yönünde, sonbaharda ise suyun akışı yönünde yer değiştirir. Bunu bilen balıkçılar sonbaharda ağaçlar yapraklarını dökmeye başlayınca dalyan yaparak balık yakalarlar.

Balığın, dalyana ne zaman geleceğı önceden bilinmez. Bu nedenle sabahlara kadar dalyanı beklemek gerekirdi. Sabaha eli boş çıkılınca ümitsizliğe düşölür bir sonraki gece sıcak yatak tercih edilirdi. Bu sırada açıkğözler hazırda konar, ertesi gün balıkları nasıl yakaladıklarını ballandırarak anlatırlardı.

Son yıllarda balık neslinin azalmasını gerekçe göstererek dalyan yapımı yasaklanmıştır.

Dalyan

DERECİLİK

1940'lı yıllarda, taşımacılık alanında Solaklı deresinden yararlanıldı. O tarihlerde karayolu taşımacılığa uygun olmadığı için Solaklı deresinden yararlanma yoluna gidilmişti. Ormandan kesilen tomruklar bu suyun yardımıyla Of'a indirilirdi. Yöre halkı bu maceralı işi büyük bir özveri ile yürütürdü. Yoksulluğun bütün dünyayı kasıp kavurduğu İkinci Dünya Savaşı yıllarında, yöredeki erkekler için bir ekmek kapısıydı. Ancak hafızalardan silinmeyen birçok olayı da beraberinde getirdi. Bu olayların bazılarını hatırlamaya çalışacağız.

Ahmet Matur Anlatıyor:

"Komşularla birlikte dereci olarak Muldat deresine gittik. Muldat deresi, Haldizen dağlarının dibi, Solaklı deresinin kaynağına yakın olan bölümüdür. Karların erime zamanıydı. Ormandan tomrukları keserek dereye indirdik. Uzungöl gölüne kadar geldik. Su buz gibi soğuktu. Buna rağmen göğsümüze kadar suya girme durumu oluyordu. O zaman yoksulluk vardı. Çalışacak iş yoktu. Derecilik, ekmek parası kazanmamız için bir fırsattı. Dört lira

yevmiye alıyorduk. Bu büyük para idi. Dört liraya bir inek alabiliyorduk.

Uzungöl'e kadar geçen olaylar vardı ama aklımda kalmadı. Uzungöl kayalığında tomruklar yığıldı. Çözülebilmesi için dinamit attık. Bir de dediler ki Zayıfoğlu Muhammet suya düştü. Ne kadar aradıysak bulamadık. Baban rahmetli akıllı adamdı.

- "Bu adam aşağı geçmedi" dedi.

Düştüğü yeri aramaya başladı. Beline ip bağlayarak diğer ucunu arkadaşların eline verdi. Düştüğü yeri ayağı ile yokladı. Su çok hızlı akıntılı olmasına rağmen, Muhammet'in iki taşın arasında sıkışıp kaldığını anladı. Başı aşağı, ayağı iki taşın arasına sıkışmıştı. Üzerinden su gidiyordu. Nasıl ettilerse iple bağladılar, tomruğu sudan çıkardığımız gibi, suyun akışının ters yönünde çekerek çıkardık. Bir süre uğraştıktan sonra ayıltılar, ayağını bağlayarak gönderdiler. Ondan sonra bir daha gelip çalışmadı.

Ömeroğlu Mustafa'nın iyi bir dereci olduğunu söylerlerdi. Hâlbuki hiç dereciliikten haberi yoktu. İkide bir düşecek dereye. Benim yanımda çalışırdı. Her defasında ben kurtarırdım onu. Bir yere gidilmesi gerektiğinde ben giderdim, onu göndermezdim, dereye düşer diye. Taşkiran'ın altına inmiştik. Orada düz bir taş vardı. Su akardı üzerinden. Çamlıbel'den Hasan vardı. Hasan'a dedim:

- Sen o taşın üzerinde dur! Biz Haneci Muhammet ile sıkışan tomrukları kurtaracağız. Tomruklar çözülünce kancayı bize uzatırsın, alırsın bizi yukarı.

Yapacağımız işi önceden düşünür, ona göre tedbir alırdık. İşimizin tehlikeli olduğunu hepimiz bilirdik. O anda nasıl olduysa yanımıza ip almayı akıl etmedik. Muhammet ile tomrukların üzerinden yürüyerek sıkışan tomrukları kurtardık. Tomruklar birden karıştığı gibi Hasan bizi unuttu. Dondu kaldı olduğu yerde. Kancayı bize uzatmadı. Zaten bir iki saniyede yapılması gereken bir işti. Gecikince biz tomruklarla birlikte suya karıştık. Nasıl olduysa Muhammet'in omzuna bastım. Batırdım onu suya. Benim bacağımla, onun da omzunun üstüne tomruklar yığılmaya başladı. Eğer orası tekrar bağlanmasaydı tomrukların arasında can verecektik. Diğer arkadaşlar gelip bizi kurtardılar.

Çaspa köprüsüne geldik. Çavuşumuz, Çambaşı'ndan Nazım'dı. O kendi aklınca emir veriyordu bize.

Ben:

- Senin dediğin gibi bu iş olmaz, buradan adam suya gider, sen bize bırak! Biz nasıl biliyorsak öyle yapalım, dedim. Bunu derken,

- "Ömeroğlu Mustafa karıştı suya gitti", dediler. Daha sonra öğrendiğime göre tomruklar arkadan itti, amcanla birlikte düştüler suya.

Mustafa, amcana:

- " Ey gidi Ramis hoş gittik!" dedi.

Amcan:

- "Aklını başına topla! Karşıda bent var, oraya yapışacağız!" demiş. Meğer Mustafa o anda şuurunu kaybetmiş. Amcan geldi, bende tutarak çıktı. Mustafa karıştı gitti. Cesedini Of'ta buldular."

Söz Ahmet Matur'dan açılmışken derecilikte gösterdiği bir başka başarısından söz edelim.

Abdülkerim Yeni Anlatıyor:

Riskli olduğu bilindiği halde günümüzde de kullanılmakta olan derme-çatma köprü.

Ömeroğlu Hüseyin'in karısının 16-17 yaşlarında bir yeğeni vardı. Çaspa köprüsünden geçerken nasıl olmuşsa suya düşmüş. Görenler Hadi altına haber verdi. Olayı duyan toplanıp, 25-30 kişilik bir grupla Çaspa'ya çıktık. Ben de aralarındaydım. Şelâle bugünkü

durumdan daha değişikti. Sular daha yüksekten dökülürdü. Oraya düşen bir kişinin sağ kalması mümkün değildi. Bir grup karşıdan, bir grup beriden arayarak Bakkaloğulları'nın altındaki köprüye kadar indik. Hiç bir ize rastlayamadık. Bir taşa sıkışıp kalmıştır görüşünde herkes birleşti. Dere bu durumdayken bulunması mümkün değildi.

O zaman Pazar, yolun kenarındaydı. Ümidi keserek pazara dönüyorduk. Aramızda yüz kilonun üstünde adamlar vardı. Rahmetli Cemal Çakefti, Şulisoğlu Hafız Muhammet gibi. Onlar köprüden geçtiler, bir şey olmadı. Onların arkasından ben geçiyordum. Hafız Muhammet köprü'nün pazar tarafına yaklaştı. Ben tam köprü'nün ortasında, Dancur Hacı Ahmet köprüye diğer ayağındaydı. O anda nasıl olduysa köprü kırıldı. Ben uçtum dereye. Amcam beni gördü. Beni kurtarmak için koştu, ama ayağı kaydı ve düştü. Dizleri yaralandı. Beni kurtaramayacağını anlayınca Ahmet'e bağırdı:

- "Ahmet, Abdülkerim suya düştü, yetiş onu kurtar!"

Ahmet uzun boylu adam. Attı kendini suya. Ta gırtlığına kadar suya girdi. Ben de boğulmamak için bir elimle ağzımı tutuyorum, diğer kolumla suyun üstünde kalabilmek için mücadele ediyorum. Arkamdan kırılan köprü geliyordu. Ahmet beni suyun ortasında yakaladı. Kuş gibi tutup havaya kaldırdı. Köprü bize çok yaklaşmıştı. Eğer köprü onu da devirirse ikimizin de işi bitmişti. Kafamızı suyun altına sokarak köprüyü üzerimizden geçirdik. Ben işin farkında değildim, ama akli dengemi kaybetmemiştim. Biz yavaş yavaş kenara geldik. Hiç su yutmamıştım. Yalnız o alabora anında nasıl olduysa bir çivi dudağımın içinden girdi, dışından çıktı. Ama yırtılmadı.

Bu olayda hayatımı Ahmet Matur'a borçluyum. Allah kurtardı, o sebep oldu. Her gördüğüm zaman sonsuz hürmet ve saygı gösteririm.

Solaklı Deresi ile ilgili anılar sayılamayacak kadar çoktur.

SAĞLIK

Ataköy Devlet Hastanesi

1948 yılında köye hastane yapılmasına karar verilirken öncelikli olarak binanın yapılmasına uygun yer arandı. Bu yer şimdiki eski hastane binasının bulunduğu arazidir. Bu arazide bulunan bina yıkılarak kaldırıldı Belkis Şen'e ait olan arsa Hastaneye hibe edildi. Kadın-erkek ayrımı yapılmaksızın büyük özveri ile

insan sırtında, dereden semer, sepet ve tenekelerle taş, çakıl ve kum taşınarak hastane inşaatına başlandı, 1957 yılında tamamlandı. 1959 yılında hasta alımına başlandı. Türkiye genelinde ilk olan bu girişim her türlü övgüye lâyıktır. Yirmi beş yataklı olan hastane günümüze kadar binlerce hastaya şifa kaynağı olmuş ve sağlığa kavuşturmuştur. Günümüzde Hastaneye yeni ilâve yapılması gereği duyulmuş, bu konuda çalışmalara girişilmiştir. Elli yataklı ikinci ek bina yapımı için çalışmalar başlatıldı. Mehmet Kaş, Hastane Yaptırma Cemiyeti Başkanlığı'na getirildi.

Mehmet Kaş: "Ben İkinci Hastane Binası Yaptırma Cemiyeti Başkanlığı'nı yaptım. Bu köylüyüm. Trabzon'da oturuyorum. Bu işi benim yapmamı uygun gördüler. Trabzon'a toplantıya çağırıldılar. Dediler ki biz Hastaneye bir ilâve yapacağız. Bunun başkanlığını siz yürüteceksiniz. Ben ticaretle uğraşıyorum. Ayrıca Bayburt ile ilişkim var, diyerek mazeret belirttiysem de, sen bu işi yaparsın, dediler. Kabul ettim. İşe başladım. Köy hizmetlerinden bir kepçe aldık. Yapılacak binanın arsasına para vermeden hibe aldık. Arsadan taş çıktı. Taşı kırmak için Valiliğe müracaat ettim. Bir kilogram dinamitin ruhsatını aldım. İhaleye verdik. Temelleri attık. Bayındırlık Müdürlüğü'nün kontrolü altında

Belkıs Şen ve hibe ettiği evinin arsasına inşa edilen 25 yataklı eski hastane binayı dört kat yaptık. Tuğlasını ördük. Tapusunu aldık. Bakanlığa gittim, teslim ettim. Dedim ki: Eski Hastaneye doktor istiyorum. Bana dâhiliye uzmanı verdiler. İki buçuk sene burada kaldı. Sağlık bakanı buraya geldi. Eski hastaneyi gezdi. Yeni Hastaneye girerken kapısını kestim. Sayın Bakanım, içeri giremezsiniz, dedim. Sekiz senelik emeğim var buraya. Hastanenin açılacağına ve doktor gönderilmesine söz verirsiniz açarım. Sağlık Bakanı söz veriyorum

Eski ve yeni hastanelerin Kopso'dan görünümü.

dedi. Boynuna sarıldım. Her iki tarafından öptüm. İçeri girdi. Oda oda her tarafı gezdi. Şu kelimeyi kullandı: “Buraya gelmeyen doktorun aklından şüphe ederim”. Belediyede çay içtik, sohbet ettik, sonra yolcu ettik. İki doktor gelmiş buraya. Ne yaptı, ne ettiler bilmiyorum. Dönüp gittiler. Yeni hastaneye karyola ve yatak alırken eskisine de aldık. Dört tane usta ile boyattık. Bütün bu giderleri İstanbul'daki iş adamlarından topladım. On sene kadar önce başlattığımız bu çalışma dört yıl sürdü. Bir milyara yakın yardım toplayarak hastaneye harcadık.”

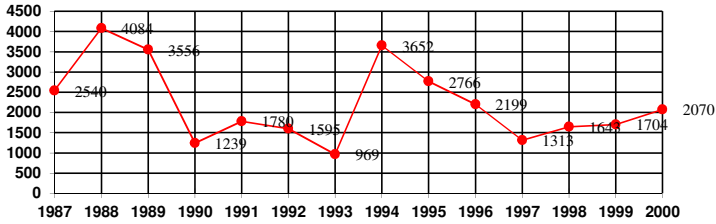
Ataköy Devlet Hastanesine Ait İstatistik

Yıl	Mev- cut yatak sayısı	Poli- klinik sayısı	Yatan hasta sayısı	Taburcu olan hasta sayısı	Ölen	Yatı- lan gün sayısı	Bir hastanın ortalama kalışı	Yatak işgal oranı	Yapı- lan do- ğum sayısı	Yatan kadın hasta sayısı	Yatan erkek hasta sayısı
1987	25	2540	234	226	8	1681	7,1	18,4	8	126	108
1988	25	4084	372	364	8	2958	7,9	40,5	11	223	149
1989	25	3556	315	307	8	2213	7,0	30,3	11	163	152
1990	25	1239	76	75	1	418	5,5	5,7	3	44	32
1991	25	1780	111	110	1	594	5,3	8,1	6	69	42
1992	25	1595	28	28	-	124	4,4	1,6	2	12	16
1993	25	969	50	49	1	255	5,1	3,4	10	29	21
1994	25	3652	110	109	1	600	5,4	8,1	16	67	43
1995	25	2766	90	88	2	428	4,7	5,7	9	64	26
1996	25	2199	46	46	-	162	3,5	2,2	3	30	16

1997	25	1313	7	7	-	31	4,4	0,4	-	2	5
1998	25	1643	16	16	-	62	3,8	0,8	-	9	7
1999	25	1704	5	5	-	37	7,4	-	-	-	5
2000	25	2070	9	9	-	148	16,4	2,0	-	-	9
Toplam		31110	1469	1439	30	9711	6.27	29.0	79	838	602

Kaynak: Fikri Özbay-Ataköy Devlet Hastanesi Ayniyat Saymanı

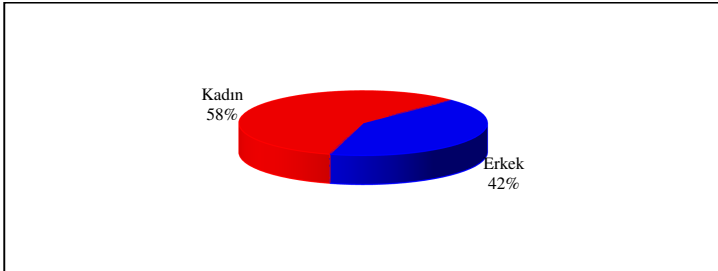
1987-2000 Yılları Arasında Ataköy Devlet Hastanesi Poliklinik Sayısı Grafiği

Ataköy Devlet Hastanesi'nde 1959'dan 1987 yılına kadar tutulan hasta kayıt defteri arşive kaldırıldığı için bu tarihler arasındaki bilgilere ulaşılamadı.

1987 yılından bu yana tutulan kayıtlar ve sonuçları yukarıda verilmiştir.

1987-2000 Yılları Arasında Ataköy Devlet Hastanesi'nde Yatan Kadın-Erkek Oranı

1987-2000 yılları arasında Ataköy Devlet Hastanesi'ne yatan kadınların oranı: % 58, erkeklerin oranı ise: % 42'dir.

2001 yılı itibariyle hastanede 3 pratisyen doktor, 1 memur, 2 hemşire, 2 röntgen teknisyeni, 1 diş protez teknisyeni, 1 teknisyen yardımcısı, 1 aşçı, 1 terzi, 3 şoför, 4 hizmetli görev yapmaktadır.

Ağustos 2002 tarihinde Ataköy Sağlık Ocağı Doktoru, Dr. İrfan İnci, Ataköy sağlık hizmetlerini şöyle özetledi:

“Ataköy’de birinci derecede sağlık hizmetlerini Sağlık Ocağımız yürütmektedir. Bunun haricinde tahminen bu yılın kasım ayında 50 yatak kapasiteli yeni hastane binası Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi olarak açılacak. Bu hastane Devlet Hastanesi olarak hizmet verecek. Daha önce hizmet veren 25 yatak kapasiteli Devlet Hastanesi Çaykara’ya nakledildi. Açılacak olan hastane yöredeki altı ile hizmet verecek.

Ataköy Sağlık Ocağı Doktoru İrfan İnci bir hastayı muayene ediyor.

Dr. İnci, Hastanenin Çaykara’ya nakledilişinin nedenini şöyle açıkladı:

Hastanenin inşa edildiği 1950’li yıllarda köyün nüfusu 2500’ün üzerindeydi. Son yıllarda iç ve dış göçlerle bu sayı 500’ün altına düştü. Tedavi edilecek ve yatırılacak hasta bulunamadı. Bu şartlarda uzman doktorları burada tutmak doğru olmadığı açıktır. Doktorların ekonomik yönden burada kalmaları da tatmin edici

değildi. Öte yandan olayın siyasi yönünü de göz ardı etmemek gerekir.”

Ataköy Sağlık Ocağı

Ağustos 2002 tarihinde, Dr. İrfan İnci, Ataköy Sağlık Ocağı hizmetleri hakkında şunları ilave etti:

“Açılacak olan Ataköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi bizden ayrı olarak hizmet verecektir. Ataköy Sağlık Ocağı’nın yaptıkları birinci derece sağlık hizmetleridir. Yani ayakta tedavi yapıyoruz. Hastayı yatıramıyoruz. Tetkik yapamıyoruz. Bu nedenle yalnız hastalığın süresini kısaltmaya yönelik tedavi uyguluyoruz. Kaza ve yaralanma gibi ağır vakalarda hastayı ambulansla diğer hastanelere sevk etmeye çalışıyoruz.”

1992-2002 yılları arasında Sosyal Sigortalar Kurumu, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı’na bağlı hastalardan Ataköy Sağlık Ocağı’na başvuran hastaların sayısı:

Ataköy Sağlık Ocağı’nda Tedavi Gören Hasta Sayısı:

Yıllar	Hasta sayısı	Yıllar	Hasta sayısı
1992	504	1998	1676
1993	972	1999	2296
1994	473	2000	1081
1995	1003	2001	1227
1996	205	Temmuz-2002	810
1997	887		

Kaynak: Emine Uygun, Menşure Çelik-Sağlık Ocağı Hemşireleri

Ataköy Sağlık Meslek Lisesi

2001/2002 öğretim yılında Sağlık Meslek Lisesi Müdürü Mehmet Kara, okulun tarihçesi ve yapılan çalışmalar hakkında şunları söyledi:

“Ataköy Sağlık Meslek Lisesi 5 Ocak 1990 tarih ve 85 sayılı onayı ile açıldı. 120 yatılı öğrenci ile eğitim ve öğretime başladık. Yatılı öğrencilerimizin sınavları merkezi sistem olarak yapılmaktadır. Bu nedenle gelecek olan öğrenciler yalnız bu bölgeye

ait olmayacaktı. Oysa bizim hedefimiz bu yörenin öğrencilerine öncelik tanımaktı. Çeşitli girişimlerle, 31 Ağustos 1990 tarih ve 4194 sayılı onay ile gündüzlü öğrencileri de ilâve ettik. Dolayısıyla okul hem yatılı hem de gündüzlü oldu. Gündüzlü öğrencilerin sınavları mahallinde yapıldığı için sonuç bu yöre öğrencilerinin lehinde gerçekleşmiş oldu.

1990/1991 öğretim yılına hemşire bölümü ile başladık. Alınan öğrenciler Eski ilkokul binası ile belediyenin sosyal tesisleri olmak üzere iki binada eğitim ve öğretimi sürdürdük. Öğrencilerimiz Ataköy yöresindendi. Sosyal tesisler binasının alt katını yemekhane, üst dairelerini de yatakhane yaptık. Pansiyon şeklindeydi.

Ataköy Sağlık Meslek Lisesi Müdürü Mehmet Kara

Öğrencilerden hiçbir ücret talep etmedik. 120 öğrenci yemek yedi, yaklaşık 50 öğrenci de yatağımızdan istifade etti. Yataklar ve yemekhane okula aitti.

Mutfak malzemesi için İstanbul'da mutfak malzemeleri imal eden "Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş." sahibi, Çaykaralı iş adamı Ahmet Bilge'ye bir yazı ile müracaat ettik. Ahmet Bilge bize soba, yemek ısıtıcıları, tencere, çatal, kaşık, bıçak, bardak, sürahi vs. gönderdi. Okulumuzun diğer giderlerini karşılamak için bazı zenginlerimizin zekâtlarına başvurduk. İsimlerini şu anda sayamayacağım, çoğunluğu Ataköylü olan Çaykaralı esnaf, tüccar ve zengin insanlarımızın kimi fitre verdi, kimi malzeme gönderdi.

Eski ilkokul binası ihtiyacımızı karşılamada yeterli olmadı. Ataköylü vatandaşlarımızdan aldığımız yardımla kantin ve memur odası ilâvesini yaptık. Kapasiteyi artırmak istiyorduk. Ne kadar çok öğrenci alırsak yöre insanına o kadar çok hizmet vermiş olacaktık. Fakat sınıflarımız yetersizdi. O dönemde Kur'an Kursu adına kaba inşaatı tamamlanan bu bina vardı. İki yıldan beri inşaatı durmuş, bakımsız bir haldeydi. Kur'an Kursu Yaptırma Derneği ile temasa geçtim. "Eğer bu binayı Kur'an Kursu yapacaksanız ben de yardım edeyim, inşaatı tamamlayalım. Eğer yapamayacaksanız inşaatı Sağlık Bakanlığı'na devredelim. Sağlık Meslek Lisesi olarak kullanalım. Okulumuzun kapanmasını önleyebilmemiz için ya müstakil binaya, ya da arsaya ihtiyaç vardır. Çünkü Bakanlık müstakil binası olmayan okulları kapatıyor." dedim. İleri görüşlü Ataköylü insanlarla geniş tabanlı bir toplantı yaptık. Bu konuyu tartıştık. Toplantı sonunda "Bina her ne kadar Kur'an Kursu olarak yapıldıysa da yine bizim çocuklarımız yararlanacağı için Sağlık Bakanlığı tarafından inşaatın tamamlanıp Sağlık Meslek Lisesi olarak kullanılmasında bir sakınca yoktur." kararına varıldı.

Böylece binayı aldık. Binanın kereste, kiremit vs. gibi malzemesinden istifade ederek büyük bir kısmını kendimiz yaptık. Masrafın bir bölümünü de Sağlık Bakanlığı ödedi. Bu beş katlı, kaloriferli binayı tamamladık. İki yıl sonra 1992/1993 öğretim yılında buraya taşındık.

Bu binaya taşınınca ilk işimiz öğrenci kapasitesini artırmak oldu. Hemşire bölümünün yanında erkek öğrencilerimizin de okuyabileceği sağlık memurluğu bölümünü açmak istiyorduk. Bununla ilgili girişimlerde bulunduk. Hem siyasi hem de bürokrat büyüklerimiz vasıtasıyla bunu da başardık. Böylece 80 sağlık memuru adayı almış olduk. Eğitime bu şekilde devam ettik.

Bunun yanında dar imkânlarımıza rağmen dergi çıkardık. Beş sayı çıkardıktan sonra çeşitli nedenlerle derginin yayınlanmasına ara verdik.

Çaykara Kaymakamı Sayın Halil Kalabalık ile birlikte Ankara, İstanbul gibi illeri gezerek, hayırsever insanlarımızdan topladığımız paralarla öğrencilerimizi uygulama mahalline götürüp getirecek 302 Mercedes otobüs satın aldık ve Sağlık Bakanlığı'na devrettik. Otobüsten ayrı olarak koordinasyon görevini yürütmek için bir adet de Ford marka minibüsümüz vardı.

Sağlık Meslek Lisesi

Uygulama alanlarımız sekiz tanedir. Uygulama günü sabahı otobüsle öğrencileri o alanlara bırakarak Of'a inilir. Koordinasyon

öğretmeni Ford minibüsle öğrencilerin bulunduğu yerlere giderek olası eksikleri giderir, koordinasyonu sağlar.

Başlangıçta aşcımızı biz temin ettik. Ücretini ve sigortasını biz ödedik. Sonra devlet memuru bir aşçı göreve başladı. 2001/2002 öğretim yılı Ramazan ayında yemekhaneyi açtık. İftar ve sahur yemekleri verdik. Öğrencilerden ücret almadık. Zaten öğrencilerin çoğunun imkânları kısıtlıdır. Ancak bu durumun devam edebilmesi, hayırsever insanlarımızın yardımlarıyla mümkündür. Bir aylık iftar ve sahur yemeği 3,5 milyara mal oldu. Bu bizim imkânlarımıza göre büyük bir rakamdır. Biz önce ihtiyacımız olan şeyi borçla da olsa yerine getiriyor, sonra halletme yoluna gidiyoruz. Bu yol bizim için daha doğrudur. Çünkü onu temin edip uygulamaya koyuncaya kadar eğitim-öğretim aksayacak, istediğimiz randımana ulaşamayacağız. Ama diğerini düşünmek daha iyi.

Şu anda okulumuzda bir müdür, iki müdür yardımcısı, dört asil öğretmen var. Bir öğretmenimiz asker, temmuzda gelecek. Eğitim kadrosunu daha da genişleterek iki doktor, bir bilgisayar öğretmeni olmak üzere ücretle beş öğretmen temin ettik. Bu kadro bizim için yeterlidir. Öğretmenlerden ayrı olarak bir ayniyat saymanı, bir ambar memuru, bir idare şefi, bir daktilo memuru, bir teknisyen yardımcısı, bir hizmetli ve bir şoför vardır.

Şu anda 7 dersane, 2 idare odası, daktilo ve bilgisayar odaları, laboratuvar, kütüphane, yatakhane, yemekhanemiz bulunmaktadır. Tıbbi sekreterlerin başta gelen eğitim aracı olan 40 elektronik daktilo ve 27 bilgisayar faal durumdadır. Ayrıca birkaç bin kalem demirbaş malzememiz mevcuttur. Sağlık Meslek Lisesi'nin malzeme yönünden hiçbir eksiği yok, fazlası var. Gönül ister ki yemekhaneyi faal durumda turalım; yatakhaneyi de kullanalım. Ama bakanlık buna izin vermiyor.

Daha sonra Sağlık Bakanlığı, Sağlık Meslek Liseleri'nin tür ve bölümlerini değiştirmeye kalktı. Ebe-Hemşire-Sağlık Memuru bölümlerini meslek liselerinden alıp yüksekokullara devretti ve yerine tıbbi sekreterlik bölümünü getirdi. Böylece okulumuz tıbbi sekreterlik bölümüyle eğitime devam etti.

Bu arada Sağlık Bakanlığı tarafından birkaç defa okulun kapatılması ile ilgili raporlar tutuldu. Ama her defasında engellemeleri aşmayı başardık. Türkiye'de şu ana kadar hiçbir belde Sağlık Meslek Lisesi yoktur. Bu okullar genellikle hastanesi

Sağlık Meslek Lisesi öğrencileri müdürleri Mehmet Kara ile bir arada

Ataköy Sağlık Meslek Lisesi Personeli (2001)

Sıra No.	Adı ve Soyadı	Unvanı
1	Mehmet Kara	Müdür
2	Süleyman Ak	Müdür yardımcısı
3	Türkay Yıldırım	Müdür yardımcısı
4	Muhammet Abbasoğlu	Tarih öğretmeni
5	H. Murat Zarifoğlu	Meslek dersleri öğretmeni
6	Veysi Bozyel	Meslek dersleri öğretmeni
7	Ayhan Kır	Doktor
8	Arkın Kara	Doktor
9	Elif Terzi	Yüksek hemşire
10	Aysel Sanat	Yüksek hemşire
11	Özgül Karaoğlu	Bilgisayar op.-mim.
12	Emine Aydın	Yüksek hemşire
13	Nazan Şen	Yüksek hemşire
1	Cemal Ağırman	Ayniyat saymanı
2	Kemal Şen	Ambar memuru
3	Hüseyin Gemici	İdari şef
4	Şükran Sönmez	Daktilograf

5	Yakup Akyüz	Teknisyen yardımcısı
6	Nihat Zengin	Şoför
7	İhsan Mazlum	Hizmetli

olan, yüksek kapasiteli il merkezlerinde açılırdı. 1988/1989 öğretim yılından itibaren ilçelere kaydırmaya yöneldiler. Ama hiçbir belde Sağlık Meslek Lisesi'ne kavuşamadı. Ataköy, Türkiye genelinde ilk ve tektir. Hastane de böyledir. Bakanlık, belde ve hastane kapasitesinin yetersiz olduğu düşünüyor. Hastanede tatbik edilecek uygulamaları yeterli görmüyor. Aslında bakanlığın kendine göre birtakım projeleri var. Az sayıda okul ile çok sayıda öğrenci yetiştirme yoluna gidiyor ki Meslek Lisesi mezunları bakanlık adına okuduğu için, mezun olan her öğrenciyi er-geç atamak zorundadır. Bu öğrencileri atamadan yüksekokuldan atama yapamıyor. Çünkü bu bölümlerin bir kısmı bazı üniversitelerde okutuluyor. Şu ana kadar bakanlık, sağlık teşkilâtına yüksekokuldan henüz atama yapmamıştır. Yapamaz da. Çünkü Sağlık Meslek Lisesi mezunları henüz atanmamıştır.

Burada bir çelişki var. Onu ortadan kaldırmak için öğrenci kapasitesi azaltılmaya çalışılıyor. İhtiyacı oranında bu işi görmeyi hedefliyor. Biz bu sayıyı siyasi nedenlerle ister istemez artırma yoluna gidiyoruz. 2002/2003 öğretim yılında öğrenci sayısı 20'dir. Öğrencilerin talebi var fakat biz cevap veremiyoruz. Bu durumda değişik kanalları zorluyor, 20'yi 30-35 yapmaya çalışıyoruz. Sağlık Meslek Liseleri diğer liselerden 5-10 kat daha masraflıdır. Bu nedenle öğrenci sayısını azaltmak istiyorlar. Yukarıda da belirttiğim gibi birkaç kez inkıtaa uğratılmak istediğimiz halde bütün zorluklara rağmen ayakta durmayı başardık.

80 kişilik ilk mezunlarımızı 1993/1994 öğretim yılında verdik. Alınan hemşire adaylarının sayısı 120'ydi. Nakil nedeniyle 40 kişi okulumuzdan ayrıldı. Mezun olan hemşirelerin tümü aynı yıl iş imkânına kavuştu. 1994/1995 öğretim yılında 40 hemşire mezun ettik. Bunların da tümü şu anda çalışıyor. 1995/1996 öğretim yılında 30 hemşire mezun ettik. Bunların bir kısmı devlet memurluğu sınavına girmemişti. Çok az bir rakam dışında diğerleri çalışmaktadır. 1996/1997 öğretim yılında 60 hemşire mezun ettik. Bunların da devlet memurluk sınavına girenlerin tümü çalışıyor. İş alamayan hemşire sayısı 15 civarındadır. 1996/1997 öğretim yılında

60 sağlık memuru mezun ettik. 1997/1998 oğretim yılından itibaren az önce belirttiğim sağlık memuru, ebe, hemşire bölümlerinin yüksekokula devri ile bizim okullara verilen tıbbi sekreterlik bölümü, bilgisayar ve daktilo olmak suretiyle yine hastanelerde ara eleman dediğimiz ebe, hemşire ve sağlık memuru görevinin benzeri bir görevi ifade ediyorlar. Ancak bilgi işlemde hastaların reçetelerinin ve kayıtlarının tutulmasında bilgisayara geçilmiştir. Bu bölümde 24 mezun verdik. 1998/1999 ğretim yılında 24 sekreter mezun ettik. 1999/2000 ğretim yılında kontenjan artırımını yaptığımız için 48 mezun verdik. Mezun ettiğimiz öğrencilerin yarısı kadarı nakletti. Halen toplam 116 öğrencimiz var. 2001/2002 ğretim yılında 20 ğrenci alarak, 24 ğrenci mezun edeceğiz.

Mezun olan öğrencilerimizle ilişkimizi kesmiyoruz. Onları iş hayatında da izliyoruz. Personeli sayarken bunların içinde uygulama hemşireleri de vardır. Bu üç hemşire bizden mezun oldu, şimdi de kardeşlerine rehberlik yapıyorlar. Bu da mutluluk verici bir olay.

Sağlık Bakanlığı son yıllardaki ekonomik nedenlerle kısıtlama yoluna gitmiştir. Sağlık Bakanlığı'nın verdiği 38500 kadro, Maliye Bakanlığı'nın bu kadroyu ekonomik nedenlerle onaylayamaması yüzünden tıbbi sekreterlik mezunlarının ancak % 10'u iş bulabilmiştir. Devlet memurluğu sınavına girip, 70 puanın üzerinde alan mezunlarımızın %10'u şu anda alışıyor. Rize Sağlık Mdrlğu bünyesinde bilgi işlem bölümünde 2 öğrencimiz var. Trabzon Sağlık Mdrlğu'nde, Kemik Hastanesi'nde, Tip Fakültesi'nde çalışan mezunlarımız var. Tıbbi sekreterlerin iş bulma şansı daha yüksektir. Ekonomik krizin sona ermesi halinde ilk atanacak olanlar tıbbi sekreterlerdir. Çünkü Sağlık Bakanlığı otomasyona geçiyor. Ataköy Devlet Hastanesi'ne kaydı yapılan bir hasta bilgi işleme kaydedilecek. Ankara'ya gitmesi durumunda ilgili hastane Ataköy Devlet Hastanesi'ndeki hastanın tedavisi, kullandığı illar ve yapılan teşhis bilgi işlemden edinilecek. Bilgi işleme geçildikten sonra hasta bundan sonra elinde tahlil kğitleriyle hastaneler arasında dolaşmayacak. Otomasyon dediğimiz Avrupa'dakinin benzerini oluşturmak üzereyiz. Tıbbi sekreterlik bölümünün açılış nedeni budur. Biz bu öğrencilere dört yıl yoğun bilgisayar eğitimi veriyoruz. On parmak daktilo yazmak yeteneğini kazandırıyoruz. Öğrencilerimiz bilgisayarın tüm özelliklerini,

kullanma becerisini alıyorlar. Bu konuda son derece başarılı olduklarını söyleyebilirim.

Üniversite sınavının sonunda istatistik bilgileri yayınlanıyor. Bu bilgilerden çıkardığımız sonuçtan, Trabzon yöresinde başarıyı hiçbir okula bırakmadığımızı görüyoruz. Buradan mezun olup da üniversitenin tekstil mühendisliği, kimya ve biyoloji bölümlerinde okuyan öğrencilerimiz var. Öğretmenlik yapan öğrencilerimiz var. Yeteneği olanların iş bulmada, eğitimlerinin devamında asla bir engeli yoktur. Aksine teşvik vardır.

Şu anda doktorlar, öğretmenler dahi iş bulamıyor. Milli Eğitim Bakanlığı öğretmen sıkıntısı çekerken öğretmenler işsiz geziyor. Son iki yılda yaşadığımız ekonomik kriz her kesimi etkiledi. Dolayısıyla bizim mezunlarımız da bu durumdan nasibini aldı. Ama bu böyle devam edemez. Ekonomik kriz atlatılınca ilk atanacak olanlar tıbbi sekreterlerdir. Çünkü bilgi işlemi ancak onlar kullanabilir.

Bu açıklamalarımın dışında Sağlık Meslek Liselerinin 1999/2000 öğretim yılında programa alınan sınavsız yüksekokula geçiş projesi henüz hazırlık safhasındadır. Şu anda üzerinde çalıştığımız projeyi hayata geçirebilirsek okulumuzu bitiren öğrenciler sınavsız yüksekokula geçme olanağına kavuşacaklardır.

Bilgisayar ve daktilo odaları

Bu iş için gerekli olan bina sorununuz vardır. Bilindiği gibi okulumuzun bina sığacak kadar bir bahçesi yoktur. Oysa yukarıda ifade etmeye çalıştığım projenin hayata geçebilmesi için en büyük engel bina sorunudur. Bu sorunun çözümünde değişik alternatifler vardır. Bunların birincisi, yeni hastane binasının dördüncü katı, ikincisi eski ilkokul binasının bulunduğu arsa, üçüncüsü ise belediyenin sosyal tesisler binasıdır. Bu üç alternatif için Ataköy İhtiyar Meclisi ile temas halindeyim. Bu konuda yardımcı olacaklarını umuyorum. Bunu temin edebilirsek iki yıllık meslek

yüksekokulunu önümüzdeki öğretim yılında Ataköy'e kazandırmış olacağız.

Bunun yanında gezi, inceleme ve sosyal çalışmalarımız da vardır. Zaman zaman panel ve seminerler tertip ediyoruz. Bu etkinliklerimizde Çaykara Halk Eğitim Merkezi'nden istifade ettik. Bir hafta önce İstanbul'dan gelen çok ünlü bir tiyatro ekibini ağırladık.

Burada önemli bir konuya değinmek istiyorum:

Okulun açıldığı günden buyana on üç yıl geçti. Gururla söyleyebilirim ki, bu süre içinde her türlü sosyal faaliyeti öğrencilerden daha çok Ataköy halkı takip ediyor. Halkın sosyal ve kültürel faaliyetlere bakışı çok olumludur. Zaten öyle olmasaydı bu okul burada yaşamazdı. 1990/1991 öğretim yılına başlarken Ataköy'ün nüfusu bu kadar değildi. Bizim getirdiğimiz öğrenci ve velilerle nüfus hemen hemen ikiye katlandı. Buradaki evlerden istifade etme yoluna gittik. Öğrencilerimizi yaşlı kadınların yanına verdik. Hemşire olunca onların tansiyon ölçme, iğne vurma ve pansuman gibi hizmetlerini görünce öğrencilerle halk arasında kaynaşma pekişti. Ataköy'de denediğimiz bu proje Türkiye'de ilktir. Yaz tatillerinde öğrenciler evlerine dönünce yaşlı nineler önümü kesip hasretle, “Kızım ne zaman gelecek” sorusunu sormaları kaynaşmanın derecesini gözler önüne sermektedir.

Merkezi sistemle gelen Diyarbakırlı, Denizlili, Çanakkaleli burada yaşlı birinin yanında misafir olması, ilişkileri ana-baba-evlât seviyesine getirmektedir. Ataköy'den ayrıldıkları halde birçok öğrencimiz telefonla hal hatır sorması, bizzat gelerek ziyaret etmesi son derece mutluluk verici bir durumdur. Geçenlerde bir nine bana bir paket vererek “Bunu Trabzon'daki Numune Hastanesindeki hemşireye götür” demesi, bu projenin çok olumlu sonuç verdiğinin göstergesidir. Zaman geldi öğrencinin maddi sıkıntısı oldu, marketlerden alışveriş yaptı. Bir sene sonra ödedi. Enflasyona uğradığı halde parası sorulmadı. Yakacak odunu olmadı, personeli gönderip müşterek meradan öğrencilere odun temin edildi.

Cenazelerde geleneksel olarak dağıtılan fitreler ihtiyacı olan çocuklara verilmek Sağlık Meslek Liseleri üzere bana teslim edildi. Ayrıca diğer vatandaşların fitre ve zekâtları ihtiyacı olan çocuklara verilmek suretiyle bir dayanışma gösterildi.

Öğrencilerin her türlü sosyal faaliyetlerini halkın çok yakından izlediğini zaman zaman bin kişiyi bulan dinleyici ve izleyici grubundan anlıyoruz.

Ataköy’de geçtiğimiz en büyük eksikliklerden biri de konferans ve toplantı salonunun olmayışıdır. Zaman zaman kullandığımız Çaykara Halk Eğitim salonu ve Belediyemizin salonu da ihtiyacımıza cevap vermemektedir. Kültür seviyesi yüksek olan bir topluluk içinde görev yapmak, onların talep ve isteklerini karşılamak kolay değildir. Bugün yapılan bir etkinliğin dünden daha

Laboratuar

iyi olması zorunludur. Aksi takdirde yapılanın bir anlamı olmaz. Diğer birçok konuda olduğu gibi bu konuda da halkımızdan son derece memnunum.

Bu tür çalışmalarla bugüne kadar geldik. İnşallah benzer çalışmalarla bundan sonra da devam edeceğiz.”

EĞİTİM

Eğitim karmaşık bir iştir. İnsanlığın var olduğu yıldan bu yana eğitim vardır, bundan sonra da var olmaya devam edecektir.

Neyi nasıl yaparsam başarılı olurum sorusu başından beri eğitimcilerin kafasını meşgul etmiştir. Bu amaçla çok sayıda metot

ortaya çıktı. Kimilerine göre başarılı olan bir metot, başkalarına göre başarısız sonuç vermiştir. Eğitimin ana prensibi olan metot, uygulanacağı kişi ya da kişilerin özelliklerine uygun olmalıdır. Yine biliyoruz ki metot, ne kadar çok duyu organına hitap ederse öğrenme o kadar kolay ve sürekli olur. Bu konuda sorumluluk eğitim metodunu uygulayan kişindir. Eğitimci ne kadar çok metot bilir ve bunları yerine göre uygulayabilirse o oranda başarılı olur. Bu prensipler ailede başlar, diğer eğitim kurumlarında devam eder.

Her çocuktan aynı başarıyı beklemek mümkün değildir. Komşunun oğlu hafız oldu benim oğlum da hafız olmalıdır. Ya da o doktor oldu, benimki de doktor olmalıdır şeklindeki dayatma zihniyetinin eğitimde yeri yoktur. Çocuğumuzdan bir şey istediğimiz zaman bunu başaracak kabiliyetinin olup olmadığını önceden araştırmalıyız. Başarılı olamayacağı bir dalda çocuğu zorlamak, ona yapılacak en büyük cezadır, arkadaşlarının arasında, toplum içinde, onun ruhunda onarımı mümkün olmayan yaralar açabilir. Kendine olan güveni azalır. Başarılı olabileceği diğer dallarda dahi başarısız olmasına neden olur. Veliler ve eğitim kurumları bu konuya çok dikkat etmelidirler.

Bu kısa açıklamadan sonra akla şu soru geliyor: Meslek seçiminde nasıl bir yol izlenmeli?

Belli bir yaşa gelinceye kadar her çocuğun ilgi duyacağı dallar ortaya çıkar. Her çocuğun gelişme yaşı farklıdır. Bunu, davranışlarıyla ve derslerindeki başarısıyla ispatlar. Veli ile öğretmenin birlikte yapacağı görüşmelerle çocuğun başarılı olduğu ve ilgi duyduğu dallar tespit edilmeli ve o doğrultuda yönlendirilmelidir.

Ataköy İlkokulu

Ataköy İlkokulu 1938 yılında açıldı. Kuruluş yıllarında Ataköy öğrencilerinden ayrı olarak çevre köylerden de gelen (Çamlıbel, Çambaşı, Maraşlı, Şahinkaya) öğrencilerle eğitime başladı.

Eski adıyla Of Boğazı, şimdiki adıyla Solaklı Vadisi yüzyıllardan beri ilim yatağı olduğunu her Türk vatandaşı bilir. 1 Kasım 1928 yılında TBMM’nde kabul edilen ve 3 Kasım 1928 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 1353 sayılı “Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkındaki Kanun” ile yasada “Türk harfleri “

olarak anılan Lâtin harfleri, Arap harflerinin yerini almasına kadar binlerce aydın, din adamı yetişmiştir. Bu tarihten sonra aynı şevk ve heyecanla Lâtin harfleriyle eğitime devam edildi. 75 yıl zarfında bu dalda da binlerce aydın ve bilim adamı yetişmiştir.

Burada yöremizi ilk defa aydınlatan 4 meşalemizin adlarından bahsetmeden geçemeyeceğim. Bu dört kişi yöremize Harf Devrimi'ni getiren, ilköğretimin temel taşları ve mimarlarıdır. Bunlar, Mızrap Şentürk Bey (1887-1980 Kumlu; Ataköy İlkokulunda 8 yıl öğretmenlik yapmıştır.), Kasım Kıroğlu Bey (1890-1979 Kumlu), Fehmi Özeren Bey (Kumlu), Selim Yavuz Bey'(Soğanlı) dir. Bu kişiler görevlerini tamamlayarak aramızdan ayrıldı, ama manen hâlâ aramızda yaşamaktadırlar. Bıraktıkları kutsal emanet kendilerinden sonrakilere intikal etmiş, onlar da ağabeylerine yakışır bir fedakârlıkla görevlerini yerine getirmişlerdir. Bugünkü nesil, kültür ve eğitimdeki başarılarını onlara borçludur. Bu vesileyle kendilerine teşekkür ediyor, aramızdan ayrılanlara Allah'tan rahmet diliyoruz.

Ataköy İlkokulu binası 1500 metrekarelik bir alan üzerinde, 5 derslik ve 1 lojman üzerine inşa edildi. Okul arsası köy tüzel kişiliğine aittir. Ataköy İlkokulu öğrencileri 1985/1986 öğretim yılından itibaren Ataköy ortaokulunun birinci katına taşınarak eğitim ve öğretime bağımsız olarak devam etmiş, daha sonra okul, Cevdet Sunay Ortaokuluyla birleştirilerek İlköğretim Okuluna dönüştürdü.

1949/1950 ders yılından önce ilkokuldan mezun olan öğrencilerin kayıtlarına rastlanamadı. 1951/1952 ders yılında mezun olan öğrencilerin diploma kayıt defterinde kayıtları bulunamadı. Ya işlenmesi unutuldu, ya da o yıl ilkokuldan mezun olan öğrenci yoktu. Aşağıdaki tabloda ilgi çeken konuların başında 1951/1952 ders yılına kadar kız öğrencilerin okula gönderilmediği anlaşılmaktadır. Her ne kadar birçok ders yılında kız öğrencilerin oranı, erkek öğrencilere göre yüksek ise de, diğer yıllarda kız öğrencilerin sayısı erkeklerden az olduğu görülmektedir. Bu durum genel toplamda da göze çarpmaktadır. Erkek ve kız öğrencilerin eşit olduğu varsayımından hareket edersek 136 kızın okula gelmediği anlaşıyor. Bu durum genel toplamın % 15,9'u demektir. Diğer bir deyişle kızların %15,9'u ya okula gitmedi, ya da ara sınıflardan ayrıldı. Yine ilgi çeken

Ataköy İlkokulu Binası

konulardan biri de köy nüfusunun kalabalık olduğu yıllarda bile öğrenci sayısının düşük olduğudur (1960'lı yıllara kadar). Bu yıllarda okula olan ilginin az olduğu görülüyor. Buna karşılık 1980'li yıllardan sonra köy nüfusunun azalması sonucu öğrenci sayısının düşmesi ise doğaldır. 1980'li yıllara kadar erkek öğrencilerin oranı kızlara göre daha yüksek olduğu görülüyor. Velilerin 1980 yılından sonra kızların da okutulması gerektiği sonucuna vardığı anlaşıyor.

Yıllara göre ilkokul 5. sınıftan mezun olan öğrencilerin sayı ve oranlarını toplu olarak inceleyelim:

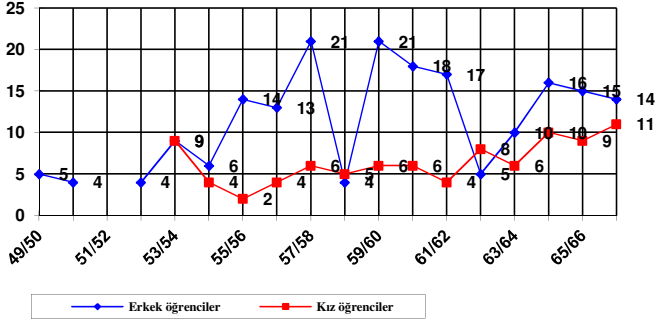
Ataköy İlkokulu 5. Sınıftan Mezun Olan Öğrenciler

Ders yılı	Erkek	Oranı	Kız	Oranı	Toplam
1949/1950	5	% 100	-	-	5
1950/1951	4	% 100	-	-	4
1951/1952	-	-	-	-	-
1952/1953	4	% 100	-	-	4
1953/1954	9	% 50	9	% 50	18
1954/1955	6	% 60	4	% 40	10
1955/1956	14	% 87,5	2	% 22,5	16
1956/1957	13	% 76,5	4	% 23,5	17
1957/1958	21	% 77,7	6	% 22,3	27
1958/1959	4	% 44,5	5	% 55,5	9
1959/1960	21	% 77,8	6	% 22,2	27
1960/1961	18	% 75	6	% 25	24

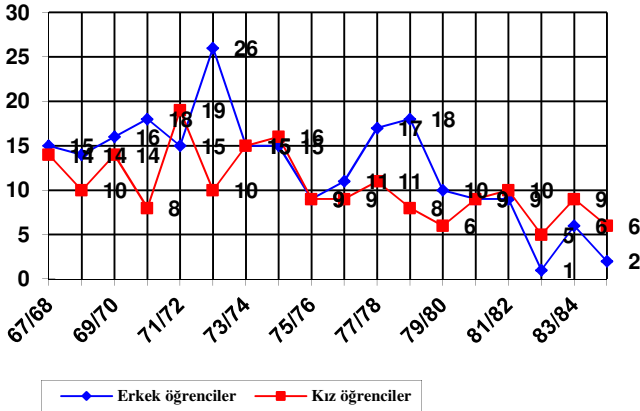
1961/1962	17	% 80,9	4	% 19,1	21
1962/1963	5	% 38,5	8	% 61,5	13
1963/1964	10	% 62,5	6	% 37,5	16
1964/1965	16	% 61,5	10	% 38,5	26
1965/1966	15	% 62,5	9	% 37,5	24
1966/1967	14	% 56	11	% 44	25
1967/1968	15	% 51,7	14	% 48,3	29
1968/1969	14	% 58,3	10	% 41,7	24
1969/1970	16	% 53,3	14	% 46,7	30
1970/1971	18	% 69,3	8	% 30,7	26
1971/1972	15	% 44,2	19	% 55,8	34
1972/1973	26	% 72,3	10	% 27,7	36
1973/1974	15	% 50	15	% 50	30
1974/1975	15	% 48,3	16	% 51,7	31
1975/1976	9	% 50	9	% 50	18
1976/1977	11	% 55	9	% 45	20
1977/1978	17	% 60,7	11	% 39,3	28
1978/1979	18	% 69,3	8	% 30,7	26
1979/1980	10	% 62,5	6	% 37,5	16
1980/1981	9	% 50	9	% 50	18
1981/1982	9	% 47,3	10	% 52,7	19
1982/1983	1	% 16,6	5	% 83,4	6
1983/1984	6	% 40	9	% 60	15
1984/1985	2	% 25	6	% 75	8
1985/1986	6	% 54,5	5	% 45,5	11
1986/1987	5	% 50	5	% 50	10
1987/1988	3	% 20	12	% 80	15
1988/1989	11	% 73,3	4	% 26,7	15
1989/1990	13	% 61,9	8	% 38,1	21
1990/1991	3	% 27,3	8	% 72,7	11
1991/1992	10	% 55,5	8	% 45,5	18
1992/1993	4	% 30,7	9	% 69,3	13
1993/1994	3	% 42,8	4	% 57,2	7
1994/1995	8	% 61,5	5	% 38,5	13
1995/1996	5	% 33,3	10	% 66,7	15
1996/1997	2	% 40	3	% 60	5
G. Toplam	495	% 58	359	% 42	854

Kaynak: Enver Uygun-Okul Müdürü

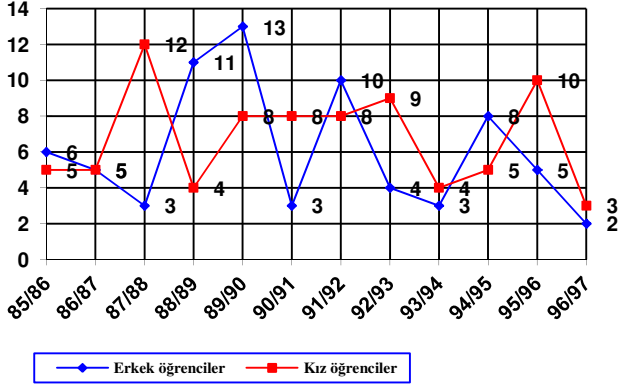
**1949-1967 Yılları Arasında Ataköy İlkokulundan Mezun
Olan Kız ve Erkek Öğrencilerin Sayısını Gösteren Grafik**

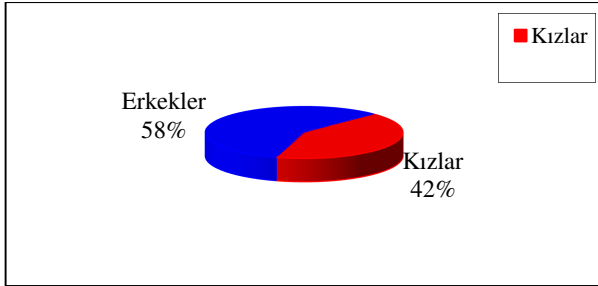
**1967-1985 Yılları Arasında Ataköy İlkokulundan Mezun
Olan Kız ve Erkek Öğrencilerin Sayısını Gösteren Grafik**

1985-1997 Yılları Arasında Ataköy İlkokulundan Mezun Olan Kız ve Erkek Öğrencilerin Sayısını Gösteren Grafik

1949-1997 Yılları Arasında Ataköy İlkokulundan Mezun Olan Kız ve Erkek Öğrencilerin Oranı

Ataköy Ortaokulu

Cevdet Sunay İlköğretim Okulu 1968/1969 ders yılında Ataköy Ortaokulu olarak açıldı. 1970/1971 yılında ilk mezunlarını verdi. 3024 metrekaare üzerinde 2 katlı ve 12 dersliktir.

Ataköy Ortaokulu ismi 1988 yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı “Her derecedeki resmi ve özel öğretim kurumlarına ad verme yönetmeliği” gereğince, kendisi

Ataköylü olan 5. Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay’ın anısını yaşatmak için, Cevdet Sunay Ortaokulu olarak değiştirilmiştir.

Ortaokul Binası

Cevdet Sunay Ortaokulu'ndan Mezun Olan Öğrenciler

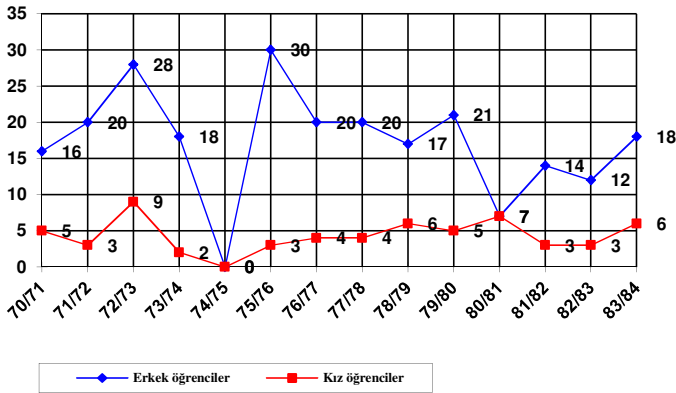
Ders yılı	Erkek	Oranı	Kız	Oranı	Toplam
1970/1971	16	% 76,1	6	% 29,9	21
1971/1972	20	% 86,9	3	% 13,1	23
1972/1973	28	% 75,6	9	% 24,4	37
1973/1974	18	% 90	2	% 10	20
1974/1975	-	-	-	-	-
1975/1976	30	% 90,9	3	% 10,1	33
1976/1977	20	% 83,3	4	% 16,7	24
1977/1978	20	% 83,4	4	% 16,6	24
1978/1979	17	% 73,9	6	% 26,1	23
1979/1980	21	% 80,7	5	% 12,3	26
1980/1981	7	% 50	7	% 50	14
1981/1982	14	% 83,3	3	% 17,7	17
1982/1983	12	% 80	3	% 20	15
1983/1984	18	% 75	6	% 25	24
1984/1985	9	% 64,3	5	% 35,7	14
1985/1986	10	% 62,5	6	% 37,5	16

1986/1987	9	% 47,3	10	% 52,7	19
1987/1988	6	% 46,1	7	% 53,9	13
1988/1989	9	% 60	6	% 40	15
1989/1990	7	% 53,8	6	% 46,2	13
1990/1991	20	% 68,9	9	% 31,1	29
1991/1992	9	% 69,2	4	% 30,8	13
1992/1993	11	% 57,8	8	% 42,2	19
1993/1994	2	% 16,6	10	% 83,4	12
1994/1995	8	% 61,5	5	% 38,5	13
1995/1996	7	% 53,8	6	% 46,2	13
1996/1997	3	% 23	10	% 77	13
G. Toplam	351	% 69,6	153	% 30,4	504

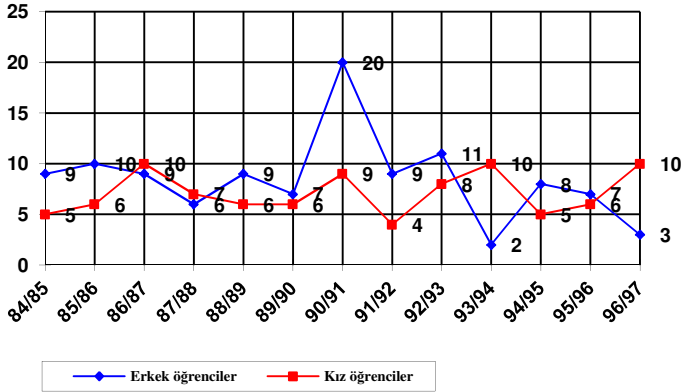
Kaynak: Enver Uygun-Okul Müdürü

İlkokuldan mezun olan kız ve erkek öğrenciler arasındaki dengesizlik 1986/1987 ders yılına kadar ortaokulda da devam etti. İlk defa 1986/1987 ders yılında kız öğrencilerin oranı % 52,7'yi buldu. Bu ders yılından sonra erkelerin oranı % 52,9 seviyesine ulaşırken, kızların oranı % 47,1 seviyesinde kalmıştır. Görüldüğü gibi 80'li yıllardan sonra kız öğrencilerin oranında büyük artış gözlenmektedir.

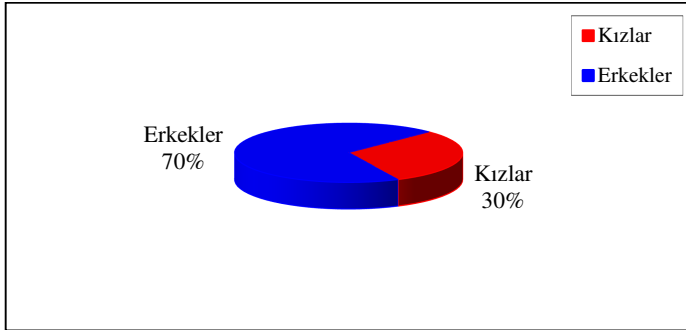
1970-1984 Yılları Arasında Ataköy Cevdet Sunay Ortaokulu'ndan Mezun Olan Kız ve Erkek Öğrencilerin Sayısını Gösteren Grafik

1984-1997 Yılları Arasında Ataköy Cevdet Sunay Ortaokulundan Mezun Olan Kız ve Erkek Öğrencilerin Sayısını Gösteren Grafik

1971-1997 Yılları Arasında Ataköy Cevdet Sunay Ortaokulu'ndan Mezun Olan Kız ve Erkek Öğrencilerin Oranı

Cevdet Sunay İlköğretim Okulu

Cevdet Sunay Ortaokulu 1991 yılında İlköğretim Okulu'na dönüştürülerek Cevdet Sunay İlköğretim Okulu olarak eğitim ve öğretime devam etmektedir.

Cevdet Sunay İlköğretim Okulu öğrencileri ve öğretmenleri bir arada.

Şimdi de ilköğretim okulundaki duruma göz atalım:

Ataköy Cevdet Sunay İlköğretim Okulu Personeli: (2001)

Adı ve soyadı	Unvanı	Adı ve soyadı	Unva*nı
Enver Uygun	Okul müdürü	Gürkan Güngör	Sınıf öğretmeni
İrşat İlideniz	Tarih öğretmeni	Ayşe Altıntaş	D. K.ve Ahlâk B.ö.
Hızır Aktürk	Sınıf öğretmeni	Hasan Saraç	Beden Eğ. öğretm.
Özel Sönmez	Sınıf öğretmeni	Murat Onat	Yardımcı hiz. Per.

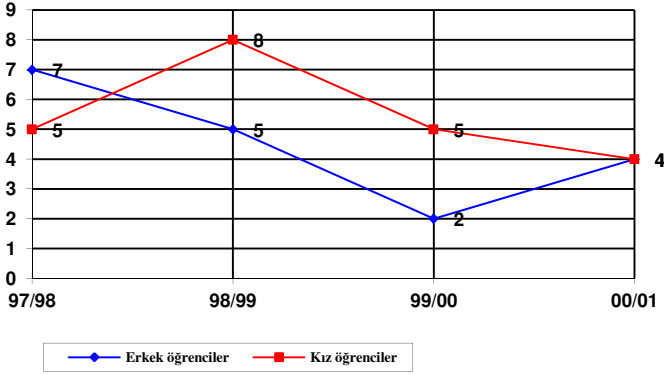
Ataköy Cevdet Sunay İlköğretim Okulu'ndanMezun Olan Öğrencilerin Sayı ve Oranları

Ders yılı	Erkek	Oranı	Kız	Oranı	Toplam
1997/1998	7	% 58,3	5	% 41,7	12
1998/1999	5	% 38,4	8	% 61,6	13
1999/2000	2	% 28,5	5	% 71,5	7
2000/2001	4	% 50	4	% 50	8
G. toplam	18	% 42,7	22	% 52,3	42

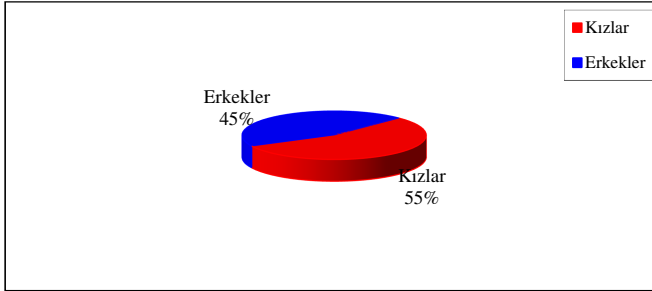
Kaynak: Enver Uygun-Okul Müdürü

İlköğretim okulunda 1997-2001 yılları arasında ortaya çıkan sonuç sevindiricidir. Erkekler % 42,7 oranında kalırken kız öğrencilerin oranı % 52,3'e ulaştı.

**1997-2001 Yılları Arasında Ataköy Cevdet Sunay
İlköğretim Okulu'ndan Mezun Olan Kız ve Erkek Öğrencilerin
Sayısını Gösteren Grafik**

**1998-2001 Yılları Arasında Ataköy Cevdet Sunay
İlköğretim Okulu'ndan Mezun Olan Kız ve Erkek Öğrencilerin
Oranı**

**Kuruluşundan Günümüze Kadar Ataköy Cevdet Sunay
Ortaokul ve İlköğretim Okulları'nda Görev Yapan Müdürler :
(2001)**

Adı ve soyadı	Hizmet süresi	Adı ve soyadı	Hizmet süresi
Aysun Bağcı	31.10.1968- 08.12.1969	Cemal İmamoğlu	27.10.1980- 00.11.1981
Şecaettin Oğuz	08.12.1969-	Mustafa Korkmaz	14.10.1980-

	12.12.1971		30.09.1991
Altay İkinci	21.12.1971- 26.09.1974	Enver Uygun	30.09.1991- 04.03.1996
Ali Kemal Öner	26.09.1974- 08.01.1980	Şerafettin Çiftçi	04.03.1996- 01.06.2001
Yusuf Aslan	08.01.1980- 13.10.1980	Enver Uygun	01.06.2001

Dini Alanda İsim Yapmış Ataköylüler (Tespit edilebilenler)

Adı ve Soyadı	Unvanı	Sülalesi
Abbas Efendi (Muham. Oğlu)	Âlim, Müderris	Abbasoğlu
Abbas Efendi	Âlim, Müderris	Abbasoğlu
Abdulkaki Efendi	Müderris	Kadıhasanoğlu
Ahmet Dursun Efendi	Âlim, Kurra	Ulufoğlu
Ahmet Efendi	Âlim	Abbasoğlu
Ahmet Efendi	Âlim, Vaiz	Yıldızoğlu
Ali Efendi	Âlim	Hacımustafaoğlu
Ali Efendi	Âlim, Kurra	Çolakoğlu
Ali İhsan Binler	Âlim, Müderris	Ulufoğlu
Behçet Baş	Âlim	Serdaroğlu
Celal Efendi	Âlim	Bakkaloğlu
Dursun Korkmaz	Müftü	Hacıarifioğlu
Dursun Kalaycı	Âlim	Habiboğlu
Faruk Zırh	İmam	Zırhoğlu
Hamit Efendi	Âlim, Müderris	Abbasoğlu
H. Hasan Binler	Müderris	Ulufoğlu
H. Fehmi Kadıhasanoğlu	Müfettiş	Kadıhasanoğlu
Hasan Efendi	Müftü	Serdaroğlu
Hasan Şen	Âlim	Ruşinasoğlu
Hüseyin Efendi	Âlim	Çakoçeroğlu
Hüseyin Efendi	İmam	Zırhoğlu
Hüseyin Hüsnü Efendi	Âlim	Zırhoğlu
Hüseyin Sabri Efendi	Müftü	Bakkaloğlu
Hüseyin Sabri Efendi	Vaiz	Canoglu
İslam Sabri Efendi	Alay Müftüsü	Hacıislamoğlu
İmam Muhammet Efendi	Müderris	Dingiloğlu

İsmail Hakkı Efendi	Müderriş	Bakkaloğlu
İsmail Hamsici	Vaiz	Hamsioğlu
İzzet Şen	Âlim	Ruşinasoğlu
Lokman Abbasoğlu	İlâhiyatçı	Abbaboğlu
Mahbup Efendi	Âlim	Serdaroğlu
Mahmut Efendi	Âlim	Mahitapoğlu
Mehmet Ali Çakır	Âlim, Kurra	Hacıabdullahoğlu
Mehmet Behzat Efendi	Darülfünunda Müderriş	Hacıislamoğlu
Mehmet Efendi	Âlim	Babaroğlu
Mehmet Efendi	Âlim	Çakoçeroğlu
Mehmet Efendi	Âlim, Müderriş	Abbasoğlu
Mehmet Hulûsi Efendi	Âlim	Zırhoğlu
Mehmet Öner	İmam	Ömeroğlu
Mehmet Saraç	Âlim	Saracoğlu
Mehmet Sönmez	Âlim, Müderriş	Sofuoğlu
Mehmet Yeni	İmam	Karamehmetoğlu
Mehmet Yeni	Âlim, Şair	Abdurrahmanoğlu
Mehmet Ziya Efendi	Âlim	Zırhoğlu
Muhammet Bahaeddin Efendi	Âlim, Müderriş	Abbasoğlu
Muhammet Efendi	Müderriş	Bakkaloğlu
Muhammet Efendi	Âlim	Mollasüleymanoğlu
Muhammet Efendi	Vaiz	Hamsioğlu
Muhammet Efendi	Müderriş	Hacımustafaoğlu
Mustafa Azmi Efendi	Müderriş	Dingiloğlu
Mustafa Efendi	Âlim	Sıvısoğlu
Mustafa Efendi	Âlim	
Mustafa Efendi	Âlim, Müderriş	Mollasanioğlu
Mustafa Efendi	Of Müftüsü	Serdaroğlu
Mustafa Hamsi Efendi	Âlim	Hamsioğlu
Mustafa İkinci	Âlim	Mollasanioğlu
Mustafa Kama	Âlim, Müderriş	Kamanoğlu
Mustafa Yıldırım	İlâhiyatçı	Mollasüleymanoğlu
Nihat Serdaroğlu	Âlim	Serdaroğlu
Numan Efendi	Müderriş	Bakkaloğlu
Numan Sönmez	Müderriş	Sofuoğlu
Ömer Efendi	Âlim	Canoğlu
Ömer Efendi	Âlim, Müderriş	Abbasoğlu

Raif Korkmaz	Müftü	Hacıarifoglu
Saadettin Efendi	Âlim, Müderris	Abbasoglu
Sarı İmam Efendi	Âlim, Vaiz	Abbasoglu
Süleyman Efendi	Âlim	Hacıyusufoğlu
Süleyman Sırrı Efendi	Müderris, Kadı	Canoğlu
Süleyman Şen	İmam	Ruşinasoğlu
Şaban Sarı	Dersiam	
Şakir Efendi	Âlim	Hacıislamoğlu
Tahir Efendi	Müderris	Bakkaloğlu
Tahir Efendi	Âlim, Müderris	Hacımustafaoğlu
Tayyip Efendi	Âlim, Müderris	Dingiloğlu
Teyfik İkinci	Âlim	Mollasanoğlu
Topal Mustafa Efendi	Âlim, Müderris	Abbasoglu
Ziya Efendi	Âlim, Müderris	Kadıhasanoğlu

Özgeçmişleri tespit edilebilen Ataköylü âlimler:

Abbas Efendi*

1145/1729 tarihinde doğdu, 1243/1827 tarihinde öldü. Yaklaşık yüz yıl yaşadı.

Abbas Efendi genç yaşta Kayseri'ye gider. Orada uzun süre kalarak tahsilini tamamlar. İstanbul'da birkaç yıl vaiz ve müderrislik yapar. Kısa zamanda tanınarak dikkat çeker. Meslektaşları onu kıskanır. Zehirleyerek onu ortadan kaldırmak isterler. Aldığı zehrin etkisiyle derisi soyulur. Bu olaydan sonra Ataköy'e gelir. Kısa bir süre köyde kaldıktan sonra tekrar İstanbul'a döner. Bu kez de başarısını çekemeyenler onun aleyhinde türlü entrikalar uydurdular. Onu zamanın hükümetine şikâyet ederek İstanbul'dan sürülmesine neden olurlar. Abbas Efendi tekrar köyüne döner. Uzun yıllar dışarıda kaldığından köy halkı tarafından gerçek anlamda tanınmaz.

Bir gün onu kalabalık bir halk topluluğu önünde kürsüye çıkarırlar. Yaptığı vaazla kendisinin bir âlim olduğunu ispatlar. Ataköy halkı kendisine büyük saygı duyar. Bundan sonra köyde medrese açarak ders okutmaya başlar. Yüzlerce kişiye "icazet" (*diploma*) verir. Of, Sürmene ve Rize yörelerinden gelen birçok kişi ondan "feyz" alarak yüksek derecelere ulaşır. Oğlu Mehmet Efendi de ondan icazet alanlardan biridir.

Abbas Efendi büyük bir âlim olmasına karşın küçük bir Emsile (Arap gramerinde fiil çekim örneği bulunan birinci kitabın adı) kitabından başka yazılı ve basılı eseri yoktur.

Abbas Efendi (mezarı yapılan) ve Topal Mustafa Efendi (mezarı yapılmayan), Ömer Efendi'nin türbesi

Topal Mustafa Efendi (1)

1232/1786-1302/1886 yılları arasında yaşadı. Hacı Mehmet Efendi'nin oğludur. Hacı Mehmet Efendi öldüğünde topal Mustafa 55-60 yaşlarındaydı. H. Ömer Efendi, H. Sadettin Efendi ve topal Abbas Efendi onun kardeşleridir. Of, Rize, Bayburt, Sürmene muhitlerinde büyük şöhrete ulaşmış birer âlim ve müderrisler. Özellikle topal Mustafa Efendi ile H. Ömer Efendi kuvvetli hatipler.

Topal Mustafa Efendi kardeşlerin en büyüğü ve ilimde daha üstün olduğu için babası H. Mehmet Efendi'den gelen müderrislik ile camii şerif imam ve hatiplik görevini yürütmüştür. Yüzlerce talebe okutmuş ve icazet vermiştir. Hacı Mehbup Efendi onun talebesidir ve ondan icazet almıştır. Trabzon Millet Vekili Süleyman Sırrı Bey Arapça tahsilinin önemli bölümünü onda yapmıştır.

Topal Mustafa Efendi 1302/1886 tarihinde 65-70 yaşlarında vefat etmiştir. Caminin kuzeyinde, dedesi büyük Abbas efendinin hemen bitişiğinde yatmaktadır.

Abdussamet Efendi (Bakkaloğlu): İsmail Hakkı Efendi'nin oğludur. 1305/1889 yılında doğduğu tahmin edilmektedir.

1330/1914 yılında Babasından icazet aldı. Genç yaşta vefat ettiği için dini hizmet verememiştir.

Ahmet Efendi (Hızal): Ataköylüdür. Heybeliada Camii imamı olarak tanınır. Daha sonra Yalova'ya nakletti. 1999 depreminde vefat etti.

Ahmet Şükrü Efendi (Abbasoğlu): Ahmet Şükrü Abbasoğlu, 1296/1880 yılında Çaykara Ataköy'de doğdu. Babası Muhammed Bahâeddin Efendi'dir. Öğrenimini tamamlayamadan 18 yaşında iken babasını kaybetti. Köyün imam ve hatiplik görevini üstlendi. Bir süre Taşkıran Köyü'nden Hacı Muhammed Efendi'den ve bir müddet de Bakkalzade İsmail Hakkı Efendi'den ders aldı. Sarı İmam olarak isim yaptı. Sonra İstanbul'da Saraçhane, daha sonra da Fatih Medresesi'ne girdi. Burada ünlü Tokatlı Şakır Efendi'den öğrenim görerek 1325 / 1909'de icazet aldı. Ahmet Şükrü Efendi güzel Kur'an-ı Karim okur ve güzel yazı yazardı. İyi Arapça bilirdi. 1959 yılında vefat etti.

Bilal Efendi (Bakkaloğlu): 1187/1771 - 1270/1854 yılları arasında yaşadı. Arsin Gocaba Medresesinde Müderrislik yaptı. Mezarı Ataköy aile kabristanındadır.

Celal Efendi (Bakkaloğlu): Of Müftüsü Hüseyin Sabri Efendi'nin oğludur. 1284/1868 yılında doğdu. 1944 yılında vefat etti. Mezarı Ataköy aile kabristanındadır.

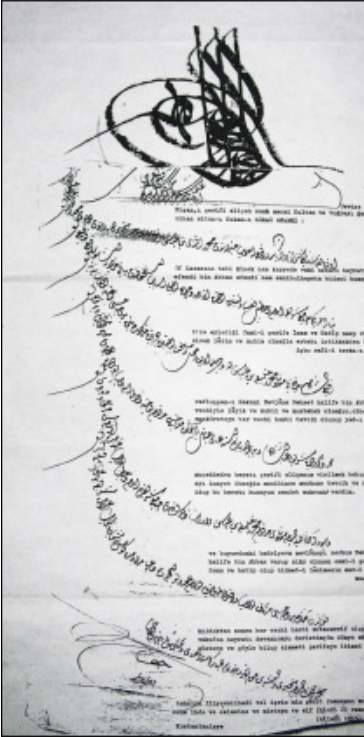
Cevdet Efendi (Dingil): Ataköylüdür. Uzun yıllar (40 yıl kadar) İzmit'te imam ve Kurra olarak görev yaptı.

Dursun Efendi (Korkmaz): Dursun Korkmaz 1932 yılında Ataköy'de doğdu. Hafız Ahmet Dursun Binler Hoca'da okudu. Henüz 9 yaşında iken hafız oldu. Paçanlı Hacı İdris Efendi'den Arapça dersleri aldı. 1959-1960 yıllarında Maçka Müftülüğü, 1961-1962 ve 1965-1966 yıllarında olmak üzere iki dönem Akçaabat Müftülüğü, 1962-1964-1965 yıllarında Erzincan Refahiye İlçesi Müftülüğü, 1967 de Rize Çayeli müftülüğü görevlerinde bulundu. Daha sonra Sürmene İlçesinde vaiz olarak çalıştı. 1984 tarihinde 25 yıllık hizmetini tamamlayınca, kendi isteği ile emekli oldu. Emekli olduktan sonra fahri olarak, hiçbir maddi karşılık almadan, Of Bölümlü Beldesi Kur'an Kursunda ve Ataköy'de Arapça dersleri verdi. Dursun Korkmaz 05.05.2010 tarihinde vefat etti. Mezarı

Ataköy’de aile kabristanındadır. Evli olan Dursun Korkmaz 4 çocuk babasıydı.

Hacı Mehmet Efendi*

Hacı Mehmet Efendi’nin Ataköy camiine tayin edilişini gösteren ferman ve bunun Lâtin harflerle yazılısı aşağıdadır. Zamanın Türkçe’siyle verilen bu ferman, kafalardaki bazı soruları yanıtlaması açısından önemlidir.

Mehmet Efendi’nin Ataköy camiine atandığını gösteren H. 1232/ M. 1815 tarihli ferman

“Nişan,ı şerifi alişan sami mesai Sultan ve tuğrayı ğarra-i cihan sitan-ı Hakan-ı hükmü odur ki:Of Kazasına tabi Şinek nam karyede vaki ashabı

heyrattan Mehmet efendi bin Abbas efendi nam sahibulhayrin biizni humayün muceddeden bina eylediği Cami-i şerife İmam ve Hatip nasp ve tayin olmak lâzım ve muhim olmağla erbabı istihkakden bani mezbur işbu rafi-i tevkı-ı refiuşşan-ı Hakani Mevlâna Mehmet halife bin Abbas, her vecihiyle lâyük ve muhil ve mustehak olmağın, ciheteyni mezküreteyn ber vecchi hasbi tevcih olunup yed-i ne muceddeden beratı şerifi alişanım virilmek babinde istidayı inayet itmeğın mucibince merkume tevcih ve sadaka idup bu beratı hümayun seadet makruni verdim ve buyurdum ki badelyevm mevlânayı merhum Mehmet halife bin Abbas varup zikr olunan cami-i şerife imam ve hatip olup hidmet-i lâzimesin mer-i ve mueddi kıldıktan sonra ber vecchi hasbi mutasarrif olup vakfın hayratı devamıomru devletimçün düaya müdavemet göstere ve şöyle bilup alameti şerifeye itimat kılarlar.

Tahrir filyevmilhadi vel işrin min şehri ramazani mubarek sene ihda ve selasine ve mieteyn ve elf (hicri 21 ramazan 1231) (miladi 1815) Kostantaniyye

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı”

Hacı Mehmet Efendi, 1202/1786-1292/1876 yılları arasında yaşadı. Babası Abbas Efendi'den okudu. Abbas Efendi'nin ölümünden sonra yerine geçti. Babasından daha büyük bir şöhrete ulaştı. Senelerce talebe okutarak çok sayıda hoca yetiştirdi. Ahmet oğlu Mustafa Sıtkı'nın icazetnamesini (*diplomasını*) bizzat kendisi yazdı. Bu diplomadaki yazı, onun iyi bir “hattat” (*güzel yazı yazma sanatı*) olduğunu ispatlar.

1293/1878 tarihinde Rus harbi patlak verir. Süleyman Ağa vali tarafından affedilmesine karşılık 93 harbine iştirak için bayrak açıp gönüllü kaydına başlar. İlk gönüllü Hacı Mehmet Efendi'dir. Onu gören birçok kişi ve talebeleri gönüllü listesine kaydolur. Kısa zaman içinde yüzlerce kişilik bir gönüllü taburu oluşur. Bunlar Süleyman Ağa tarafından silahlandırılarak Erzurum'a gider. Harbe girmeden önce büyük bir camide içtima yapılır ve bu harbin taşıdığı büyük önemi anlatmak üzere, Hacı Mehmet Efendi'nin talebelerinden Kumlu köyünden Kâmil Efendi, halkı galeyana getiren bir konuşma yapar. Bu kişinin kim olduğu, nereden ve kimden tahsil gördüğü merakla sorulur. Of'tan gelen gönüllü kafilesinden, hocasının da bu içtimada hazır bulunan Hacı Mehmet Efendi olduğu anlaşılınca ona karşı büyük bir saygı ve hürmet gösterilir.

Hacı Mehmet Efendi bu sırada yakalandığı bir hastalık sonucu savaşa katılmadan ölür. Erzurum'daki mezarlıklardan birine defnedilir. Mezarı büyük oğlu topal Mustafa tarafından yaptırılır. Erzurum Belediyesi daha sonra bu mezarlığı kaldırarak yerine binalar, meydan ve park yaptırmıştır.

Hacı Mehmet Efendi tahminlere göre 80-90 yaşlarında ölmüştür. Yazılı ve basılı eseri yoktur.

Futsi Ahmet Efendi (Bakkaloğlu): Mustafa Efendi'nin oğludur. Mezarı Ataköy aile kabristanındadır.

Hacı Mustafa Efendi (Bakkaloğlu): Müderris Ahmet Efendi'nin oğludur. 1262/1846 yılında doğdu. 1325/1909 yılında vefat etti. Mezarı Ataköy aile kabristanındadır.

Hasan Efendi (Bakkaloğlu): Tahir Efendi'nin oğludur. Mezarı Ataköy kabristanındadır.

Hasan Fehmi Efendi (Kadıhasanoğlu): 1933 yılında Ataköy'de doğdu. Hafız Efendi'den 9 yaşında hafızlığı bitirdi. İhsan

Binler Efendi'den Arabiyat tahsili gördü. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu Rize'de, İmam Hatip Lisesi'ni Trabzon'da dışarıdan bitirdi. 1960 yılında Rize Der pazarı'nda imam olarak göreve başladı. 1965 yılında kadroya geçti. 1977 yılında Murakıp olarak Akçaabat'ta 10 yıl süreyle görev yaptı. Aynı görevi Bursa İl Müftülüğünde devam ettirerek emekli oldu.

İsmail Efendi (Hamsici): 1937 yılında Ataköy'de doğdu. İlkokula Ankara Gölbaşı'nda başladı. İlkokul 3. Sınıfta okulu yarıda bırakarak hafızlığa başladı. 1948'de Hafız Efendi'den hafızlığı bitirdi. 1952'de Tayyip Dingiloğlu Efendi'den Arapça dersleri almaya başladı. Sarf, Nahif, Avamil, İzhar ve Fıkıh okudu. 1955 yılında Of'un Uğurlu Köyü'ne giderek Hacı Mehmet Rüştü Aşık Kutlu'dan Tashih-i Huruf (kıraat), Molla Cami ve Fıkıh dersleri aldı. Aynı yıl Trabzon Merkez Vaizi Sönmez Hoca'dan Nahif ve Fıkıh derslerine devam etti. 1956-1957'de Tosya Müftüsü Ahmet Serdaroğlu'ndan İlm-i Mani, İlm-i Beyan, İlm-i Belig ve İlm-i Kelam (Akaid) okudu. 1957'de askere gitti. 1959'da İzmir Kestane Pazarı'nda El Ezher mezunu Hacı Ali Tosun ile Hacı Salih Tanrıbuyruğu hocalardan iki yıl Mantık, Alaka, İlm-i Usul, İlm-i Hadis ve Tefsir dersleri okuyarak icazet aldı. İzmir'de bulunduğu süre içinde ilk, orta ve imam-hatip okullarını dışarıdan bitirdi. 16 sene Ankara Gölbaşı'nın Selametli köyünde 19 yıl, Ankara Merkez Ahi Elvan Camii'nde görev yaparak emekli oldu. Şu anda da fahri vaizliğe devam etmektedir. Ankara Elvanket'te ikame eden İsmail Hamsici üç çocuk babasıdır.

Kabak Ahmet Efendi (Abbasoğlu): Dr. Adnan Abbasoğlu dedesinin özgeçmişini şöyle anlattı: Kabak Ahmet Efendi olarak da tanınan dedem Ahmet Hamdi Abbasoğlu 1882 yılında Ataköy'de doğmuş ve ilk tahsilini sanıyorum Çaykara'da tamamlamış. Daha sonraki tahsilini Trabzon'daki Fatih Medreselerinde görmüş. Geçim sıkıntıları nedeniyle 1900'lü yılların başında ailece Bayburt'a göç etmişler. Kısanta'ya (Demirözü) bağlı Püşke köyünde imamlık yapmış. Sanırım 1940'lı yıllarda Erzincan ili Tercan ilçesi Mercan köyüne göç ederek bu köyün kuruluşunda bulunmuş. İlerleyen zaman içerisinde Tercan kazasında müftülük yaptıktan sonra 1940'lı yılların sonunda Ankara'ya göç etmiş. Ankara'da Samanpazarı semtindeki tarihi Arslanhane Camii'nde uzun yıllar vaizlik yapmış. O zamanki eşraf kendisini iki sesli hoca olarak tanımlamış. 1957

yılında geçirmiş olduğu beyin kanaması sonucu 75 yaşında hakkın rahmetine kavuşmuştur.

Kasım Efendi (Bakkaloğlu): İsmail Hakkı Efendi'nin oğludur. 1271/1855 yılında doğdu. 1329/1913 yılında vefat etti. Mezarı Ataköy kabristanındadır.

Mehmet Efendi (Bakkaloğlu): Ahmet Efendi'nin oğludur. 1927 – 1955 yılları arasında yaşadı. Mezarı Ataköy aile kabristanındadır.

Mehmet Efendi (Bakkaloğlu): İsmail Hakkı Bakkaloğlu'nun babasıdır. Maraşlı köyünden Ataköy'e gelen Bakkaloğullarındandır. Celal Efendinin oğlu Ahmet Efendinin oturduğu bugünkü evde doğdu. Karısı Kumlu köyünden Zayıfoğlu Ahmet efendinin kızı Fatma hanımdır. Fatma Hanım Ataköy'e gelin geldikten sonra Ataköy'ün müderrisi ve imamı Bakkalzade Mehmet Efendiye beş oğlan bir kız verdi. Beş oğlanın beşi de icazetli müderristir. Bunların ikincisi olan İbrahim Hakkı Efendiye, Solaklı vadisindeki ulema, Ulemanın Reisi unvanını verdi. Mehmet Efendi Ataköy'deki müderrislik görevini bitirdikten sonra Of ilçesinin Kırıyacak nahiyesinin Kelali köyünde hizmet vermeye devam etti. Of Müftüsü Hüseyin Sabri Efendinin babasıdır.

Mehmet Efendi (Sıvısoğlu): Molla Mehmet Efendi olarak anılan Mehmet Efendi Ataköy'de doğdu. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte 1889-1894 yılları arasında doğduğu tahmin ediliyor. 1914 yılında İsmail Hakkı Bakkaloğlu'ndan icazet aldı. Samsun'un Alaçam ilçesi Toplu köyüne yerleşti. Sıvısoğlu sülalesinin bir kolu burada devam etti. Fehruz, Ahmet, Mehmet'ten ayrı olarak adları bilinmeyen üç çocuğu daha vardı. Ölüm tarihi bilinmiyor. Mezarı Toplu köyündedir.

Mehmet Efendi (Sönmez): Sönmez Hoca adıyla tanınan Mehmet Sönmez Efendi 1917 yılında Ataköy'de doğdu. Babası Hacı Numan Efendidir. İstanbul'da Kutrum Hafız İsmail (Kurra) Efendiden hafızlığını yaptı. Nuru Osmaniye Camii İmamı Hafız Hasan Akkuş'tan okuduğu sanılmaktadır. Trabzon Merkez Vazliği yaptı. Okuttuğu talebeler arasında İsmail Hamsici, Hacı Ziya Habiboğlu, Ali Öztürk gibi daha birçok kişi vardır. 1964 yılında vefat etti. Mezarı Ataköy'de aile kabristanındadır.

Mehmet Ziya Efendi (Zırh) 1928'de Ataköy'de doğdu. Ataköy'ün tanınmış kurralarındandır. İlkokulu Ataköy'de bitirdi. Hafızlık icazetini babası Hüseyin Hüsni Efendi'den aldı. Akademik düzeyde Kuran talimini Of Vaizi Uğurlu Köyünden Hacı Mehmet Rüştü Âşık Kutlu'dan gördü. Ali İhsan Efendi'den Arabiyat dersleri aldı. Ataköy ve çevre köylerden gelen yüzlerce kişiye hafızlık icazeti verdi. 07 Şubat 2014 tarihinde vefat etti. Mezarı Ataköy'de aile kabristanındadır. Mehmet Ziya Zırh altı çocuk babasıydı.

Muhammet Efendi (Bakkaloğlu): Ağabeyi İsmail Hakkı Efendi'nin Kumyatak'ta icazet verdiği kardeşidir. Tonyalı bir hanımla evlendi. Doğumda eşini kaybeden Muhammet Efendi, Of merkezinde müderrisliğe başladı. İkinci izdivacını yaparak burada yerleşti. Bugün Of merkezindeki Bakkaloğulları'nın kurucusudur.

Muhammet Bahaeddin Efendi (1)

Muhammet Bahaeddin Efendi 1314/1898 tarihinde vefat etti. Müderrislik ve babasından intikal eden camii şerif imam ve hatipliğini devam ettirmiştir. Onun vefatından sonra imam ve hatiplik Mehmet Şükrü Efendi'ye ve müderrislik görevi de babasının amcası olan H. Ömer Efendi'ye geçmiştir.

Mustafa Efendi (Bakkaloğlu): Bilal Efendi'nin oğludur. 1262/1846 - 1304/1888 yılları arasında yaşadı. Mezarı Ataköy aile kabristanındadır.

Mustafa Efendi (Dingil): 1253/1837 yılında Ataköy'de doğdu. O dönemin âlimlerinden dini eğitim görerek müderris oldu. 1928 yılına kadar İskefiye'de (Çarşıbaşı) resmi olarak Müderrislik görevinde bulundu. Bu tarihten sonra Latin harfleriyle eğitim yapmayı kabul etmeyerek doğduğu köye döndü. 1938-1944 yılları arasında Ataköy'de talebe okutmaya devam etti. Okuttuğu kişiler arasında Dingiloğlu Tayyip Efendi, Ulufoğlu Ali İhsan Efendi, Şakir Efendi, Ustahasanoğlu Hasan Efendi, Mehmet Sönmez Efendi vardır. Mustafa Efendi 1945 yılında vefat etti. Üç çocuk babasıydı.

Mustafa Efendi (Kama): 1303/1887 yılında Ataköy'de doğdu. İsmail Hakkı Efendi ve Hacı Ömeroğlu'ndan eğitim gördü. Özellikle Feraiz (Matematik) ve Mantık derslerinde çok ileriye. Talebelerine bu konuda ders vermiştir. Yedibela Hafız Ali Efendi, Gırat Hacı Dursun Efendi, Koldere'den Kasım Trinkoğlu, Ahmet Kırıl ve Mehmet Onat Efendiler ondan ders almıştır. Mustafa

Sönmez Efendi Çanakkale Gazisidir. Ankara Polatlı ilçesinin Kuşçu, Bacı, Ücret ve Kargalı köylerinde imamlık yaptıktan sonra Of'un Hayrat nahiyesi Nefsikono ve Kireçli köylerinde görevine devam etti. Üç çocuk babası olan Mustafa Efendi 23 Nisan 1978 tarihinde vefat etti. Mezarı Ataköy'de aile kabristanındadır.

İslâm Sabri Efendi (2)

Osmanlılar devrinde orduya din adamı yetiştirmek üzere bir sınıf tahsis edilmişti. Bu günkü levazım, sağlık ya da ilmiye sınıfı gibi. Bu bölüme daha çok İslam kültürü almış kişiler arasından imtihanla alınırdı. Ataköy'den iki kişi bu hizmete talip oldu. Bunlardan biri İslam Sabri Efendi, diğeri İsmail Hakkı Bakkaloğlu'nun oğlu Mahmut Haşim Efendi'dir. Bunlar orduya Tabur İmamı olarak girmişlerdir.

Tabur imamı, taburdakilere namaz kıldırır, ölen askerleri defneder, askerlerin savaşta ve barışta morallerini yüksek tutmak için konuşma yapardı. İslam Sabri Efendi bunlardan biriydi.

Süleyman Sırrı Gedik (3)

Süleyman Sırrı Gedik Ataköylüdür. O dönemde ilçe Of olduğu için kayıtlarda Ofly olarak geçmektedir. Süleyman Sırrı Gedik'in kimliği ve Milletvekilliği sırasında yazdığı kısa özgeçmişi, değişiklik yapılmadan, yaşadığı yılların Türkçesiyle aşağıda verilmiştir.

T:B.M.M. Azası Tercümei Hal Kâğıdı Örneği

Adı ve soyadı	Süleyman Sırrı Gedik	İlmi rütbesi	Müderris
Babasının adı Anasının adı	İsmail Ayşe	Mesleki ve işi gücü	Kadı
Tahsili	Medrese	Yedek subay ise Şubesi ve sicil No'su	-
Doğum yeri ve tarihi	Of-1278/1862	Evli olup olmadı, kaç çocuğu bulunduğu	Dul, 2 oğlu var
Bildiği diller	Arapça, Rumca	Seçimden evvelki iş durumu	Ankara kadısı
İhtisası	Hukuk	Memur olup olmadı	“ “
Eserleri		Mebuslukları	Trabzon

Of'ta doğdum. İlk ve orta tahsilimi bitirdikten sonra 1290'dan 1295 tarihine kadar Mebadii Ulumu Arabiyeyi bu kazada tahsil ettikten sonra 1275 tarihinden 1300 tarihine kadar Erzincan sancağında müftü zade Tahir Efendiden Nahiv, Mantık ve Fıkıhtan beş sene kadar tahsilde bulunmuş ve 1300 tarihinde İstanbul'a gelerek Fatih dersiamlarından meşahihi ulâmadan İstanbuli el hac Ahmet Şakir Efendinin 2. defa başlamış olduğu Şerhi Akaitten dersine devamla beraber 1304 senesinde Mektebi Nüvabi Kuzlata bil imtihan ve bil müsabaka duhul ederek hem medrese hem de mektep derslerini takip etmiş ve tahsili mütat olan fûnunu 1307'de ikmal ederek merhum müsarünileyh hafız Şakir Efendiden ahzı icazet ettim. Bundan sonra mektep tahsili de residei hizematım olarak 1308 tarihinde başahadetname ruusula âlâ dereceden mektebi kuzattan ve Nuvaptan neşet ederek 1309 tarihinde 1250 kuruş maaşla Halep vilâyeti dâhilinde İskenderun kazası Niyabetine tayin edilmiş ve 2,5 sene ifayi hizmet ettikten sonra müddeti ürfiyemin hitamına mebni infisal etmiş ve 1312 senesinde 1500 ve badehu 500 kuruş zamlı 2000 kuruş maaşla Diyarbekir vilâyetinde Ergani Madeni livası niyabetine tayin edilerek 2,5 sene orada bulunmuş ve hitamı müddete binaen 1315 senesinde 1125 kuruş maaşla Edirne vilâyeti Daridere kazası niyabetine tayin edilmiş ve 2 sene müddetle orada ifayi vazife ettikten sonra 1250 kuruş maaşla 1317 ya da 1318 senesinde Hüdavendigâr (Bursa) vilâyeti Erdek kazası niyabetine ve inkızaı müddete binaen badehu 1250 kuruş maaşla yine Hüdavendigâr vilâyetinde Edremit kazası niyabetine, 1323 tarihinde tayin edilmiş 2 sene müddetten sonra hitamı müddet hasebiyle 1325 tarihinde tensikat mucibince evvela 1500 ve badehu 1750 kuruş maaşla İstanbul'da Mahmutpaşa niyabetinde 2 sene müddet bulunduktan sonra 1327 tarihinde 4500 kuruş maaşla Kastamonu merkez vilâyeti niyabetine tayin edilmiş ve müddeti örfiyesi olan 2 sene hitamından sonra 4000 kuruş maaşla Kudüsü şerif müstekil livası kadılığında 21 ay bulunduktan sonra terfian 5000 kuruş maaşla 1331 tarihinde Halep vilâyeti merkez kadılığına nakil edilmiş ve 3 sene orada memuriyet ettikten sonra 1334 tarihinde 5000 kuruş maaşla Edirne vilâyeti merkez kadılığına tayin edilmiş ve 17 ay hizmeti mezkûrede bulunduktan sonra malûm ve meşûm işgal üzerine cebri mazuliyet âdadına dâhil olarak 1336 senesi 21 Ağustosundan 25 Şubat 1339 tarihine kadar niyabet ve mazuliyet maaşı ile Dersaadette kalmış ve 1339 Şubatında 4,5 lira yevmiye ile Ayvalık tafiye komisyonu azayı

adli vazifesinde bulunmuş ve 1339 Haziranında 5000 kuruş maaşla Ankara vilâyeti merkez kadılığına tayin edilmiş ve 11 Ağustos 1339 tarihinde Ankara'ya murasalatla işe başlamış ve 7 gün vazifeyi kazayı ifa ettikten sonra Trabzon livası Mebusluğuna intihap olduğundan 19 Ağustos 1339 tarihinde vazifeyi kazadan istifa ve vazifeyi vataniye, yani vazifeyi umumiye Vatanîye olduğu kanaatında olduğum Mebusluğu tercih ile Meclisi Milliye devam ettim.

Halen Trabzon Mebusuyum. Tercüme-yi halim İstanbul mülga adliye nezaretinde ve müsveddeleri Dersaadette hanemdedir. Ziyade tafsilat anlarda muharrer.

Trabzon Mebusu Oflu Süleyman Sırrı

Bakkalzade Mehmet Efendi (2)

İsmail Hakkı Bakkaloğlu'nun babasıdır. Maraşlı köyünden Ataköy'e gelen Bakkaloğullarındandır. Celal Efendi'nin oğlu Ahmet Efendi'nin oturduğu bugünkü evde doğdu. Karısı Kumlu köyünden Zayıfoğlu Ahmet Efendi'nin kızı Fatma hanımıdır. Fatma Hanım Ataköy'ün müderrisi ve imamı Bakkalzade Mehmet Efendi'ye beş oğlan bir kız verdi. Beş oğlanın beşi de icazetli müderristir. Bunların ikincisi olan İbrahim Hakkı Efendi'ye, Solaklı vadisindeki ulema, Ulemanın Reisi unvanını verdi.

Mehmet Efendi Ataköy'deki müderrislik görevini bitirdikten sonra Of ilçesinin Kıyıcak nahiyesinin Kelali köyünde hizmet vermeye devam etmiştir. Of Müftüsü Hüseyin Sabri Efendi'nin babasıdır.

Raif Efendi (Korkmaz): 1938 yılında Çaykara ilçesi Ataköy'de doğdu. 1950 yılında ilkokulu ve hafızlığını aynı köyde bitirdi. Özel olarak (10) yıl kadar Arapça okudu. 1961 yılında Rize-Çayeli ilçesinde İmam-Hatip olarak görev aldı. 1962 yılında Rize Ortaokulu'nu dışarıdan bitirdi. 1963-1964 yılları arasında Bilecik Vaizliği'nde bulundu. Daha sonra 1964-1969 tarihleri arasında Artvin-Borçka ilçe Müftülüğüne yaptı. Bu sırada Rize Lisesi'ni dışarıdan bitirdi. 1969-1971 yılları arasında Ankara-Çubuk Vaizliğinde, 1971-1972 yılları arasında Konya-Akşehir İlçe Müftülüğünde bulundu. 1972 yılında İlahiyat Fakültesini dışarıdan bitirdi. 1972-1976 yılları arası Siirt İl Müftülüğü yaptı. 1976-1978 tarihleri arasında Ankara Merkez Vaizi olarak görev yaptı. 24.11.1978 tarihinde Trabzon'a İl Müftüsü oldu. 25.10.1984

tarihinde Kütahya İl Müftülüğüne atandı. 1989 yılında tekrar Trabzon Müftülüğüne getirilerek 1994 tarihine kadar bu görevde kaldı. Evli ve 4 çocuk babası olan Raif Korkmaz, Arapça ve Almanca bilmektedir.

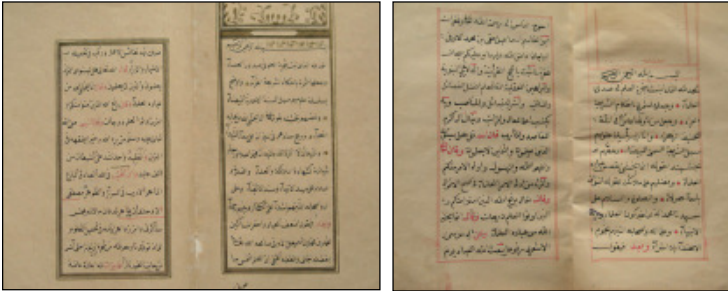
Tahir Efendi (Bakkaloğlu): Hasan Efendi'nin oğludur. 1328/1912 yılında doğdu. Ölüm tarihi bilinmiyor. Mezarı Ataköy kabristanındadır.

Tayyip Efendi (Dingiloğlu): 1900 yılında Ataköy'de doğdu. Mustafa Efendi'nin (Dingil) oğludur. Eğitimini babasından gördü. 1928 yılında askere gitti. Maçka Jandarma Okulu'na er olarak girdi. Okuma yazma bildiği ve ilim sahibi olduğu için askerlere Osmanlıca ve Latince okuma yazma öğretmekle askerliğini bitirdi. Erzurum Narman'da ve Kayseri Uzunyayla'da uzun yıllar görev yaptı, talebe yetiştirdi. Beş çocuk babasıydı. 1996 yılında vefat etti. Mezarı Ataköy'de ortaokulun yanındadır.

Sabit Efendi (Erdem): Hacı Tahir Efendi'nin oğludur. Doğum tarihi bilinmiyor. İstanbul'da Arapça ve Farsça ilimlerini tahsil etti. 1926 yılında vefat etti. Mezarı Ataköy kabristanındadır.

Hacı Tahir Bakkaloğlu (2)

Mehmet Efendi'nin en büyük oğludur. Şimdiki Köprübaşı - Beşköy'de müderrislik yapmıştır. Oradan hacca gitmiş fakat geri dönmemiştir. Hac yolunda vefat etmiştir. Bunun hakkında geniş bilgiyi aynı köylü Hacı Salih Efendi vermiştir. Hacı Salih Efendi, Ankara Müftüsü Ragıp İmamoğlu'nun babasıdır. Trabzon vaizliği ve Maçka Müftülüğü yapmıştır. Bakkalzade'nin ders okutması ve İslam'a hizmetleri hakkındaki en sıhhatli bilgiyi o vermiştir.

Hacı Tahir Bakkaloğlu Efendi'nin icazetnamesi (solda) ile Abdussamet Bakkaloğlu Efendi'nin 1330/1914 aldığı icazetname (sağda) ⁽²⁾

Bakkalzade Hacı Tahir Efendi, Hadi altındaki kemer taş köprüünün yapılmasına ağabeyi İsmail Hakkı Bakkaloğlu ile birlikte önyak olmuş, imece usulüyle Yinoğlu Hacı Muhammet'e yaptırmışlardır. Bu köprü 1929 yılındaki sel felâketinde yıkılmıştır.

İsmail Hakkı Bakkaloğlu ⁽⁴⁾

1246/1830 yılında Ataköy'de doğdu. İlköğrenimine burada müderrislik yapan babası Mehmet Efendi'nin yanında başladı. Daha sonra yörenin tanınmış müderrislerinden Abbas Efendizade Mehmet Efendi'den okumaya başladı. 21 yaşında hocası Hacı Mehmet Efendi (Abbasoğlu) ile 1878'de Rus harbine katılmak üzere Erzurum'a gitti. Hocasının bu savaşta şehit düşmesiyle, savaştan sonra yarım kalan tahsilini Akdoğan köyü müderrislerinden Hafizzade İsmail Efendi'de tamamladı.

İsmail Hakkı Efendi müderrislik görevine sırasıyla Tonya'nın Kumyatak köyü İskenderli Medresesi, Vakfikebir, Of-Uğurlu köyünde devam etti. Otuz yıla yakın kaldığı Uğurlu köyünde, Of müftülüğüne seçildiği halde, öğretim görevini aksatacağı gerekçesiyle bu görevi kabul etmedi. Rusların Trabzon'u işgali sırasında yaptığı etkili vaazlarla halkı cihada çağırdı. Topladığı milis kuvvetleriyle Rus ordusunun Baltacı deresinden geçmesini bir süre engelledi. 1902'de geldiği Ataköy medresesinde ve Maraşlı köyü medresesinde ders okutarak iki bine yakın talebeye icazet vermiştir.

İsmail Hakkı Efendi'nin icazetnamesi. İcazetnameler birkaç bölümden meydana gelir. Başlangıçta dua ile başlar, sonra izlenecek yolun kuralları ve hocanın önerileri yer alır. Son bölümde ise icazeti veren hocanın adı, icazet alanın adı, icazet tarihi ve imza yer alır (solda). İsmail Hakkı Efendi'nin el yazması kitabından iki sayfa (sağda) ⁽²⁾

İsmail Hakkı Bakkaloğlu'nun 45 adet el yazması kitabı vardır. Ne yazık ki bu kitapların çoğu bir yangın sonucu kül

olmuştur. 1337/1921 tarihinde öldü. Kabri Ataköy Camii yanındaki mezarlıktadır.

İsmail Hakkı Bakkaloğlu'nun 1330/1914'te Ataköy'de verdiği son icazette, icazet almaya hak kazananların listesi:

1. Hoca'nın oğlu Abdussamet Efendi
2. Müftü'nün oğlu Numan Efendi
3. Zayifzade Mehmet Efendi (Kumlu)
4. Serdar Mehmet Efendi
5. Lemoğlu Hafız Mehmet Efendi
6. Bobaroğlu Mehmet Efendi
7. Kamaoğlu Mustafa Efendi
8. Hordoloşoğlu Dursun Efendi
9. Hacıyusufoğlu Süleyman Efendi
10. Rusenoğlu Hacı İzzet Efendi
11. Dingiloğlu Mehmet İmam Efendi
12. Dingiloğlu Behçet Efendi
13. Canoğlu Muhammet Efendi
14. Sivişoğlu Mehmet Efendi
15. Sofuoğlu Hacı Numan Efendi
16. Sofuoğlu Muhammet Efendi
17. Çakoçeroğlu Mehmet Efendi
18. Hacıabdullahoğlu Hafız Mehmet Efendi
19. Hacıabdullahoğlu Hüseyin Efendi

Numan Bakkaloğlu (Numan-ı sani) ⁽²⁾

Mehmet Efendinin üçüncü oğludur. İcazetinden sonra fazla ders okutmadan kendisinde meydana gelen bir kan çıbanından zehirlenerek genç yaşta Ataköy'de vefat etmiştir.

Zekeriya Efendi (Bakkaloğlu): Bilal Efendi'nin oğludur. Doğum tarihi bilinmiyor. 1296/1880 yılında vefat etti. Mezarı Ataköy aile kabristanındadır.

Hüseyin Sabri Bakkaloğlu ⁽²⁾

Mehmet Efendi'nin beş oğlundan en küçüğüdür, İsmail Hakkı Bakkaloğlu'nun kardeşidir. 5 Haziran 1266/1850 yılında Ataköy'de doğdu. Köyünde Sübyan Mektebini bitirip babası müderris Mehmet Efendi'den 3, Of'un Uğurlu Medresesinde 9 yıl tahsil gördükten sonra icazet almıştır.

Bundan sonra aralıksız Rize ve Of medreselerinde 1326/1910 yılına kadar ders okutmakla meşgul oldu. Dört defa icazet vermiştir.

1323/1907 yılında Of Müftülüğüne tayin oldu. Of Müftülüğü görevini sürdürürken Rusların istila hareketinde, Of Müdafaası olarak tarihe geçen Birinci Dünya Savaşı yıllarında mahalli halkı silahlandırarak Ruslara karşı cansiperane gayret göstermiştir.

Hüseyin Sabri Bakkaloğlu'nun başarılarını duyan Lazistan havalisi kumandanı Mirliva Ahmet Avni, ona aşağıdaki yazıda geçen yetkiyi verdi:

“Mektup velai selahiyetimdir.

Bu kerre kazayı Of'ta mukim (ikamet eden) ve misafir harp ve darbe veya nakliyat veya inşaatı cerriyeye kudret-i vafir bilumum firarı bekaya ve tebdilhava efradının nezdi fazilanelerine ve emir ve kararınıza tefrik olunan Hacı Haşım Ağa'nın gayreti ve sizin din ve devlet uğrundaki fedakârane faaliyetiniz ile cem ve tarafıma sevk olunmalıdır.

Müfrezede ve kapısı önünde çalışmaktan ve emrimize itaat etmeyi reddedecek kimseleri cezalandırmak üzere sana yetki verdim.

Veminellahi tevfik.”

28 Şubat 1331

Lazistan Havalisi Kumandanı

Mirliva Ahmet Avni (Jandarma)

Diğer taraftan Paşa bütün resmi makamlara aşağıdaki emri göndermiştir:

“Lasiztan Havalisi Komutanlığı:

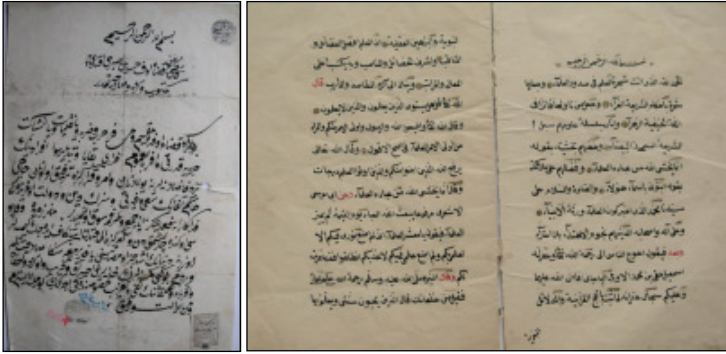
Bismillahirrahmanirrahim;

(1) H. Remzi Abbasoğlu'nun hatıralarından alındı.

(2) İsmail Hakkı Bakkaloğlu'nun arşivinden alındı.

“Düşmana karşı mücadele etmek için orduya asker celbi ve sair tedbirlerin alınması için Of Müftüsü Hüseyin Sabri Efendi’ye her türlü salâhiyet verilmiştir. Bütün alakadar makamların suret-i kattiyyede müzaheret göstermesini beyan eylerim.”

Hüseyin Sabri Efendi 1916’da yaş haddinden emekliye sevk olunması istenmişse de, Of’a bağlı köy idare heyetleri ve medrese müderrisleri tarafından tanzim olunan dilekçe, yetkili makamların da uygun görmesi üzerine, 2 yıl daha görevde kaldı. 1337/1921 yılında Ataköy’de öldü. Caminin yanında defnedilmiştir.

Mirliva Ahmet Avni’nin Of Müftüsü Hüseyin Sabri Bakkaloğlu’na gönderdiği ferman (solda), Hüseyin Sabri Efendi’nin icazetnamesi (sağda) ⁽²⁾

Mehmet Efendi (Yeni-Abdurrahmanoğlu)

Adı	<i>Mehmet</i>
Soyadı	<i>Yeni</i>
Baba adı	<i>Mehmet</i>
Ana adı	<i>Hamide</i>
Doğum yeri	<i>Of</i>
Doğum tarihi	<i>1296 (Milâdi 1880)</i>

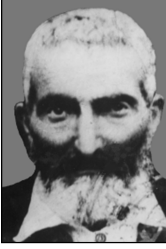
Mehmet Efendi’nin mezar taşında, kendi şiirinden bir dörtlük yazılıdır:

Kani bülbül gibi diller
Ne gelse aklına söyler

Gelir bir gün sükût eyler
Unutursun bile Şam'ı

Mehmet Efendi, dini eğitiminin yanı sıra yazarlığı da ön plana çıkar. Eserlerinin tümü nazım şeklinde yazılmıştır. Bunlar Seyyid-i Battal, Cimcime Sultan ve Kankalesi'dir. Bu eserler, 1940'lı dönemin uzun kış gecelerindeki toplantılarda okunur, büyük ilgi ile dinlenirdi.

Seyyid-i Battal ile Kankalesi, İslam Dininin gelişmekte olduğu dönemlerin kahramanlıklarını konu alır. Cimcime Sultan ise, ilk mısraları:

Cimcime Sultan idi adım benim
Dünyayı tutmuş idi şanımlar benim
Günde bin yük tuz giderdi aşım
Ne bilirdim ne gelecek başıma.

şeklinde başlayıp, bir padişahın kendi ağzından başarılarını ve başarısızlıklarını anlatır. Ne yazık ki, Seyyid-i Battal'dan başka eserlerinin nerede olduğu bilinmiyor. Bu eserlerinin gün ışığına çıkarılıp değerlendirilmesi, hiç kuşkusuz onun ruhunu şad edecektir.

Ayrıca çeşitli konularda yazılmış çok sayıdaki şiirleri kitap haline getirilememiştir. Onun bir şiirini okuyalım:

Hak hak deyü eyle nida
Hak yoluna can kıl feda
Haktan sana gelsin seda
Gel dost bana seni görem

Af eylemezsen durmazem
Yaşı gözümden silmezem
Var yok sevabım bilmezem
İsyan içinde tacirem.

Ey ferdü Kayyum parine
Mehmet kulun bak zarine
Erdir onu diyarine
Gurbet elinde hasirem

Mehmet Efendi 1957 yılında vefat etmiştir.

Hafız Efendi

Hafız Efendi 1887-1973 yılları arasında yaşadı. Asıl adı Ahmet Dursun olan Hafız Efendi, yetiştirdiği çok sayıda hafız nedeniyle bu isimle anılır.

01.09.2003 tarihinde kendisiyle yaptığım sohbette, Ali İhsan Binler (İhsan Hoca) babasını şöyle tanıttı:

“On sene subay olarak askerlik yaptı. Birinci Dünya Savaşı yıllarında Hafız Efendi’nin alayı Kopdağı’nda Ruslara karşı yapılan müdafaada esir düştü. Önce Erzurum’a, oradan Rusya’nın Kasrova şehrine, oradan da Sibirya’ya sürüldü

Sibirya’da -40 derece soğukta yaşam mücadelesi verdi. Yiyecek ve içecekler kendilerine buz halinde verilirdi. Bu maddeleri ısıtarak buzunu çözer, ondan sonra yerlerdi. Giyecekleri hayvan derilerinden hazırlanırdı. Güneş battıktan kısa bir süre sonra tekrar doğardı. Yılda 85 vakit yatsı namazı yoktu. Zaten kitabımız da öyle der. Kendisini Türkiye’ye atabilmek için her türlü sıkıntıya katlanmaya hazırды. Bu amaçla esir kampından kaçarak Çin üzerinden sekiz aylık bir yolculuktan sonra Türkiye’ye gelebildi.

Türkiye’ye geldikten sonra çocuk yetiştirmeye başladı. Geçirdiği olağan üstü yaşantısından ötürü kendisine özel olarak çocuk okutma izni verildi. 60-70 sene Kur’an’ı Kerim ile uğraştı, talebe okuttu. Yalnız Ataköy’den 80 civarında talebeye icazet verdi. Bu sayı civar köylerle birlikte 300 civarındadır.

Bu köyde öyle bir zaman vardı ki, Hafız Efendi’den Kur’an okumayan kadın yoktu.

Evliyaullahtan Hacı Ferhat Efendi vardı. Bir gün onu ziyarete gitti. Babama ne yaptığını, ne ile meşgul olduğunu sordu. O da:

Kur’an ile uğraştığını, çocuk okuttuğunu söyledi.

Hacı Ferhat Efendi:

- Oğlum, Kur'an'ı Kerimi dinlemek yetmez, sen de okuyacaksın, dedi.

Ondan sonra talebelerle dersini bitirdikten sonra Kur'an'ı eline alarak okurdu.

Hafız Efendi'nin evinin avlusunda bulunan mezar

60 sene burada ezan okudu. Ben iki üç defa okudum, nefesim kesildi, bıraktım. Yalnız burada değil, Komlar'da, yaylada, çayırdan namaz vakti gelince işini bırakır, hiç çalışmamış gibi gür sesle ezan okur, sesi karşılardan duyulurdu.

Allah ona öyle bir ahlâk verdi ki, bu ahlâk Kur'an ahlâkıydı.”

Hafız Efendi 1973 yılında vefat etti. Mezarı, evinin avlusundaki aile kabristanındadır.

Ali İhsan Binler

“1926'da Ataköy'de doğdum. Dokuz yaşında hafızlığı bitirerek icazet aldım. Ondan sonra uzun seneler Hacı Mustafa Efendi'den Arapça okudum. Sübhaneke'yi altı ay okuduk. Kıraatle okumak kolay değildi. Hamit Efendi Abbasoğlu'ndan feraiz (matematik) okudum.

Bu sıradan askerlik çağım geldi. Sarıkamış ve Erzurum'da askerlik görevimi yaparken hastalandım. Bir süre devam eden tedaviden sonra tebdilihava, arkasından teskere aldım. Bu tarihten sonra Ataköy'e gelerek ders vermeye başladım. Bir yandan camide imam-hatip görevini yürütürken bir yandan da talebe okutmaya devam ettim. Bir ara derse katılanların sayısı 30-40'a yükseldi. Bu kadar talebeyle teker teker uğraşmak bana ağır geldi. Rahatsızlanarak doktora gittim. Doktor hastalığımın nedenini anlayınca bana talebelerle teker teker uğraşmak yerine grup halinde ders vermeyi önerdi. Doktorun önerisine uyunca işim kolaylaştı.

		Va'azmesinde mahzar ol- mazlığı hakkındaki Emni- yetçe verilen belgenin tarih ve No. sı ve han- gi Emniyetçe verildiği :	Çaykara Emniyetine 9-11-1965 tarihinde 3-ü hal kağıdı ile
		Vâzilik imtihanını kazandı- ğına dair olan Reislik ya- zısının tarih ve No. sı : (3 / Mart / 1340 dan ev- vel icazet alanların icazet tarih ve No. sı) :	Verildi 116 / 810-17639
Adı : Ali İhsan Soyadı : Binler Babasının adı : Dursun Ana adı : Meryem Doğum yeri : Çaykara Doğum tarihi : 9 86 Nüfus kıyiyet cüzda- sının verildiği yer ve numarası : Çaykara 11339 Daimi ikamet adresi : Çaykara Ainek Köyü		Vesika No. : Bu vesika, Diyanet İşleri Râisliği teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 11 Kasım 1937 tarih ve 7047 sayılı Nizamnamenin 12 nci maddesine göre veril- miştir.	

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 9.11.1965 tarih ve 116/810-17639 sayılı yazısıyla Ali İhsan Binler'e verilen vaizlik belgesi

1954 tarihinden buyana talebe okutuyorum. Şu anda bile okuttuğum talebe var. Bunlardan biri bu köyde diğeri Samsun'dadır. Kışın Samsun'a gidiyor, Cuma günleri bir camide vaaz veriyorum."

Ataköylü Hafızlar

Ataköy'de kurulduğu günden buyana Kur'an kursları ve medreseler eksik olmadı. En güç şartlarda bile dini eğitim verilmiştir. Bu çalışmalar yalnız Ataköy'le sınırlı kalmamış, tüm Solaklı vadisinde yer alan köylerde faaliyetler süre gelmiştir. Bu nedenle Türkiye'nin büyük âlimleri Solaklı vadisinden çıkmıştır.

Yukarıda isimleri geçen tüm âlimler, hem köy, hem de çevre köy, kasaba ve şehir halkına ışık tutmuş, yüzlerce âlim yetiştirdiler. Onları hürmet ve rahmetle anıyoruz.

Allah kelamını (Kuran'ı) ortalama 6-9 yaş arasındaki çocukların ezberlemesi büyük bir başarıdır. Son 20-30 yıla kadar devam eden bu başarıya ek olarak kimilerinin yüksek tahsil yapması ise her türlü takdire şayandır. Bu değerleri gelecek nesle aktarmak, onların yaşantılarını ve başarılarını gelecek nesle aktarmanın önemli olduğuna inanıyorum.

Fani dünyada ömrünü tamamlayanlar aramızdan ayrılıyor. Bu nedenle bu tür çalışmaya gerek vardı. Bu çalışmanın bana nasip olması beni mutlu etti.

Bu eserin ortaya çıkmasında gördüğüm yakın ilgi çalışmalarımı kolaylaştırdı. Emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

İlim yuvalarında yapılan hafızlık eğitiminin güçlüğü nedeniyle, hafızalara sayısız anı kazınmıştır. Bu anılardan biri olan Hafız İsmail Hamsici'nin anlattıklarını okuyucularla paylaşmak istiyorum:

“Yıl 1945. Babam Gölbaşı'nın Karaoğlan köyünde imamdı. O yıl ilkokul 3. sınıftaydım. Hafızlık yapmak için dedem beni alarak Ataköy'e getirdi. Henüz Kur'anı seri okuyamıyordum. Buna rağmen hafızlığa başlattılar.

Ana kucağından ayrılmış, 10 yaşında bir çocuğum. Ayrıldığım yuvanın özlemiyle kavruluyorum. Annem, babam burnumda tütüyor. Halamla teyzem tarlada kazıyorlardı. Onların yanına gittim. İçimden ağlamak geliyordu. Onlara: “Haydi ağlayın” dedim ve gözlerimden yaş boşandı.

Yaylada Ulufoğlu Hafız Ahmet Binler'den tecvit okuyarak işe başladım. Bir şeyler okuyorum ama okuduğumdan hiçbir şey anlamıyordum.

Gelmeden önce babam bana: “Oğlum hafızlık o kadar zordur ki, hafızlığa başladığın zaman dünya ve gökler başına çökecek” demişti. Benim başıma çökmedi. Çünkü ben babam gibi hafızlığa meraklı değildim. Kaytarıcıydım. Çalıştığında başarıyordum ama fazla çalışmıyordum.

Hafız Efendi bir süre sonra kaytarıcı olduğumu anladı ve bana: “İsmail, ben seni baban gibi çok zeki ve çalışkan sanmışım. Baban, yetiştirdiğim hafızlar içinde bir numaraydı. On bir ayda hafızlığı bitirdi. Sen ona benzemedin” dedi.

Derse çalışmadığım için her an sopa yemek endişesini taşıyordum. Mevcudumuz kalabalık olduğu için hoca yetiştiremiyor, ileri derste olan hafızlara ders verdiriyordu. Bize ders verenlere ya armut getiriyor ya da elbisemizden düğme koparıp rüşvet veriyor, dersten muaf tutmasını istiyorduk.

Bir süre devam ederek yarıllara geldik. Dersler zorlaştı. Bir yandan çiğ, bir yandan da has okuyorduk. Yayladan Hafız Efendinin Tepe’deki mezarına iniyorduk. Giderken içimize şeytan girdi. Şeytanların %99’u hafızların peşinde gezer. Ne kadar şeytanlık varsa onlardadır. Ne yapalım, ne edelim; diye düşündükten sonra kaçmaya, derse gitmemeye karar verdik. 15-20 gün derse gitmedik. Tepede eski bir bina vardı. Oraya girdik. Bulduğumuz tahtalarla kendimize yatacak yer hazırladık. Her sabah azığımızı alıyor, derse gidiyormuşuz gibi evden çıkıyor, halamın oğlu Lütfü ile bu binada vaktimizi geçiriyorduk.

Her gün peynir-ekmek yemekten bıktık. Gelinlerin köye indiği bir anda, bizim mezraya geldik. Ahırdan içeri girdik. Döşemedeki kapağı kaldırarak yukarı çıktık. Orada bulduğumuz kaymak, süt ve yoğurt ile karnımızı doyurduk. Tekrar geldiğimiz yerden mezrayı terk ettik.

Bir gün gelinler babaanneme, “Kaymağı biri yiyor” dediler. Babaannem: “Kaymağı siz yiyorsunuz. Sizden başka oraya kim girecek” dedi. Gelinler bu suçlamayı kabul etmedi: “Acaba falancılar mı yiyor, diyerek komşulardan birilerinin adını söylediler.” Biz yine fırsat buldukça gunci ile mümkün olduğu kadar belli etmeden ziyafete devam ediyorduk.

Bir gün yine kaymak yemekten geliyorduk. Birden karşımızda gelinleri gördük. Hemen önümüzdeki tepenin arkasına saklandık. Onlar yaklaştıkça bizi görmemeleri için tepenin etrafında döndük. Yakalanmadan tehlikeyi atlattık.

Yine bir gün sözde dersten geliyoruz. Elimizde gürgen çekirdekleri var. Hamut’un yanından geçerken halamın kocası Cinci Mehmet’i gördük. El, kol hareketleriyle babaanneme bir şeyler

anlatıyordu. Meğer o gün Cuma namazına gitmiş, hoca efendiden bizi sormuş. 20 günden beri derse gitmediğimizi öğrenmiş. Bizi görünce kükrer gibi:

- Nerden geliyorsunuz? Dedi.

Biz masumane cevap verdik:

- Dersten

- Dersten geliyorsunuz öyle mi? diyerek Lütfü'ye hücum etti. Lütfü kaçtı. Biri önde diğeri arkada, yeni biçilmiş mısır saplarının arasından Laleli'ye kadar indiler.

Babaannem yalvaran bir sesle:

“Oğlum, niçin böyle yapıyorsunuz? Dersten kaçma!” dedi.

Ben kabul etmedim. Hocadan korkuyorum, yalnız gitmem, dedim. Huzur içinde geçirdiğim 20 günün dayakla noktalanacağını seziyordum.

Zavallı babaannem değnek elinde topallayarak mezraya geldik. Ben arkadaşların, babaannem de hocanın yanına gittik. Bütün dikkatimle hocanın ne diyeceğini merak ediyordum.

- Kurban olayım sana, oğlum gariptir. Dövme onu!

- Kes sesini Defol buradan. 20 gündür derse gelmiyor, dedi. Daha başka ağır kelimeler söyleyerek babaannemi yanından kovdu. Babaannem gitti. Hoca Udo'nun Mustafa'yı, sonra da Lütfü'yü falakaya yatırdı. Ben biraz çalışmıştım. Bacaklarıma yediğim 5-6 sopa ile fırtınayı atlattım. Ertesi gün banyo ederken bacaklarımin morartısını babaanneme göstermemek için iki büklüm duruyor, o ise daha iyi yıkayabilmesi için dik durmamı söylüyordu.

Bir gün de Lütfü ile birlikte okumaya giderken, Beddualı Koruk'a gidelim, dedi. Köyden yaylaya giderken yaya yolunun kenarında bulunan bir gürgene çıktık. Etrafta bulduğumuz birkaç ağaç dalı ile yatacak bir yer yaptık. Gelip geçenleri yukarıdan seyrederiz, ama onlar bizi görmüyordu. Kimi kocasını, kimi kaynanasını çekiştiriyor, birbirlerine dert yanyorlardı.

Bir ara Lütfü'nün küçük abdesti geldi. O ısrarla tuvaletini yapacağını söylerken bu hareket bizi ele verir, sakın yapma deyip engel olmaya çalıştım.

Bir başka gün Mehmet İkinci'nin evinin alt katına gittik. Tahtalardan yatacak yer hazırladık. Birkaç gün oraya gidip gelerek

oyun oynuyor, vakit geçiriyorduk. Her zamanki gibi akşama doğru eve dönüyorduk. Bir gün yine oraya giderken amcam bizi gördü.

“Nereye gidiyorsunuz?” diyerek bize çıktı.

Biz, masum halimizle derse gittiğimizi söyledik, ama inandıramadık.

Siz giderken ben geliyordum. Beni kandıramazsınız. Düşün önüme bakayım, diyerek bizi Sivişoğlu Zeki’nin evinin üstünden Hafız Efendi’nin evine getirdi.

Benzer olaylar hafızlık süresi boyunca devam etti. Sonuç olarak bir buçuk yılda tamamlanacak süre iki buçuk yıl uzadı. Çalışmalarımız metotsuz ve düzensizdi. Bu yüzden zaman israf ediliyordu. Bana göre önce Kuran’ı düzgün ve hızlı okuma alışkanlığı kazanmadan hafızlığa başlanmamalı. Yanlış ezberlendikten sonra düzeltmek zor oluyor. Hafızlığa kabiliyeti olan çocukları bu konuda eğitmeli. Bu konuda başarısı ve isteği olmayanlarla yola çıkılırsa hafızlık ya yarı yolda bırakılıyor, ya da akla gelmedik, çağ dışı işkencelerle sürdürülüyor. Ama halkımız, her doğan erkek çocuk mutlaka hafızlık yapmalıdır, görüşünün geçerli olmadığını bilmelidir. Bir bardak, bir bardak su alır. Buna iki bardak su doldurmaya kalkarsak taşar. Türkiye’de gerek Diyanet İşleri Başkanlığı’nın Kuran kurslarında, gerekse diğer Kuran kurslarında hafızlık belli bir metot ve çalışma planıyla yürütülmektedir. Çağ dışı uygulamalar kalkmıştır. Artık hafızlık, bilerek ve inanarak yapılmaktadır.”

Tespit edebildiğimiz Ataköylü Hafızlar

Abbas Abbasoğlu	Ahmet Akın
Ahmet Balcı	Ahmet Bobaroğlu
Ahmet Can	Ahmet Çakır
Ahmet Çiçek	Ahmet Erdem
Ahmet Hacıabdullahoğlu	Ahmet Hamdi Birlik
Ahmet Hızal	Ahmet İkinci

Ahmet Kalaycı	Ahmet Kırıl
Ahmet Sönmez	Ahmet Sönmez
Ahmet Sönmez (Gazi)	Ahmet Sönmez (Ğırat)
Ahmet Şen	Ahmet Yıldız
Ahmet Zırh	Ali Çiçek
Ali Hacımustafaoğlu	Ali İhsan Binler
Ali İkinci	Ali Yıldız
Ayşe Kaş	Azmi Öner
Baki Kadıhasanoğlu	Bedire Yeni (Binler)
Behçet Aydın	Behçet Serdaroğlu
Behzat Şen	Bilal Kalaycı
Bilal Muhammet Şen	Celal Abbasoğlu
Cemal Birlik	Cemal Öner
Cemal Sarı	Cevdet Sönmez
Dursun Gemicı	Dursun Korkmaz
Dursun Öz	Dursun Şentürk
Dursun Tüysüz	Elif İkinci
Fahri Çiçek	Fahri Öz

Fahri Sönmez	Fahri Yıldırım
Fahri Yıldız	Faik Can
Faik Özer	Fatoş Kılıç (İkinci)
Fevzi Kamaoğlu	Güner Gedik
Hafız Efendi Binler	Hâkime Hacıislamoğlu
Halit Çolak	Hamdi Kadıhasanoğlu
Hasan Binler	Hasan Çakır
Hasan Fehmi Kadıhasanoğlu	Hasan Gülmez
Hasan Onat	Hasan Şen
Hikmet Hacımustafaoğlu	Hilmi Alkan
Hilmi Hamsici	Hilmi Yıldız
Hüseyin Birlik	Hüseyin Can
Hüseyin Erdem	Hüseyin Hacımustafaoğlu
Hüseyin Hüsnü Aksoy	Hüseyin Kaç
Hüseyin Mahitapoğlu	Hüseyin Şen
Hüseyin Şen (Bıyık)	Hüseyin Şen (Pencul)
Hüseyin Zırh	İbrahim Aydın
İbrahim Hakkı Borazancı	İbrahim Yıldız

İhsan Hacımustafaoğlu	İhsan Türkyılmaz
İhsan Yeni	İlyas Çakır
İrve Binler	İsmail Hamsici
İsmail İyi	Kâmil Birlik
Kâmil Erdem	Kâmil Faik Abbasoğlu
Kâmil İkinci	Kâmil İyi
Kâmil Kadıhasanoğlu	Kâmil Sönmez
Kemal Özal	Kemal Sönmez
Kemal Şentürk	Kenan Yavuz
Lütfü Çiçek	Mahmut Hamsici
Mahmut İkinci	Mahmut Kaş
Mahmut Öner	Mahmut Yılmaz
Mehmet Abbasoğlu	Mehmet Akın
Mehmet Ali Çakır	Mehmet Ali Erdem
Mehmet Birlik	Mehmet Bobaroğlu
Mehmet Çiçek	Mehmet Dinçel
Mehmet Dinçer	Mehmet Erdem
Mehmet Fahri Kılıç	Mehmet Güner Eren

Mehmet Hacıabdullahoğlu	Mehmet Hulusi Yavuz
Mehmet Hulusi Yavuz	Mehmet İmamoğlu
Mehmet Kalaycı	Mehmet Koş
Mehmet Liman	Mehmet Öner
Mehmet Saraç	Mehmet Sönmez
Mehmet Sönmez (Baltacı)	Mehmet Şen
Mehmet Yıldız	Mehmet Ziya Zırh
Muhammet Akın	Muhammet Aydın
Muhammet Bakkaloğlu	Muhammet Binler
Muhammet Borazancı	Muhammet Çiçek
Muhammet Çolak	Muhammet Hamsici
Muhammet İkinci	Muhammet Kalaycı
Muhammet Kamacı	Muhammet Kani Çiçek
Murat Özbay	Mustafa Abbasoğlu
Mustafa Binler	Mustafa Binler (İhsan Hocanın ağabeyi)
Mustafa Çiçek	Mustafa Dinçer
Mustafa Elmas	Mustafa İkinci
Mustafa İyi	Mustafa Kaç

Mustafa Korkmaz	Mustafa Özal
Mustafa Özbay	Mustafa Sivişoğlu
Mustafa Sönmez	Mustafa Sönmez
Mustafa Sönmez (Katran)	Mustafa Taşkın
Mustafa Yazıcı	Muzaffer Birlik
Muzaffer Taşkın	Naci Borazancı
Necmettin	Necmettin Gedik
Nihat Serdaroğlu	Nurten Balcı
Nusret Bakkaloğlu	Orhan Korkmaz
Orhan Yaman	Osman Birlik
Ömer Liman	Ömer Öner
Ömer Özbay	Ömer Zırh
Raif Korkmaz	Refik Birlik
Remzi İkinci	Remzi Sönmez
Rıfki Birlik	Rıfki Özbay
Sadrettin Kama	Selahattin Abbasoğlu
Selim Yıldırım	Serkan Borazancı
Seyhan Birlik	Süleyman Dinçel

Süleyman Eren	Süleyman Liman
Süleyman Okur	Süleyman Özal
Süleyman Sırrı Can	Süleyman Sıvısoğlu
Süleyman Şen	Şaban Sarı
Şahin Birlik	Şakir Erdem
Şakir Koş	Şükrü Çiçek
Şükrü Dingiloğlu	Tahir Yıldırım
Tahsin Binler	Taner Binler
Tevfik Dünder	Vahap Çiçek
Yılmaz Çakır	Yılmaz Kılıç
Yücel Kalaycı	Zeki Saraç

Kaynak: Hafız Hüseyin Mahitapoğlu

Ataköylü Üniversite ve Yüksekokul Mezunları (1950 öncesi doğumlular)

Cevdet Sunay

Türkiye'nin beşinci cumhurbaşkanı olan Cevdet Sunay 1900 yılında doğdu. Babası alay müftülüklerinde bulunan Sabri Efendidir. Cevdet Sunay, Erzurum'da başladığı öğrenimini sırasıyla Kerkük, Edirne ve İstanbul'da sürdürdü. Kuleli Askeri Lisesi'nde okurken 1917'de Birinci Dünya Savaşı'nın meydana getirdiği subay eksikliği nedeniyle kısa bir eğitimden sonra topçu asteğmen olarak Filistin Cephesi'ne gönderildi. 1918'de teğmenliğe yükseldi. Aynı yıl Kudüs yakınlarındaki bir çarpışmada yaralandı ve İngilizlere tutsak düştü. İki yıla yakın Mısır'da tutsak kaldıktan sonra yurda döndü ve Kurtuluş Savaşı'na katıldı. Antep ve Maraş'ta Fransızlara karşı yürütülen çete savaşlarında görev aldı. Daha sonra Batı Cephesi'ne

gönderildi. Kütahya-Eskişehir ve Sakarya Savaşları'yla (1921) Büyük Taarruza katıldı. Cevdet Sunay Kurtuluş Savaşı sonrası, yarım kalan öğrenimini tamamlamak için devam ettiği Harbiye Mektebi'ni (Kara Harp Okulu) 1926 yılında yüzbaşı rütbesiyle bitirdi. 1930'da Harp Akademisi'nden mezun olarak kurmay oldu. Çeşitli birlik ve karargâhlarda görev yaptıktan sonra 1949'da tuğgeneralliğe yükseldi. 1950'de Genelkurmay Harekât Dairesi Başkanlığı'na atandı. 1953'te tümgeneral olarak 33. Tümen Komutanlığı'na getirildi. 1957'de yeniden Genelkurmay Harekât Dairesi Başkanı oldu. 1958'de korgeneralliğe yükseldi ve Genelkurmay ikinci başkanlığına atandı. 1960'ta ordunun yönetime el koymasından sonra Kara Kuvvetleri Komutanı, Ağustos 1960'ta Genelkurmay Başkanı oldu.

Bu görevi sırasında Talat Aydemir'in 22 Şubat 1962 ve 21 Mayıs 1963'teki darbe girişimleri karşısında hükümetin yanında yer alarak olayların bastırılmasında önemli rol oynadı. 1965'te emeklilik yaşını doldurmuş olmasına karşın bakanlar kurulu kararıyla görev süresi bir yıl uzatıldı. 14 Mart 1966'da Genelkurmay Başkanlığı'ndan emekliye ayrılan Cevdet Sunay, cumhurbaşkanı vekili ve Cumhuriyet Senatosu Başkanı İbrahim Şevki Atasagun tarafından Cumhuriyet Senatosu kontenjan üyeliğine getirildi. TBMM 28 Mart 1966'da aldığı bir kararla Cemal Gürsel'in hastalığı nedeniyle cumhurbaşkanlığına son verildi ve Cevdet Sunay'ı Türkiye'nin beşinci cumhurbaşkanı olarak seçti. Yedi yıllık görev süresi 28 Mart 1973'te biten Cevdet Sunay 1961 Anayasası'nın eski cumhurbaşkanlarına tanıdığı hakkı kullanarak Cumhuriyet Senatosu doğal üyesi oldu. 12 Eylül 1980'deki askeri müdahaleyle TBMM'nin varlığına son verilinceye kadar bu görevini sürdüren Cevdet Sunay 1982'de İstanbul'da öldü. Cenazesi daha sonra Ankara'daki Devlet Mezarlığı'na gömüldü.

Şemsettin Bakkaloğlu (2)

Of Müftüsü Hüseyin Sabri Bakkaloğlu'nun ilk evliliğinden üç oğlu vardı. En büyük oğlu Müderris Celal Efendi'dir. Kendi talebesidir.

Hüseyin Sabri Efendi'nin ikinci oğlu olan Şemsettin Efendi, babasından okurken tahsilini yarıda bırakarak İstanbul'a, Dârülfünun'a (üniversite) girmiştir. Mektep-i Kuzzatı bitirerek hukukçu olmuştur. Eski Foça'da, Kemalpaşa'da ve Bursa'da uzun

yıllar hâkimlik yaparak emekli oldu. Şemsettin Bakkaloğlu, Birinci Dünya Harbi'nde Muhammet Cevdet (Cevdet Sunay) ile birlikte, Kudüs yakınlarındaki bir çarpışmada, İngilizlere esir düştü. Esaretten sonra serbest kaldı. Askerlik görevini tamamlayınca sivil hayatta tekrar görevine döndü.

Şemsettin Bey 40 yıllık devlet hizmetinden sonra emekliye ayrıldı. Bir süre de avukatlık yaptıktan sonra Bursa'da ölmüştür. Bursa'da aile kabristanındadır.

Şemsettin Bakkaloğlu Of Medresesi'nden Dârülfünuna ilk girenlerdendir. Onu sırasıyla Süleyman Sırrı Gedik ve Sarı İmam olarak bilinen Abbas Efendi izledi.

Korgeneral Mehmet Kırıl

Korgeneral Mehmet Kırıl 12.12.1926 yılında Ataköy'de doğdu. 1936'da Ankara ili, Haymana ilçesi Topraklı köyü imamı olan babası Ahmet Kırıl'ın yanına geldi. 1936/1937 ders yılında dışarıdan imtihan vererek Adapazarı-Sakarya İlkokulu'nun dördüncü sınıfına kaydoldu. 1941 yılında Adapazarı Ortaokulu'nun ikinci sınıfına girdi sınavı kazanarak aynı yıl, Konya Askeri Ortaokulu üçüncü sınıfına kaydoldu. 1941/1942 öğretim yılında Kuleli Askeri Lisesi birinci sınıfına geçti.

1945'te bu liseyi bitirerek Ankara Kara Harp Okulu'na girdi. Bu tarihe kadar okuduğu bütün okullarda sınıf birincisi oldu ve ödüllendirildi. 1951 yılında Kara Harp Okulu'ndan jandarma subayı olarak mezun oldu.

Mehmet Kırıl çeşitli eğitim ve iç güvenlik birliklerinde bölük ve birlik komutanlıkları yaptıktan sonra 1957 yılında girdiği Harp Akademisi'ni 1959 yılında bitirip, jandarma sınıfında ilk kurmay subay olarak mezun oldu. Eğitim tabur komutanlığı Harekât Başkanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı Harekât Başkanlığı yaptı. 1973 yılında Tuğgeneral, 1977 yılında Tümgeneral, 1981 yılında Korgeneral oldu. Tuğgeneral rütbesiyle Eğitim Tugay Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı Kurmay Başkanlığı, 23. Seyyar Jandarma Tugay Komutanlığı, Tümgeneral rütbesiyle Eğitim Tümen Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı Denetleme Başkanlığı 1979-1985 yılları arasında Jandarma Genel komutanlığı Kurmay Başkanlığı, Korgeneral rütbesiyle Jandarma Genel Komutanlığı Komutan Yardımcılığı görevlerinde bulundu. 1985

yılında emekli olan Korgeneral Mehmet Kırıl evli ve iki çocuk babasıdır.

Savcı Nihat Sunay

Nihat Sunay, 1925 yılında Ataköy’de doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Ankara’da tamamladı. 1950 yılında Ankara Hukuk Fakültesi’ni bitirdi. Karaman Savcı Yardımcılığı, Eynesil Hâkimliği, Devrekâni kazası Hâkimliği yaptı. 1960’da Ankara Altındağ Savcılığına atandı. 1978 yılında Adalet Bakanlığı Özlük İşleri Genel Müdürlüğü Baş Yardımcısı görevine getirildi. 1980 yılında emekli oldu. 1998 yılında Ankara’da öldü. Savcı Nihat Sunay evli ve üç çocuk babasıydı.

Mehmet Fikret Erdem

1920’de Ataköy’de doğdu. İlk ve ortaokulu Ankara-Etimesgut’ta okudu. 1942’de Ankara Ticaret Lisesi’ni, 1947’de Ankara Yüksek Ticaret Okulu’nu bitirdi. 1948’de İstanbul Petrol Ofisi’nde memur olarak göreve başladı. 1950’de Afyon, 1952’de Diyarbakır, 1953’te Eskişehir, 1958’de İstanbul-Kuruçeşme Petrol Ofisi Depo Müdürlüklerinde görev yaptı. 1959’da İskenderun’a atandı. Bunu 1961’de Malatya, 1968’de Eskişehir Bölge Müdürlüğü görevleri izledi. 1972’de Ankara NATO İkmal Tesisleri İdari İşler Müdürlüğü’ne getirildi. 1973’te Askeri NATO Tesisleri Başkan Yardımcısı oldu. 1983’te Ankara - Petrol Ofisi Genel Müdür Muavini’ne tayin edildi. Beş çocuk babası olan Mehmet Fikret Erdem aynı yıl emekliye ayrıldı.

Prof. Dr. Necmiye Tümer (Kırıl)

Prof. Dr. Necmiye Tümer (Kırıl), Korgeneral Mehmet Kırıl’ın kardeşidir. 1940’ta Ankara’da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Ankara’da tamamladı. 1956 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi’ne girdi. 1962 yılında Tıp Fakültesi’ni bitirdi. Aynı sene fakülte çocuk kliniğinde asistan olarak göreve başladı. 1963’te evlendi. Çocuk hastalıkları mütehassısı olduktan sonra 1972 yılına kadar bu klinikte başasistan olarak çalıştı. 1972 yılında Amerika’da özel ihtisas imtihanını kazandı ve bu ülkenin Pitsburg şehrine gitti. Burada üç sene çocuk böbreği üzerine çalışarak Nefrolog oldu ve 1975 yılında yurda döndü. Tekrar Ankara Üniversitesi Çocuk Hastalıkları Kliniği’nde göreve başladı. 1975 yılında doktorasını vererek doçent oldu. Çocuk kliniğinde Çocuk Böbreği Bölümü’nü

kurarak bu bölümün başına geçti. 1982 yılında profesör oldu. Çocuk böbreği (Nefroloji) bölümünde uzun seneler çalıştıktan sonra 2002 yılında sağlık nedenleriyle emekli oldu. Prof. Necmiye Tümer (Kıral) evli ve iki çocuk annesidir.

Adnan Abbasoğlu (Dr.): Adım Adnan Abbasoğlu. Rahmetli dedem Kabak Ahmet Efendi lakabı ile maruf olup muhacirlikte Bayburt'a oradan da Erzincan Mercan köyüne göçmüşler ve ben 22.03.1946'da Mercan'da doğdum. Aslen Ataköylüyüm. İlkokulu anılan yerde bitirdikten sonra 1957 de ortaokul için rahmetli dedemin yaşadığı ve o sene vefat ettiği Ankara'ya ailece göç ettik. 1960 yılında Cebeci ortaokulunu bitirdikten sonra 1963 yılında da Ankara Gazi Lisesi'ni bitirdim ve 2 yıl Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde okuduktan sonra 1965-66 öğretim yılında yeniden üniversite imtihanlarına girerek Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne kayıt yaptırđım. Aynı yıl Askeri TIP talebesi olarak eğitimime devam ettim. 1969 yılında askeriyeden ayrılarak eğitimime sivil olarak devam ettim. Neticede 1970-71 ders yılında fakülteyi bitirdim. Aynı yıl tayinle Erz. SSK hastanesinde pratisyen hekim olarak çalışmaya başladım. 1972 yılı şubat ayında imtihanı kazanarak Atatürk Üniversitesi Ortopedi ve Travmatoloji Kliniğı'nde asistan olarak göreve başladım. 20 Ekim 1975 tarihinde eşimle evlendim. Bir kız ve 1 erkek olmak üzere 2 çocuğum var. Şubat 1976'da imtihan sonucu uzman oldum ve aynı klinikte başasistan olarak göreve başladım. Haziran 1978'de 1 yıllığına Londra'da ihtisas üstü eğitim gördükten sonra tekrar kliniğıme dönüm 1982 yılında yeni bir tayinle Erz. SSK hastanesinde Ort. Uzmanı olarak çalıştım. 1986 yılında Sağlık Bakanlığı'nın açmış olduğı bir imtihanda başarılı olarak İstanbul Zeynep Kamil Hastanesi Ortopedi Kliniğı'ne Şef Yardımcısı olarak atandım. 2 yıllık bir çalışma sonunda aynı ildeki Haydarpaşa Numune hastanesine yatay geçiş yaptım. Aynı unvanla 1999'a kadar çalıştım. Bu süre içerisinde 20 civarında arkadaşımlla birlikte ortak olarak Özel Acıbadem Hastanesi'ni kurduk. 1999 yılında devletten emekli olarak ayrıldım. O tarihten itibaren Staff Hekim olarak Acıbadem Hastanesi'nde çalışmaktayım.

Agâh Dinçel (Eczacı): 10.11.1941 tarihinde Polatlı'da doğdu. Aslen Ataköylüdür. İlk ve ortaokulu Polatlı'da okudu. Lise öğrenimini İstanbul'da başlayıp Ankara'da tamamladı. Ankara

Eczacılık Fakültesi'nden 1974 yılında mezun oldu. Bir süre SSK Genel Müdürlüğü bünyesinde çalıştıktan sonra serbest olarak 12. 09. 2012 tarihinde vefat edinceye kadar eczacılığa devam etti. Üç çocuk babası olan Agâh Dinçel'in mezarı Polatlı'dadır.

Agâh Hacıislamoğlu: Dr. Agâh Hacıislamoğlu 1942 yılında Ataköy'de doğdu. İlköğrenimine Ataköy'de başladı, orta ve lise öğrenimini ise Erzincan'da bitirdi. 1970 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Görev yerleri sırasıyla 1971-1975 Artvin 211. Hudut Alayı Baştabipliği, 1975-1977 Genelkurmay Karargâh Tabipliği, 1977-1980 GATA Üroloji Kliniği Asistanlığı, 1980-1984 Ankara Mevki Hastanesi Üroloji Uzmanlığı, 1984-1987 Genelkurmay Harekât Başkanlığı Proje Subaylığı, 1987-1990 Mevki Hastanesi Üroloji Uzmanlığı, 1990-1992 Kıbrıs Girne Hastanesi Başhekimliği, 1992-1994 GATA Baştabip Yardımcılığı, 1994-1997 Diyarbakır Asker Hastanesi Başhekimliği görevlerinde bulundu. 1997 yılında kadrosuzluktan emekli oldu. Agâh Hacıislamoğlu evli ve 2 çocuk babası olup Ankara Çukurambar'da ikamet etmektedir.

Ahmet Coşkun Sönmez: Aslen Ataköylü olan Prof. Dr. Ahmet Coşkun Sönmez Adapazarı'nda doğdu. İlk ve ortaokulu Adapazarı'nda, liseyi İstanbul Haydarpaşa'da okudu. Yüksek tahsilini İstanbul Üniversitesi Elektrik Elektronik Bölümü'nde bitirdi. Mastırını aynı yerde yaptı. Sakarya Mühendislik Fakültesi'nde görevliken Milli Eğitim Bakanlığı kanalıyla doktorasını İngiltere'de yaptı. Yurda dönüşünde İTÜ'nde Yardımcı Doçent olarak göreve başladı. 1998 yılında Doçent oldu. 2005 yılında Prof. Dr. olarak Yıldız Teknik Üniversitesi'ne geçti. Kasım 2013 yılında İTÜ Bilgisayar ve Bilişim Fakültesi'ne döndü. Halen bu göreve devam etmektedir. İki çocuk babası olan Prof. Dr. Ahmet Coşkun Sönmez İstanbul Acıbadem'de ikamet etmektedir. Eserleri: Çok sayıda ilmi makale ve konferans bildirisi vardır.

Ahmet Ertan: 1949 yılında Ataköy'de doğdu. İlkokula Ataköy'de başladı, Sürmene Köprübaşı nahiyesinde bitirdi. Ortaokula Çaykara'da başlayarak Trabzon'da tamamladı. Trabzon Ticaret Lisesi'nde okudu. 1968 yılında sınavla girdiği Ankara İktisadi İlimler Akademisi'ni 1972 yılında bitirdi. Gümrük Bakanlığı'nda göreve başladı. Çeşitli yerlerde görev yaptı. Trabzon'da 4 yıl Müdür Muavinliği görevinde bulundu. 1988 yılında

Gümrük Müdürlüğü sınavını kazanarak Habur Gümrük Kapısı Gümrük Müdürlüğü görevini sürdürdükten sonra İstanbul'a tayin oldu. 8 yıl çeşitli gümrüklerde gümrük müdürlüğü görevinde bulundu. 1998 yılında Mersin'den emekli oldu. Halen Gümrük Komisyonculuğu görevine özel olarak devam etmektedir. Ahmet Ertan evli ve iki çocuk babası olup İstanbul Üsküdar'da ikamet etmektedir.

Ali Fuat Gedik: 01.07.1913 tarihinde doğdu. Süleyman Sırrı Gedik'in oğludur. İstanbul Barosu kurucularındandır. İstanbul'da serbest avukatlık yaptı. 08.01.1987 tarihinde vefat etti. Eserleri: Hukuk ve Sosyologlar

Ali Kemal Akın

Altay İkinci (Öğretmen): Altay İkinci, 07.11.1947 tarihinde Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de okudu. 1961'de Çaykara Ortaokulu'nu, 1965'te Ankara Cumhuriyet Lisesi'ni bitirdi. 1967 yılında Erzurum Eğitim Enstitüsü Fen Grubu'ndan mezun oldu. Rize-Kalkandere Ortaokulu Müdür yardımcılığı ve matematik öğretmenliği, Trabzon-Uzungöl, Trabzon-Çaykara-Ataköy, Ankara-Balgat Ortaokulu Müdür ve matematik öğretmenliği, Ankara-Cumhuriyet Lisesi Müdür Başyardımcılığı ve matematik öğretmenliği görevlerinde bulundu. 1996 tarihinde emekli olduktan sonra çeşitli dershane ve özel okullarda yönetici ve matematik öğretmenliği görevlerini yürüttü. 2003 yılından buyana Gazi Üniversitesi Vakfı Eğitim Kooperatifi Kız Yurdu Müdürlüğü görevini yürütmektedir. Altay İkinci 3 çocuk babasıdır. Eserleri: Milli Eğitim Bakanlığı Açık Ortaokul 1.2.3'üncü Sınıf Matematik Ders Kitapları

Argun Sunay (Emekli Deniz Albay): 5. Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın oğludur. 1941 yılında İstanbul'da doğdu. 1962'de Deniz Harp Okulu'ndan Deniz Teğmen'i olarak mezun oldu. Deniz Kuvvetleri'nin çeşitli kademelerinde görev yaptıktan sonra 1994 tarihinde Kıdemli Albay olarak emekliye ayrıldı. Argun Sunay şu anda İstanbul'da bir Sosyal Tesisin Müdürlük görevini sürdürmektedir. Sunay bir çocuk babasıdır.

Atilla Miroğlu: 23.07.1943 tarihinde Ataköy'de doğdu. İlkokulu Adapazarı'nda, ortaokulu Çaykara'da, liseyi Ankara'da okudu. Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın (Gazetecilik) bölümünü bitirdi. Orman Bakanlığı ve Karabük Demir-Çelik

İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nde görev yaptı. Bu işletme özelleştirilince Ankara'ya nakletti. 1994 tarihinde emekli oldu. İki çocuk babası olan Miroğlu Ankara Batıkent'te ikamet etmektedir.

Aydın Abbasoğlu: Aslen Ataköylü olan Aydın Abbasoğlu 1943 yılında Hasankale'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu Sürmene'de, liseyi Trabzon'da okudu. Üniversiteyi Almanya'da Universitaet Karlsruhe Bauingenieur (Karlsruhe Üniversitesi İnşaat Mühendisliği) bölümünü bitirdi. Aynı üniversitede 5 yıl çalıştı. Dört yıl Devlet Su İşleri'nde (DSİ) görev aldıktan sonra serbest çalışmaya başladı. Gebze Alüminyum Fabrikası'nda idareci olarak mesleğini sürdürmektedir. İki çocuk babası olan Aydın Abbasoğlu İstanbul Beykoz'da ikamet etmektedir.

Aydın Karamahmutoğlu: 01.01.1946 tarihinde Ataköy'de doğdu. İlkokula Ataköy'de başladı. Ortaokul ve liseyi Kars'ta bitirdi. Üniversite tahsiline İstanbul Hukuk Fakültesi'nde başladı. Bir yıl sonra Erzurum Atatürk Üniversitesi İşletme Fakültesi sınavlarını kazanarak eğitimini burada tamamladı. İş hayatına Petrol Ofisi'nde başladı. Karadeniz Bölgesi Bölge Müdürlüğü Muhasebe Servisi'nde bir yıl memur olarak çalıştı. Askerlik görevinden sonra ticaret hayatına atıldı. 1998 tarihine kadar devam eden iş hayatı bu tarihte sona ererek emekli oldu. Üç çocuk babası olup İstanbul Beylikdüzü'nde ikamet etmektedir.

Ayla Kamacı (Dinçel): 14.04.1950 tarihinde Polatlı'da doğdu. Aslen Ataköylüdür. İlk ve ortaokulu Polatlı'da okudu. Liseyi İstanbul'da tamamladı. 1972 yılında Ankara Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nu bitirdi. Merzifon Kız Sanat Okulu'nda ve Polatlı Kız Meslek Lisesi'nde görev yaptı. 1991 yılında emekli oldu. İki çocuk annesi olan Ayla Dinçel Polatlı'da ikamet etmektedir.

Baki Kadıhasanoğlu: 27. 12. 1942 tarihinde Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu Çaykara'da, öğretmen okulunu Trabzon'da bitirdi. 1982 yılında Giresun Fatih Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. 2 yıl Van ili Çaldıran ilçesi Hanköyü, 2 yıl Sivas ili Suşehri ilçesi Büyükgözelköyü, 17 yıl Ataköy ilkokullarında öğretmenlik yaptıktan sonra Trabzon Kisarna Madensuyu İlkokulu Müdürlüğü'ne tayin oldu. Bu görevde iken 1992 yılında emekli oldu. Bir çocuk babası olan Kadıhasanoğlu Ataköy'de ikamet etmektedir.

Behzat Şentürk: 20.11.1948 tarihinde Ataköy’de doğdu. İlkokulu Ataköy’de okudu. Orta ve lise öğrenimini Ankara’da tamamladı. Yükseköğrenimini 1976-1980 yılları arasında Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’nde yaptı. 1970-1973 yılları arasında İçişleri Bakanlığı’nda memur olarak çalıştı. 1973-1976 yıllarında Dışişleri Bakanlığı’nda İdari Memur (Ataşe) olarak görev yaptı. 1977’de TRT Genel Müdürlüğü Yayın Planlama Dairesi’nde 3 yıl memur 14 yıl müdürlük görevi yaptı. 15 yıl Yayın Denetleme Kurulu Üyeliği görevinde bulundu. 2004-2008 yıllarında Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığına getirildi. 17 Ekim 2008’de kendi isteğiyle emekli oldu. Üç çocuk babası olan Behzat Şentürk Ankara İncek’te ikamet etmektedir.

Burhan Erdem: 1945 Çaykara Ataköy doğumludur. İlkokulu Ataköy’de ortaokulu Kastamonu Devrekânî’de, liseyi Ankara’da okudu. Ankara Harp Okulu’ndan Jandarma olarak mezun oldu. Görev yaptığı yerler sırasıyla Diyarbakır Silvan 1967-1970, Giresun Görele 1970-1972, Van Gürpınar 1972-1975, Muğla Fethiye 1975-1978, Gaziantep 1978-1983, Van Özalp’te 1983-1985 görev yaptıktan sonra binbaşı rütbesiyle Kütahya Alay Komutanlığı 1985-1988, Yarbay rütbesiyle Konya 1988-1989 ve Karaman 1989-1991 Jandarma Komutanlığı, Albay rütbesiyle Muş 1991-1993 ve Zonguldak Alay Komutanlığı görevlerinde bulundu. 1997 yılında emekli oldu. Evli ve üç çocuk babasıdır. Muğla’nın Fethiye ilçesinde ikamet etmektedir.

Burhanettin Can: Prof. Dr. Burhanettin Can 1950 yılında Trabzon’da doğdu. Yükseköğrenimini İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi’nde tamamladı. İTÜ Nükleer Enerji Enstitüsü’nde Nükleer Yüksek Mühendisi oldu ve doktorasını tamamladı. 1985 yılından itibaren Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi’nde Elektronik ve Kontrol alanında dersler verdi. Anabilim dalı Başkanlığı, Dekan Yardımcılığı görevlerinde bulundu. Milli Eğitim Şuraları Komisyon üyeliği, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu üyeliği yaptı. 25’i uluslararası, 50’si ulusal olmak üzere 75 adet mesleki yayını; 60 civarında siyasi, dini ve sosyal alanlarda yayınlanmış makaleleri bulunmaktadır. Akademik çalışmalarında pek çok ödül ve sertifika aldı.

Cemal Abbasoğlu: 20 Mart 1945’te Ataköy’de doğdu. İlk, orta ve lise’yi Ankara’da okudu. 1969 yılında Ortadoğu tek

Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümünü bitirdi. Aynı bölümde 1971 yılında yüksek lisanını tamamladı (mastır) Keban Barajı ve Santralı, Karakaya Barajı ve Santralı, Atatürk Barajı ve Santralı gibi kırka yakın baraj ve santral proje, katı proje ve uygulama projelerinin hazırlanmasında ve inşaatlarda müşavirliklerde bulundu. 1993 yılında SSK'dan emekli oldu. Halen Temel Su Uluslararası Mühendislik Firması'nda çalışmalarına devam ediyor. Evli ve iki çocuk babası olan Cemal Abbasoğlu Ankara Çukurambar semtinde ikamet etmektedir.

Cengiz Çiçek: Aslen Ataköylü olan Cengiz Çiçek 30 Eylül 1946 tarihinde Ankara'da doğdu. İlk ve ortaokulu Ankara'da okudu. Liseyi Kuleli Askeri Lise'de okudu. 1967 yılında Kara Harp Okulu'ndan mezun oldu. Görev yerleri sırasıyla Kırklareli, Kıbrıs, Diyarbakır, Artvin, İstanbul Piyade Okulu, Tekirdağ, Sarıkamış, Ankara'dır. 1996 yılında emekli oldu. İki çocuk babası, Ankara Balgat'ta ikamet etmektedir.

Cengiz Miroğlu: Doç. Dr. Cengiz Miroğlu 24 Ekim 1948 tarihinde doğdu. Aslen Ataköylüdür. 1973 yılında İstanbul Tıp Fakültesini bitirdi. 1978'de Şişli Eftal Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Üroloji İhtisasını yaptı. 1975-1985 yılları arasında Şişli Eftal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 1986'da Cleveland Clinic, 1984-1988 yılları arasında Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesinde görev yaptıktan sonra 1989'dan beri Şişli Eftal Eğitim ve Araştırma Hastanesinde görevini sürdürmektedir. Yayınlar: Yurt Dışı Yayınlar (CI): 43, Yurt İçi Yayınlar: 108, Eserlere atıf: 112

Cevat Miroğlu

Ekin Kemal Abbasoğlu: Ekin Kemal Abbasoğlu 1946 yılında Urfa'da doğdu. Aslen Ataköylüdür. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da gördü. Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Devlet Hava Meydanları'nın avukatlığını üstlendi. Bu görevde iken 2010 tarihinde emekli oldu. İki çocuk babası olup, Ankara Cebeci'de ikamet etmektedir.

Erkan Sırrı Gedik (Diş Hekimi): Aslen Ataköylü olan Erkan Sırrı Gedik 1948 Bayburt doğumludur. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Ankara Gazi Üniversitesi Diş Hekimliği bölümünü bitirdi. Askerlik görevini Ankara Hava Hastanesi'nde Yedek Subay olarak yaptı. Düzce Kaynaşlı, Ankara Kızılcahamam, Ankara Numune Hastanesinde Diş Hekimliği

görevinde bulunduktan sonra, Meteoroloji Genel Müdürlüğü Daire Tabipliği Başhekim ve Diş Hekimliği görevlerine getirildi. 2003'e kadar sürdürdüğü devlet hizmetini tamamlayarak emekliye ayrıldı, 2008'de de muayenehane çalışmalarına son verdi. Evli ve iki çocuk babası olan Erkan Sırrı Gedik, Ankara 100. Yıl'da ikamet etmektedir.

Fahri Miroğlu

Faik Abbasoğlu (Av.): Faik Abbasoğlu 1928 yılında Trabzon-Of'ta doğdu. (Ataköy-Çaykara o tarihte Of'a bağlıydı) 1952 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. 1955 yılında 3590 sicil numarasıyla İstanbul Barosu'na kaydoldu. Uzun yıllar bu meslekte çalıştıktan sonra 26 Ekim 2006 tarihinde vefat etti.

Güner Gedik (Dr.): 1939 yılında Maçka'da doğdu. İlkokulu Çaykara'da, ortaokulu Of'ta, liseyi 1957'de Trabzon'da bitirdi. 1967 yılında Ankara Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Eskişehir Mahmudiye ve Çaykara Ataköy'de hekimlik yaptı. 1972 yılında askerlik hizmetinden sonra ihtisas için Almanya'ya gitti. 1979'da yurda döndü. 1980-2002 yılları arasında Samsun Doğumevi'nde Kadın Hastalıkları Uzmanı olarak görev yaptı. 2003 tarihinde emekli oldu. Dr. Güner Gedik evli ve iki çocuk babasıdır. Ankara'da ikamet etmektedir.

Güner İkinci (Öğretmen): Güner İkinci 17.01.1947 yılında Ankara'da doğdu. Aslen Ataköylüdür. 1958'de ilkokulu, 1961'de ortaokulu, 1964'te liseyi bitirdi. 1968/1969 ders yılında girdiği Ankara Ticaret Turizm Yüksek Öğretmen Okulu'nu 1972/1973 ders yılında bitirerek öğretmenlik mesleğine atıldı. İlk olarak Milli Eğitim Bakanlığı Dinişleri Şube Müdür Yardımcısı görevine atandı. Bu görevini 1975 yılına kadar sürdürdükten sonra İzmit'te bir lisede öğretmenlik görevine tayin oldu. Daha sonra 1977 yılında İstanbul Fatih Ticaret Meslek Lisesi'ne atandı. Akşamları bu lisede ders verirken, gündüz ticaretle uğraştı. Ocak 1980 tarihinde istifa ederek ticaret hayatına başladı. 1989 yılında elim bir trafik kazası sonucu hayata veda etti. Güner İkinci iki çocuk babasıydı. Mezarı Ankara Karşıyaka Mezarlığı'ndadır.

Halit Yeni: 20.05.1944 tarihinde Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de, Ortaokulu Çaykara'da, liseyi Ankara'da okudu. 1987-1989 yılları arasında işletme bölümünü dışarıdan bitirdi. Altı ay muhasebecilik kursuna katıldı. 1970-1977 yılları arasında Of

Ziraat Bankası'nda çalıştı. 1977-1980 yıllarında aynı bankanın Rize Güneysu ilçesi şubesinde görevine devam etti. 1980-1988 Rize İyidere, 1988-1992 Manisa Muradiye, 1992-1994 İzmir Aliağa, 1994-1998 Diyarbakır Çınar, 1996-1998 Manisa Akhisar, 1998-2001 Tunceli Mazgirt ilçeleri Ziraat Bankası Şubeleri'nde müdürlük görevinde bulundu. 2001'de emekli oldu. Üç çocuk babası olan Halit Yeni Ataköy'de ikamet etmektedir.

Hamdi Kadıhasanoğlu: 1938 yılında Of/Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu Çaykara'da, liseyi Erzincan ve Erzurum'da okudu. Ortaokuldan sonra 1 yıl Erzincan Çayırılı ilçesinin Balıklı köyünde beş sınıflı ilkokulda görev yaptı. 1967 yılında Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik Bölümü'nden mezun oldu. Askerlik görevini Erzurum Ilıca'da yedek Subay olarak tamamladı. 1968–1976 yılları arasında Trabzon Lisesi matematik öğretmenliği görevinde bulundu. 1999 yılına kadar kurucu üyesi olduğu İLGİ Dershanesi'nde matematik öğretmenliği yaparak emekli oldu. Üç çocuk babası olan Hamdi Kadıhasanoğlu Trabzon ve Ataköy'de ikamet etmektedir.

Hasan Yeni: 14.02.1946 yılında Çaykara/Ataköy'de doğdu. 1958 yılında Ataköy İlkokulu, 1961 yılında Çaykara Ortaokulu, 1965 yılında Ankara Kurtuluş Lisesi ve 1970 yılında AÜ Hukuk Fakültesinden mezun oldu. 1971 yılında Trabzon'da Avukatlık stajını tamamladıktan sonra aynı yıl 112. dönem yedek subay olarak askere gitti. Tuzla/İstanbul'da eğitim sonrası yedek subaylığını Siirt İli 50. Piyade alayında tamamlayarak 1972 yılı sonundan terhis oldu. Askerlik sonrası Avukatlık stajının geri kalan kısmını tamamlayarak Avukatlık ruhsatını aldı. Bu arada katıldığı Hâkimlik sınavını kazanmış ve 1973 yılında Ankara Adliyesinde başladığı Hâkimlik stajını tamamlayarak çekilen kur'a sonucu 1974 yılında Karlıova Hâkim Yardımcısı görevine başladı. Daha sonra sırası ile Havsa/Edirne Hâkimliği ve Çivril/Denizli Hâkimliği görevlerinde bulundu. Çivril Hâkimliği görevini yaparken 1980 yılında istifa ederek Devrek Noterliği görevine başladı. 1986 yılında İstanbul 28. Noterliğine atandı. Hasan Yeni, 1992-1996 yılları arasında İstanbul Noter Odası Yönetim Kurulu Üyeliği, 1996-1998 yılları arasında İstanbul Noter Odası Başkanlığı ve 1998-2003 yıllarında Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerinde bulundu. Ayrıca, İstanbul-Çaykara ve Dernek Pazarı Kültür ve Eğitim Vakfı

Mütevelli Heyeti Üyeliği, aykara ve Dernek Pazarı Kültür ve Yardımlaşma Cemiyeti Yönetim Kurulu yeliği ile Ankara aykara Kültür ve Yardımlaşma Cemiyeti yeliği görevlerini de yrrtmektedir.  ocuk babası olan Hasan Yeni İstanbul'da ikamet etmektedir.

Hikmet Hacımustafaoğlu: Av. Hikmet Hacımustafaoğlu 02.04.1948 tarihinde Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu aykara'da, liseyi Trabzon'da okudu. 1967 yılında girdiği Ankara Hukuk Fakültesi'ni 1972 yılında bitirdi. 12 yıl Erzincan'da avukatlık yaptı. 1987 yılında İstanbul'da Avukatlık Bürosu'nu kurdu. Halen bu büroda mesleğini sürdürmektedir. Evli ve iki ocuk babası olan Hikmet Hacımustafaoğlu İstanbul Kartal'da ikamet etmektedir.

İlyas şentnk: 05.02.1950 tarihinde Erzincan Çayırılı'da doğdu. Aslen Ataköylüdür. İlkokulu Çayırılı'da, ortaokul ve liseyi Ankara'da okudu. Ankara Devlet Mühendislik, Mimarlık Akademisi İnşaat Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. Dört yıl Ankara Bayındırlık Bakanlığı 5. Bölge Müdürlüğü'nde çalıştıktan sonra 1977'de İlyas şentürk Taahhüt Mühendislik Mimarlık Bürosu'nu kurdu. 1997'de Makine İnşaat Sanayi ve Ticaret Limitet şirketi'ni kurarak yönetimini üstlendi.  ocuk babası olan İlyas şentürk Ankara Aşağıayrancı'da ikamet etmektedir.

İsmet Miroğlu (Tarih Profesörü): Aslen Ataköylü olan Prof. Dr. İsmet Miroğlu 1944 yılında Bayburt'un Kalecik köyünde doğdu. İlkokulu Kalecik köyünde, ortaokulu Bayburt'ta, liseyi Erzincan'da bitirdi. 1965 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ne girdi. Dört yıl sonra Yeniçağ Tarihi Kürsüsü'nden, 'Fatih Devrinde Osmanlı-Kırım Münasebetleri' konulu lisans teziyle mezun oldu. 1970 yılı Ocak ayında aynı kürsüye asistan tayin edildi. Başbakanlık Arşivi'nde bulunan Tapu Tahrir Defterlerine ve diğer arşiv belgelerine dayanarak, '16. Yüzyılda Bayburd Sancağı' başlıklı doktora teziyle 1974 tarihinde doktor unvanını kazandı. 1976 yılındaki kısa dönem askerlik hizmetini yaptı. 1978'de fakülte tarafından Fransa'ya gönderildi. Fransa, Almanya ve Hollanda'da mesleğiyle ilgili araştırmalar yaptı. 1981 yılında '18.Yüzyılda Kemah Sancağı' başlıklı doğentlik tezi ilgili jüri tarafından kabul edildi ve niversite doğenti oldu. 1989 yılında profesörlüğe yükseltildi. 13 Mayıs 1987 tarihinde 2547 Sayılı

Yükseköğretim Kanununun 38. maddesine istinaden Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü vazifesine tayin edildi. Yıllarca ihmal edilmiş Osmanlı ve Cumhuriyet arşivlerini modern anlamda yeniden yapılandırdı. Üniversite mezunu yüzlerce genç arkadaşımızın bu sahada uzmanlaşmasına vesile oldu. 31 Aralık 1990 tarihine kadar bu görevi yürüttü. Bu tarihten sonra yeniden üniversitedeki görevine döndü. 24 Temmuz 1991 tarihinde Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalı Başkanı oldu. Üniversitedeki görevinin yanı sıra, ilk sayısını 1994'ün Mart ayında çıkaran 'Tarih ve Medeniyet' dergisini kurdu ve 23 Ekim 1997 tarihindeki vefatına kadar derginin Genel Yayın Danışmanlığı vazifesini yürüttü.

Kâmil Kadıhasanoğlu: 1945 yılında Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu Çaykara'da, liseyi Trabzon'da okudu. 10 ay Trabzon SSK Hastanesi'nde çalıştı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ni bitirdi. 1968-2005 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde sırasıyla Encümen Murakıplığı, İşletmeler Müdürlüğü'nde İşletme Müdür Yardımcılığı, İstimlâk Müdürlüğü görevlerinde bulundu. 2005 yılında emekli oldu. Evli ve iki çocuk babasıdır. İstanbul Cevizlibağ semtinde ikamet etmektedir.

Kemal Erdem: 15.04 1937 tarihinde Ataköy'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da bitirdi. Liseden sonra askerlik görevini Erzincan'da yedek subay olarak tamamladı. 1962 yılında girdiği İstanbul Hukuk Fakültesi'nden 1966 yılında mezun oldu. 25 yıl özel olarak avukatlık mesleğini sürdürdü. Bu sürenin sonunda 10 yıl bir firmada Hukuk Müşavirliği görevinde bulundu. 2001 yılında emekliye ayrıldı. İki çocuk babası olan Kemal Erdem 28. 01. 2012 tarihinde vefat etti. Mezarı İstanbul Karacaahmet mezarlığındadır.

Kemal İmamoğlu: 1949 yılında Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu Selimiye Asker Ortaokulu'nda, liseyi Erzincan Asker Lisesi'nde okudu. 1968'de Ankara Kara Harp Okulu'nu bitirdi. 1985 yılına kadar ordunun çeşitli kademelerinde görev yaptıktan sonra Binbaşı rütbesiyle ordudan ayrıldı. Bu arada Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirerek Avukatlık mesleğini seçti. 1990'dan sonra serbest olarak avukatlık mesleğine devam etmektedir. İki çocuk babası olan İmamoğlu İstanbul Ataşehir'de ikamet etmektedir.

Kenan Metin Abbasoğlu: Aslen Ataköylü olan Kenan Metin Abbasoğlu 1947 Antakya doğumludur. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da bitirdi. İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi

Makine Bölümü mezunudur. İskenderun Demir-Çelik Fabrikası'nın kuruluşunda çalıştı. İzmir ve İstanbul'da özel sektörde çalışmalarına devam etti. 2002'de Düzce'de vefat etti. İki çocuk babasıydı.

Lütfü Onat: 05.04.1946 tarihinde Ataköy'de doğdu. İlkokulu doğduğu köyde okudu. Ortaokulu Çaykara, liseyi Rize ve Ankara'da bitirdi. 1972 yılında girdiği Ankara Dış Hekimliği'nden 1977'de mezun oldu. SSK Dışkapı Hastanesi'nde 9 yıl, serbest hekim olarak 6 yıl çalıştı. Sonra yasa gereği hem serbest hem de Keçiören Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü'nde 5 yıl hekim, 7 yıl Sağlık İşleri Müdürü olarak görev yaptı. 1999 yılında emekli oldu. 2012 yılına kadar muayenehane çalışmalarına devam etti ve bu tarihte iş hayatını sonlandırdı. Bir çocuk baba olan Lütfü Onat Ankara Balgat'ta ikamet etmektedir.

Lütfü Yeni: 1950'de Ankara Haymana'da doğdu. Aslen Ataköylüdür. İlk, orta ve lise eğitimini Ankara'da tamamladıktan sonra 1969 – 1972 yıllarında Ankara Gazi Eğitim'de öğrenimini tamamlayarak Fransızca öğretmenliği oldu. 1972/1973 ders yılında Elazığ Ticaret Lisesi Fransızca öğretmenliğine atandı. 1976/1977 ders yılında Ankara Yıldırımbeyazıt Akşam Ortaokulu'na tayin edildi. Nisan 1978'de öğretmenlik görevinden ayrılarak Pfizer İlaçları A.Ş.'nin Ankara temsilciliğini yaptı. Eylül 1980'de aynı firmanın Adana Bölge Müdürlüğü'ne getirildi. Mayıs 1987 yılına kadar sürdürdüğü bu görevinden ayrılarak SELSAN Ağaç Sanayii Limitet Şirketi'ni kurdu. 2001 yılında emekli oldu. Ağustos 2009'da Düzce/Akçakoca'ya yerleşti. Hat yazıları yazmakta ve el sanatlarıyla meşgul olmaktadır. Evli olan Lütfü Yeni 3 çocuk babasıdır.

Mahmut İkinci (Fizik Yüksek Mühendisi): 1937 yılında Ataköy'de doğdu. Dokuz yaşında hafızlığını tamamladı. İlkokulu, ortaokulu ve liseyi Ankara'da okudu. 1964 tarihinde Fen Fakültesi'ni bitirerek Fizik Yüksek Mühendisi diplomasını aldı. Askerlik görevini Ankara'da tamamladıktan sonra Almanya'ya gitti. 2005 tarihinde emekli oluncaya kadar bir meslek okulunda matematik dersleri verdi. Halen Almanya'da ikamet etmektedir. Evli olan Mahmut İkinci iki çocuk babasıdır.

Mehmet Fikret Erdem: 1920'de Ataköy'de doğdu. İlk ve ortaokulu Ankara-Etimesgut'ta okudu. 1942'de Ankara Ticaret Lisesi'ni, 1947'de Ankara Yüksek Ticaret Okulu'nu bitirdi. 1948'de İstanbul Petrol Ofisi'nde memur olarak göreve başladı. 1950'de

Afyon, 1952'de Diyarbakır, 1953'te Eskişehir, 1958'de İstanbul-Kuruçeşme Petrol Ofisi Depo Müdürlüklerinde görev yaptı. 1959'da İskenderun'a atandı. Bunu 1961'de Malatya, 1968'de Eskişehir Bölge Müdürlüğü görevleri izledi. 1972'de Ankara NATO İkmal Tesisleri İdari İşler Müdürlüğü'ne getirildi. 1973'te Askeri NATO Tesisleri Başkan Yardımcısı oldu. 1983'te Ankara-Petrol Ofisi Genel Müdür Muavinliğine tayin edildi. Beş çocuk babası olan Mehmet Fikret Erdem aynı yıl emekliye ayrıldı.

Mehmet Gedik: Çaykara Ataköy'de doğdu. İlkokulu ve öğretmen okulunu Trabzon'da okudu. Trabzon Eğitim Enstitüsü'nü bitirdi. Sürmene'nin bir köyünde ve Samsun'daki bir ortaokulda görev yaptıktan sonra özel dersane açtı. Bir süre de burada mesleğini sürdürdükten sonra 2005 yılında Azerbaycan'da vefat etti. Mehmet Gedik iki çocuk babasıydı.

Mehmet Hulusi Yavuz: 1929 yılında Ataköy'de doğan Mehmet Hulusi Yavuz, ilkokulu Çaykara'da bitirdi. Ortaokulu Bayburt'ta, liseyi İstanbul'da okudu. Lise son sınıftayken İstanbul Ticari İlimler Akademisi'ne yatay geçiş yaptı. Başarılı üniversite eğitiminden sonra ticarete başladı. Daha sonra memur olarak girdiği SSK'da bir süre çalıştıktan sonra Zat İşleri Müdürlüğüne getirildi. Memuriyetinin son bölümünü SSK Müdürler Kurulu Üyesi olarak tamamladı. İlk defa delegelerin oylarıyla Müdürler Kurulu Üyeliğine seçilmesiyle bilinir. 05 Mayıs 1995 yılında vefat eden Mehmet Hulusi Yavuz, evli ve iki çocuk babasıydı. Mezarı İstanbul Yeniköy mezarlığındadır.

Mehmet Yeni 1947 Ataköy doğumludur. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu Çaykara'da ve liseyi Ankara'da okudu. Rize Öğretmen Okulu'nu dışarıdan bitirdi. Eskişehir Üniversitesi Ön lisansını dışarıdan tamamladı. 1972-1984 Sinop Gerze, 1984-1995 Samsun Çarşamba ilçelerindeki ilkokullarda görev yaptı. 1995-1997 yılları arasında Samsun Merkez İlyasköy İlköğretim Okulu'nda öğretmenliğe devam etti. 1997'de emekli oldu. İki yıl ara verdikten sonra tekrar öğretmenliğe döndü. Samsun Fatih İlköğretim Okulu'nda dört yıl, ikinci kez İlyasköy İlköğretim Okulu'na tayini yapılarak 2011 yılında emekli olana kadar mesleğini sürdürdü. Dört çocuk babası olup Samsun'da ikamet etmektedir.

Mualla Kır (Gedik): Aslen Ataköylü olan Mualla Kır (Gedik) 10.01.1943 tarihinde Bayburt'ta doğdu. İlkokulu Bayburt,

Erzincan, Sivas ve Ankara’da okudu. Orta ve liseyi Ankara’da bitirdi. 1968 yılında Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi’nden mezun oldu. Ankara SSK’nda 10, BAĞ-KUR Kurucu Kadrosu’nda 10 yıl olmak üzere toplam 20 yıl çalıştıktan sonra 1982 Martında emekli oldu. 2 çocuk annesi olan Mualla Gedik, Ankara Çankaya’da ikamet etmektedir. Eserleri: Yağlıboya çalışmaları yapmaktadır.

Mustafa Abbasoğlu: 1920’de Ataköy’de doğdu. İlkokulu Ataköy’de okudu. Orta öğrenimini Halkalı Ziraat Mektebi’nde yatılı olarak tamamladı. Çeşitli Devlet Üretim Çiftliklerinde ziraat makineleri uzmanı olarak çalıştı. Girdiği Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ni 1965 yılında bitirerek avukat oldu. Tarım Bakanlığı Hukuk Müşavirliği’ne getirildi. 1969 emekli oluncaya kadar bu görevde kaldı. 1983’e kadar serbest avukat olarak hizmet verdi. Dört çocuk babası olan Mustafa Abbasoğlu bu tarihte vefat etti. Mezarı İzmir’dedir. Eserleri Zirai Kalkınma Davamız

Mustafa Dinçel: 1948 yılında Bayburt’ta doğdu. İlkokula Ankara’da başladı, Ataköy’de bitirdi. Ortaokulu ve liseyi Ankara’da okudu. Ankara Gazi Üniversitesi Dış Hekimliği bölümünü bitirdi. Ankara Hava Hastanesi, Düzce Kaynaşlı, Kahramanmaraş Devlet Hastanesi ve Ankara Numune Hastanesi’nde çalıştı. 1991-2003 tarihleri arasında Meteoroloji Genel Müdürlüğü Daire Tabipliği’nde bulundu. 2003’te emekli oldu. 2008 yılına kadar özel olarak açtığı muayenehanede mesleğini sürdürdükten sonra mesleğinden ayrıldı. Evli ve iki çocuk babası olan Dinçel Ankara 100. Yıl’da ikamet etmektedir.

Mustafa Azmi Dingiloğlu: 1947’de Çaykara Ataköy’de doğdu. İlkokulu Ataköy’de okudu. Ortaokulu Çaykara ve Trabzon’da tamamladı. Ortaokuldan sonra babası Tayyip Dingiloğlu’ndan 5 yıl Arapça okudu. Liseyi Gümüşhane’de bitirdi. Girdiği Marmara Üniversitesi Dişçilik Fakültesi’nden 1975 yılında mezun oldu. 1975-1989 yılları arasında ticaretle uğraştı. 1989’dan beri mesleğini sürdürmektedir. Evli olan Mustafa Dingiloğlu üç çocuk babasıdır. İstanbul Bahçelievler’de ikamet etmektedir.

Mustafa Sönmez: 01.01.1942 tarihinde Of/Ataköy’de doğdu. İlkokulu Ataköy’de, ortaokulu Çaykara’da, liseyi Trabzon’da okudu. Trabzon Öğretmen Okulu’nu dışarıdan bitirdi. Girdiği Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi’nden 1978 yılında mezun oldu. Trabzon ve Ankara’daki okullarda görev yaptıktan sonra 1990

yılında emekli oldu. İki çocuk babası olan Mustafa Sönmez Ataköy'de ikamet etmektedir. Eserleri: Şiir yazmaktadır.

Mustafa Yıldırım: 1935 yılında Ataköy'de doğdu. Mehmet Şükrü'nün oğludur. İlkokulu Ataköy'de okudu. İlkokuldan sonra Ali İhsan Binler Hoca'dan Arapça ders almaya başladı. Daha sonra Ahmet Serdaroğlu Efendi'den Arapça ders almaya devam etti. Eğitimini bitirmeden askere gitti. 30 ay Jandarma olarak askerlik yaptı. Terhis olduktan sonra Ali İhsan Binler Hoca'dan eğitimine devam etti. Hem okudu hem de öğrenci okuttu. 1960 yılında icazet aldı. Trabzon'da girdiği vaizlik imtihanını kazandı. Konya'da bir yandan imamlik yaparken diğer yandan ortaokul, ardından liseyi dışarıdan bitirdi. Bu arada İlahiyat Fakültesi sınavlarını kazandı. Muhasebeci olarak girdiği NATO'da hem çalıştı hem de okudu. Bir yıl çalıştıktan sonra Ankara Sincan'a tayin edildi. Tayin olduğu 4. Bölge Müdürlüğünde gösterdiği başarılarından ötürü bölgeler arasında 1. Bölge seçildi. Taltif olarak İskenderun bölgesine tayin edildi. Buradaki çalışmalarının arasında 15 üniteyi ağaçlandırdı. Kendisine Malatya'ya (Doğu Bölgesi) tayin olması önerildi. Bu öneriyi emeklilik yaşının yaklaşması nedeniyle kabul etmedi. 2000 yılında emekli oldu. Bu tarihte doğduğu köye geldi. 2004-2009 yılları arasında Belediye Başkanlığı yaptı. Dört çocuk babası olan Yıldırım yazın Ataköy'de, kışın İstanbul'da ikamet etmektedir.

Muzaffer Yeni: 10.03.1946 tarihinde Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu Çaykara'da okudu. Trabzon Öğretmen Okulu mezunudur. Ankara Gazieğitim Pedagoji, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik (Lisans) bölümlerini bitirdi. Niğde Ortaköy 1964-1966, Muş Bulanık Güllüova 1966-1968, Ankara Haymana 12 Eylül 1968-1971, Ankara Etimesgut Yetiştirme Yurdu Grup Öğretmenliği 1971-1973, Ankara Abidinpaşa Tuzlucaıyır 1973-1975, Mamak Köstence 1975-1976 ilkokullarında görev yaptı. 1976-1977 yıllarında Bayındırlık Bakanlığı 5. Bölge İdari İşler Müdürü görevini yürüttü. 1977-1981 yılları arasında Samsun İlköğretim Müfettişliği, 1981-1986 Van İlköğretim Müfettişliği görevlerinde bulundu. 1986-1995 İstanbul İlköğretim Müfettişleri Kurul Başkanlığı'nı üstlendi. 1995 yılında emekli oldu. 1995-1999 yıllarında Kadıköy Uğur Dershaneleri Müdürlüğü yaptı. Evli ve iki çocuk babası olan Muzaffer Yeni, İstanbul Ataşehir'de ikamet etmektedir.

Namık Sönmez: 15.10. 1944 tarihinde Çaykara Ataköy’de doğdu. İlkokulu Ataköy’de, ortaokulu İstanbul’da, liseyi Trabzon’da başlayıp İstanbul’da bitirdi. 1967 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi’ni İnşaat Yüksek Mühendisi olarak mezun oldu. Cumhuriyet Konserve Fabrikaları inşaatlarını yaptı. Kendisinin de ortak olduğu ÖREN Firması Limitet Şirketi’ni kurdu ve yönetti. Cevahirler Anonim Şirketi İnşaatları Şantiye Şefliği yaptı. Florya’da 48 villanın inşaatlarını yürüttü. İstanbul Gıda Töptancıları inşaatlarının kontrol amirliğini yaptı. 2004 yılında çalışma hayatını sonlandırdı. Bir çocuk babası olan Namık Sönmez İstanbul ve Gelibolu’da ikamet etmektedir.

Natık Abbasoğlu: 1938’de Ataköy’de doğdu. İlkokula Polatlı’da başladı, Ataköy ve Ankara’da bitirdi. Ortaokul ve liseyi Ankara’da okudu. 1965’te Ankara Hukuk Fakültesi’nden mezun oldu. Görev yerleri sırasıyla 1970-1972 Kahramanmaraş Afşin, 1972-1974 Nevşehir Gülşehir, 1974-1977 Van Gürpınar, 1977-1979 Gaziantep Oğuzeli, 1979-1980 Bayburt, 1980-1983 İzmir Seferihisar, 1983-1986 Tokat Erbaa ilçeleri kaymakamlık görevlerinde bulundu. 1986-1992 Hatay Vali Yardımcısı, 1992-1995 Polatlı Kaymakamı, 1995-2000 Yalova Vali Yardımcısı 2000-2004 Kırıkkale Vali Yardımcısı görevlerini yürüttükten sonra 2004 yılında emekli oldu. Yalova’da ikamet etmekte olan Natık Abbasoğlu iki çocuk babasıdır.

Nazım Gedik: 1925 yılında İnebolu’da doğdu. İlk ve ortaokulu İnebolu’da, liseyi İstanbul’da okudu. İstanbul Tıp Fakültesini bitirdi. Alman Hastanesi Türkiye Bölümü Başhekimliği, Çocuk Hastalıkları Bölüm Şefliği görevlerinde bulunduktan sonra Taksim’de açtığı muayenehanesinde uzun yıllar mesleğini sürdürdü. 19.08.2010 tarihinde vefat eden Dr. Nazım Gedik iki çocuk babasıydı. Mezarı İstanbul Büyükçekmece’dedir.

Nizamettin Mahitapoğlu: 1948’de Çaykara Ataköy’de doğdu. İlkokulu Ataköy’de, ortaokulu Eskişehir’de okudu. Ortaokuldan sonra Astsubay sınavlarında gösterdiği başarının ardından İzmir Narlıdere’de Astsubay eğitimi gördü. 1965’ten itibaren 10 yıl Etimesgut Hava Kuvvetleri Ana İkmal Merkezi’nde eczacı teknisyeni olarak görev yaptı. Bu arada liseyi dışarıdan bitirdi. Ankara Eczacılık Fakültesi’ne girerek 1974 yılında mezun oldu. Rize Devlet Hastanesi’nde 2 yıl çalıştı. 1985 yılına kadar Trabzon

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde mesleğini sürdürdü. Bu tarihten sonra serbest olarak eczacılığa devam etti. 1993 yılında vefat etti. Mezarı Ataköy'de Aile Kabristanı'ndadır.

Nusret Bakkaloğlu (Eczacı): 1940 yılında Trabzon Çaykara Ataköy'de doğdu. İlk ve ortaokulu Çaykara'da okudu. Liseyi Erzurum'da bitirdi. İstanbul Eczacılık Fakültesi'nden mezun oldu. Bir süre İstanbul Şişli Nişantaşı'nda emlak ve turizm ile meşgul olduktan sonra eczacılık mesleğine başladı. Evli ve 1 çocuk babası olan Nusret Bakkaloğlu 2004 yılında emekli oldu. İstanbul Sarıyer/Bahçeköy'de ikamet etmektedir.

Nusret Çiçek (Savcı): Nusret Çiçek, 1944 Ataköy doğumludur. İlkokula Ataköy'de başladı, Ankara / Balgat'ta bitirdi. Ortaokul ve liseyi Ankara'da okudu. 1968'de girdiği Ankara Hukuk Fakültesi'nden 1973'te mezun oldu. Görev yerleri sırasıyla Ulaştırma Bakanlığı, Ankara Ev Ekonomisi Lisesi Mantık, Sosyoloji ve Felsefe öğretmenliği, Gaziantep Araban Cumhuriyet Savcısı, Adalet Bakanlığı danışmanlığı, Şabanözü Cumhuriyet Savcısı, Korkuteli Cumhuriyet Savcısı, Ankara Altındağ, Kırıkkale, Bolu, Çankırı Savcısı, Elmadağ Başsavcısı, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Tetkik Hâkimi, aynı bakanlıkta Personel Genel Müdür Yardımcısı, Ankara Başsavcı Vekili görevlerinde bulundu. Son görev yeri olan Ankara 7. Ağır Ceza Hâkimliği'nden 2001'de emekli oldu. Şu anda Yeni Akit Gazetesi köşe yazarlığı ve serbest avukatlık yapmaktadır. Evli olan Nusret Çiçek 4 çocuk babasıdır. Eserleri: Esirler, Cumhuriyet İdeolojisi, Kimin Laikliği, Yorgun Yıllar, İmam Başbakan, Bu Ülkede Sabahlar Hep Aynı Değildir, Muhteşem Cumhuriyet (Yayıma hazırlanıyor).

Nusret Miroğlu (Emekli Vali): (d. Bayburt, 1947) Türk bürokrat. Nusret Miroğlu aslen Ataköylüdür. 1970 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. 1974 yılında Kurşunlu kaymakamlığına atandı. 1977-1978 yılları arasında Emniyet Genel Müdürlüğü'ne geçerek İstanbul Emniyet Müdürlüğü 3. Şube Müdürlüğü'nde bulundu. 1978 yılında Mutki kaymakamlığına getirilen Miroğlu bir süre sonra istifa ederek serbest avukatlık yapmıştır. 1980 yılında önce Isparta İl Emniyet Müdürlüğü görevine getirildikten sonra Antalya ve Kastamonu'da İl Emniyet Müdürü olarak görev yaptı ve 1984 yılında Emniyet Genel

Müdürlüğü Yardımcılığı'na getirildi. 1988 yılında İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı olan Miroğlu 1990 yılında Yozgat Valiliği'ne atandı. 1992'de Merkez Valiliği'ne alındıktan sonra 1996 yılında Bolu Valiliği'ne atandı. 2000 yılında tekrar Merkez Valiliği'ne atanan Miroğlu 2003 yılında önce Diyarbakır Valiliği'ne sonra da Koordinatör Valiliği'ne getirildi. 16 Eylül 2004 tarihinden beri Edirne Valiliği görevini atanmıştır. 27 Nisan 2008 tarihinde Hatay valisi olarak atanmıştır. İçişleri Bakanlığının 10 Haziran 2009 tarihli 10030 numaralı yazısı ve Bakanlar Kurulunun 11 Haziran 2009 tarihli kararıyla Merkez Valiliği görevine atanmıştır.

Orhan Korkmaz: 1941 yılında Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de okudu. Ortaokulu, liseyi ve öğretmen okulunu dışarıdan bitirdi. 1978 yılında Ankara Ticari İlimler Akademisi'nden mezun oldu. Tonya Melikşeh köyünde 2 yıl görev yaptıktan sonra askere gitti. 1'er yıl Çaykara Uzuntarla ve Akköse köylerinde öğretmenliğe devam etti. Tayin olduğu Ataköy'de 10 yıl mesleğine devam ettikten sonra Ankara Ulucanlar Cumhuriyet İlkokulu'na tayin oldu. 1993 yılında emekli oldu. Üç çocuk babası olup Ankara Batıkent'te ikamet etmektedir.

Ömer Akın: Aslen Ataköylü olan Ömer Akın 1944 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da bitirdi. 1961 yılında girdiği İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nü 1965 yılında bitirdi. Dört yıl SSK Genel Müdürlüğü İnşaat Daire Başkanlığı görevinde bulundu. 1972 yılında Akın Turizm ve İnşaat Firması'nı kurdu. Halen bu firmanın yöneticiliğini yapmaktadır. İki çocuk babası olan Ömer Akın Bodrum'da ikamet etmektedir. Eserleri: Bir şiir kitabı vardır.

Ömer Tuncer: 1926 Trabzon doğumludur. İlk ve orta öğrenimine Erzincan'da başladı. 1939 Erzincan depreminde birçok arkadaşını kaybetti. Okulları kullanılamaz hale geldiği için Konya Asker Lisesi'ne nakledildi. Harp Okulu'nu ve Harp Akademisi'ni bitirdi. Ordunun değişik kademelerinde görev yaptı. Almanya'da Askeri Ataşe görevinde bulunduktan sonra emekli oldu. 1990 yılında İstanbul'da vefat etti. Ömer Tuncer üç çocuk babasıydı.

Rafet Korkmaz: 05.05.1943 tarihinde Çaykara Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu Çaykara ve Çarşamba'da, liseyi Trabzon'da okudu. 1962 yılında girdiği İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi bölümünü bitirdi. İller Bankası Genel

Müdürlüğü ve İkizdere Hidro Elektrik Santrali İşletme Müdürlüklerinde çalıştı. 1972 yılında askere gitti. 1973 yılında Elektrik Mühendisleri Proje ve Taahhüt İşleri'nde serbest olarak çalıştı. 1980'de Erzincan'da özel dersane açtı. 1980 yılında bu dershaneyi Antalya'ya nakletti. 2004 yılında emekli oldu. Şu anda Yapı Denetimciliği şirketinde proje denetimciliği yapmaktadır. Evli ve 3 çocuk babası olan Rafet Korkmaz Antalya'da ikamet etmektedir.

Refik Miroğlu

Refik Yıldırım: Aslen Ataköylü olan Refik Yıldırım 1930 yılında Ankara ili, Polatlı ilçesi, Karapınar köyünde doğdu. İlkokulu Polatlı'da okudu. Orta ve lise tahsilini İstanbul'da tamamladı. İstanbul Yüksek Ticaret Mektebi'ni (Ticari İlimler Akademisi) bitirdi. Serbest ticaretle meşgul oldu. 1994 yılında iş hayatını bıraktı. Üç çocuk babası olan Refik Yıldırım, İstanbul Kadıköy'de ikamet etmektedir.

Refiye Sönmez: 1947 Ataköy doğumludur. İlk, orta ve liseyi Adapazarı'nda okudu. Eczacılık Fakültesi'ni İstanbul Nişantaşı'nda Özel Üniversitede bitirdi. Dört yıl Gelibolu'da eczacı olarak çalıştı. Bu sürenin sonunda Adapazarı'na naklederek mesleğini burada sürdürüyor. İki çocuk annesi olan Refiye Sönmez Adapazarı'nda ikamet etmektedir.

Sabri Atilla Sunay (Dr.): 5. Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın oğludur. 1931 yılında Adapazarı'nda doğdu. 1954 yılında Ankara Askeri Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Bir süre Erzurum'da Genel Cerrah olarak Hükümet Tabipliği görevinde bulunduktan sonra Amerika Birleşik Devletlerine gitti. 2005 yılında öldü. Mezarı ABD'dir. Sabri Atilla Sunay üç çocuk babasıydı.

Sebahattin Abbasoğlu: 04.04.1943 tarihinde Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de, ortaokul ve liseyi Ankara'da okudu. Ankara Eczacılık Fakültesi'ni bitirdi. Ankara SSK Genel Müdürlüğü'nde göreve başladı. Daha sonra Satın Alma Komisyon Üyeliği ve Sağlık Dairesi Şube Müdürlüğü görevlerinde bulundu. 1997 yılında emekli oldu. İki çocuk babasıdır. İzmir Bayraklı'da ikamet etmektedir.

Sırrıye Güngör (Gedik): 27.01.1948 Bayburt doğumludur. İlk, orta ve lise eğitimini Ankara'da bitirdi. 1974 yılında Ankara

Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. 1992 tarihinde emekli oluncaya kadar avukatlık yaptı. İki çocuk annesi olan Sırrıye Gedik (Güngör) İstanbul Erenköy'de ikamet etmektedir.

Sinan Abbasoğlu: Aslen Ataköylü olan Sinan Abbasoğlu Urfa'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da gördü. Ankara Tıp Fakültesi'ni bitirdi. Genel Cerrahi İhtisasını İzmir Ege Üniversitesi'nde yaptı. Plastik Cerrahi İhtisasını İstanbul-Haydarpaşa Numune Hastanesi'nde tamamladı. Askerlik görevini Van'da yaptıktan sonra Rize SSK, İzmir Aliağa SSK, İzmit SSK Hastanelerinde Genel Cerrah olarak çalışmalarını sürdürdü. Sonra Adapazarı Devlet Hastanesi'nde Plastik Cerrah olarak görevine devam etti. 2006 yılında emekli oldu. Şu anda özel bir hastanede plastik cerrah olarak çalışmaktadır. İki çocuk babası olup, Adapazarı-Sapaca'da ikamet etmektedir.

Süleyman Gedik: 17.07.1949 tarihinde İstanbul'da doğdu. Ataköylüdür. İlk, orta, lise eğitimini İstanbul'da gördü. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat ve Maliye Bölümü'nü bitirdi. Doktorasını aynı üniversitede yaptı. Türkiye'nin önde gelen kamu ve özel kuruluşlarında, yurt dışı dâhil olmak üzere üst düzey yöneticilik görevlerinde bulundu. Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Finansman ve Ticari İşler Genel Müdür Yardımcılığı ve Yönetim Kurulu Üyeliği, İstanbul Maden ve Metal İhracatları Birliği Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği, Sümer Holding A.Ş. Mali İşler ve Bankacılık Genel Müdür Yardımcılığı, Sümer Halı A.Ş. Yönetim Kurulu Üyeliği ve Sümerbank Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerini üstlenmiştir. Özel sektör bünyesinde ise Pek Holding A.Ş.'nin Genel Koordinatörlüğünü ve STFA Grup Şirketlerinin Bağımsız Devletler Topluluğu Temsilciliğini yapmıştır. İktisadi doktrinler tarihi, finans, iktisat ve dış ticaret konularında geniş tecrübeye sahip olan Dr. Süleyman Gedik halen Türk Trade Derneği Genel Sekreterliğinin yanı sıra, araştırma ve eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir.

Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi ve Galatasaray Üniversitesi'nde ders veriyor. Müzik teorisi, felsefe ve sanat ile ilgilenmektedir.

Eğitimler: Küresel Rekabette Türkiye, Çevre Teknolojileri Eğitimleri, Çanakkale Savaşı ve Liderlik: Stratejik Düşünce, Liderlik ve İş Yapma Sanatı, Küreselleşme Olgusu ve Türkiye-AB İlişkileri

Perspektifinden Ulusötesi Ticaret ve Türkiye, Eğitimcinin Eğitimi, Bankacılar İçin Hazine Ürünleri Eğitimi; Konferanslar: Avrupa Birliği'nin Geleceği ve Türkiye AB İlişkileri, Küresel Rekabette Türkiye, Enerji Ticareti ve Küresel Oyuncular, Küreselleşmenin Görünümleri, Mevcut Ekonomik Koşullarda Başta FED olmak üzere, Merkez Bankaları'nın Krize Yaklaşımı, Günümüzü ve Ekonomik Krizleri Anlamak: Uyumlu Yaşamak, Çevre Bilinci ve Sürdürülebilir Kalkınma; Kişisel Gelişim: Feridun Hürel ile Klasik Müzik Kültürü, Yaratıcılık nedir? Nasıl Geliştirilir? İş ve Özel Hayat Dengesi(zlığı)-Mutluluk Eğitimi ve Yaşama Sanatı; Ayla Algan ile İletişim Atölyeleri, Beden Zihin Duygu Bütünlüğü ile Sağlıklı Yaşam; Cem Ceminay ile İş'te Taklitler ve Motivasyon, Plastik Sanatlarda Değerlendirme

Süleyman Sırrı Can: 1948 yılında Bayburt'ta doğdu. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu Çaykara'da, liseyi Trabzon'da okudu. Öğretmen okulunu dışarıdan bitirdi. Çubuk Doğanoluk Köyü İlkokulu öğretmenliğine tayin oldu. 1970'te kısa dönem askerlik eğitimini Manisa'da yaptı. Eğitim dönüşü Kulu Yeşilyurt Köyü'nde er öğretmen olarak askerliğini tamamladı. 1969 yılında girdiği Ankara Üniversitesi İktisadi İlimler Akademisi'ni 1973 yılında bitirdi. Öğretmenlik mesleğine devamla sırasıyla Çubuk Çardakbağı Müdür ve Öğretmenliği, Haymana 12 Eylül İlkokulu, Mamak Derbent İlkokulu Müdür Yardımcılığı, Karaağaç İlkokulu öğretmenliği, Çankaya Ertuğrul Gazi İlköğretim Okulu Müdürlüğü, Mamak Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü, İLKSAN Genel Müdürü, Milli Eğitim Bakanlığı Tesis ve Yatırımlar Şubesi Müdürlüğü, Çankaya ve 7. Akşam Sanat Okulu ve Halk Eğitim Merkezi Müdürü görevlerinde bulundu. 1998 yılında emekli oldu. Üç çocuk babası olan Süleyman Sırrı Can Ankara Cebeci'de ikamet etmektedir. Ek çalışmaları: 1992 yılında Ankara Valisi Erdoğan Şahinoğlu'nun direktifleriyle kısa adı HEMKOOB olan Halk Eğitim Merkezi Kooperatifler Birliği'ni kurarak İlk Genel Başkanlığını yürüttü. (İstihdam Geliştirme Projesi), Bu projeye destek olmak ve kaynak sağlamak amacıyla 1995 yılında Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü Mehmet Hamdi İlhan'ın işaretiyle kısa adı YAYGEL olan Yaygın Eğitimi Geliştirme Vakfı'nı kurdu. 1995'te Trabzon Valisi'nin onayıyla Ataköy Eğitim Odası kuruldu. Aynı yıl İstanbul Kartal Halk Eğitim Merkezi'nin aracılığıyla Dünya Bankası Fonundan sağlanan 1 trilyonluk hazır giyim atölyesini eski ilkokul

binasında eğitime açtırdı. Çankaya Halk Eğitim Merkezi'nden ve Koruma Derneği'nden Ataköy Ortaokulu'na, Sağlık Meslek Lisesi'ne, Belediye'ye ve Hastaneye kamyonlarla malzeme gönderdi. Çankaya Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nde bulunan ve Dünya Bankası Fonundan sağlanan Elektrik ve Elektronik Atölyesini Çaykara Halk Eğitim Merkezine gönderdi. Milli Eğitim Bakanı'nın onayıyla Çankaya Halk Eğitim Merkezi'nde kurulan Yöresel Müze'yi Ataköy'e taşıdı. 2008 yılında Kültür Varlıkları Koruma Merkezi adı altında Yöresel Müze'yi kurdu. Çaykara Belediye Başkanı Hanefi Tok'un onayıyla kapanan Ataköy Belediye binasına Yöresel Müze'yi taşıdı. Söz konusu binanın bir bölümünde Cenaze Sofrası ve Ataköy'ün Hafızası adlı iki projeyi geliştirmeye çalışmaktadır. Çaykara Kaymakamı Musa Üçok'un tavsiyesiyle Yöresel Müze'yi Uzungöl'e taşıma çalışmaları yürütülmektedir.

Şahap Şen: Çaykara Ataköy'de doğdu. İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu ve liseyi Zonguldak Kilimli'de okudu. Erzurum Atatürk Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik Bölümü'nü bitirdi. Trabzon Meslek Lisesi, Affan Lisesi, Yunus Emre Anadolu Lisesi'nde görev yaptı. 2008'de emekli oldu. Şu anda öğrencileriyle kurduğu ASR inşaat şirketinin müteahhit işlerini yürütmektedir. Trabzon'da ikamet ediyor.

Şükrü Dingiloğlu: 1940 yılında Ataköy'de doğdu. Babası Tayyip Efendi'den hafızlığını yaptı. Bir buçuk yıl Arapça ders aldı (Sarf, Nehif, Molla Cami). İlkokulu Ataköy'de, ortaokulu Çaykara'da, liseyi Trabzon'da okudu. 1965 yılında İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Aynı yerde stajını yaptı. Avukatlık mesleğini seçmesine karşın bu mesleği yürütmeyerek ticaret hayatına atıldı. Halen ticaret hayatına devam etmektedir. İstanbul Batıköy'de oturan Şükrü Dingiloğlu evli ve bir çocuk babasıdır.

Talat Borazancı: Aslen Ataköylü olan Dr. Talat Borazancı 1921 yılında Adapazarı'nda doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Adapazarı'nda tamamladı. Ankara Tıp Fakültesi'ni bitirip askeri doktor olarak orduya katıldı. Erzurum, Ankara ve İzmit'te görev yaptıktan sonra Albay rütbesiyle emekli oldu. 2005 yılında İstanbul'da vefat etti. Mezarı Edirnekapi şehitliğindedir.

Tomris Uyar (Gedik): Aslen Ataköylüdür. 15 Mart 1941 tarihinde doğdu. Süleyman Sırrı Gedik'in torunu, Ali Fuat Gedik'in kızıdır. Türk öykü yazarı ve çevirmen. İngiliz Kız Ortaokulu'nda,

şimdiki adı Robert Kolej olan Arnavutköy Amerikan Kız Koleji'nde eğitim gördü (1961). İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ne bağlı Gazetecilik Enstitüsü'nü bitirdi (1963). Papirüs dergisi kurucularından olan Uyar'ın deneme, eleştiri ve kitap tanıtma yazıları Yeni Dergi, Soyut, Varlık gibi dönemin belli başlı dergilerinde yayımlandı. On öykü derlemesinden Yürekta Bukağı ile 1979, Yaza Yolculuk ile 1986 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazandı. 60'ı aşkın çevirisi kitaplaşan Uyar'ın günlükleri, "Gündökümü" genel başlığı altında, yayımlandı. 04 Temmuz 2003 tarihinde vefat eden yazarın kabri Zincirlikuyu Mezarlığı'ndadır. Tomris Uyar (Gedik) bir çocuk annesiydi. Eserleri: İpek ve Bakır (1971), Ödeşmeler (1973), Dizboyu Papatyalar (1975), Yürekta Bukağı (1979) - Sait Faik Hikâye Armağanı, Yaz Düşleri/Düş Kışları (1981), Gecegezen Kızlar (1983), Rus Ruleti- Dön Geri Bak (1985), Yaza Yolculuk (1986) - Sait Faik Hikâye Armağanı, Sekizinci Günah (1990), Otuzların Kadını (1992), Aramızdaki Şey (1997)

Tülay İşbaşar (Gedik): Dr. Tülay İşbaşar, 1947'de Trabzon'da doğdu. 1972'de Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirerek Adli Tıp Ana Bilim Dalı'nda asistan olarak girdi. 1986'da Adli Tıp Ankara Grup Başkanlığı'nda göreve başladı. Halen aynı yerde adli tıp uzmanı olarak çalışıyor. Evli, iki çocuk annesidir.

Ünsal Yıldırım (Kimya Mühendisi): Aslen Ataköylü olan Ünsal Yıldırım 02.02.1944 tarihinde Ankara'nın Polatlı ilçesinde doğdu. İlkokulu Polatlı'da okudu. Orta ve Lise eğitimini İstanbul'da tamamladı. Yükseköğrenimini İstanbul Üniversitesi Kimya Fakültesi'nde bitirdi. Bir süre Lokman İlaç Fabrikası'nda çalıştıktan sonra kendine ait iş yerini açtı. Şu anda İstanbul'da yangın söndürme köpükleri üretmektedir. Evli olan Ünsal Yıldırım iki çocuk babasıdır.

Yavuz Abbasoğlu: Yavuz Abbasoğlu 1946 Sürmene doğumludur. İlkokulu Sürmene'de ortaokulu ve liseyi Trabzon'da okudu. İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirerek hâkimlik mesleğini seçti. Sırasıyla Ordu Mesudiye, Erzurum İspir hâkimliklerinde bulundu. Artvin, Kastamonu, Zonguldak ve İstanbul'da ağır ceza başkanlığı yaptı. 1999'da kendi isteğiyle emekliye ayrıldı. Üç çocuk babası olan Abbasoğlu, İstanbul Beykoz'da ikamet etmektedir.

Yılmaz Yıldırım: Aslen Ataköylü olan Yılmaz Yıldırım 1938 Ankara Polatlı doğumludur. İlk, orta ve lise tahsilini İstanbul'da tamamladı. İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'ni bitirdi.

1992 yılına kadar kendi kurduğu iş yerini yönetti. İki çocuk babası olan Yılmaz Yıldırım, İstanbul Kadıköy’de ikamet etmektedir.

Yüksel Şentürk: 1944’te Çaykara Ataköy’de doğdu. İlkokulu Ataköy’de, orta ve liseyi Ankara’da okudu. 1970/1971 ders yılında Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi’ni bitirdi. Tarım Bakanlığı Tarım İşletmeleri’nde 22 yıl görev yaptı. Bu sürenin 14 yılını İnşaat Daire Başkanı olarak sürdürdü. 1991 yılında Konya Selçuk Üniversitesi İnşaat Daire Başkanlığı’na getirildi. 1996-1998 yılları arasında Ankara Gazi Üniversitesi İnşaat Daire Başkanlığı görevinde bulunduktan sonra emekli oldu. Dört çocuk babası olan Yüksel Şentürk Ankara Oran’da ikamet etmektedir.

Zehra Gedik: Aslen Ataköylü olan Zehre Gedik 1950 yılında Erzincan’da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara’da bitirdi. 1977 yılında Ankara Dış Hekimliği Fakültesi’nden mezun oldu. 2012 yılında emekli oluncaya kadar Ankara Hastanesi’nde Dış Hekimliği görevinde bulundu. Bu sürenin 15 yılını Başhekim Yardımcısı olarak sürdürdü. Ankara Çankaya’da ikamet etmektedir.

Zekâi Akın: Zekâi Akın, 1942 yılında Ankara’da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara’da tamamladı. 1967 yılında Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesini bitirdi. Uzun yıllar ticaretle uğraştı. 1984–2007 yılları arasında Adalet Bakanlığı Mamak–Ulucanlar Cezaevinde öğretmenlik yaptı. 2007 yılında emekli oldu. Evli olan Zekâi Akın 2 çocuk babasıdır.

Zeki Akın: 1938–1983 Gölbaşı / Ankara. İlk, orta ve lise tahsilini Ankara–Kurtuluş’ta tamamladı. 1964 yılında Ankara Ticari İlimler Akademisi’ni bitirdi. Aynı yılda SSK Genel Müdürlüğü’nde memur olarak işe başladı. Çalışma hayatına BAĞ–KUR Genel Müdürlüğü Daire Başkanlığı, arkasından Genel Sekreterliği görevleriyle devam etti. 1983 yılına kadar bu görevde kaldı. 13.08.1983 tarihinde hakkın rahmetine kavuşan Zeki Akın 2 çocuk babasıydı. Mezarı Ankara–Kayaş’tadır.

Zeki Can: Zeki Can 1950 yılında Ataköy’de doğdu. İlkokulu Ataköy’de orta ve liseyi İstanbul’da okudu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nden mezun oldu. Mersin Silifke, Adıyaman Gerger ve Trabzon Yomra ilçelerinde 1983 yılına kadar 10 yıl Cumhuriyet Savcılığı görevlerinde bulunduktan sonra serbest avukat olarak mesleğini sürdürmekte, İstanbul Merkel’de ikamet etmektedir.

Zekâi Özcan: 1950’de Ataköy’de doğdu. İlkokula Ataköy’de başladı, Eskişehir’de bitirdi. Ortaokulu ve liseyi Eskişehir’de okudu. 1973 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Bölümü’nü bitirdi. SSK’da mühendislik, Statik Büro Şefliği, Fen İşleri Md., Daire Başkan Yardımcılığı, Daire Başkan Vekilliği, Marmara Bölge Müdürlüğü ve Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerinde bulundu. Daha sonra bu görevlerinden istifa ederek 2002-2011 yılları arasında Milletvekilliği yaptı. 3 çocuk babası olan Zekâi Özcan Ankara Oran’da ikamet etmektedir.

Zihni Can: 1904’te Ataköy’de doğdu. Maraş Sübyan Mektebi’ni bitirdi. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nden mezun oldu. Bir süre Ankara ili Polatlı ilçesinde hâkimlik yaptıktan sonra Trabzon’da serbest avukatlık mesleğini sürdürdü. Zihni Can üç çocuk babasıydı. 1967 yılında vefat etti. Kabri Trabzon Merkez Sülûklü Aile Kabristanı’ndadır.

**Ataköylü Üniversite ve Yüksekokul Mezunlarının listesi
(1950 öncesi doğumlular)**

Adı ve Soyadı	Mesleği
Adnan Abbasoğlu	Dr. Ortopedi
Agâh Dinçel	Eczacı
Agâh Hacıislamoğlu	Dr. Ürolog
Ahmet Coşkun Sönmez	Prof. Dr. Elektronik
Ahmet Ertan	İdareci
Ali Fuat Gedik	Avukat
Ali Kemal Akın	Tıp Doktoru
Altay İkinci	Öğretmen
Argun Sunay	Deniz Albay
Atilla Miroğlu	İdareci
Aydın Abbasoğlu	İnşaat Mühendisi
Aydın Karamahmutoğlu	Muhasebeci
Ayla Kamacı (Dinçel)	Öğretmen
Baki Kadıhasanoğlu	Öğretmen
Behzat Şentürk	İdareci

Burhan Erdem	Jandarma Albay
Burhanettin Can	Prof. Dr. Elektronik
Cemal Abbasoğlu	İnşaat Yüksek Mühendisi
Cengiz Çiçek	Albay
Cengiz Miroğlu	Doç. Dr. Ürolog
Cevat Miroğlu	?
Cevdet Sunay	Org. Genelkur. Bşk. Cumhurbş.
Ekin Sırrı Gedik	Diş Hekimi
Fahri Miroğlu	?
Faik Abbasoğlu	Avukat
Güner Gedik	Dr. Kadın Hastalıkları Uzmanı
Güner İkinci	Öğretmen
Halit Yeni	Bankacı
Hamdi Kadıhasanoğlu	Öğretmen
Hasan Yeni	Noter
Hikmet Hacımustafaoğlu	Avukat
İlyas Şentürk	İnşaat Mühendisi
İsmet Miroğlu	Tarih Profesörü
Kâmi Kadıhasanoğlu	Filolog
Kemal Erdem	Avukat
Kemal İmamoğlu	Avukat
Kenan Metin Abbasoğlu	Makine Mühendisi
Lütfü Onat	Diş Hekimi
Lütfü Yeni	Öğretmen
Mahmut İkinci	Fizik Yüksek Mühendisi
Mehmet Fikret Erdem	İdareci
Mehmet Gedik	Öğretmen
Mehmet Hulusi Yavuz	SSK Müdürler Kurulu Üyesi
Mehmet Kırıl	Jandarma Korgeneral
Mehmet Yeni	Öğretmen
Mualla Kır (Gedik)	İktisatçı, İdareci

Mustafa Abbasoğlu	Avukat
Mustafa Dinçel	Diş Hekimi
Mustafa Azmi Dingiloğlu	Diş Hekimi
Mustafa Sönmez	Öğretmen
Mustafa Yıldırım	İlahiyatçı, İdareci
Muzaffer Yeni	İlköğretim Müfettişi
Namık Sönmez	İnşaat Yüksek Mühendisi
Natık Abbasoğlu	Kaymakam, Vali Yardımcısı
Nazım Gedik	Doktor
Necmiye Tümer (Kıral)	Prof. Dr. Nefrolog
Nihat Sunay	Savcı
Nizamettin Mahitapoğlu	Eczacı
Nusret Bakkaloğlu	Eczacı
Nusret Çiçek	Savcı
Nusret Miroğlu	Vali
Orhan Korkmaz	Öğretmen
Ömer Akın	Mimar
Ömer Tuncer	Asker
Rafet Korkmaz	Elektrik Mühendisi
Refik Miroğlu	?
Refik Yıldırım	İktisatçı
Refiye Sönmez	Eczacı
Sabri Atilla Sunay	Doktor
Sebahattin Abbasoğlu	Eczacı
Sırrıye Güngör (Gedik)	Avukat
Sinan Abbasoğlu	Dr. Plastik Cerrah
Süleyman Sırrı Can	Öğretmen
Şahap Şen	Öğretmen
Şemsettin Bakkaloğlu	Hukukçu
Şükrü Dingiloğlu	Hukukçu
Talat Borazancı	Doktor, Albay

Tomris Uyar (Gedik)	Gazeteci
Tülay �şbaşar (Gedik)	Dr. Adli Tıp Uzmanı
�nsal Yıldırım	Kimya Mühendisi
Yavuz Abbasoğlu	Hâkim, Ağır Ceza Başkanı
Yılmaz Yıldırım	Güzel Sanatlar Akademisi
Yüksel şentürk	Mühendis
Zehra Gedik	Diş Hekimi
Zekâi Akın	�ğretmen
Zeki Akın	Bağ-Kur Genel Sekreteri
Zeki Can	Savcı
Zekâi �zcan	Mühendis, MV
Zihni Can	Hukukçu

CAMİ VE MESCİTLER (2002)

Cami/Mescit	�mam	Müezzin	Kadro
Merkez camii	Mustafa �kinci	Aydın �olak	Kadrolu
Laleli mescidi	Faruk Zırh	Ahmet Teyin	Kadrolu
Yeşil�amlık mescidi 1	--	�shak Albayrak	Kadrolu
Yeşil�amlık mescidi 2	�brahim H. Abdullahoğlu	--	Kadrolu
Tuna mahallesi mescidi	Mustafa Başkan	--	Kadrolu
Gümüşdere mah.mescidi	Mehmet Yeni	--	Fahri
�şıklar mah. Mescidi 1	--	--	--
�şıklar mah. Mescidi 2	--	--	--
Zafer mah. mescidi	--	--	--

Büyük Cami

Büyük caminin dıştan ve içten görünümü

Ali İhsan Binler ve Nihat Serdaroğlu

29 Ağustos 2003 cuma günü, Ali İhsan Hoca'nın Büyük Cami'de yaptığı vaazın ardından tüm cemaatle birlikte camide çekilen hatıra fotoğraflar. Fani dünyada, kalıcı olması yönünden, bu fotoğraflar gelecekteki nesil için büyük önem taşıdığına inanıyorum.

Cuma namazından önce cami avlusunda sohbet

Cemaatten bir bölüm (üstte), Müezzîn Aydın Çolak ve imam Mustafa
İkinci (altta)

Bugünkü Kur'an kursuna devam eden çocuklar

Ömer Can diyor ki:

“Mollasani (İkinci molla anlamına gelen bu kişi) İstanbul'da okudu. İcazet aldıktan sonra buraya gelerek önce Çamlıbel'e, ardından Ataköy'e yerleşti. Büyük caminin yerinde oda büyüklüğünde bir cami yaptı. (Bu cami, Ataköy'deki camilerin ilki olup olmadığı açıklığa kavuşturulamadı.) Orada hem talebe okutur, hem de imamlık yapardı. Onun ölümünden sonra mısır saplarını caminin etrafına yaslayarak kurutulurken çocuklar tarafından tutuşturuldu. Cami yandı. Köylü toplanarak yanan caminin yerine daha büyük ahşap bir cami yaptı.”

Caminin yapılış tarihini kesin olarak bilmiyoruz. Ancak, Abbaszade Mehmet Efendi'nin 21 Ramazan 1231/1815 tarihli ferman ile bu camide imam olarak görevlendirilmesinden yola çıkarsak bu tarihten önce yapıldığı sonucuna varırız. Babası Abbas Efendi (1145/1729-1243/1827) zamanında yapılmış olabileceği ihtimali daha ağır basıyor.

1917 yılında, Ruslar bu topraklardan çekilirken depo olarak kullandıkları camiye yakmışlardır. 1917-1925 tarihleri arasında yeniden inşa edilmiştir. 1984 yılında vakıflar tarafından onarılan Ataköy Merkez Camii 1994 yılında tamamen yıkılmış, 1997'de yeniden inşa edilerek ibadete açılmıştır.

YÖNETİM

Muhtarlar

Ataköy uzun yıllar iki muhtarla yönetildi. Hatta üç muhtarla yönetildiği dönem de oldu. Resmi kayıt bulunmadığı için köyün yaşlılarına başvurdum. Muhtarların büyük bölümünün isimleri tespit edildi. Ama kimin hangi tarihte, kaç yıl muhtarlık yaptığı kesin

olarak tespit edilemedi. Muhtarları sıralamada değişik fikirler ileri sürüldü. Bazı muhtarların isimleri hatırlanamadı, oğlunun adıyla kaydedildi. Böylece aşağıdaki isim listesi ortaya çıktı.

Mahmut Mollasanoğlu	Mehmet Şükrü Yıldırım
Hacı Behzat Şentürk	Cevdet Can
Nevroz (Dursun'un babası)	Behçet Serdaroğlu
Süleyman Can	Vahit Çimen
Behzat Eslemoğlu	Alaybey Sönmez
Kotanağa'nın babası	Mehmet Çakır
Muhammet Bobaroğlu	İrfan İkinci
Ahmet Sönmez	Mustafa Hacıabdullahoğlu
Mehmet Yeni	Mehmet Çökmez
Mehmet Yazıcı	Bülent Liman
Ziya Kadıhasanoğlu	

Kaynak: Ataköy ihtiyarlar meclisi

Ataköy Muhtarı Mehmet Çökmez ve muhtarlık binası

Belediye

1967 tarihli Trabzon Yıllığı'nda yer alan bir paragrafta:

Ataköy Belediyesi 10.10.1957 yılında kurulduğu, kurulduğu tarihten 10 yıl sonra, 1967 yılında Ataköy 9 mahalle, 2.072 nüfusa sahip olduğu, elektrik ve içme suyuna kavuşabilmesi için çalışmaların sürdürüldüğü, köyün içinden toprak tesviye bir yolun geçmekte olduğu, hal binası, park, kanalizasyon ve bahçesinin

olmadığı, 2 memurla yönetilen Belediyenin kendi oturduğu bir bina ile bir dükkâna sahip olduğu, belirtilmektedir.

Belediye Başkanları

Adı ve Soyadı	Hizmet Yılları	Hizmet Süresi
Mehmet Liman	1957	1 Hafta
Fevzi Elmas	1957-1960	3 Yıl
Dr. Nihat Üzel	1960	6 Ay
Şemsettin Yüce	1962	3 Ay
Behçet Serdaroğlu	1962-1968	6 Yıl
Bahri Aliefendioğlu	1968-1973	5 Yıl
Necmettin Gedik	1973-1977	4 Yıl
Vecihi Kamacı	1977-1979	2 Yıl
Naci Borazancı	1979-1980	1 Yıl
Mustafa Korkmaz	1980-1982	2 Yıl
Hasan Mahitapoğlu	1982	17 Ay
Altay Yiğit	1983-1984	1 Yıl
Baki Kadıhasanoğlu	1984	3 Ay
Mehmet İmamoğlu	1984-1988	4 Yıl
Orhan Yaman	1988-1993	5 Yıl
Orhan Sönmez	1993-2002	9 Yıl
Cemil Gülmez	2002-2004	21 ay
Mustafa Yıldırım	2004-2008	4 Yıl
Mustafa Onat	2008-2012	4 Yıl

Kaynak: Hikmet Aliefendioğlu

Fotoğraflarıyla Belediye Başkanları

1. Mehmet Liman

2. Fevzi Elmas

5. Behçet Serdaroğlu

6. Bahri Aliefendioğlu

7. Necmettin Gedik

8. Vecihi Kamacı

9. Naci Borazancı

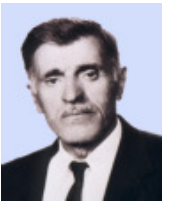
10. Mustafa Korkmaz

11. Hasan Mahitapoğlu

12. Altay Yiğit

13. Mehmet İmamoğlu

14. Orhan Yaman

15. Orhan Sönmez

16. Cemil Gülmez

17. Mustafa Yıldırım

18. Mustafa Onat

Yeni Belediye Binasının Açılışı

Belediye binasının açılış töreninde davetliler saygı duruşunda (solda), Belediye Başkanı Orhan Sönmez davetlileri selamlıyor (sağda).

Yeni Belediye Binası, Ağustos 2000 yılında, yakından ve uzaktan gelen çok sayıda Ataköy ve Trabzon kökenli davetlinin katıldığı görkemli bir törenle hizmete açıldı. Belediye Başkanı Orhan Sönmez, belediye hizmetleri ile ilgili bilgi verdi.

Yeni Belediye Binası ile ilgili rakamlar

Binasının yapıldığı tarih	Ağustos 2000
Binasının oturum alanı	200 m2
Arsasının alanı	350 m2
Kat sayısı	Alt zemin, zemin, 2 kattan oluşuyor
Alt zemin kattaki bölümler	Fırın, kalorifer dairesi
Zemin kattaki bölümler	2 oda, 2 depo
I. kattaki bölümler	Sağlık Ocağı, Zabıta, Meclis, Tahsildar, İşçi odaları
II. kattaki bölümler	Makam, Sekreter, Daktilograf, Yazı işleri müdürlüğü, Muhasebe, Dinlenme odaları

Ağustos 2002 yılı itibariyle:

Belediye başkanının adı ve soyadı : Cemil Gülmez

Başkan yardımcısının adı ve soyadı : Zekâyı Mahitapoğlu

Belediye Encümen üyelerinin adı ve soyadı (2003)

Cemil Gülmez, Kemal Öz, Zekâyı Mahitapoğlu, Sezayî Öz, Aytunç Sever

Belediyede görevli memurlar (2003)

Adı ve soyadı	Görevi
Kemal Öz	Yazı İşleri Müdürü
Aytunç Sever	Tahsildar

Şükriye Öz	Daktilografi
Zeki Gülmez	T. Hizmetli
İ. İlgin Şen	Hizmetli
Niyazi Balcı	Şoför

Belediyede görevli işçi ve müstahdemler (2003)

Adı ve Soyadı	Adı ve Soyadı
İhsan Özbay	Fahri Yeni
Kadir Çakır	Mustafa Çelebi
A. Şükrü İyi	Arife Aydın
Mustafa Matur	

Kuruluşundan 2002 Yılına Kadar Belediye Bütçesi

Yapılan araştırmada 2001 yılına kadar Belediyenin gelir ve giderini gösteren belgeye rastlanamadı. Bu belgeler ya tutulmamış, ya da kaybolmuştur. 1965-1967 yılları ile ilgili gelir-gider miktarları Trabzon Yıllığı 1967'den alınmıştır. 2001-2002 yıllarına ait olan ise Belediyeden temin edildi. Buna göre:

Yıllar	Gelir	Gider
1957-1964	Kayıt bulunamadı	Kayıt bulunamadı
1965	55.618,00 TL kesin	55.618,00 TL kesin
1966	68.582,00 TL kesin	68.582,00 TL kesin
1967	69.685,00 TL tahmin	69.685,00 TL tahmin
1968-2000	Kayıt bulunamadı	Kayıt bulunamadı
2001	153.474.000,00 TL	177.804.000,00 TL
2002	115.468.000, 00 TL	142.649.000,00 TL

Belediyeye ait araç ve iş makineleri: (2003)

Marguris otobüs	Satıldı
İVECO otobüs	Satıldı
Ford kamyon	Miadı doldu, henüz satılamadı, satılmayı bekliyor
Ford otomobil	Miadı doldu, zaruret halinde kullanılıyor
Karta	Makam otomobili
İVECO İtfaiye aracı	1996 model faal
Kepçe	Fiat, Hitachi
Beko	Loder JCB

Yeni Belediye Binası

Belediye Encümen üyeleri toplantı halinde (12.8.2002). Soldan sağa: Zekâyı Mahitapoğlu, Aytaunç Seven, Cemil Gülmez, Kemal Öz, Sezay Öz

Belediyenin gelir kaynakları

İş makinelerinden sağlanan gelir, Nakliye ücretlerinden sağlanan gelir, Kira gelirleri, Su ücreti, Emlak ve arazi vergileri, Çeşitli harçlar, İller Bankası payı, Devlet özel yardımları.

28 Mart Yerel Seçimi

28 Mart 2004 tarihinde yapılan yerel seçimde, Ataköy halkı, muhtar Mehmet Çökmez'in bir dönem daha görevinde kalmasını onaylarken, belediye başkanını ve encümen üyelerini yenilemiştir. Encümen üyelerinin 3'ü yüksekokul, 4'ü ortaokul, 3'ü ilkokul mezunudur.

Bu tarihte yapılan yerel seçimde belediye başkanlığına Mustafa Yıldırım, belediye encümen üyeliklerine ise Halit Yeni, Metin Gemici, İbrahim Saraç, Bayram İkinci, Ahmet Birlik, Cevdet Sönmez, Kadir Kamacı, Behzat Sarı ve Kayhan Sarı seçildiler.

SEL FELAKETİ (2 Ağustos 2005)

Her Çaykara'ya gelişimde çocukluğumun anılarıyla dolu olan bu yöreyi gezer, anılarımı tazelerim. 1 Ağustos 2005 günü aynı amaçla eşimle birlikte Solaklı vadisindeydik. 29 Haziranda meydana gelen su baskını ve Serdarlı ırmağının yaptığı tahribatı gördüm. Bu tahribatın telafisi için yolu açmaya çalışırken, ırmağın vadisinden gelen bir kayanın greyderle birlikte sürücüsünü derenin ortasına, azgın sulara gömdüğünü duymuş, Çaykara Gazetesi'nden de haberi okumuştum. 1929'dan beri zaman zaman benzer su baskınları ve toprak kaymaları yaşanmıştı. Serdarlı ırmağı birçok cana kıymış, Solaklı vadisinin coğrafi yapısını değiştirmiştir.

Serdarlı ırmağının Solaklı deresiyle buluştuğu yerin 600 metre aşağısında bulunan şelalenin ayrı bir güzelliği vardı. Solaklı'nın coşkun suyu bu şelalede yaklaşık 20 metre yüksekten kayaların üzerine dökülürdü. Çaykara-Uzungöl yolunun inşasında burada yapılan tahribat sonucu şelalenin yüksekliği yarıya düşmüştü. Şelalenin oluşturduğu süt beyazı köpükler, diğer kayaları yalayarak hızla akışına devam ederdi. Bu güzelliği 1 Ağustos günü görüntülediğimde bunun son kez olduğunu nereden bilebilirdim. Gündüzün geç saatlerinde gerçekleştirdiğim bu etkinlikten sonra eve döndüm. Havanın kararmasıyla gökyüzünü kaplayan bulutlar yoğunlaşıyordu. Çise ile başlayan yağış, günün ağarmasıyla yağmura dönüştü. Dakikalar ilerledikçe yağmur hızını artırdı. Çatı olukları yağmur suyunu taşıyamaz oldu. Gerek sisin, gerekse yağmurun etkisiyle görüş uzaklığı çok azaldı. Uzaktan gelen uğultuların kaynağını tespit edememenin tedirginliği başladı bende.

Sel suları, olabilecek olayların habercisi gibiydi. Bir ara otomobilimi asfalt yola çıkarmayı düşündüm. Ama aşırı yağmurdan ıslanacağımı düşünerek bu fikrimden vazgeçtim. Uğultu gittikçe çoğalıyordu. Evin etrafındaki fındıklıktan akan sel suları yolda birikerek aşağılara

Ataköy’de yollar sel suları ve toprak kayması sonucu yaya ve araç trafiğine kapandı. doğru akıyordu. Evin balkonundan görebildiğim tarla ve fındıklıklar sel suları altındaydı. Etrafta olup bitenleri yakından görebilmek için sabırsızlanıyordum. Nihayet yağmur hızını biraz kesti. Kendimi dışarı attım. Irmağa yöneldiğimde fındıklıktan kopan yaklaşık yüz metre uzunluğunda toprak, fındık ağaçlarıyla birlikte yolu kapatmıştı. Buradan yaya olarak dahi geçmek olası değildi. Geri dönüp yolun diğer yönüne, dönemece doğru yürüdüm. Toprak kaymaları burada da yer yer devam etmişti. Virajın büyük bir bölümü toprak kayması sonucu kapanmış, taşıtların geçmesi imkânsızdı. Yol boyu akan sel suları bir dere oluşturarak Laleli’ye doğru akışına devam ediyordu.

Laleli, sel suları, çamur ve çakıl yığını altındaydı. Esnaf ve burada oturan halk tedirgindi. Herkes kendi imkânlarıyla bir şeyler yapmaya çalışıyordu. Tarlalardaki mahsul yola sürüklenmiş, tahribat burada da büyüktü.

Eve döndüğümde sis biraz açılmış, Serdarlı ırmağı görünmüştü. Kameramı alarak onun o korkunç yüzünü görüntülemeye çalıştım. Irmağın her iki yakasından kopan kaya ve ağaçlar aşağılara doğru sürüklenirken çıkardıkları uğultu kulakları tırmalıyordu. Solaklı vadisini, Hadi deresini görüntülemek için yola koyuldum. Solaklı vadisini görebileceğim yere doğru ilerlerken arkadan gelen bir otomobil yanımda durdu. Gidebileceğim yere kadar beni götürdü. Burada biriken kadınlı-erkekli halk, bulundukları yerlerin (heyelan, taş düşmesi gibi) tehlikelerinin farkına varmadan

Serdarlı ırmağının suyu, kırk santimetre çapında bir borunun taşıyacağı su kadardır.

Vadisinin geniş, zeminin yumuşak olması nedeniyle aşırı yağmur sonucu sel oluşmakta, toprak kaymasına neden olmaktadır. Bunun sonucunda Solaklı deresini ve çevresini etkilemektedir.

hayretler içinde vadiyi dolduran Solaklı'nın azgın akışını izliyor, Serdarlı ırmağının çamur tortusu halini alan suyunun, şelaleler

Ataköy'ün Laleli mahallesi sel suları, çakıl ve çamur yığını altında kaldı..

halinde akarken çıkardığı uğultuyu dinliyorlardı. Serdarlı ırmağının getirdiği kaya ve çakıl yığını Solaklı'nın önünü kapatmış, Karahasanların hizasında bulunan beton köprüye kadar göl oluşmuştu. (14 Ağustos 2005 tarihinde yağan aşırı yağmurda Serdarlı ırmağının sürüklediği maddelerle Solaklı'nın önü tamamen kapanmış, bir buçuk saat boyunca Solaklı akmamıştır.) Buradaki tarlalar ve fındıklıklar su altında kaldı. Kızılağaçların yalnız

dorukları gözükebiliyordu. Şelale, bulunduğum yerden görünmüyordu. Ama onun hizasında Solaklı iki kola ayrılmış, bir kol yatağından taşarak Çaykara-Uzungöl asfaltının karşı tarafına geçmişti. Yol yapımı için kurulan şantiyenin araç, gereç ve binaları sürüklenerek çakıl ve kayalar altında kalmıştı. 28 Haziran öncesi 5-10 metre yüzeyden aşağıda akan Solaklı, şimdi tanınmayacak şekilde bir yükseklikten akıyordu. Bu kadar kaya ve çakılın nereden geldiğini kavramada güçlük çekiyordum. Gümüşdere mahallesini Çebnili mahallesine bağlayan tarihi halatlı köprü, geçirdiği felaketlerden edindiği deneyimlerle hem Solaklı, hem de Hadi derelerinin tüm acımasızlıklarına karşı direniyordu.

Hadi deresi her zamanki debisinin onlarca misline ulaşarak, önüne çıkan her engeli eritiyordu. Cami ve inşa halindeki binaya sıra gelmişti. Bir kolu Ataköy tarafındaki kızılağaçlığı sökerken diğer kolu cami ile henüz tamamlanmamış binaya yönelmişti. Bir iş makinesi bu iki binayı korumak için olağanüstü gayret sarf ediyordu. İki kol arasında oluşan adacıklar, kabuklarından ve köklerinden arınmış tomruklarla doluydu. Kamalı mahallesindeki beton köprü için tehlike yoktu ama Gümüşdere mahallesine giden yoldaki köprü için aynı şeyi söylemek mümkün değildi. Görünürlerde köprü yoktu. Altı kaya ve çakıllarla dolmuş, dere sularının bir kısmı üzerinden, diğeri ise yoldan akıyordu. Marangoz İrfan'ın atölyesinin alt katı sular altında kalmıştı. Dört iş makinesi İrfan'ın imdadına koşmuş, köprünün altını boşaltarak suyun yatağına çekilmesi için çalışıyorlardı. Hadi deresinin getirdiği akıl almaz malzeme, tarihi Gümüşdere köprüsünün bir ayağını tamamen kapatmış, diğer ayağını yarıya kadar çakıllara gömmüştü. Karayolları bakım şantiyesinin yanındaki beton köprü için de tehlike söz konusu değildi. Çarmaş köprüsü ise tamamen sular altındaydı. Koldere yönünden gelen iki ırmakla Şahinkaya yönünden gelen bir ırmak bu yöreyi tanınmaz hale getirmişti. Çaykara-Uzungöl yolu hem burada hem de tarihi Gümüşdere köprüsünden Serdarlı ırmağına kadarki bölümler araç ve yaya trafiğine kapanmıştı.

Serdarlı ırmağının yaptığı tahribatı yakından görmek için eski Ataköy yollarından biri ve aynı zamanda gerektiğinde alternatif yol olarak kullanılan Abdurrahmanlar mahallesini Karahasanlar'a bağlayan stabilize yoldan yaya olarak gitmek istedim. Bu yol da

Serdarlı ırmağı Solaklı deresinin önünü kapatmış bir buçuk saat akışını engellemiştir, büyük bir göl oluşmuş, göl yatağındaki tarla ve fındık bahçeleri su altında kalmıştır.

birçok yerde toprak kayması sonucu araç ve yaya trafiğine uygun değildi. Dize kadar çıkan çamur engelleriyle karşılaştım. Çamura bata-çıkı ana yola ulaşarak Çaspa'ya geldim. Uzungöl yönünden gelen birçok araç yolda kalmıştı. Serdarlı ırmağının yola yığıldığı metrelerce yükseklikteki çamur yığını temizlenmeyi bekliyordu. Sinirleri son derece gerilen yolcular beni görünce basın-yayın yoluyla ilgililere ulaşmamı ve bu duruma bir çözüm yolu bulunmasını istiyorlardı. Onlara göre çözüm kolaydı. Herkes bir çözüm önerisinde bulunuyordu. Ama iş makinelerinin bir kilometrelik yolu açmalarının hiç de kolay olmadığını kestiremiyorlardı.

Buradan kurtulmanın yolları araştırıldı. Kimileri Bayburt üzerinden Trabzon'a ulaşmayı, kimileri çamuru ve dereyi yürüyerek geçmeyi seçti. Kuşkusuz her iki seçenek de risk ve zorluk taşıyordu.

Yolcular arasında "Hocam" diye hitap edilen biri ile sonradan polis olduğunu öğrendiğim bir bayan benden yalvarırcasına yardım istediler. Kendilerini sakinleştirmeye çalıştım. Yol açılıncaya kadar kendilerini misafir edebileceğimi söyledim. Onlar ısrarla bir an

Temmuz 1929 yılında da benzer bir görüntüyle burada kurulan yörenin alışveriş merkezi ve evler (toplam 55 bina) haritadan silinmişti. O günden buyana tekrarlanan sel baskınları insanımıza ibret olmamış, hala dere yatağında bina yapmanın denemesine girişmektedirler.

önce Trabzon'a, oradan Ankara'ya gitmek zorunda olduklarını söylediler. Eğer benim geçtiğim çamuru göze alırlarsa geldiğim yoldan kendilerini ana yola ulaştırabileceğimi söyledim. Kabul ettiler. Kara Hasanların karşısındaki köprüye geldiğimizde orada bulunanlar, "Taş düşmesi sonucu Ataköy yolu araç ve yaya trafiğine kapandı"ğını söyleyince geri döndük.

Bayan son derece tedirgindi. Bu gün mutlaka Ankara'ya ulaşmalıydı. Yarın sabah görevinde olmak zorundaydı. Bunun gerçekleşmemesi durumunu düşündükçe tedirginliği artıyor, gözyaşlarını tutamıyordu. Artık çamur yığnını geçtikten sonra iş makinelerinin yardımıyla bir kilometrelik kapalı yolu aşmak için kararlıydılar. El ele tutuşarak çamur yığnına daldılar. İlk adımda bayanın ayakkabısı çamura saplandı. Dize kadar çıkan çamuru geçerek birinci engeli aşılar. Çamura saplanan ayakkabıyı çıkarmam hiç de kolay olmadı. Ayakkabıyı onlara fırlatırken, çamurun ötesinde göremediğimiz ikinci su engelini aşmaları için on beş dakika bekleyeceğimi,

Gümüşdere mahallesine giden yolun üzerinde bulunan köprünün tekrar trafiğe açılabilmesi için çalışmalar sürdürülüyor.

bu süre içinde geri dönmezlerse engeli aştıklarını anlayacak, ben de eve dönecektim.

Bu sürenin sonunda Taşkiran belediyesinden gelen bir iş makinesi çamur yığınının temizlemeye başladı. On beş dakika boyunca diğer meraklılarla birlikte çalışmayı izledim. İşin sanıldığı kadar kolay olmadığı anlaşıldı. Alınan her kepçe çamurun yeri anında doluyordu. Geri dönüp Kantartaşı'na çıktığımda (1 saat sonra) çamur yığınının ortasından akan Serdarlı ırmağının suyuna ulaşıldığını gördüm. Ama yolun araç trafiğine açılması daha saatler sürecekti.

Felaketten bir hafta sonra tekrar olay yerine gittiğimde hasarın ne kadar büyük boyutlarda olduğunu daha iyi anladım. Vadi tabanında bulunan tarla ve ağaçlardan geriye çakıl, kaya ve tomruklar, şantiyenin araç ve makinelerinin hurdaları kalmıştı. Zarar ve ziyanın en büyüğünü “Şelale” yaşamıştı. Solaklı'nın incisi olan “Şelale” yoktu artık. Çakıl yığını şelaleyi oluşturan kayaları kaplamış, yöreyi tanınmaz hale getirmişti. Çok hayıflandım. Bundan böyle onun gümüş gibi çağlayarak (Gümüşdere mahallesi adını bu

Serdarlı ırmağının yatağında bulunan yerleşim yerindeki binaların durumu

Şantiyenin durumu olayın korkunçluğu hakkında ipucu vermektedir.

Şelalenin 2 Ağustostan önceki durumu

Şelalenin 2 Ağustostan sonraki durumu

Yolun açılmasını bekleyen araçlar

şelaleden alır) akışını göremeyecek, sesini duyamayacaktım. Bu doğa harikası artık resimlerde kalmıştı.

2 Ağustos 2005'te meydana gelen sel felaketi, doğa tahribatı yönünden Temmuz 1929 yılındaki ile eş değerde olsa gerek. O yıllarda, yerleşim yerlerinin bir kısmı Solaklı tabanında kurulduğu için can ve mal kaybı (Trabzon ili kayıtlarına göre Of-Çaykara yöresinde yıkılan bina sayısı 2.539, ölü sayısı 146'dır) daha fazlaydı. Yerleşimdeki bu bilinçlenme, diğer sahalarda da etkisini göstermesini temenni edelim.

Ataköy Kalkınma ve Yardımlaşma Derneği

Ataköy Kalkınma ve Yardımlaşma Derneği'nin kuruluşu Kasım 1964 yılına kadar gider. Bir rastlantı sonunda filizlenen bu duyguyu Mahmut İkinci şöyle anlatıyor:

1964 yılının Kasım ayında üç günlüğüne Memleket'e gittim. Ataköy'den Çaykara'ya giderken yolda okul çocuklarına rastladım. Onlar da Ataköy'den yola çıkmışlar, Çaykara'ya gidiyorlardı. Yol boyunca onlarla sohbet ettim. Her gün köyden ortaokula gidip gelirlermiş. Çaykara'da ev tutup kalanlar da varmış.

Uzungöl'den Çaykara'ya giden taşlılar, saatlerce yolun açılmasını beklediler.

Bu durum, Ataköy'ün içinden çıkan, yaşamını Ankara'da sürdüren Mahmut İkinci'yi çok etkiledi.

Ankara'ya dönene kadar durmadan düşündüm. Aklıma gelenleri, Ankara'da üniversite öğrenimi gören Ataköylü gençlerle görüşmeye karar verdim. Hepsine birer mektup yazarak, Ankara-Balgat'taki Mehmet İkinci'nin evine davet ettim. Toplantılarımız bir-iki sene sürdü. Rahmetli canım kardeşim Zeki Akın, Hamdi Kadıhasanoğlu, Orhan Bakkaloğlu, Dr. Güner Gedik, Mualla Gedik, Dr. Ali Kemal Akın, Avukat sevgili Natik Abbasoğlu, Dr. Ağah Hacııslamoğlu, Eczacı Zeki Liman, Öğretmen Zekâi Akın ve tabii burada isimlerini ne yazık ki hatırlayamadığım diğerleri. Köyümün değerli gençlerinin uzun süren çalışmaları sonunda Ataköy Kalkınma ve Yardımlaşma Derneği adı altında bir dernek kurduk. Gayemizi büyüklerimize anlattık. Gerçekten gözleri yaşartacak kadar derin ve içten bir ilgi gördü derneğimiz.

İlk işlerimizden biri derneğin muhasebe işlerinin ehil birine verilmesiydi. Bu görevi ağabeyimiz Remzi Kadıhasanoğlu yüklendi.

Rahmetli Hacı Mehmet Akın, derneğimizin yaşama şansını iyilik şemsiyesinin altına aldı. Ataköy'de ortaokulu bitirip de liseye gitme olasılıkları olmayan sevgili çocuklarımıza apartmanının bir

katını ayırdı. Bir bayan insanımız mutfak çalışmalarını kabul etti. O günlerin değerli büyüklere, makam sahibi olsun, para sahibi olsun, tüm içtenlik ve olanaklarıyla derneğe katkıda bulundular. Dernek adına çıkarmaya çalıştığımız dergimizi sevgili Kâzım Yiğit ağabeyimizin yardımıyla gerçekleştirdik. Sosyal Sigortalar Kurumu'nun o zamanki Genel Müdürü rahmetli Mehmet Yavuz'un sıcak ilgisi hepimize destek oldu.

İlk genel kurul toplantımızı Kızılay Genel Merkezi toplantı salonunda yapma olasılığını bize, o zamanın, politikada ileri gelenlerinden aklımda kalanıyla Tabii Senatör Ahmet Yıldız, Trabzon milletvekillerinden Ali Rıza Uzuner, gene ismini hatırlayamadığım o zamanın adı çok geçen Trabzon milletvekili sağladılar.

Kimimiz askere gittik, kimimiz yaşam yönümüzü değiştirdik. Dernek başkanlığının, sonunda, üniversiteli Ataköylü öğrencilerden Ataköylü Mehmet Akın'a devredildiğini, yazgımızın devamı olan yurtdışı göçünden Ankara'ya gelişlerimde öğrendim.

Bu arada büyük bir rastlantı olarak, Ataköy'ün rahmetli Cevdet Sunay'ı cumhurbaşkanı olmuştu. Duydum ki, Çankaya köşkünde, derneğimizin devamı olarak, üniversiteye gidebilecek öğrencilerimize bir yurt olasılığı bulunmuş, bir kısım öğrencilerimiz o yurttan yükseköğrenimlerini yürütme şansına ulaşmışlardır."

Ataköy Kalkınma ve Yardımlaşma Derneği, faaliyetlerini sürdürmeye devam etti. Birinci ve ikinci olağan genel kurul toplantılarıyla dernek üyeleri bilgilendirildi. Yapılan çalışmalar hem Ataköy halkı, hem de basın yoluyla haberdar olan okurlar tarafından takdirle karşılandı.

Cevdet Sunay'ın 28 Mart 1966'da cumhurbaşkanı seçilmesi, Ataköy Kalkınma ve Yardımlaşma Derneği için yeni bir sayfa açtı. 28 Mart 1973 tarihine kadar devam edecek olan Sunay'ın cumhurbaşkanlığı dönemi, birçok Ataköylü gencin Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nden yararlanarak yükseköğrenim görme olanağına kavuştu.

MİMARİ YAPI

Ataköy'ün dışarıya verdiği, bilinen en eski göç tarihi, 1929 yılıdır. Sel felaketi sonucu evsiz ve arazisiz kalan halkın bir kısmı bu toprakları terk etmek zorunda kalmıştı. O tarihten bu yana başta

ekonomik olmak üzere çeşitli nedenlerle göç olayı devam etmiştir. Son yıllarda Türkiye genelinde ekonomik durum düzelme göstermiştir. Yaz tatilini geçirmek ve dinlenmek için bu topraklara geri dönüş başladı. Bu amaçla modern bina inşaatı köye girdi. Son yirmi yıldan bu yana köydeki binaların yarısı, yüzyılların alışılmış yapı tarzından farklılık göstermektedir. Köy, yeni çehreye kavuşma yolunda hızlı bir ilerleme kaydetmektedir.

Yüzyılların alışkanlığı nasıl oldu da değişti?

Bu soruya verilecek yanıt çok yönlüdür. Bunları ana başlıklar halinde özetleyelim:

Kereste: Önceleri ev yapacak kişi, ormandan ya da koruktan bina yapmaya elverişli ağacı keser, kurutur, biçer, işler ve ev yapardı. Bu işlemler uzun zaman alsa da başka alternatif olmadığı için tercih edilirdi. Bu tür kereste ile yapılan binalar özelliğinden fazla bir şey kaybetmeden uzun yıllar dayanırdı. Köyümüzde ve yöremizde bu tür binalara yüzlerce örnek bulunabilir. Günümüzde bu anlamda kereste bulmak artık mümkün değildir. Ormandan ağaç kesmek yasaklanmış, bu yolla kereste sağlama olanağı ortadan kalkmıştır. Satın alındığında ya çok pahalı, ya da kerestenin kalitesi düşük olduğu için tercih edilmemektedir.

Eski ve yeni binalar

Usta: Büyük emeklere mal olan, fazla zaman kaybına neden olan, çivi çakmadan inşa edilen bu tür yapıları yapacak usta kalmamıştır. Bugünkü teknikle aynı süre zarfında birden çok inşaat tamamlanabilir ve daha çok kazanç sağlanabildiği için bu sanat ortadan kalkmıştır.

Günün şartları: Eski ahşap binalar modern çağa ayak uyduramadılar. Modern binalarda aranan özellikler bu tür binalarda

bulunmuyor. Örneğin çok katlılık, iç ve dış renk ve malzeme değişikliği vs. gibi. Günümüzde modern betonarme binalar inşa edilmesine rağmen ahşap dekoratiflere de yer verilmektedir.

YAYLA YOLLARI

Şimdilerde olduğu gibi öncelerden de yaylaya gidecek olanlar Ataköy'den geçen yayla yolunu tercih ederlerdi. Arazi yapısı ve yol durumu bu tercihin yapılmasında başta gelen etkendi. Bu tercihi yapan köylerin başında Maraşlı, Koldere, Yukarıkumlu ve Aşağıkumlu gelirdi. Ayrıca Çaykara'nın diğer köylerin bir kısmı da bu yolu tercih edenler arasındaydı.

Yaylaya gitmek için Ataköy'ün sınırlarına üç yoldan girilirdi. Bu yolları etap olarak nitelendirirsek, bunlardan Kamalı köprüsünden geçen yol hem geniş hem de az rampa, ama buna karşılık daha uzundu. Hayvan sırtında taşımacılık yapanlar, hayvanlarıyla yaylaya çıkıp inenler bu yolu; sırtıyla yük taşıyanlar ise diğer iki yolu kullanırdı.

Birinci etap güzergâhı:

1. Yol (hayvanlarla)	2. Yol (Yaya)	3. Yol (Yaya)
Kamalı köprüsü	Büyük köprü	Çaspa köprüsü
Şose	Gümüşdere mahallesi	Ömeroğlu dönemeç
Lâleli	Tuna mahallesi	Lâleli
Harmanlar	Harmanlar	Harmanlar

Görüldüğü gibi Harmanlar'da üç yol birleşip birlikte devam ederdi. Harmanlar'dan Baharlar'a kadar olan bölümü ikinci etap olarak nitelendirebiliriz. Hayvanlara ait olan bu yol, dönemeçlerle diğer yoldan yer yer ayrılmasına rağmen Baharlar'a kadar devam ederdi.

Baharlar önemli bir yol ayrımıydı. Gidilecek yaylaya göre yolun burada seçilmesi gerekirdi. Bir yol alttan, iki yol üstten giderdi.

Üçüncü etap:

Alt yol	Üst yol 1	Üst yol 2 (hayvanlarla)
----------------	------------------	--------------------------------

Baharlar	Baharlar	Baharlar
Dorniyoz değirmeni	Tepe yokuşu	Virajlar
* Dorniyoz düzü	* Tepe	Tepe
Beş mezureler	Saraçbağzi	Virajlar
Gürgen	* Aymeydanı	Aymeydanı
Meşebaşı	Ağaçbaşı	Hanırmak taşları
Soğuksu	Hanırmak	Hanırmak
Azaklı kıranı	Sarıkaya	Sarıkaya
Çılal değirmeni	Eğrisu	Eğrisu
Sıcakoba	Sultanmurat	Sultanmurat
Vatan	Vatan	Vatan

* Dinlenme yerleri. Dinlenme yerlerinde yiyip içilir, istirahat edilirdi, horon ihmal edilmezdi.

Çambaşı'nın üst dönemecinden Ataköy ve Şahinkaya'nın görünümü

Hanırmak'tan sonra yol ikiye ayrılırdı. Bunlardan Sıcakoba'ya ya da Vatan'a gidecek olanlar Sıcaksular üzerinden; diğer bir yolla Sarıkaya'ya, Eğrisu'ya, Sultanmurat'a, Vatan'a ve Cerrah'a gidilirdi.

Ataköy'ün genelde dört yaylası vardır. Bunlar Hanırmak, Sarıkaya, Vatan ve Cerrah'tır. Bu dört yayla için en uygun üst yoldur. Yokuş ve sıcak havalarda bunaltıcı olmasına karşın bu yol tercih edilirdi. Köyün değişik köşelerinden yaylaya gideceklerin yukarıda sıraladığımız yollardan ayrı olarak ara yolları vardı. Bu ara yollarla Koruk'un içinden geçilerek tepeye çıkılır, oradan bir numaralı yol güzergâhı izlenirdi.

Alt yolun az güneşli, geçtiği arazinin ağaçlı, üst yola göre az eğimli ve kısa oluşu, özellikle Maraşlı, Koldere, Yukarıkumlu ve Aşağıkumlu köyleri ile Sıcakoba'da yayla yapan Ataköylüler tarafından tercih edilirdi. Ama bu yol, tarlaların ve çayırların arasından geçtiği için, çamurlu havalarda tarla ve çayır başlarından geçme sorununu da beraberinde getirirdi. Bu durum, bir avuç ota, bir mısır koçanına ihtiyacı olan tarla ve çayır sahiplerini huzursuz ederdi. Her yıl tekrarlanan zarar-ziyan önlenemeyince Ataköylüler, Haziran 1956 yılında alt yolu kapattı. Maraşlı, Koldere, Yukarıkumlu ve Aşağıkumlu köylüleri bu duruma itiraz ederek şikâyetçi oldular. Keşif günü iki taraftan toplanan gruplar arasında kavga çıktı. Yaralananlar ve hastaneye kaldırılanlar oldu. Uzun yıllar devam eden mahkeme bir sonuca bağlanamadı. Yetmişli yıllarda köylere ve yaylalara yapılan taşıt yolları problemi kökünden halletti. Artık ne gölgeli ne de az rampa olan yol aranıyor. Taşıtına binen, kısa bir sürede istediği yere gidebiliyor, yükünü taşıyabiliyor artık. Kısa mesafeler hariç, sırtla yük taşıma işi tarihe karıştığı gibi eski yayla yolları da otların ve ağaçların arasında belirsiz hale geldi.

Ataköy halkının yayla yollarından biri de Beddualı Koruk'un içinden geçen yoldu. Bu yol aynı zamanda hayvan sırtında taşımacılık, hayvanlarla yaylaya çıkış ve inişlerde kullanılırdı. Bu yol büyük çamın önünde ikiye ayrılırdı. Biri sola Zığoyırlar tarafına gider, ormanın sonunda Baba Gürgen'e ulaşırdı. Bu gürgenin üzerinde büyük bir çam büyüdüğü için baba gürgen olarak adlandırılırdı. Bu yoldan aynı zamanda Goskorlar'a ve çayırlara gidildiği gibi Aymeydanı'na kadar da devam ederdi. Bu yolun kısa

Azaklı yolu, Dorniyoz değirmeninin yanından geçerek önce yöredeki mezralara, sonra alt yoldan yaylalara ulaşırdı.

olması tercih edilmesine nedendi. Diğer yol sağa ayrılır ve Tepe'den geçen yola ulaşırdı.

1960'lı yıllarda başlatılan toprak ve stabilize yayla yolu güzergâhı birkaç kez değiştirildiyse de Belediye Başkanı Orhan Sönmez zamanında genişletme ve satıh sertleştirme çalışmaları

yapıldı. 13.6.2002 tarihinde geçirdiği trafik kazası sonucu hayatını kaybetmesinden sonra yine onun çalışmalarının devamı olarak 18-20 Ağustos 2002 tarihinde asfaltlama çalışmaları tamamlanarak o senenin Yayla Ortası Şenlikleri'ne açıldı. Belediye Başkanı Orhan Sönmez ayrıca, Ataköy içinde açtığı yollar ve diğer çalışmalarıyla da hatırlanacaktır. Kendisini rahmetle anıyoruz.

YAYLALAR

Hanırmak yaylasından bir şeyler anlatayım,
Çocukluk günlerimi isterim yaşatayım.
İkinci sıraları peykelerde yatayım,
Hartoma örtülerde bol yağmur takırdarken.

Çayırların etrafı duvarla çevirili,
Gözlerin dalar seyre çiçekleri, yeşili,
İnekler, buzağılar her biri bir sevgili,
Gelirler hep yaylımdan akşam güneş batarken.

Babalar gurbettedir, annelerimiz işte,
Saadet mi? ne gezer bu hayat bu gidişte,
Simarlar'dan baş verdi sığır sürüsü işte,
Geçerdi günlerimiz çelik, çomak oynarken.

Çobanın çatlak sesi duyulurdu derinden,
Elasti sasımaza bağırırdı erkenden
Yabancı bir kelime kullanmak bilmem neden,
Yakışmaz Şinekliye güzel Türkçesi varken.

Fidefter oyununu severdim daha fazla,
Âdeta âşıkıyım bu yaşta bile hâlâ,
Zevkine doyulmayan bir varlıktır ki yayla,
Ben şimdi o günleri yaşıyorum yazarken.

Simarlar'a yakındı yayladaki evimiz,
Oynarken duyulurdu her taraftan sesimiz,
Fındık ağacındandı çelik ve değneğimiz,
Hayalimizde oyun uykulara dalarken.

Bu kimdir soranlara Çakırına'nın oğlu,
Kendini tanıtmanın buydu kestirme yolu,
Babamızı bilen yok, çünkü gurbette Ofllu,
Çocuklar yetim gibi babaları yaşarken.

Çakırına'nın Oğlu

Hanırmak Yaylası

Sultanmurat yaylasına giderken ilk karşımıza çıkan yayladır. Yol, Hanırmak yaylasının içinden geçer.

Yayla binası sayısı: 130 (Muhtara göre 95) civarında

Rakım: 1950 metre

Yaylanın bilinen özellikleri: Köye yakın oluşu, yakacak olarak odun kullanması, Derebaşı, Hadi deresi ve Of vadilerini görebilecek bir konumda olması nedeniyle manzarası, nereden bakılırsa tüm yayla binalarının görülebilmesi Hanırmak yaylasının özellikleri arasında sayılabilir.

Cami, ya da mescit sayısı: İki tane minareli camii vardır. Yaz aylarında yaylaya çıkıldığında müftülük kanalıyla görevlendirilen imam bulunur. Günümüzde bu camide Aydın Çolak görev yapmaktadır.

İçme suyu: İçme suyu evlere getirilmiştir.

Sarıkaya Yaylası

Hanırmak yaylasından sonra yolun solunda yer alan yayladır. Sultanmurat yaylasına giden yoldan sola saparak gidilir.

Yayla binası sayısı: 160 civarında

Rakım: 2050 metre

Yaylanın bilinen özellikleri: Sisi az olur. Yakacak olarak odun kullanılır, Hanırmak yaylasına göre daha sıcaktır, Sultanmurat'a yakındır.

Cami, ya da mescitleri: 2 Camisi vardır. Yaz aylarında Çaykara müftülüğü tarafında görevlendirilen imamlar görev yapmaktadır.

İçme suyu: 1990 yılında içme suyu getirilmiştir.

Sarıkaya yaylasından sonra Sultanmurat-Barma yoluna sapıldıktan sonra sol tarafta karşımıza çıkan yayladır.

Yayla binası sayısı: 67

Rakım: 1950 metre

Vatan Yaylası

Yaylanın bilinen özellikleri: Toplu oluşu, Sultanmurat'a yakınlığı, yakacak olarak tezek ve odun kullanılması, otunun bol oluşu.

Cami, ya da mescit sayısı: 1 mescidi vardır. Mehmet Hacıabdullahoğlu fahri olarak görev yapmaktadır.

İçme suyu: 1995 yılında içme suyuna kavuştu.

Cerrah yaylası

Sultanmurat yaylasından sonra Şehitler tepesine giderken yolun alt tarafında bulunan yaladır. Şehitler tepesinin hizasında sağa ayrılan yolla önce Cerrah yaylasına, oradan da Arpalı'ya gidilir.

Yayla binası sayısı: 27

Rakım: 2100 metre

Yaylanın bilinen özellikleri: Sisinin az, otunun bol, Şehitler Tepesine ve Sultanmurat'a yakınlığı, yakacak olarak odun kullanması Cerrah yaylasının özelliklerindendir.

İçme suyu: 1970'li yıllardan beri içme suyuyla sahiptir.

Sıcakoba Yaylası

Sıcakoba yaylasına iki yolla gidilir. Bunlardan ilki Hanırmak yaylasından sonra sağa ayrılan yol, diğeri Vatan yaylası yol ayrımından sonra Barma yönüne giden yoldan ilk sağa sapan yoldur.

Yayla binası sayısı: 400-450

Rakım: 2000 metre

Yaylanın bilinen özellikleri: Kalabalık oluşu, Ataköy, Maraşlı, Koldere, Aşağı ve Yukarıkumlu köyleri tarafından kullanılmış olması, neresinden bakılırsa bakılsın avuç içi gibi her tarafının görülebilmesi, Hadi Deresi'nin bu yaylanın çayırlarından kaynağını alması, yakacak olarak odun kullanması Sıcakoba yaylasının özelliklerindendir.

Cami, ya da mescit sayısı: Hacı Muhammet Yeni tarafından yapılan büyük bir camiye sahiptir. Yaz aylarında diyanet tarafından görevli hocası vardır.

İçme suyu: Bir kısım evlerin içme suyu vardır.

Yayla ortası

Her yıl 20 Ağustos günü Sultanmurat yöresinde Yayla Ortası Şenlikleri yapılır. Çevre köy ve yayla halkının katılımıyla eğlenceler düzenlenir. Bu eğlencelerde herkes gönlünce eğlenirken gelecek sene aynı duygu ve ümitlerle buluşmak dileğiyle veda edilir..

Her yıl 20 Ağustosta kutlanan yayla ortası şenliklerinden bir görünüm

Yayla

Vardım baktım yaylaman bezenmiş yamaçları
Türlü renge bürünmüş ormanı, ağaçları
Sabahın rüzgârları çayırıkları yalar
Yolları iki yandan kapatmış papatyalar.

Kuşların cıvıltısı kulakları çınlatır
Güneşin gülen yüzü dağları aydınlatır
Çayırlardan yükselir bin bir çekirge sesi
Şu öten gugu kuşu baharın nedimesi.

Sıcaksular semtinde sürüler yayılıyor
Bu tatlı manzarayı görenler bayılıyor
Karşıda selam durmuş, bakıyor karlı dağlar
Dereler bir taraftan durmaz köpürür, çağlar.

Tatlı kaval sesleri çarpar sesli kayaya
Baharın sevgisini iletir her obaya
Yavrucuklar düzlükte oynar çeşitli oyun
Azaklı tepesinde meleşir kuzu, koyun.

Kuytu gölgeliklerde oynar küçük danalar
Bir tarafta ormana iner kızlar analar
Türkü söyleyenlerin derinden sesi gelir
Bu seslerin ahengi perde perde yükselir.
Kucak açmış güllüyor Kazankıran tepesi
Barma'da karaçamlar bu dağların efesi
Komardağı sedirde almış hemen yerini
Sultanmurat yoluna düşmüş gölge serini.

Çimenler kadifeden sanki yeşil bir atlas
Üstünde bin bir çiçek parlıyor birer elmas
Çobanlar türkü söyler soğuk suyun başında
Çok zevk var bu yerlerin toprağında, taşında.

Gün bu dekorla geçer, ufukta güneş batır
Bir sükûnet içinde herkes uykuya dalar.

H. Remzi Abbasoğlu-23.6.1958

KANALİZASYON

Ataköy'de kanalizasyon çalışmaları 1998 yılında başladı. İlk olarak köyün ortasından geçen ırmaklar kapatılarak çevresindeki evlerin atık suları bu ırmaklara bağlandı. Diğer binaların atık sularının bir kısmı kazılan çukurlara boşaltılırken bir kısım sular (mutfak, banyo vs.) bahçe ve tarlaya akıtılmaktadır.

TELEFON

1965 tarihinden buyana Ataköy’de telefon vardır. 1999 tarihli telefon rehberinde özel ve resmi olarak kayıtlı abone sayısı 654’tür.

ELEKTRİK

Ataköy’de ilk olarak kurulan hidroelektrik santrali ile Laleli Caddesi (Şimdiki Cevdet Sunay Caddesi), cami ve hastane aydınlatılıyordu. Hidroelektrik santralinden randıman alınamayınca dizel motorla elektrik üretilmeye başlandı. Ayrıca abone olanlara elektrik verildi. O dönem yakıt parası belediye tarafından karşılanıyordu. Akşamları aydınlanan köy, gece yarısına doğru karanlığa bürünüyordu. Daha sonra 1983’te Türkiye Elektrik Kurumu’na devredildi.

Ağustos 2002 tarihine göre Ataköy’deki elektrik abone sayısı 474’tür. Şenlik olup da elektriği olmayan ev yoktur.

BOŞ ZAMANLAR NASIL DEĞERLENDİRİLİR

Ataköy dışarıya göç veren bir köydür. Halkı başta büyük şehirler olmak üzere yurdun her yanına yayılarak mesleklerini icra ederler. Yaz aylarında vaktiyle bu şirin köyün hazzını ve sıkıntısını tadan insanların dinlenmek ve o günleri tekrar yaşamak için gelen kalabalıkla dolar, taşar.

Yazın köy halkı genelde boş zamanlarını kahvelerde geçirir. Buralarda oturup sohbet yapılır. Ayrı yörelerde yaşayanlar için bu mevsim bir buluşma zamanı, kahveler de buluşma yeri olarak değerlendirilir.

Kışın vaktin çoğu yine kahvelerde geçirilmesinin yanı sıra av yapılır. Tarla, bağ ve bahçelere musallat olan zararlı hayvanlar avlanır.

Kadınlarımızın boş zamanı yok gibidir. Tarlada, bağda, bahçede ev işlerinde çalışmaktan arta kalan zaman bulurlarsa komşularla karşılıklı ziyaretlerde bulunur, kendi aralarında sohbet yaparlar.

Kahveler

En eski kahve asma merdivenli tahta kahvedir. Buranın en büyük özelliklerinden biri ahşap olduğu için sigara kokusunun az oluşudur. Diğer bir kahve de Belediye Dinlenme Tesisleri’ndeki

kahvedir. Her ikisi de müşterilerini ağırlamak, onları memnun edebilmek için çaba harcamaktadırlar.

Önceleri kumar oynanan bu kahveler, günümüzde bu kötü alışkanlıktan kurtulmuştur. İşsizliğin yoğun olduğu yıllarda, kısa yoldan para kazanmanın yolu kumardan geçirdi. Bu yolla komşusunun, arkadaşının, hatta akrabasının cebinde bulunan 3-5 kuruşu alarak kazanç sağlanırdı.

Günümüzde çalışanların sayısı çoğaldı. Okuyanlar arttı. Birçoğu iş sahibi oldu. Kumarın zararları anlaşıldı. Şimdilerde buralarda eğlence mahiyetinde çeşitli kâğıt oyunları ve okey oynamakta, çay içip sohbet edilmektedir.

Köy ortak malları

Ataköy'ün ormanı boldur. Köyün başındaki Beddualı koruktan yalnız hastane, okul, cami, değirmen gibi kamu yararına kullanılmak üzere ağaç kesilir. Halk buradan bir çalı bile almaz.

Güneyi adı verilen ormandan ihtiyacı olan köy halkına muhtar ve Orman İşletmesi kanalıyla yakacak temin edilir. Kesim

Belediye dinlenme tesisleri ve kahvenin içten görünüşü

Asma merdivenli tahta kahve ve çay ocağı

tam anlamıyla serbest değildir. İzinsiz bir çam ağacı kesildiğinde Orman Bakım Memurları kanalıyla bu olaya devlet el koyabilir.

Bunların dışında köy ortak malları arasında yaylaları sayabiliriz. Sultanmurat çevresinde yer alan beş yayla var. Bunlar Hanırmak, Sarıkaya, Cerrah, Vatan ve Sıcakoba'dır. Ataköy halkından yaklaşık 40 hane Sıcakoba'da yayla yapmaktadır. Yayla, Ataköy Belediyesi sınırları içinde yer alır. Bu yaylalardaki meralardan toplu olarak yararlanılmaktadır.

Bakkallar:

Hüseyin Sakal'ın marketinin (Süper Market) dış ve iç görünümü (Üstte),

Mustafa Hacıabdullahoğlu'nun (Ataköy Gıda Pazarı) marketinin dış ve iç görünümü

Marangoz atölyeleri

Ataköy'de, biri Laleli'de, diğeri Zafer mahallesinde olmak üzere iki marangoz atölyesi bulunmaktadır. İnşaatların devam ettiği günümüzde bu atölyeler hizmet vermektedir.

Ataköy içme suyuna ne zaman kavuştu?

Ataköy temiz içme suyuna 1964 yılında kavuştu.

HAYVANCILIK

Son yıllarda beslenen hayvan sayısı çok azalsa da, hayvancılık yüzyıllardan beri devam etmektedir. Bu hayvanlar, mayıs-ekim aylarında yaylalarda açan binbir çeşit çiçek ve yeşil halı görünümündeki otlarla beslenerek, Doğu Karadeniz bölgesinin lezzetine doyum olmayan süt ve süt mamullerini üretirler.

Büyükbaş hayvanlar, 300-400; küçükbaş hayvanlar 150-200 civarındadır.

ÇAYIRCILIK

Hanırnak'ta çayırcılık

Diğer tarım kollarında olduğu gibi çayırcılıkta da son elli yılda bir arpa boyu yol gidilebildi. Çayırlar yine tırpanla biçiliyor,

elle seriliyor, el tırmığıyla alt-üst edilip kurutuluyor. Değişiklik balya yapımıyla, otun köye naklindedir.

Önceleri elle bükülerek yapılan balyalar, günümüzde istenilen büyüklükte hazırlanan balya kalıbına doldurulan ot ayakla sıkıştırılarak telle bağlanıyor. İnsan ve hayvan sırtında yapılan ot nakliyatı günümüzde motorlu taşıtla yapılması kuşkusuz küçümsenmeyecek bir gelişmedir. Bu gelişmenin değerini en iyi elli yaşın üstündeki kadınlarımız bilirler.

Motosikletle ot nakli

FIRIN VE LOKANTALAR

Ataköy, günümüze kadar ihtiyacı olan ekmeği birçok kez kendi fırınlarında üretti. Her defasında bu fırınlar çeşitli nedenlerle faaliyetlerini durdurmak zorunda kaldılar. Son olarak Şükrü Yaman, daha modern fırın ve lokanta açarak köy halkına ve yöredeki yerleşim yerlerine hizmet vermeye başladı.

Belediyenin alt katında açılan lokanta ve fırın hem köy halkına, hem de gelip geçenlere hizmet veriyor. Şükrü Yaman yaptığı faaliyetleri şöyle açıkladı:

“27 Ekim 2001 tarihinde lokanta ve fırını faaliyete geçirdik. Binanın mülkiyeti Ataköy Belediyesi’ne aittir.

Müşterilerimize ağırlıklı olarak balık ve et sunuyoruz. Bunun yanında sulu yemekler de yapıyoruz. Yöresel yemekler yapmıyoruz. Türkiye genelinde yapılan yemeklerdir.

Canlı alabalığı Koldere köyündeki balık üretme çiftliğinden temin ediyoruz. Kızarttıktan sonra 1,5 milyona müşterilerimize satıyoruz. Balık fiyatları satın almamıza bağlıdır. Uzungöl'deki fiyatlara da uydurmağa çalışıyoruz.

Ataköy'de pişirilen nefis kete ve ekmekler

Müşterilerimiz genelde Ataköylü olup da dışarıda yaşayanlardır. Yaz tatillerini geçirmek için buraya geliyorlar.

Bir lokanta da Laleli mescidinin altındadır. Her iki lokanta müşterilerin ilgisizliğinden şikâyetçidir. Köy halkı ihtiyacı olan yemeği kendi mutfağında pişiriyor. Dışarıda yemek ihtiyacını hissetmiyor. Köyde konaklama olmadığından gelip geçenlerin ilgisi de az oluyor.

TARIM

Yüzyıllardan beri yöremizde mısır ekimi tarımın ana kolunu oluşturur. Arazinin darlığı, bu ürünün halkın ekmek ihtiyacını karşılamaktan uzaktır.

Baharla birlikte Ataköy'de hummalı çalışma başlar

Mısır

Mısır tarımı çok emek isteyen, fakat aynı oranda geliri olmayan bir tarım ürünüdür. Yüzyıllardan buyana devam eden bu alışkanlığı ne yazık ki hâlâ değiştiremedik.

Önceleri ekmek yapmakta kullanılan mısır, günümüzde bu özelliğini kaybetmiştir. Artık fırınlardan temin edilen buğday ekmeğine yerini bırakmasına rağmen hâlâ dibini çapalamaya devam ediyoruz.

İlkbaharda tarla bellenecek, gübrelenecek, ekilecek, kazılacak, birinci ve ikinci çapası yapılacak, seyrekleşecek, biçilecek, kırılacak, soyulacak, kurutulacak, ambarlanacak ve öğütüldükten sonra lüks bir meta gibi; dönüm başına 120 kilogramı geçmeyen bir verimle sofraya gelecek. Yukarıdaki sayfalarda mısırın ekonomik değeri diğer ürünlerle karşılaştırılmış ve sonuç açıklanmıştı. Bu şartlar altında hâlâ ısrarla mısır ekilecekse bunun sorumlusu üreticisi olacaktır.

Yüzyılların ürünü, mısır

Fındık

Fındık üretimi Ataköy ve yörede uzun zamandan beri yapılmaktadır. Son yıllarda tarlasıyla yakından ilgilenme fırsatı olmayanlar, arazinin boş kalmaması için fındık diyor. Gereken bakım yapılmadığı için randıman düşüktür.

TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi, hasat, soldurma, patos, kurutma, depolama ve sağlıklı fındık yetiştirme konularında üreticiyi bilgilendirmek amacıyla bir broşür hazırlamış ve pratik bilgiler verilmiştir. Her fındık üreticisi bu konuları iyi bilmeli ve uygulamalıdır. Bu konuları teker teker inceleyelim:

Dikim ve bakım

“Fındık ocaklarının arasına güneş girecek ve hava akımı olacak şekilde dikim yapılmalıdır.

Gübreleme, ilâçlama ve budama doğru olarak ve zamanında yapılmalı.

Fındık bahçeleri temiz olmalı, çürümüş dal ve otlar yok edilmelidir.

Hasat

Fındığın hasadı, iklim şartları, arazi ve toprak yapısı, deniz seviyesinden yüksek oluşu gibi etkenlere bağlı olduğu için önceden tespit edilmiş bir zamanda toplanması yanlış olur. Bu nedenle, fındık toplanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekir:

Çotanakların yarıdan fazlası dallar sallanınca dökülüyorsa fındık toplanmalıdır. Erken toplama halinde fındıkta buruşuk fazla olur ve randıman düşer.

Bahçede birden çok çeşit varsa çeşitler olgunlaştıkça ve ayrı ayrı toplanmalıdır.

Fındıklar olgunlaşınca, bir sene sonranın fındıklarını verecek olan filizlere zarar vermeden dalından elle toplanmalıdır.

Uygun arazilerde fındıklar bez veya file tentelere silkelenecek toplanmalıdır. Bu mümkün olmadığı takdirde silkeleme sonunda yere dökülen fındıklar anında toplanmalı, ertesi güne bırakılmamalı, toprakla uzun süre temas ettirilmemelidir.

İlk silkelemede dalından düşmeyen fındıkların toplanması beklenmeli ve bir süre sonra ikinci silkeleme yapılmalıdır.

Toplama sırasında naylon çuvallar kullanılmamalıdır.

Fındıklar çuvallara sıkışık olarak doldurulmamalıdır.

Toplanan fındıklar aynı gün harmana getirilmeli ve ince bir tabaka halinde yayılmalı, büyük yığınlar halinde bekletilmemelidir.

Soldurma işlemleri sırasında fındıklar ince bir tabaka halinde (5-10 cm kalınlığında) serilmeli ve sık sık havalandırılmalıdır.

Soldurma sırasında havalanması için karıştırılırken fındıkların çatlamamasına ve kırılmamasına dikkat edilmelidir. Çatlayan fındıklar çabuk çürür, acılaşır ve küfler tarafından kolaylıkla bozulabilir.

Fındık toplama

Zuruflu ve kabuksuz fındık

Fındıkların zuruflarından (kavsak) ayrılması patos ile yapılacaksa soldurulmasına özen gösterilmelidir.

Fındıklar soldurulurken yağıştan korunmalı, ıslanmaması için çardak altına alınmalıdır.

Patos sırasında çizik, çatlak ve kırıkların oluşmaması için gereken özen gösterilmelidir.

Olgunlaşan fındıkkaabuğunun rengi koyulaşır.

Kabuklu fındıkların iriliğine göre patos eleklerinin değiştirilmiş olmasına dikkat edilmelidir.

Patos veya harman esnasında kabuğundan ayrılan iç fındıklar küflerin oluşmasına ve bulaşmasına neden olmakta ve sağlam fındıkları da bozmaktadır.

Fındıkları zuruflarından ayırdıktan sonra arta kalan tozu ayırmak için, iki kenarına çıta çakılan 20-30 cm genişliğinde, 200-250 cm boyunda bir tahtayı, 45 derecelik açı ile yerleştirdikten sonra, tozla karışık olan fındıklar, yukarıdan dökülerek aşağıya doğru yuvarlanmaları sağlanır. Tozlardan temizlenen fındıklar, aşağıya serilen örtü veya çuvala temiz olarak dolar, toz ise geride kalır.

Kurutma ve depolama

Zuruflarından ayrılan fındıklar hâlâ yüksek nemdedir. En az iki gün içinde %5 neme kadar kurutulmaları gerekir.

Patostan yeni çıkan fındıklar basit kurutma makineleriyle 20-25 saatte kurutulabilir. Ancak kurutma sıcaklığı 40 dereceyi aşmamalıdır.

Kurutucu yoksa temiz, sert ve hafif eğimli bir zemin üzerinde, güneşte kurutulmalıdır. Fındıkların toprakla teması önlenmeli, jüt, branda veya bez tente üzerine serilmelidir.

Fındıklar ince bir tabaka (5 cm) halinde serilmeli, naylon zemin üzerinde kurutma yapılmamalıdır.

Fındıkların yağmurdan ıslanmaması için çardak yapılarak, fındıkla naylon arasında 20-30 cm boşluk bırakılmalıdır. Naylon örtü doğrudan fındığın üzerine örtülmemelidir.

Kurutma sırasında fındıklar sık sık tırmıkla karıştırılarak havalandırılmalıdır.

Fındıkların kırılmasına ve çatlamasına neden olacak hareketlerden kaçınılmalı, üzerinde oturulmamalı ve yürünmemelidir.

Kuruyan fındıkların harmandan kaldırılması için günün serin saatleri seçilmeli, fındıklar soğuduktan sonra çuvallara doldurulmalıdır.

Depolanacak fındıklar için jüt veya file çuvallar kullanılmalıdır.

Fındıklar temiz, rutubetsiz ve serin depolarda muhafaza edilmelidir. Depolama sırasında depo bağıl neminin %70'in altında olması gerekir.

Depolarda böcek ve fare girişi engellenmeli ve havalandırma yapılmalıdır.

Aflatoksin nedir?

Bazı küflerin ürettiği zehirli maddedir.

En etkili kanser (karaciğer, bağırsak, böbrek) yapan maddedir.

Kısırlık yapabilir.

Bağıışıklık sistemini zayıflatır.

Hayvanlarda iştahsızlık, kilo kaybı, sinirsel anormallik, sarılık, çırpınma gibi hastalıklar ve ani ölüme neden olabilir.

Küflü yem yiyen hayvanların sütü veya etine bir başka aflatoksin çeşidi olarak geçebilir.

Aflatoksin üreten küfler nerede bulunur ve nelerden hoşlanırlar?

Toprak ve havada bulunur.

Nemli ortam (rutubetli havalar %70 bağıl nem üstü) ve sıcak havada (25-40 derecede) kolaylıkla çoğalır.

Fındık gibi besin maddelerin üzerinde hızla gelişirler.

Aflatoksin nasıl oluşur?

Bahçe temizliği, fındık hasadının ve zamanlamasının doğru yapılması,

Toplama ve kurutma anında fındığın nemli, sıcak ve kapalı (havadar olmayan) ortamlarda bekletilmesi, naylon çuval ve naylon örtü kullanılması,

Fındıkların uygun koşullarda depolanmaması,

İhraç edilen fındıkların aflatoksin nedeniyle ÷lkemize iade edilmesi, tüm dünyada kalitesi ile bilinen fındığımızın itibarını zedelemektedir. Bu durum ihracatta büyük zararlar açmaktadır. Bundan böyle üreticiden alınacak fındıklarda aflatoksin tespit edildiğı takdirde satın alınmayacaktır.”

Ceviz

Dünya üzerinde 18 tür ceviz vardır. Bunlardan yalnız iki (Juglans regia L. ile Carya illinoensis) türü yurdumuzda yetişmektedir.

Ceviz ağacından çok yönlü olarak yararlanılmaktadır. Ortalama 100-150 yıl ömrü olan ceviz ağacı 60 yıl kadar meyve verir. Bu süreden sonra kerestesinden faydalanılır.

Cevizin besin değeri

Ceviz, besin değeri çok yüksek olan bir bitkidir. Ceviz, B ve D vitaminleri bakımından çok zengindir. Ayrıca A, C ve E vitaminleri de içerir. Cevizin bileşiminde %59-74 yağ, %14-24 protein, % 1,5-2,0 mineral maddeler, %5,0-10,5 selüloz ve benzer maddeler bulunur. Ceviz, yağ ve protein yönünden badem ve fındıktan daha zengindir. 100 gram ceviz 700 kalori içerir. Bu yönden fındığa eşit ve bademden daha zengindir. 100 gram cevizin sağladığı kalori 300 gram ekmek, 200 gram peynir ve 80 gram tereyağının sağladığı kaloriden daha fazladır.

Ülkemiz dünya ceviz üretimi bakımından Amerika Birleşik Devletleri ve Çin'den sonra üçüncü gelmektedir. Bunları sırasıyla İspanya, İran, Portekiz ve Hindistan izler.

Bazı kuru meyvelerin içerdiği maddeler

	Kestane	Badem	Şamfıstığı	Ceviz	Fındık	Fıstık
Protein	x	x	x	x	x	x
Yağ		x	x	x	x	x
Kalsiyum	x	x		x	x	x
Fosfor	x	x		x	x	x
Demir	x	x		x	x	x
Magnezyum		x		x	x	
Potasyum	x	x		x	x	
Şeker		x	x	x	x	x
Organik asit				x		
Vitamin A				x		

Vitamin B				x		x
Vitamin C				x		

Ceviz, diğer kuru meyvelere göre besin değeri en yüksek olanıdır.

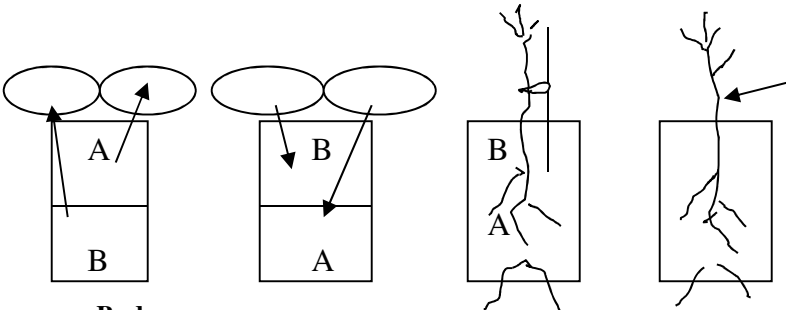
Cevizin yetiştiği toprak

Ceviz, deniz seviyesinden 1700 metre yüksekliğe kadar yetişmektedir. Ceviz ağaçları su seviyesi 2,5-3,0 metreden yukarı olmayan, fazla su tutmayan, gevşek, süzek, çakıllı-alüvyonlu topraklarda daha iyi gelişir.

Ceviz fidanlarının dikimi

Fidan dikiminde toprağın yapısına bağlı olarak çukurlar en az 60 cm. derinlik, 70 cm. genişlik veya 60 cm. derinlik, 50 cm. genişlik olacak şekilde açılmalıdır. Üst toprak A bir tarafa, alt toprak B diğer tarafa alınır. Dikim çukurunun dip kısmına kök gübresi (250 g. Triple Süper Fosfat ve 250 g. Potasyum Sülfat) karıştırılarak konulmalıdır. Üzerine en az 10 cm. olacak şekilde üst toprak ilave edildikten sonra daha önceden hazırlanan harç ile fidanın aşı noktası toprak seviyesinde kalacak şekilde doldurulur. Fidan dikimi yapılan yerde hâkim rüzgârın estiği yönde fidanların diplerine kazık dikilir ve ipe bağlanır. Dikimden sonra can suyu verilir.

Sonbaharda ağaç yapraklarının dökümünden itibaren ilkbahar başlangıcında bitkiye su yürüyünceye kadar fidan dikilebilir. Kışları ılıman ve çok sert olmamak şartıyla, kurak bölgelerde sonbahar dikimi daha uygundur.

Budama

Ceviz fazla oranda budama gerektirmeyen bir meyve türüdür. İlk bahçe kurulduğunda sadece boyunlu gözler kesilerek göz

budaması şeklinde yapılır. Üçüncü yılda ise şekil verilir. Daha sonraki yıllarda sadece ölü ve kuru dallar temizlenir.

Gübreleme

Cevizin en çok ihtiyacı olduğu gübreler önem sırasına göre azot ile potasyumdur. Dikimden önce yalnız fosfor ve potasyumlu gübre uygulanır. Dikim sonrası 10-30 kg/dekar triple süper fosfat ile 15-45 kg/dekar potasyum sülfat arasında değişmektedir. Kesin rakamlar toprak analizinin sonucuna göre tespit edilir. Bu ve diğer konularda ortaya çıkacak olan sorunlarda en yakın Ziraat Müdürlükleri üreticinin başvuracağı yerlerdir.

Hastalık ve zararlılarla mücadele

Ceviz Antarknozu (Gnomonia leptostyla)

Hastalık, ağacın yaprakçık, meyve, genç sürgün ve yaprak saplarında görülür. Mantari (fungus) olan bu hastalık, meyve kabuğundan meyvelere geçebilir. Ağaç, hastalıktan dolayı yaz ayı ortalarında kenarları kurumuş, kıvrılmış ölü yapraklarla kaplanır ve daha sonra bu yapraklar dökülür. Enfeksiyon şiddetli ise ağaç yapraksız kalır.

Hastalığın belirtileri

Hastalık meyvede küçük noktalar veya daha büyük kara lekeler halinde görülür.

Hastalıkla mücadele

Sonbaharda yere dökülen yaprakların toplanarak imha edilmesi, Bordo Bulamacı (göztaşı) veya diğer hazır bakırlı preparatlarla ağacın bütün gövde ve dalları iyice yıkanacak şekilde ilâçlanır.

Ceviz İçi Kurdu (Cydia pomonella)

Cevizlerde en zararlı olanı ceviz içi kurdu (Cydia pomonella) dur. Yumurtadan çıkan larvalar meyveyi delerek içeri girer. Bir süre beslendikten sonra meyve dökülür.

Hastalıkla mücadele

Meyveler biraz irileşince (haziran ayında) Azinphos-methyl (230 g/l, EC) 200 ml/100 litre suya Carbaryl (%50 WP) 200 g/100 litre suya veya Phosalone (%30 EC) 200 ml/100 litre suya karıştırılarak uygulanır.

Çaykara Ziraat Müdürü Turgut Kılıç, müdürlüğün nezaretinde dikilen cevizi kontrol ediyor

Yaprak Gal Akarı (Eriophyes tristriaties)-(uyuz)

Hastalığın belirtileri

Yaprak dokusu içinde her iki tarafa kabartı oluşur. Bu kabartılar önceleri açık yeşilken ilerleyen safhalarda kahverengi ve siyaha dönüşür. Meyvenin şekli bozulur ve olgunlaşmadan dökülür.

Hastalıkla mücadele

Kükürt (80 WP) 500 g/100 litre su veya Thiodan 150 ml/100 litre su karıştırılarak uygulanır.

Hasat

Ceviz

Meyvenin üzerini kaplayan yeşil kabuğun çatlaması, hasat zamanını belirler. Cevizler silkeleme ile toplanmalı, gelecek yıl meyve verecek filizleri kıracağı için asla sırık kullanılmamalıdır.

Cevizler yeşil kabuktan temizlendikten sonra yıkanır, gölgede ya da 38-40 derecelik fırınlarda kurutulur. Tohumluk cevizler fırında kurutulmamalıdır. Gölgede ve havadar yerde kurutulup dikim zamanına kadar muhafaza edilmelidir.

1950'li yıllarda, çiftçinin ürettiği mısırı yüksek fiyattan satın alarak yerine daha ucuz ithal buğday verilmesi, yine soruna çözüm getirmemiştir. Halk geçimini daha rahat sağlayabilmesi için yurdun çeşitli yörelerine göç etmek zorunda kaldı. Nüfus günden güne azaldı. 1970'li yıllardan itibaren terk edilen arazilere, boş kalmaması için fındık dikildi. Ekonomik değeri mısıra göre bazı yıllarda biraz daha iyi olan fındık, son elli yılda yörenin görünümünü değiştirdi. Fındık üretimi de istenen randımanı vermemiştir. Bu tarım ürünüyle belki mısırın belenmesi, ekilmesi ve çapalanmasından kurtulmuştur, ama senede bir defa fındık bahçesine uğramakla istenen ürün alınamadı. Mısır kadar bakıma gerek göstermese de otunun biçilmesi, gübrenmesi, yabancı bitkilerden temizlenmesi,

yaşlanan dalların budanması ve ilâçlanması gibi işlemlerin mutlaka yapılması gerekir.

Yöremizde çok çeşitli meyve yetiştiği halde bunların ıslah edilmemesi, verimin son derece düşük olmasına neden olmaktadır. Kalitesi düşük olduğu için değerlendirilmiyor ve çürümeye terk edilir.

Son yıllarda turistik amaçla da olsa eski topraklara dönüş başladı. Yeni binaların yapımı bunun göstergesidir. Bu dönüşle birlikte yeniliklerin de geleceğini görmek istiyoruz. Son derece verimli olan arazinin değerlendirilmesi için yeni ürünler denenmelidir. Örneğin bu ürünlerden biri kivi olabilir. İlerleyen sayfalarda bu bitkiye daha geniş yer verilecektir.

Kuşkusuz yalnız kivi ile sınırlı kalınmamalıdır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bu konuda öncülük yapmakta ve yol göstermektedir. Halkımızın buna ilgi göstermesi yararınadır. Yüzyıllardan beri süre gelen alışkanlıkların yerine yeni çalışma metodlarının ve yeni ürünlerin denenmesinde fayda olacağı görüşünü yinelemek istiyorum.

Yüzyıllardan beri yöremizde yetiştirilen mısır, fasulye, kabak, lâhanadan başka ürün yetiştirilemez mi?

Bu soruyu 1999 yılında rahmetli Avni Karamahmutoğlu'na sordum. O hiç tereddüt etmeden "yetiştirilir", dedi ve bana kivi bahçesini gösterdi. Doğrusu kivi bahçesini gezerken hayranlığımı gizleyemedim. Hele bir de kivinın yetiştirilmesi konusunda yaptığı açıklamayı dinleyince bunun herkes tarafından bilinmesinde yarar olduğunu düşündüm. Bu amaçla bir video film ile bir kivi kitapçığı hazırladım. Bu kitapçığın önemli bölümlerinin özeti aşağıdadır:

KİVİ

Kivinin tarihçesi

Kivinin ana vatani Çin'dir. 1900'lü yılların başında bu meyve Çin Frenk üzümü adıyla anılıyordu. 1906 yılında ilk kivi, Yeni Zelanda'ya getirildi. İlk anda tekel halinde üretiliyordu.

Yeni Zelanda'da, uzun gagalı, kahve renkli tüylü, uçamayan, yumurta formunda, kivi adlı bir hayvan yaşıyordu. Yeni bitkiye, bu hayvana benzemesinden ötürü, 1953 yılında kivi adı verildi.

Bu tarihten sonra Güney Afrika, Kaliforniya, Fransa, İtalya, Portekiz, İspanya, Korsika, Avustralya ve diğer ülkelere yayıldı.

1970’li yılların başında, bu yabancı kaynaklı eksotik meyve Almanya’ya getirildi. Henüz bütün sırları çözülmediğinden pahalıydı. 140 fenikten alıcı buluyordu. Pahalı olmasına karşın ilgi odağıydı. Gün geçtikçe kivi sayısının ocakları çoğalmaya başladı. Münih Teknik Üniversitesi, Freising’de deneme üretimine başladı. O yıllarda erikten daha büyük olmayan bu meyvenin bakımı kolay, donmaya karşı dayanıklı olması, bütün bunlardan daha önemlisi, diğer bitkiler gibi koruyucu maddelere, ilaçlara gerek duymaması, onun üzerinde araştırma yapılmasına değer bir meyve olduğu görüldü.

Denemeler sonunda iriliği60-120 grama ulaştı. Kivinin kalitesi onun gramının fazlalığında değil, tat, lezzet, aroma ve içerdiği vitaminlere bağlıdır. Günümüzde kivinin, bu özelliklere sahip, on ayrı türü yetiştirilmektedir.

Kivi satın alınırken dikkat edilmesi gereken hususlar

İster üretici, isterse tüketici olsun, kivi hakkında bazı ön bilgilerin bilinmesinde, hem ekonomik, hem de besin değerinden yeterince yararlanmak bakımından fayda vardır.

Kivi olgunlaşınca dalından toplanacağı gibi, tam olgunlaşmadan da toplanabilir. Erken toplanan meyveler, oda sıcaklığında olgunlaşmaya devam eder. Kivi üretimini yapanlar, onun bu özelliğini iyi bilmelidirler. Baş ve işaret parmağı ile, iki yandan hafif sıkıldığında, kivide yumuşama hissedilirse, olgunlaşmış olduğu anlaşılır. Hemen yenecekse olgun, zaman içinde yenecekse sert olarak toplanmalıdır.

Kivinin saklanması

Kivi, ezik ve kabuğu zedelenmiş olmaması kaydıyla, sıfır derecede altı ay saklanabilir. Olgunlaşmadan toplanan kivilerin olgunlaşmalarını hızlandırmak için elma ya da muz gibi çabuk olgunlaşan meyvelerle birlikte naylon torba içinde, oda sıcaklığında bekletilmesi yeterlidir. Olgun kiviler birkaç gün, olgunlaşmamış kiviler ise birkaç hafta buzdolabında saklanabilir. Reçel, konserve ve ezme yapılarak da saklanabilir. Ancak, rengini, aromasını ve vitaminlerini muhafaza edebilmesi için olabildiğince kısa bir süre kaynatılmalıdır.

Kivi ile ilgili servis önerileri

Kivi, soyularak servis yapılacağı gibi, enine ikiye bölünerek, çay kaşığı ile de servis yapılabilir. Daha çok kahvaltılarda diğer yiyeceklerle birlikte, pastalarda, hamur işlerinde, meyve salatalarında, kremalarda, meyveli yoğurtlarda, tavuk, balık ve sığır etleriyle hazırlanan yemeklerde dilimler halinde kullanılır. Meyve salatası gibi karışımlarda, diğer besin maddelerinin formlarını kaybetmemesi için kivi en son olarak ilâve edilmelidir. Sindirimi kolaylaştırmak için etli yemeklerin yanında kivi ezmesi önerilir.

Kivinin besin değeri

Kivi, meyveler içerisinde en çok C vitamini ihtiva etmesiyle tanınır. 100 gram kivi 250-380 miligram C vitamini bulunur. Bu miktar, bir kişinin bir günlük C vitamini ihtiyacını karşılar. Bilindiği gibi C vitamini vücudun direncini artırır, soğuk algınlıklarında ortaya çıkabilecek hastalıklara karşı vücudu korur.

Kivide, C vitamininden ayrı olarak potasyum, magnezyum, fosfor, demir, A vitamini, yağ, yumurta akı, karbonhidrat bulunur.

Kivinin ihtiva ettiği Enzym, Aktinidin ve Bromelin maddeleri, hava ile aktif hale gelerek, birçok besin maddesini yumuşatır. Karışım yapılacak, ya da birlikte servis yapılacak yemeklerde onun bu özelliği göz önünde bulundurulmalıdır.

Kivinin ekonomik değeri

Kivi, çabuk büyüyen, dış etkenlerden az etkilenen, uzun ömürlü ve çok gelir getiren bir meyve olması nedeniyle, kısa zamanda tüm dünyada aranan bir meyve durumuna geldi. Kivi fidanlarının dikiminden üç yıl gibi kısa bir zamanda tam randımana ulaşması, onun önemini daha da artırmaktadır.

Bir ağaçta ortalama 500 tane meyve elde edilmektedir. Bir dönüm tarlası olan bir kişinin, 1997 yılı para değerine göre 520.000.000 lira gelir elde etmesi demektir.

Bir dönümlük bir bahçeye 52 kivi ağacı dikilebilir. Her ağaçtan ortalama 500 tane meyve elde edebileceğimizden yola çıkarsak şöyle bir sonuca varırız:

$$52 \times 500 = 26.000 \text{ tane kivi}$$

Hacım bakımından portakala göre küçük, C vitamini yönünden zengin olan kivi

$$26.000 \times 20.000 = 520.000.000 \text{ TL}$$

Yapılan hesaplara göre kividenden elde edilen gelir, çayın 10 katı, fındığın 50 katı, mısırın ise 200 katı olduğu bilinmektedir.

Bir başka deyişle, bir dönüm tarladan elde edilen ürün geliri, 1997 yılı para durumuna göre şöyledir:

Ürünün adı	Kat	Değeri
Kivi	-	520.000.000 lira
Çay	10	52.000.000 lira
Fındık	50	10.000.000 lira
Mısır	200	2.000.000 lira

Yöremiz, kivinın yetişmesi için çok uygundur. Toprak yapısı, yağmurun bol oluşu, bu meyvenin yetişmesi için başta gelen özelliklerdir.

Kivi serası

Erkek ve dişi kivi ağacının genç filizlerinden alınan çelikler sağlam naylon torbalara, humuslu toprakla birlikte dikilir. Belli aralıklarla, erkek ve dişi bitkilerin birbirlerine karıştırılmamaları için, gerekirse etiketlenerek, düz bir zemine yerleştirilir. Güneşin kozmik

Serada dikilmeye hazır vaziyete gelen kivi fidanları

ışınlarından etkilenmemeleri için selenin üstü siyah bir naylonla kapatılır. Her gün üstten yağmurlama metoduyla sulanır. Nem oranının yüksek olabilmesi için açık bir yer bırakılmaz. Seranın içinde ısı 50-60 dereceyi bulur. Kivi bitkisi ısıya dayanıklı olduğu için bu sıcaklıktan etkilenmez. 15-20 günlük bir süreden sonra siyah naylon kaldırılarak filizlerin normal güneş ışığı almaları sağlanır.

Humuslu toprak

Topraktaki hayvansal ve bitkisel maddelerin kimyasal ve biyolojik yollarla ayrışması ve dönüşmesi sonucunda oluşan, çok ince taneli, cansız organik maddedir. Kahverenginden siyaha kadar değişen renkleri vardır. Humuslu toprağın % 60'ı karbon, % 6'ı azot, fosfor ve kükürten oluşur.

Humuslu topraklar, bitkilerin yetişmesine en elverişli olan toprak cinsidir.

Kısa deyimle humuslu toprak, bitki köklerinin hayvan ve bitki artıklarının çürümesinden oluşan yumuşak bir toprak türüdür. Bu toprak türü, bitkilerin gelişmesi için gerekli olan maddelere sahiptir. Ayrıca yumuşak olduğu için bitki rahatlıkla kök salar ve bol su tutar. Bu özelliklerinden ötürü tarım ürünleri üretiminde ayrı bir yeri vardır.

Kivi fidanlarının dikileceği yerin seçimi

İlk olarak kivi fidanı dikilirken dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

Domates ve patlıcan gibi sebzelerin ekildiği bir araziye kivi fidanları dikilmemelidir. Bu bitkilerden arta kalan artıklar kivi nin yetişmesine engel olabilir. Eğer boş arazi yoksa, arazi açılarak kivi dikilecekse, çay ve fındık bahçelerinin sökülüp, kivi bahçelerine dönüştürülmesi tavsiye edilir.

Kivi fidanlarının dikimi

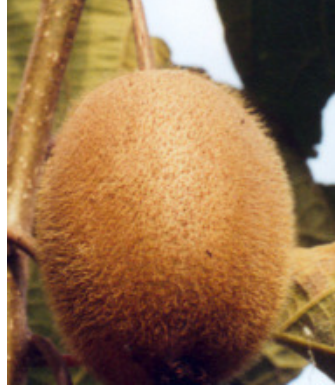
Kivi fidanları iki yıl seralarda yetiştirildikten sonra bahçeye dikilir. Kivi fidanları 4x4 metre alana dikilecek şekilde ayarlanır. 40x40 santimetrelik bir çukur kazılır. Bir yıllık ahır gübresi ve toprakla karıştırılarak, altı dişi kivi fidanına bir erkek kivi fidanı oranına göre dikilir. Hemen yanına yerleştirilen direğe bağlanır. Fasulye asması gibi sarılma özelliğine sahip olan kivi fidanının, direğe sarılmamasına dikkat edilir.

Kivi ağacı için kullanılacak direkler

Kivi bitkisini her ne kadar ağaç adıyla anıyorsak da, gövdesi onu ayakta tutacak güçte değildir. Her hangi bir yere tutunmak zorundadır. Bu nedenle yanına mutlaka bir direk dikmek ve bitkiyi bu direğe bağlamak zorundayız. Bu direk, kivi ağacıyla aynı süre yaşayabilecek cinsten olmalıdır. Hangi ağaç cinsi olursa olsun yaz-kış, sıcak-soğuk iklim şartlarında, 40 yıl dayanması mümkün değildir. Geriye demir ve beton direkler kalıyor. Bunlardan en uzun ömürlüsü olan beton direktir. Paslanmasını önlenmek şartıyla, demir direk de kullanılabilir.

Kivi ağaçlarının bakımı

Bir dönüm arazide bulunan kivi ağaçlarının yabancı otlarının koparılması, diplerinin çapalanması, budanması gibi bakımı yılda yaklaşık 13-14 saat sürer. Memleketimizde bu ağacın zararlısı olmadığından, her hangi bir ilaç kullanmaya gerek yoktur.

Kivi için uygun olan iki direk örneği: Beton ve demir direkler.

Gübrelerden en uygunu ahır gübresidir. Yöremizde yeterince yağmur yağdığı için sulamaya da gerek yoktur.

Erkek ve dişi kivi

Kivi bitkisi iki evcildir. Yani, diğer meyvelerde olduğu gibi erkek ve dişi organlar bir ağaçta bulunmaz. Erkek tozlayıcı ayrıdır, dişi ayrıdır. Bu nedenle kivi fidanları dikilirken altı dişiye karşılık bir erkek oranıyla dikilmelidir. Bir bahçede erkek tozlayıcı ne kadar bol olursa dölleme oranı o kadar yüksek olur. Bunun sonucunda kaliteli ve iri meyve elde edilir.

Dölleme

Erkek çiçek tozlarının, her hangi bir etkenle dişi organa gelmesine dölleme denir. Döllemeyen meyveler cılız kalır. Dolayısıyla meyve kalitesi düşer. Dölleme mutlaka sağlanmalıdır. Bu zorunluluk ya tabii yollarla, ya da suni yollarla gerçekleşmelidir.

Tabii dölleme

Biz herhangi bir işlem yapmadan arı, sinek, kelebek ya da rüzgâr gibi etkenlerle dölleme meydana geliyorsa buna tabii dölleme denir.

Yaklaşık mayıs ayının ortaları, kivinın çiçek açma zamanıdır. Havaaların yağmurlu olması halinde arı ve diğer uçan böceklerin döllemeyi sağlaması mümkün olmayabilir. Bu durumda dölleme suni yöntemlerle yapılmalıdır.

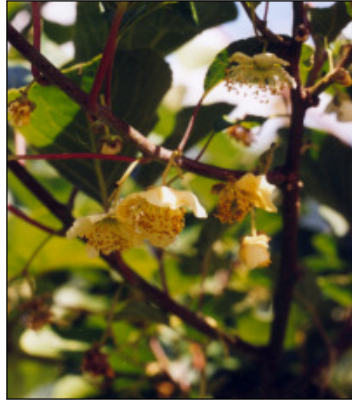
Suni dölleme

Tabii döllenmede en büyük görevi arılar üstlenir. Arılar,   eklerden  erbet ya da   ek tozu toplarken bir   ekten diğer   e e konarlar. Topladığı ya da üzerine yapışan   ek tozları,   e in yumurtalı ına de ince döllenme meydana gelir. Yukarıdaki  ekil, döllenmenin meydana gelişini göstermektedir.

Suni döllenme iki türlü gerçekleştirilir. Bunlardan biri, erkek kivi bitkisinin   ekli dalı kesilir, dişi kivi bitkisinin   eklerine gelecek şekilde silkelenir. İkinci metot ise, rüzgârla d llenmez. Bir vantilatörle, erkek kivi bitkisinden dişi kivi bitkisine doğru r zg rı estirmektir.

Bu iki yöntemle   ek tozları dişi organla buluşur ve döllenme gerçekleşir.

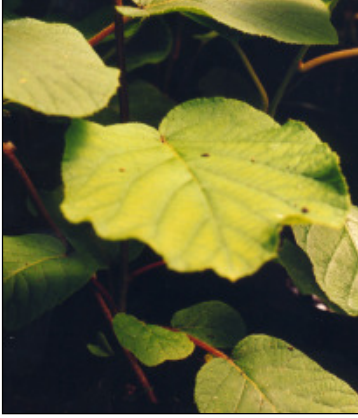

Dişi kivi dalı (solda), Erkek kivi dalı (sağda)

Meyve kalitesi

Dünya standartlarına göre bir kivi tanesi 90 - 120 gram ağırlığındadır. Bu yörede ise kivi'nin ağırlığı 130 grama ulaştı. Meyveler sağlam bir sapla dallara tutunur. Rüzgârın düşürmesi mümkün değildir.

lar, meyvelerin ve diğer bölümlerin güneş enerjisi almalarını engeller. Bu nedenle haziran ayında sık yaprakların seyrekleştirilmesi gerekir. Biz bu budamaya yeşil budama da diyoruz.

Haziran ayında budanacak yapraklar (solda), Ağustos ayında budanacak filizler (sağda)

Ağustos ayında yapılan filiz budama

Ağustos ayına kadar meyveler bir ceviz iriliğine ulaşır. Filizlerin uzaması meyvelerin tutunduğu bölümden sonra da uzamaya devam eder. Uzayan filizlerin meyveden 20-30 santim uzağından budanması gerekir. Böylece hem meyvelerin daha çok irileşmesi sağlanır, hem de ağaç fazla enerji harcamamış olur.

Ocak ayında yapılan genel budama

Meyve veren dallar ertesi sene tekrar meyve vermez. Ocak ayının sonuna doğru son budama yapılır. Yaklaşık ağacın % 60'ının kesildiği bu budama ile meyve veren bütün dallar uzaklaştırılır. Bu budamayla, gelecek sezon yeni filizlerin oluşmasına olanak sağlanmış olur.

Hasat mevsimi

Hasat, ekim ayının sonlarında yapılır. Büyük bir dikkatle makasla kesilerek toplanan meyve ezilmeden, sandıklara yerleştirilmeli ve pazara sürülmelidir. Sandıklarda meyveler birbirleriyle temas etmemeli ve ezilmemelidir.

Kivi ağacının ömrü

Kivi ağacının ömrü normal şartlarda ortalama 40 yıldır.

Kivinin, dalındaki tazeliğini muhafaza ederek sofraya gelmesi, onun ambalajlanmasına bağlıdır.

Diğer ülkelerde kivi üretimi

İsrail, Kıbrıs, Yunanistan ve İtalya yakın çevremizde kivi üreten ülkelerdir. Ürettikleri kivileri hem iç piyasalarda hem de dünya piyasalarına da pazarlamaktadırlar. Kivi Avrupa piyasalarında en çok rağbet gören meyvelerin başında gelmektedir. Kalitesine göre 20 fenikten 70 feniğe kadar alıcı bulmaktadır.

Avrupa'da, 1800 metre rakıma kadar olan yerlerde kivinin yetiştirildiğini görüyoruz. Bu bitki, doludan etkilenir. İtalyanlar, Alplerin eteklerinde yetiştirdikleri kivi bahçelerinin üzerine, yazın meydana gelebilecek dolu zararlarını önlemek için balıkçı ağı germektedirler.

Kivi çiçeği ve olgunlaşmış meyvesi

Doğu Karadeniz yöresinde, 1800 metrelik rakıma kadar yazın çok ender dolu olayı görülür. Bu bakımdan bizim diğer ülkelere göre sağlıklı kivi yetiştirme şansımız daha yüksektir.

Yine İtalya'da kışın aşırı soğuklarından korunması için kivi ağaçları, saman ve çuvala sarılmaktadır. Yöremizde aşırı soğuk olmamaktadır. Kivi bitkisi, sıfırın altında 14 dereceye kadar soğuğa dayanıklıdır. Sıcaktan etkilenmez.

Gerek balık ağı ve gerekse saman ve çuvala yapılan koruma çabaları, hem zaman, hem de ekonomik yönden pahalıya mal olan nedenlerdir. Oysa yöremizde bunların hiç birinin yapılmasına gerek yoktur. Bu nedenle kivi üretimi bizde daha az bir masrafla yetiştirilebilir.

Bazı meyvelerin 100 gramında bulunan maddeler

Meyve	C Vitamini miligram	Protein gram	Yağ gram	Karbonhidrat gram	B2 Vitamini mikrogram	Su %
Kivi	330	1,00	0,63	9,12	232	83
Portakal	275	1,00	0,2	8,25	234	86
Greyfurt	271	0,60	0,15	7,41	149	89

Mandalina	154	0,70	0,30	10,10	154	86
Kavun	138	0,90	0,10	12,40	86	85
Kiraz	56	0,90	0,31	13,27	158	82
Şeftali	54	0,76	0,11	8,89	290	87
Vişne	53	0,90	0,50	9,88	266	84
Elma	52	0,34	0,58	11,43	140	85
Kayısı	51	0,90	0,13	8,54	288	85
Karpuz	37	0,60	0,20	8,29	315	90
Muz	32	1,15	0,18	20,03	152	74
Erik	26	0,60	0,17	10,16	209	83
Nar	22	0,70	0,60	16,10	63	79
Armut	19	0,47	0,29	12,37	163	84
İncir	10	1,30	0,50	12,90	192	80

ATAKÖY VE ATAKÖYLÜ HAKKINDA NELER ANLATTILAR

Bu bölümde bazı kişilerin Ataköy ve Ataköylü hakkındaki düşünce ve görüşleri yer alıyor. Bu yazılar yaşandığı döneme ışık tutması bakımından ilginçtir. Burada okuyucu kendinden bir şey bulacağı gibi, bazı konulara açıklık getirmesi yönünden de önemlidir. Daha geniş kitlenin yazılarına yer vermek isterdim. Benim yurt dışında oluşum, Ataköylünün tüm yurt sathına dağılmış olması bu isteğimi kısıtlamakta ve ulaşımı güçleştirmektedir. Ancak ulaşabildiğim kişilerin yazılarına yer verebildim.

Mahmut İkinci

“İlk dokuz çocukluk yıllarımdan bende kalan sadece hafızlık yaptığım yılların anımsattıkları, o yılların arkadaşlıklarından kalan bölük bölük anılar, çok duygusal biçimde bağlı kaldığım bir Azize nenega, bir Meyrem hala, bir Nuriye abla sevgisi, onlardan ayrılıp Ankara’ya gideceğim 1947 yılının temmuz ayında, Hanırmak yaylasındaki evimizin önünde gitmemek için tutunarak kopardığım avuçlarımda kalan çimenler var.

Hafızlık yapmakla geçirdiğim zaman içinde, köyümüzün herkesçe bilinen olağan yaşam sürecini geçirdim. Biz hafızlık yapan çocukların bir yıl içinde sadece bayramlarda, yaylaya çıkmalarda, yayladan inmelerde birer gün serbest zamanımız olurdu. Kendisini minnet ve rahmetle anacağım, bize hafızlık yaptıran **Haviz Efendi**'yi benimle birlikte sanırım birkaç nesil çok iyi tanır.

Göç, biz Türklerin bir alın yazısı. Orta Asya'dan başlayan bu yazgıyı ben, hep köyde yılda dört defa Yayla-Tepe, ya da Aymeydanı-Mezire-Aşağı iniş çıkışlarıyla yaşamaya başladım. Benim gibi, benim köyümün insanının pek çoğu bu göçü, Türkiye içi ve dışında sürdürmüş ve sürdürmektedir. Ne var ki, çocukluk hamuru Ataköy'de yoğrulmuş bizler; her zaman, bazen rüyalarımızda, bazen sohbetlerimizde, bazen de ara sıra yaptığımız Memleket ziyaretlerimizde, ister istemez çok duygusal bir biçimde Ataköy'e bağlıyız.

1958 yılının yaz aylarını Memleket'te geçirdim. Bu tatilimde bende kalan çok değerli anılar var. Bir defa, yıllarca uzak kaldığım köyümün gençleriyle yeniden arkadaşlıklar kurdum. Yaylalar arası futbol oyunlarına başladık. Yazı köyde geçirenler bir süre için kahvelerden dışarı çıkıp voleybol oynamaya başladılar. Kumarın en hafifi olarak çeşitli bahisler bu voleybol oyunlarını çekici duruma getiriyordu. Bir de izciliğimin bir sembolü olan borazanımı o yaz her yerde öttürdüm. Yaylalarda arkadaşlarımızla borazanın sesinin duyulduğu yerde toplanıyor; köye inişlerimizi, Tepe'den başlayarak borazan sesleriyle belirtiyorduk. Bu yaz tatilimin beni en çok sevindiren bir yönü de, horom (horon) yapmayı öğrenişim olmuştur. Düz horom, atlama, sallama figürlerini öğrendikçe, delikanlılığın estirdiği o rüzgârla havalara uçuyordum. Oradan anneme (Arife Hala'ya) yazdığım, horomu öğrendiğimi anlatan bir mektubu çok sonraları annem bana Ankara'da okutmuştu defalarca. O günlerin arkadaşlarını ve arkadaşlıklarını öyle çok özledim ki...

Temmuz ayının onuncu ve on birinci günlerinde Hanırmak'tan hiçbir yere ayrılmama durumunda kaldım. Bu iki günle ilgili anımı, o zamanlar tutmakta olduğum günlüğümden aktarmadan edemeyeceğim:

“10 Temmuz Perşembe. Kar yağdı. Her taraf bembeyaz. İnekler ahırda kaldı. Yollar, evlerin çatıları beyazlandı, yeşillikler

beyaza boyandı. 10 Temmuz günü lapa lapa kar yağıyor. Şaşkınlık içindeyim. Dokuz, ona kadar durur diye bekledim. Kar yağışı kesmedi, durmadan yağdı. Hanlar'a çıktım. Fena bir haber; babam, Mehmet İkinci, acele Ankara'ya dönmemi istiyordu. 15 Temmuzda yola çıkmalıymışım. Hayır, hayır gidemem. Hava açınca Vatan'a gideceğim. Daha yapacağım bir sürü iş var. 11 Temmuz Cuma. Bugün de kar yağışı devam etti. İnekleri ahırdan çıkarıp beklemeyi düşündüm, olmadı. Çıkarmadılar. Odamda oturdum.... 12 Temmuz Cumartesi. Hava açtı. Güneş çalıyor. İki gün hiç durmadan yağan kar erimeye başladı Hanırmak'ta. Vatan'dan arkadaşlar geldiler, Kantar Taşı'na çıktık. Yüksek, üstü düz bir taş. Çıkması biraz zor, ama ben alışmışım. Çünkü çocukluğum burada geçti.”

Benim yaşamımı süsleyen anılarımdan, Ataköy insanının yazgısının tüm çevre köylerdeki insanların yazgılarıyla örtüştüğünü görüyorum.

1981 yılı yaz ayları. Bu kez değişik oldu Ataköy'e gidişim. Ankara'dan iki otomobille yola çıkmıştık. Çaykara'ya girerken gözüm “Çaykara” tabelâsına ilişti. Nüfusu 1100 yazıyordu tabelâda. “Olamaz!” dedim kendi kendime, “1100 nüfuslu olamaz Çaykara, galiba yanlış gördüm?”, durdurttum arabayı, indim, baktım yakından. Gerçekten 1100 yazıyordu. Çaykara'ya girdiğimizde ilk işim bir Çaykaralıma tabelâda yazılanın doğru olup olmadığını sormak oldu. Gerçekmiş.

23 yıl sonra ilk defa Hanırmak'ta, doğduğum ve 1947 yılının aynı aylarındaki ilk ayrılışında önündeki çimenlerini yolduğum evimizin önündeyim. Giriş kapısındaki geniş, düz taş aynı yerdeydi. O taşın girintisini, çıkıntısını bilirdim, aynen duruyorlardı. Perkayaları'na (Perikayaları) çıktım, Simarlar'a (Ne uygun isim ya Rabbi! “Allah'a ısmarladık” diyerek ebediyete göçenlerin yattığı yer.) doğru yürüdüm, caminin yanından geçerek (Hafızlık yapma günlerinde bir Ramazan akşamının teravih namazından sonra bu camide uyuyakalmıştım.) “Haviz Efendi”nin evine, oradan da (isimlerini unuttum, Tumbutlar derdik galiba) aşağısı uçurum yerlere geçtim. Çok defalar rüyama girer o çocukluk yaşamımın yaylası, her defasında uyanır, oralarda olmadığını görür, hayıflanırım. Bu defa da, “Acaba şu anlarım gene bir rüya mı?” diyerek kolumu çimdikledim, bir daha, bir daha. Yo, uyanığım, yayladayım gerçekten.

Yayladan aşığı inmek için arabaya binmekten vazgeçtik, ben ve kız kardeşlerim yürümeyi yeğledik. Yukarı Aymeydanı'nda durakladık bir süre, o tek mezara baktık. Tepe'deki, rüzgârdan yıkılan, evimizin temellerinde oyalandık. Nenega'mı yaşadım gizli gizli. "Haviz Efendi"nin meziresindeki evinden Tepe'ye yalnız çıkardım her günün akşamı. Bazen oyuna dalar, geçe kalırdım. O zaman Tepe'den Nenegam "Mahmuut!" diye bağırır, ben de "Haaa!" diye yanıtlaya yanıtlaya eve çıkardım. Bir akşam ağlayarak eve vardığımda, "Ne oldu?" sorusuna,

"Gafulun dibinden bir kuş furrr diyerek uçtu, çok korktum!" dediğimi, ablam torunlarına anlatırmış zaman zaman.

Büyük Koruğun artık yok olmaya yüz tutmuş içindeki yollarından geçerek Meziremize vardık. Çamlık mahallesinden geçerek Aşağıdaki evimizin yerine ulaştığımızda, benden gayrısında yürüyecek hal kalmamıştı.

Memleket'e son gidişim 20. yüzyılın son senesinde oldu, sadece üç gün sürebildi ziyaretim, ne olduğunu anlayamadan geri dönmek zorunda kaldım. Bu defa kalbimin çok derinliklerinden şükrettim Allah'a. Çünkü bu sefer hem yurdum hem de Memleket'im çağımızın ilerlemesinden kısmetine düşeni almıştı. Duygusalığa gerek yoktu artık. Şükredebilen insan mutludur, insanlığının tadına varandır."

Mahmut İkinci

Fizik Yük. Mühendisi

Hasan Yeni

Çambaşı köyünün üst dönemecinde Hasan'la memleket özlemimizi gidermeye çalışıyoruz. Vadi bütün güzelliğiyle ayaklarımızın altında sergileniyor. Hafiften esen yaz meltemi, derenin şırıltısını kulaklarımıza getiriyor, bir müzik gibi. Karşımızda Ataköy, Şahinkaya birer tablo gibi. Parçalı bulutların arasından sıyrılan güneş, projektör gibi bu tabloların belirli yerlerini aydınlatıyor sanki. Yeşilin tonları gökyüzünün mavilikleriyle bir uyum içinde. Kazankıran her zamanki gibi gururlu edasıyla yükseliyor karşımızda. Klakson sesleri geliyor, bir iplik gibi, zikzaklar çizerek uzayan yollardan. Hani o çocukluk yıllarından kalan duygularla, kolları birer kanat gibi esen rüzgâra açıp, havalanmak geliyor içimden. Aynı duyguları hissettiğimiz belli.

Susuyoruz, bu mutlu dakikaları yaşıyoruz içimizden. Hasan'a soruyorum:

Her fırsatta buraya geldiğini biliyorum. Nedir seni buraya bağlayan etken?

- "Çocukluğum burada geçti. Buranın her karış torağında bir anım var. Öğrencilik yıllarım ortaokuldan itibaren tamamen dışarıda geçtiği için bir özlemim var buraya karşı. İstanbul'da ya da Ankara'da dururken daima buraya geleceğim günleri sabırsızlıkla beklerim. Arkadaşlarla bir araya gelince buradaki anılarımızı konuşuruz. O anıları yeniden yaşamış gibi oluruz. Tertemiz havası, her köşesinde bir hatırası vardır buranın. Onun için seviyorum burayı. Bağlıyım buraya. Annemin, babamın burada oluşunun da etkisi var. Her zaman buraya gelmeyi büyük bir arzu ve istekle özlüyorum ve bekliyorum.

Buraya gelince bir sakinlik, bir sükûnet oluyor. Gece saat ikide de yatsanız sabah saat yediye kadar hiç uyanmadan uyuyorsunuz. Yedide kalkınca da hiç bir yorgunluk hissetmiyorsunuz. Başka yerlerde bu rahatlığı bulamazsınız.

Bir de, Çaykara ve köylerinde yaşayan toplum bozulmamış bir toplum-dur. Yüzde doksanını da tanıyorsunuz. Bu da büyük bir avantajdır."

- Az önce buranın her köşesinde bir hatıranın olduğunu söyledin. Bu hatıralarından birini söyler misin?

"Buradaki hatıralarım çocukluğumdan başlar. Eskiden burada Hadi Pazarı denen bir pazar vardı. Ben bu pazarın son zamanlarını yaşadım. Solaklı deresi o zamanlar bir taşıma aracı olarak kullanılırdı. Ormandan kesilen istihaller Solaklı Deresiyle Hadi pazarına inerdi. Buradan kamyonlara bindirilirdi. Daha önceleri Of'a indirildiği söylenir. Ben görmedim. Babalarımız bilir onu. Çocukluk yıllarında burada yüzerdik. O ağaçların böyle dizildiğini bilirim.

Tahmin ediyorum 1953 yılındaydı. Yine böyle ağaçların arasında oynarken, benzine benzer bir şey gördük suda. Buraya benzin aktı her halde dedik.

Yukarıya doğru geldik. Şinasi vardı yanımda sanıyorum. Bir jeepin şelâlenin altına düştüğünü gördük. Olay yerine ilk gelenlerdendik. İlkokul ikide, yedi sekiz yaşlarındaydık. İnsanların orada parçalanmış vaziyette yattıklarını unutamiyorum.

İlkokula başlamam ile ilgili bir anım vardır.

“Okula başlamadan önce Zennure ile beraber Arapça okuyorduk. Babam gurbetteydi. Behçet amca muhtardı. Babamla çok ahabtı. Çocukları okula göndermesi için anneme haber gönderdi. Gönderir mi annem, hafızlık yapacaktık. Bekçi Gamgar amca vardı, onu gönderdi. Beni oraya indirmesin dedi. Annem o zaman düşündü. Bu adamdan kurtaramayacağız. Oğlanı verelim okula da, kızı kurtaralım. Ben okumaya öyle gittim. Allah rahmet etsin, o vesile oldu okumama.”

- Senin öğrencilik yıllarında kız çocukları okutmak, istenmeyen bir olaydı. Bu gün de aynı problem var mıdır burada?

“Hayır, o gün öyle düşünen annem, bu gün kızların okumasını isteyen biridir. Ne derece ister bu ayrı bir olay, ama kızların okutulması olayı aşıldı. Dört beş sene önce bir anı yaşandı. Köyümüzdeki Sağlık Meslek Lisesi denen bina Kur'an kursu olarak yapılmıştı. Buraya toplanan paraların çoğu Kur'an kursu adına toplanmıştı. Burada bir Sağlık Meslek Lisesi açma olayı belirdiği anda bina sorunu ortaya çıktı. Önce eski ilkokulda başladı Kız Sağlık Meslek Lisesi. Kızlara yönelikti. Ertesi sene burası yetersizdir, biz bunu buradan nakledeceğiz, diye bir görüş belirdi. Politik yoldan teşebbüs edildi. Bina sağlarsanız burada kalır. Binayı almak istediler. Bir hayli mücadele oldu. Biz de bu mücadeleye girdik. Kız çocuklarının okumasının hepimize faydası vardı. İki, üç senede ebe, hemşire çıkıyorlar. Köyde bir grup buna şiddetle karşı çıkarak binayı vermek istemedi, fakat sonunda sağduyu galip geldi.”

- Hangi etken annenin zihniyetini değiştirdi?

- “Annemin zihniyetinin fazla değişmiş olacağını sanmıyorum. Ama en azından kızlarımla sınıfları pekiyi derece ile geçmelerini ve iyi olmalarını istiyor. Önceki zihniyeti olsaydı kızlarını ne diye okutuyorsun diyebilecekti.”

- Bu zihniyetin oluşmasını sağlayan etken nedir? Kuşkusuz burada söz konusu olan yalnız senin annen değil, yöredeki tüm annelerdir.

-“Eskiden anneme tiyatroya gittiğini söyleseydin, dansöze mansöze gittiğini anlardı. Tiyatronun ne olduğunu bilmezdi. Okula gidenler kız-erkek her türlü şeyi yapıyorlar, modern hayatı ahlaksızlık olarak görüyorlardı. Fakat kendilerinin içinden insanlar o hayata girince durumun kendi düşünceleri gibi olmadığını anladılar.

Meselâ annem, İstanbul'a geldiğinde komşularımız geliyor, sigara içiyorlar. Eskiden olsaydı, niçin sigara içiyorsun diyecekti. Ama şimdi normal karşılıyor. Yaşamın bir parçası gibi görüyor. Bunun bir ahlâksızlık olmadığını anlıyor.

Bu zihniyet köyde de hâkim duruma geldi. Kur'an kursu binası Sağlık Meslek Lisesine verildi. Halkın %90'ı bunu benimsedi. Kız çocukları okusun, bir an önce istikballerine kavuşsunlar. Okumuş insan, kültürlü insan lâzımdır. Okumayan insanın bir şey olmadığını görmüşlerdir. Her evde bir üniversite okuyan vardır bu köyde. Bir de geçim, istikbal kaynağıdır memur olmak. Başka bir şansı yoktur bu köyün. Bu da itmiştir halkı.

Eskiden burada kızları okutmak istemiyorlardı. İlkokulda bazı muhtarların baskısıyla kızlar okula geliyordu. İlköğretim Kanunu da devamı mecbur ediyordu. Ama ortaokulda bizim sınıfımızda bir tane kız vardı. Ondan sonra yabancı memurların çocukları geldi. Başka kız yoktu. Ama şu anda burada görülmüştür ki, tarlada, sabanda hiç bir hakkı olmadan, kullanılan, çalıştırılan kız çocukları oluyor.

Kız çocukları da zamanla uyandılar. Okuyan arkadaşlarının öğretmen, ebe, hemşire gibi maaş sahibi olduklarını görünce, onlar da ailelerine baskı yapmaya başladılar. Bu baskı sonucu toplum zihniyeti değişti. Herkes çocuğunun okumasını istiyor. Hele şimdi İmam-Hatip'te de okutabiliyor. Bakıyor istediği okulda okuduğu takdirde namazını niyazını da daha iyi biliyor. Daha iyi ona hâkim olabiliyor.

Bu geçildi artık. Hiçbir ailenin çocuğunu okutmadığı görülmemiştir. Diğer okullarda sakıncalar gören, hiçbir şey yapamayan İmam-Hatip'e veriyor çocuğunu.

Sonuç olarak şöyle özetleyebiliriz:

Yöre halkının gelir düzeyi düşüktür. Okuyan kızların bir geliri oluyor. İleride ailelerine bir katkı sağlayabiliyor. Buna ek olarak dünya görüşü değişen toplumun baskısı, kız çocuklarını okumaya sevk ediyor.”

Şinek ve Şinekli

Şinekli efendidir her zaman ve her yerde,

Ne iş tutarsa tutsun yükselir perde perde.

Tahsil peşinde koşar yılmadan yorulmadan,

En büyük başarısı ilimdir her devirde.

Ey Şinek'ten çıkanlar unutman köyünüzü,
O köylü olmanızdır ağartan yüzünüzü.
Kültürlü yetiştirin yeni nesli, gençliği,
Atalar gibi siz de saydırın soyunuzu.

Şinekliyi görürsün yurdun her tarafında,
Mevki yapmış çevrenin en ileri safında.
Adabı muaşeret, içtimai terbiye,
Ahlâkı meziyetler sezilir her lâfında.

Şinek adlı bir dernek kuruldu Ankara'da,
Yaşatalım, yaşansın örnek olsun vatanda.
Gençleri okutmaktır gayesi bu eserin,
İhtisasa, bilgiye itibar bu zamanda.

Otuz iki milyonun başkanıdır evlâdın,
Tarih sayfalarına yazıldı şanlı adın.
Yurdun her tarafından selam sana ey Şinek,
Şerefın zirvesine ulaştın gözün aydın.

Kırk bin köyün içinde bir tanecik Şinek'im,
Gönümde otağın var sultanım, göz bebeğim.
Minnettarım, borçluyum saadetimi sana,
Ömrüm oldukça seni sevdim ve seveceğim...

İsmail Hakkı Bakkaloğlu

Milli Eğitim Bakanı Müsteşar Yardımcısı

Halit Yeni

Bundan yaklaşık kırk yıl önceydi. Doğduğum ve çocukluğumun geçtiği bu yerlerden uzaklara, çok uzaklara gitmem kaçınılmazdı. Bu kaçış eğitimle başladı, memuriyetle devam etti.

Ayrılığın ardından aylar, yıllar geçti. Yaş ilerledikçe gurbet ellerde park ve bahçelerde açan çiçekler ve erik ağaçları, bende ifadesi zor duygular uyandırdı. Gençlik yıllarında duygularımın arasında yer vermediğim Ataköy'üm burnumda tütmeye başladı. Bu özlem gün geçtikçe, volkanı alevlenmek üzere olan bir yanardağ gibiydi.

Bu arzu dolu bekleyiş, 2001 yılında emekli olmama kadar sürdü.

Şimdi köyümde, doğduğum topraklardayım. Burada her sabah kuş civıltılarıyla uyanmaktan mutluyum. Baharda çiçek açan menekşe, bahçeme ektiğim fasulye, tarlamda yetiştirdiğim patates, kendi ellerimle yetiştirdiğim sebze, pişirdiğim yemeklerle huzur buluyorum. Gelen misafirlerime yetiştirdiğim meyve ve sebzeleri ikram etmekten gururluyum.

“Bülbülü altın kafese koymuşlar, yine vatanım demiş.” sözünün ne kadar büyük anlam taşıdığını şimdi daha iyi anlıyorum. İnsan, rüyaları bile doğduğu yerde bir başka görüyor. Sabahları uykudan uyanışı dahi farklı...

Halit Yeni

Köyüme Özlem

On altı yaşında çıktım Şinek'ten,
İlk darbeyi orda yedim felekten,
Ağladıkça gözyaşımı silmekten,
Uyudum da Şinek'i rüyamda gördüm.

Çok güzeldi okulumun bahçesi,
Ne zevkliydi alfabenin hecesi,
Mübarek aylarda kandil gecesi,
Okudum da Şinek'i rüyamda gördüm.

Çok uzaktı evle okul arası,
Kantar Taşları'nın kar fırtınası,
Arkamda kocaman okul çantası,
Aklıma geldi de Şinek'i gördüm.
Otuz sene kaldım yaban ellerde,
Hep köyüm kokladım kokan güllerde,
Hatay bölgesinde esen yellerde,
Hayaller kurup da Şinek'i gördüm.

Ataköy'üm, atalarımın köyü,
Şairlerin ne de güzeldi huyu,
Irmağından akan tertemiz suyu,
Tasa koyup baktım Şinek'i gördüm.

Hanife Ayaloğlu (Yeni)-Şahinkaya 2003

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Ceviz-T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü yayınları Çiftçi serisi Yayın No. 32
- Çaykara İlçesi Tarım Raporu 2002, Turgut Kılıç İlçe Tarım Müdürü
- Fındık-TÜBİTAK Gıda Bilim ve Teknolojisi Araştırma Enstitüsü
- Hasan Yeni'nin notları
- Trabzon Tarihi Sempozyumu-6-8 Kasım 1998
- Mehmet Kara'nın notları
- Halit Yeni'nin notları
- Mahmut İkinci'nin notları
- Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın müzesi
- Tarih ve Düşünce Dergisi Mart 2002 sayısı
- H. Remzi Abbasoğlu'nun hatıraları
- İsmail Hakkı Bakkaloğlu'nun arşivi
- Trabzon Fetih Yılığ-1994
- Trabzon Yılığ 1967
- Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi

Bilgisine başvurulmuş kişiler

Abbas Abbasoğlu: Ataköy

Ali İhsan Binler: Ataköy

Avni Karamahmutoğlu-Kivi üreticisi-Ataköy

Belediye görevlileri

Dr. İrfan İnci: Ataköy Sağlık Ocağı Doktoru

Emine Uygun: Ataköy Sağlık Ocağı Hemşiresi

Enver Uygun: Ataköy İlköğretim Okulu Müdürü

Fikri Özbay: Ataköy-Devlet Hastanesi

Hacı Şükrü Öztürk: Koldere köyü

Hikmet Aliefendioğlu: Ataköy

Hüseyin Mahitapoğlu: Ataköy

Hüseyin Remzi Şentürk: Ataköy

İhtiyarlar Meclisi: Ataköy

İlve Yeni: Ataköy

İsmail Hakkı Bakkaloğlu: Emekli Milli Eğitim Müsteşar
Yardımcısı

Mehmet Bakkaloğlu: Ataköy

Mehmet Çökmez: Ataköy Muhtarı

Mehmet Erdoğan: Emekli öğretmen -Yukarıkumlu

Mehmet Kara: Ataköy Sağlık Meslek Lisesi Müdürü

Menşure Çelik: Sağlık Ocağı Hemşiresi, Ataköy

Mustafa Hacıabdullahoğlu: Ataköy

Nihat Serdaroğlu: Ataköy

Ömer Can: Ataköy

Yakup Osmañcelebioğlu: Emekli öğretmen, Maraşlı

Ve adını hatırlayamadıklarım